

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 706.

A harmadik egyetem.

Írta: dr. Kmetz Károly.

Egy rövid hivatalos értesítés adta tudtul tegnap az országnak, hogy a közoktatási miniszternél Debreczen város, Hajdu vármegye, a tiszántúli református egyházkerület és más illetékes tényezők részvételével bizalmas megbeszélés volt az esetleg Debreczenben felállítandó egyetem szervezésével kapcsolatos kérdések fölött. Hasonló megbeszéléseket — mondja tovább a hivatalos tudósítás — közelebb más városok illetékes tényezőivel is folytatni fog a miniszter. A döntés azonban csak hónapok múlva fog bekövetkezni.

E hirt méltó és osztatlan örömmel fogadja a közvélemény, mert a magyar nemzeti kulturának egy igen hatalmas tényezővel való gyarapítását jelenti és teljes czáfolatát annak, amiről röviddel ezelőtt beszéltek, mintha a roppant katonai terhek miatt az új egyetemek terve hosszú időre lekerült volna a kormány és törvényhozás napirendjéről.

A hivatalos tudósítás azonban olyan tényeket is említ, melyek utat nyithatnak arra a következtetésre, hogy az esetleg Debreczenben állítandó egyetemnek felekezeti jellege lesz.

Mi úgy ismerjük a kormány eddigi felfogását, hogy kizártnak tartjuk eme következtetés alaposságát. Azt hisszük, hogy a tiszántúli református egyházkerületnek csupán azon réven volt és lesz szerepe a harmadik egyetem szervezése körül, mert a jelenlegi debreczeni protestáns főiskolai fakultások az egyetem felállításával egyidejűleg megszűnnek, illetőleg mint egyetemi tudománykarok abba felekezeti jellegüknek megszűnésével beleilleszhetnének. A harmadik tudományegyetem tehát akkor is, ha tán Debreczen választatnék székhelyévé s akkor is, hogy ha kebelében protestáns teológiai fakultás is szervezhetnének, bizonyára állami intézmény lenne. A teológiai fakultás az egész egyetem felekezeti jellegét nem alterálja. A budapesti egyetem katolikus jellegét sem azon czímen vitatják, mert katolikus teológiai fakultása van.

A magyar nemzet viszonyai között felekezeti egyetem alapítását nem tartjuk kívánatosnak, ahhoz az állam segédkezet nem is nyújthat. Nem éppen azért, mintha felekezeti egyetem tanításának és tudományművelésének objektivitását lehetetlennek tartanánk, de mert egy protestáns egyetem alapítására valószínűleg rövidesen egy katolikus egyetem lenne a felelet. Hiszen a gazdag katolikus egyház anyagi képes-

sége erre bőven megvan. Amit azután a reformált és katolikus felekezetnek megengedne az állam, megtagadhatná-e a harmadik és negyedik felekezettől is. Vajjon arra hivatkozással, hogy a görög-keletiek főiskola-alapítási jogát törvény olyképp, mint a protestánsokét, nem inartikulálja, elzárkozhatnánk-e majd állandóan egy görög-keleti univerzitás megengedése előtt. Könnyen oda jutnánk, hogy egyetemi oktatásunk tulajdonképpen a felekezetek kezére jutna.

Százsoros óvatosságot ajánlunk tehát a felekezeti egyetem gondolatával szemben mindazon tényezőknek, melyeket az egyetem alapítása körül szó és befolyás illet.

Az egyetemeket mint teljesen állami alapításokat óhajtjuk. A legnagyobb felekezeti türelmesség mellett is teljesebb biztosítékát látjuk a tanítás és tudomány szabadságának a tisztán állami egyetemeken. Mindig úgy gondoltuk és legtöbbször úgy terveztük a magyar kulturminiszterek is, hogy a felekezeti főiskolák, mint kétségtelenül jelentékeny nemzeti kulturtényezők, az egyetemek szaporításával fokozatosan meg fognak szűnni.

Egyáltalán nem vagyunk barátai annak sem, hogy a magyar állam, amikor egyetem vagy mondjuk egyetemek alapítására szánja magát, nagy súlyt vessen arra, hogy a felekezetek és városok különlegesen járuljanak azoknak létesítéséhez avagy fenntartásához. Ez egy igaztalan versenyt idézhet föl az ország felekezetei, de főleg városai között. Szerencsés viszonyok közötti gazdag városok arányosan nagy összegeket ajánlanak föl, hogy egyetemi székhelyekké válhassanak.

Tudományegyetemek igazán egyetemes érdekű intézményei a nemzetnek, parciális és lokális érdekek alapításuknál és elhelyezésükénél nem lehetnek mérvadók. A magyar állam, mely másfél milliárdos évi budgettel dolgozik, melynek új hadihajókra százmilliói lesznek, nem lehet „greisler” az egyetemalapítás nagy művénel. A városoknak és felekezeteknek van elég lokális és felekezeti érdekű feladványuk és terük. Közvetve az is államérdek, hogy azokat jól ellássák. Egyetemalapításra áldozatot egyiktől se követeljük hát és el se is fogadjunk. Általánosan, országosan viseljük az egyetemek terhet.

Nemzetünk nagy érdekeiből kiindulva tisztán állami jellegű egyetemeket kérünk tehát, állami költségen, állandó felekezeti vagy lokális hozzájárulás kizárásával. Ily hozzájárulás arányos befolyás kikötésével vagy legalább hallgatóságos akzeptálásával szokott együtt járni. Ilyen befolyás az

egyetemi intézmény jól felfogott természetével nem hozható összhangba.

Tisztán országos szempontok döntősek el az új egyetemek székhelyének megválasztását is. E tekintetben nincs nekünk kifogásunk a régi kulturájú, színmagyar nagy góczpont, Debreczen ellen. Egész jó milieuban lenne ott egy magyar tudományegyetem. De mégsem lehet eltekinteni annak alapos konsziderációjától, hogy a sorrendben csakugyan Debreczen-e az első, vajjon nemzetileg a szintén tisztán színmagyar és 130 ezer főnyi lakosu alföldi metropolis Szeged nem vindikálhat-e a sorrendben egyenlő helyet, sőt elsőséget is, főleg azért, mert a nagy Délvidék nehézkedő pontja s az ottani nemzetiségekre igen erős vonzerőt gyakorol.

Csak nagy és magas szempontoknak és az általános nemzeti érdekeknek engedjen tehát a kormány a harmadik és tán negyedik egyetem alapításánál. Másodrangú szempontoknak jogosultsága e kérdésben el nem ismerhető.

Budapesti világkiállítás.

Írta: Mézei Ernő.

Ki gondolná, hogy a máskülönben csak hideg számításra, rideg valóságra berendezett kereskedői észnek is lehet oly tüzes ihlete, amely messze elragadja a fantasztikus almodozásnak és a mesés tervezgetéseknek határtalan régióin keresztül? Bizony megeselekszi ezt a budapesti kereskedelmi és iparkamara, ha ünnepélyes órában beléje kap a hazafias hevület lángja. Igaz hogy valamint a svédgyufa csak a hozzápreparált felületen fog tüzet, ez a hazafias láng is csak bizonyos szűkebb eszmekörnek, bizonyos kiválasztott emlékezésnek villamos kapcsolatától gyulad ki. A budapesti kereskedelmi és iparkamara ugyanis a kormányhoz intézett felterjesztésében azt ajánlja, hogy a 67-es kiegyezés közelgő félszázados fordulóját avassa nemzeti ünnepé és 1917-re rendezzen Budapesten teljes világkiállítást. A különböző fényképrázatoknak milyen összefolyó játéka borítja el ezrei az indítvány nyal agyunkat. Mert ha merész képzet már önmagában a budapesti világkiállítás eszméje, talán még csodásabb látomány az, amely a hozzá való alkalmat a 67-es kiegyezés jubileumis ünnepléséből varázsolja elő.

Istenem, hommet is meríti a budapesti kereskedelmi és iparkamara ezt a nav, sugárzó lelkesedést, ezt a biztos és tulbuzgó hitet a 67-es kiegyezés fenntartása iránt? Hiszen lehetetlen nem látnia és nem éreznie, hogy az egész országban a nagy kiábrándulás ónos szürke levegője terjed szét. Csak pár év-

vel kell hátránéznunk az elmúlt 67-es korszakra és látjuk a darabont-kormányt, amikor fegyveres erővel szétugrasztotta a magyar parlamentet, látjuk abban a halálos pillanatban is, amikor a király által aláírott alkotmány-felfüggesztő rendelettel kezében a végső rohamra készült. És csak egy pillantást kell előrevetnünk arra a közeli jövőre, amelynek előterében az emberi kor véghatárát elérő király áll, rajta túl látjuk komor félelmetesen kibontakozni azt az alakot, amelyet minden eddigi szereplése baljóslatu rejtelembe borított. „Multadban nincs öröm, jövőben nincs remény” — ha valaha, most mondhatjuk ezt el a 67-es kiegyezésről. És legyen valaki a mai kormányrendszernek meggyőződéses hive, nézheti-e a Khuen-kormányt másnak, mint a nemzeti kiábrándulás szülöttének, a 67-es kiegyezés gyengesége megpecsételésének, a 67-es kényszerek és végzetes lemondások kijelentésének? Nem is érintjük itt azt a kérdést, hogy a 67-nek teljes jogi tartalma, még ha valóvá válnék is, megfelelne-e nemzetünk történelmi hivatásának. De az utóbbi évek végleg bebizonyították a nemzetnek, hogy 67-es jogainak java része csak jogi fikció, festett díszlet, nenyuljhozzám-virág. A Hatvanhét a maga egészében ma a közjogi bizonytalanság kifelé, az alkotmányos bizonytalanság befelé. A budapesti kereskedelmi és iparkamara indítványa igazi lélektani dokumentum arra, hogy a pozitív, a valóhoz tapadó lelkek milyen könnyen tévednek a valóság felől.

De ezenfelül van a félszázadot betetőző 1917. évben a sorsteljes dátumok egy összetalálkozása is, amely annál csodálatosabb színben tünteti fel a kereskedelmi és iparkamara délibábos ábrándozását. Csakugyan oly biztos-e a kamara abban, hogy az 1917. évet néző válságok, izgalmas bonyodalmak

nélkül fogjuk elérni? Vagy talán éppen abban volna a káprázatos indítvány nyitja, hogy a kamara előre fél a helyzet mélyén rejtőző ellentétektől és a fenyegető bonyodalmakat úgy gondolja elháríthatni, hogy a csalódás fájdalmaitól nyugtalanul hanyódozó nemzetnek összes figyelmét egy készülő világkiállítás ígézetével köti le? Elismerjük, ravaszul ügyes számítás volna az, mely a világkiállítást narkotikumnak használná fel, hogy a nemzeti szervezet könnyebben essék át többféle fájdalmas alkotmányos amputáción, amelyeknek 1917 táján végre kellene hajtatniuk. De a kereskedelmi és iparkamarának tisztábban kell látnia, mint bárki másnak, hogy még ha minden külső mértéktől eltekintünk is, milyen nevetséges nagyozás és hiábavaló béka-felfújtság volna egy világkiállítás diszkontóseben és milliányi fölszerelésével pompázni oly nemzetnek, amely a gazdasági önrendelkezés legelemibb feltételeit sem tudja kivívni. Világkiállításra hívjuk meg a régtől független, gazdaságban és kultúrában előhaladott nemzeteket, amikor fölöttünk diadalmasan tombol az idegen érdek, amikor királyi vétó ütött el bennünket a külön nemzeti bank jogától és a parlamentaris nemzeti akarat erőszakos meghamisításával igyekeznek eleve biztosítani azt, hogy az 1917-iki lejáratoikat se tudjuk gazdasági felszabadításunk érdekében felhasználni! A mi szegényes, elmaradt iparunkat állítsuk saját portánkon versenyre a nyugati nemzetek óriási ipari fensőbbiségével és ugyanakkor állítsuk ki magunkról, nemzeti hatalmunkról és alkotmányos szervezetünkéről azt a rettenetes szegénységi bizonyítványt, hogy újra kiszolgáltatuk Ausztriának az önálló ipari fejlődés közjogi biztosítékait?

Arról már nem is érdemes beszélni, hogy ismerte háztartásunk mai kétségess állapotát és társadalmunk annyira

megpróbált anyagi erejét, szinte büös könnyelműség volna egy világkiállítás óriási kockázatát vállalnunk.

Mért furdalja Budapestet az ő fiókereskedelmi nagyságával, szedett-vedett háztartásával, kölcsönbe vett készségeivel az a 67-es hazafiság jubilaris ambíciója, amikor Berlin, ez az igazi világváros, amely négy évtized óta metropolisi gazdagságának ragyogásából sugározatja ki az új német birodalom világhatalmát és anyagi fensőbbiségét, éppenséggel nem tőri magát az ilyen dicsőség után! Olaszországot, amely ez évben új nemzeti egysége és nagyhatalmi államisága beteljesült félszázadát a római világkiállítással készül megünnepelni, csak nem említi fel valaki követendő előpéldául? Ha nem is nézzük az óriás különbséget, amely az olasz egység és a 67-es egyezés között van, Olaszország könnyen hívhatja római ünnepére az utazó világot, mert máskor is, meghívás nélkül is ősi kultúrája és csodás művészete csarnokaiban várja és látja minden országból való vendégeit. Olaszországnak az idegenforgalom állandó éveiből az ilyen ünnepi alkalomra kész közönsége van. Ugyan ne akarják józan számításu kereskedők velünk elhítenni, hogy amolyan feldurrott budapesti világkiállítás felénk terelné a világnak amaz állandó érdeklődését, amelyből új gazdasági források is fakadhatnak. Nyilvánvaló, hogy az aviatika új csodái nálunk meglóditották az emberek képzeletét, hogy mint „sebes szárnyu sas” repüljön fel a sulytalan étherbe. De hát éppen az itt rendezett repülőgépes verseny emlékezetes balsikere bebizonyította, hogy vannak gazdasági mértékek és kulturai értékek, amelyeket nem lehet a mi hirtelenül és nagyon rendszertelenül fejlődő, majd a primitívség, majd a raffinaltság ingerei által szédített fővárosi közönségünkre ráhuzni.

Kemény koponyák.

Irta: Hevesi József.

(Utánnyomás illus.)

A tragédia szomorú, feketeasztós gyász-kocsiján döcögött végig az egész életen keresztül Arácsy Dénesnek és az ő feleségének a története. Két kemény koponya zsarnokkodott két puha, lágy, érzékeny és szerető szív felett. És ne adj' isten, hogy akár az egyik, akár a másik a szív szavára hallgatott volna! Viselték daczczal a szemvedések fővaskosoruját egész életükön át. De makacs göggyéből nem akart engedni egyik sem. Inkább belepustultak mind a ketten.

*

Igaz, Arácsy Dénes nagyot vétett a felesége ellen.

Halálosan megsebezte szerelmes, fiatal szívét.

Még alig voltak egy esztendő házasságok és a szép, fiatal, szerelmes asszonynak, aki imádta a férjét, kétségtelen bizonyítékai voltak arról, hogy a férjének kalandjai vannak egy más nővel. Azzal a nővel, akiről azt beszélték, hogy férje már az ő házasságuk előtt is bizalmasan ismerte.

Ezek a szörnyű bizonyítékok ledöntötték boldogságának oltáráról férjének imádott képét és összezúzták a szerelmes asszony szívét.

Hiszen szó sincs róla, nagyon nagyot vétkezett Arácsy Dénes az ő fiatal, szép felesége ellen. De egy jó, okos, észszel gondolkodó asz-

zony azért nem zuzta volna mindjárt össze egész élete boldogságának üvegházát.

Az eltévelyedett férjet nagyon könnyen visszahódíthatta volna magához gyöngédséggel, elnézéssel, nagylelkűséggel és férje bizonyára megalázkodva esengett volna tőle bünbocsánatot.

De a szerelmében, hiúságában, büszkeségében agyonstörtett asszony szívében egyszerűen jéggé fagyott minden meleg érzés az áruló férj iránt.

Ő annyira teljesen odaadta magát férjének, hogy tőle is teljes odaadást várt, remélt és követelt.

És mert ilyen szörnyű csalódás és ilyen durva sértés lón osztályrésze, kitépett lelkéből minden rokonérzést az áruló iránt és ridegen, göggyösen, büszkén gondolt a bosszúra.

Szinte metszett hangjának fenyegető timbreje, mikor a férjét számadásra vonta.

Mint egy bosszuló arkangyal állott eléje.

— Te megcsaltál!

Mint egy ostoresapást vágta ezt az ura szemébe.

A férj nem védekezett.

— Ugy-e, megcsaltál?

A férj nem válaszolt.

— Nem felelsz. Hiszen ugy sincs mentésed.

— A férj látta a nő szemében a düh cikázó villámát. Ugy szeretett volna tőle pár meleg, bünbánó szóban bocsánatot kérni az eltévelyedésért. Az asszony azonban engesztelhetetlennek látszott.

Arácsy Dénes nem is merte megkísérteni, hogy bocsánatát megnyerje.

Sőt!

Látva felesége fenyegető magatartását, kemény koponyáját daczosan szegezte hátra.

Az asszony pedig odalépett eléje, közel, egészen közel hozzá, és így szólott neki, kemény szavakkal, melyek úgy kopogtak, mint az ablakot verdeső jégeső.

— Megcsaltál. De én nem maradok adósod. Esküszöm, hogy nem maradok adósod.

Fogat fogért, árulást árulásért! Holnap este kimegyek az utcára és a legeslegelső férfi, aki vágyakozó és bizalmas tekintettel néz majd reám, és szerelmeskedve közeledik hozzám, bizton számíthat majd a kegyeimre. Esküszöm, hogy így lesz!

— Éva!

Csak a nevét ordította Arácsy Dénes. A feleségének a nevét.

Az asszony azonban már hátat fordított neki.

Göggyösen, büszkén, fenséges magatartással sietett ki a szobából.

*

Mikor másnap este felé Arácsy Dénes a hivatalából haza sietett a lakására, a feleségét nem találta otthon.

Behívta a cselédeket.

Egyik sem tudta, hova ment a nagyságos asszony?

Már legalább is másfélórája, hogy eltávozott hazulról.

Senkinek sem mondta meg, hogy hova! Arácsy Dénes ugy érezte, hogy minden

A politika hírei.

— A bankjavaslat részletes tárgyalása. — Az ötödik szakaszt módosítják. — A Nemzeti Munkapárt Körének közgyűlése. — Az új óriási csatahajók. — A vákán püspökségek. — Az időközi választások. — A matolcsi vérengzés. —

Budapest, február 25.

A bank-vita lassan, de biztosan a vége felé közeledik. Most már, a módosított bankstatutumok elfogadása után, a törvényjavaslat szakaszaira kerül a sor. A javaslat hat fejezetből áll, amelyek kilencz szakaszt foglalnak magukban. Nagyobb vita az ötödik szakaszról várható. Politikai körökben azt beszélték ma, hogy Lukács László pénzügyminiszter az ötödik szakaszhoz egy módosítást kapott. — Okolicsányi László pártunkivüli függetlenségi képviselőtől, — amelyet bemutat majd Mayer Róbert osztrák pénzügyminiszternek is. Ha a megegyezés sikerül, akkor Lukács a javaslat legveszedelmesebb méregfogát huzta ki s csak a legnagyobb hájlára köteleznék az országot, az alkotmányát féltő nemzetet.

A törvényjavaslat szakaszoként való tárgyalása egyébként esztörtökön kezdődik, amikor is a Ház határozata értelmében az első szakaszról a szónokoknak az összes le nem tárgyalt statutumbeli cikkekhez lehet módosításokat, pótlásokat, vagy új cikkek beiktatását javasolni.

Az Országos Nemzeti Munkapárt Köre holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését gróf Csáky Albin elnöke alatt, amelyen újból fogják megválasztani az igazgatóságot és a választmányt. A közgyűlésen előterjesztik a Kör évi jelentését és a számadásokat.

A *Stabilimento tecnico* trieszti telepén, hol a haditengerészet által megrendelt két Dreadnought épül, május 27-én fogják az első Dreadnoughtot ünnepélyesen vízrebocsátani. Az új hadihajónak, a melyet előreláthatólag 1912. december elején állíthatnak először szolgálatba, körülbelül 20,500 tonna tartalma lesz és 20—25 ezer lőerejű gépekkel lesz felszerelve. A hajó fegyverzete tizenkét 30 és fél centiméteres nehéz ágyuból, tizenkét

csöpp vére forr is, meg hűledezik is.

Eszeveszetten rohant le az utcára. Maga sem tudta, hogy hová, merre? De úgy kergette, űzte, hajszolta egy rettenetes érzés.

Az az asszony beváltja fenyegetését. Sárba tiporja a becsületét. Boszút áll rajta.

Az az asszony... az az asszony...!

Oh, megöli, megfojtja, összetiporja, ha ráakad. A saját vérével fogja lemosni a gyalázatát.

Mint egy őrjöngő fenevad rohant föl s alá az utcákon. Az emberek megszornyodva nézték és tértek ki az útjából.

Hiszen ez egy közveszélyes örült!

A kezei öklöbe voltak szorítva, a szeméi villámokat szórtak. Hangosan szitkozódott és folyvást vért emlegetett.

Hogy nem akad rendőr, aki ezt az embert letartóztatja!

Lihegő fáradsággal, kimerülve, elcsigázva került haza.

Az asszony már otthon volt.

Fékevesztett indulattal, vad, gyűlölködő haraggal, gyilkoló kedvvel rontott be hozzá.

Rekedt rikácsolás volt a hangja:

— Hol jártál? Hol jártál?

A nő nyugodt volt. Mintha nem is érezné, hogy villog ki férje szavaiból a felkorbácsolt indulat halálos gyilkja.

Szenvtelenül, hidegen, közönyösen ült egy nagy bőrszékben és olvasott.

— Hol jártál? Hol jártál? Beszélj!

Bömbölő bikának halálos fenyegetése tört ki a szavaiból.

15 centiméteres gyorstüzéző ágyuból és nagyobb-számu 7 centiméteres ágyuból fog állani. A legnehezebb ágyuból 3—3 együtt páncélos tornyokban, ugynevezett hármás páncéltornyokban van elhelyezve, úgy, hogy összesen négy ilyen nehéz torony van a hajón, melyeknek a hajó középvonalához való állása, továbbá különböző tüzelési magassága a vízvonallal felett, az összes toronyágyúnak csaknem teljes körűtüzését teszi lehetővé. A háromágyús torony elve új és az osztrák-magyar tengerészetnek kívül még csak az olasz tengerészetben van bevezetve. A második Dreadnoughtot, az elsőnek a testvérhajóját szintén ebben az évben, valószínűleg novemberben bocsátják vízre, 1913. elején már mind a két óriáshajó a flotta alkotórésze lesz.

Egy bécsi jelentés szerint a régóta huzódó püspöki kinevezések a napokban megtörténnek. Csernoch János esanádi püspököt kalocsai érsekké, gróf Széchenyi Miklós győri püspököt nagyváradai és Glattfelder Gyulát győri püspökké nevezik ki. A esanádi püspöki széket Várady S. Árpád vallás- és közoktatásügyi minisztériumi osztályfőnök, fölszentelt püspök fogja megkapni. Várady helyét a közoktatásügyi minisztériumban Andor György primási irodaigazgatóval fogják betölteni.

A fiumei választók 60 tagu küldöttsége kereste fel ma ifj. Vio Antal dr. ügyvédet, hogy a fiumei választókerület jelöltségét nemzeti munkapárti programmal följajánlják. A küldöttség szónokának beszédére Vio hosszabb beszédben válaszolt, megköszönte a küldöttség és megbízóinak bizalmát, kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja. Már most hangsúlyozni kívánja, hogy megválasztása esetén Maylander Mihály nyomdokain fog haladni. Az olasz és magyar nyelvű programbeszédet legközelebb el fogja mondani.

Szatmár vármegye fehérgyarmati választókerületében e hó 27-én hétfőn lesz az időközi képviselőválasztás. A 48-as függetlenségi Kossuth-párt jelöltje dr. Jármy Béla, fehérgyarmati ügyvéd, a Justh-párté Szunyog Mihály volt képviselő. Választási elnök Sántha Kálmán. A választás napjára két század katonaság érkezett a kerületbe Szatmárról, a fehérgyarmati csendőrszót pedig 30 csendőrrel megerősítették. Szunyog támogatására a kerületbe érkeztek: Hock János, Györffy Gyula, Benedek

A nő hideg, fagyos, nyirkos hangon vette oda neki:

— Hiszen tudja!

— Hol voltál?... — ordította Arácsy és öklét szörnyű csapásra szorította össze.

— Hiszen tudja, megmondtam tegnap. — Ah, te... te... te...

És tajtékzó dübe most már vad szilajsággal tört ki.

Iszonyu ütést mért a nőre...

Az asszony életét megmentették az orvosok. Nem halt meg a szörnyű csapástól, melyvel férje ökle rá sújtott.

De meghalt benne valami, ami több az életnél.

Meghalt a lelke.

A lelke, melyben egykoron a férje képét viselte. Érzéktelen lett minden iránt, közönyösen engedte folyni az élet áráját, szenttelenül leste, hogy hullottak alá ifjuságának szirmai.

Nem vált el a férjétől. Ugy mutatta, hogy teljesen közömbös rá nézve, mellette van-e az az ember, vagy távol van-e tőle?

Hiszen a legellentétebb csillagvilágokat nem választja el egymástól a miriádok oly távolsága, mint amilyen messzire esett látszólag egymástól ennek az egymás mellett élő két lénynek a lelke.

Ugy éltek látszólag egymás mellett, mintha nem is tudnának egymásról semmit. Mintha nem is látnák egymást.

Büszkék, gögösök, rátartóságok voltak egymás iránt.

János, Kovács Gyula és nagyatádi Szabó István képviselők. Karácsony Gyula gazdapárti jelölt ma visszalépett.

A Fehérgyarmat mellett fekvő Matolcs községben elkövetett állítólagos csendőrvérengzésben Forgách Vilmos, a zádpárti csendőrszakasz parancsnoka immár befejezte a vizsgálatot s kiderítette, hogy az összeütközés alkalmával mindössze két egyes lövés volt, amelyek egyenként dördültek el. Az egyik lövést akkor intézték, amidőn az egyedül álló Lakatos csendőrszervezet a Szunyog-párti választók körül fogták, leteperték, lefegyverezték és saját fegyverrel célba vették. Ez a lövés a fegyverrel célzó Madarassy-választót érte. Paskui Demeter csendőr ugyanabban a pillanatban, midőn látta, hogy Lakatos csendőrtársa élete kockán forog, oldalfegyverével keresztülszurta annak támadóját. A második lövés akkor dördült el, mikor a csendőrökre a Szunyog-pártiak vasvillákkal rohantak. A kihallgatott szemtanúk vallomása szerint a csendőrök csodálatos önuralommal és kimérettel voltak támadóikkal szemben és nagyobb vérengzés elkerülése tisztán az ő érdemük.

Budapest, február 25.

A képviselőház szünete. A képviselőház márczius 2-ig nem tart ülést. A legközelebbi ülés esztörtökön lesz, amelyen folytatják a bankjavaslat részletes tárgyalását.

A párisi nagykövet Budapesten. Gróf Szécsen Miklós párisi osztrák-magyar nagykövet, aki tegnap éjjel érkezett Budapestre, ma hosszabb látogatást tett gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknél. Ő felsége gróf Szécsent holnap délelőtt 11 órakor különkihallgatáson fogadja. A nagykövet még holnap visszautazik párisi állomáshelyére.

Értekezlet a kereskedelmi minisztériumban. A kereskedelemügyi minisztériumban ma délután értekezlet volt, amelyen a magyar kormány részéről Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter, Ottlik Iván földmivelésügyi államtitkár, Emich Gusztáv kereskedelemügyi minisztériumi miniszteri osztálytanácsos, Rziha Artur állategészségügyi főfelügyelő, az osztrák kormány részéről dr. Weisskirchner Richard kereskedelemügyi miniszter, Riedl Richard kereskedelemügyi osztályfőnök, báró Wyd-

Látszólag. Látszólag.

Mert, hogy mi történt ott benn, ott benn a szívek legrejtettebb redőiben, ki tudná azt megmondani?

Az asszonyt néha megszállta valami zsongó melegség, ha ránézett az ő sötét, komor, boldogtalan férjére, aki olyan vigasztalan életet él mellette. Az ő leányos fiatalágának egykori álmképére. És... és... közeledni vágyódott hozzá.

De aztán a gög, a büszkeség visszatartotta. Makaes, kemény koponyája, hátraszegődött, mikor arra gondolt, hogy a férje egy más nőt keresett mellette.

És vége volt a zsongó melegségnek.

A férj is sokszor valami szokatlan lágy-ságot érzett a szegény, beteges, halvány, szép asszony iránt, aki úgy ödögött ott mellette, mint egy sápadt árnyék, mint a szomorúság hervatag virága.

Mivé lett, mívé lett az a csudaszép asszony, aki olyan szilaj érzéseket lobbantott föl egykor az ő lelkében?

Milyen nemesek a szenvedő vonásai, milyen finom még most is a vértanúság glóriájában fénylő feje!...

Az a fej, melyre az ő ökle lesujtott.

Közeledni akart hozzá, hogy... hogy körülesókolja, hogy a kebléhez szorítsa, hogy — De irtózat!...

Eszébe jutott az az est. Az az est, mikor Éva kiment, hogy fenyegetését beváltta.

Istenem, istenem, vajjon beváltotta-e? Vajjon beváltotta-e?

Sohasem kérdezte tőle. Sohasem hitte

mann földművelésügyi miniszter, Szeidler Ernő és Binder osztályfőnökök vettek részt. Az értekezlet délutáni öt órától esti félnyolc óráig tartott.

A bank-statutumok.

Három napos farsangi szünet.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 25.

A képviselőház ma végzett az összes még hátralevő módosított bankstatutumokkal; sőt megtörtént, hogy a két érme-egyezményhez még Polónyi Géza sem szolt hozzá. Ez a sietőség különben egy pártközi megállapodásnak volt az eredménye, amely megállapodást az elnökség közvetítette, s amelynek előfeltétele volt, hogy a cikkelyeket s egyezményeket még a mai ülésen átengedi az ellenzék, amiért azután jutalmul három napi farsangi szünet járt ki.

A vitában részt vett Lukács László pénzügyminiszter is, aki Polónyi aggodalmaira megadta a szakkereső s tájékoztató fölvilágosításokat, a többség hálás tetszése között. A mai csendes napot csupán egy incidens tarkította: amikor a munkapárt soraiban szöszlőre emelkedett Lukács György, volt „darabont-miniszter”, a baloldal tüntetően kivonult.

Egy órákor megszakították a bank-vitát s áttértek az interpellációkra. Első sorban Hazai Samu honvédelmi miniszter felelt egy régebbi interpellációra, s ahogy ő a katonaságról beszélt, az ő kedves, szeretetreméltó modorában, a maga részére hódította az egész Házat. Végül Lengyel Zoltán interpellált az ökörmézői telekkönyvi visszaélések tárgyában, amire Székely Ferenc igazságügyminiszter adott kielégítő választ.

A mai ülésről, amelyen csütörtökig elnapolta magát a Ház, a következő részletes tudósítás számol be:

Feltételes vakáció.

Bérzeviczy Albert elnök az ülést feltételesen egy órákor megnyitja.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét elfenyetés nélkül hitelesítik.

Hegedüs Kálmán, az állandó igazoló-bizottság elnöke jelent, hogy Barabás Béla, Reissenberger Gusztáv és Hazai Samu megbízó-leveleit rendben találták.

Az indítvány- és interpellációs könyv felolvasása után elnök javasolja, hogy amennyiben a

el neki. És mégis!... Irtózáttal fordult el tőle, valahányszor a szíve hozzá vonzotta.

És daczosan, keményen szegte hátra büszke, gögős fejét. Az ő koponyáját sem lágyította meg a szív érzése.

*

És így döcögött tova egész életük a tragédia szonoru, fekete posztós gyászokciján. Egymás mellett éltek, szerették egymást halállos, nagy szerelemmel, de nem volt erejük megbocsájtani egymásnak.

Mikor Éva már át-átkukuskált a másik világba, az utolsó percekben szólni akart az urának:

— Nem igaz, nem igaz, hazudtam neked. Csak boszúból mondtam, hogy beváltottam szavamot. Nem igaz, nem igaz, én nem voltam a másé. Én mindig csak téged szerettelek.

Ezt szerette volna a férjének megmondani.

De gögje, büszkesége még az utolsó pillanatban is uralkodott rajta.

Nem mondta el urának a megváltó szavakat.

Büszkén szegte hátra kemény koponyáját és úgy halt meg.

Arácsy Dénes előbb sokáig nézte halott feleségét, a szenvedő vonásokat, az arczára rajzolt nagy martíriumot, és mikor meggyőződött róla, hogy nem él többé, ráborult a halott asszonyra és zokogó könyvekkel, fuldokolva mondta:

— Hogy szerettelek, hogy szerettelek, mindig csak téged szerettelek!

statutumok és az egyezmények ma letárgyalatnának, a Ház hétfőn, kedden és szerdán ne tartson ülést s a törvényjavaslat részletes tárgyalását csütörtökön kezdje meg. (Helyeslés.) A Ház ekként határoz.

A bank-vita.

Folytatják a bank-vitát. Következik a módosítandó 102. cikk tárgyalása.

Csermák Ernő stílusos szempontból helyteleníti a cikk első bekezdésének szövegét, mert nem tünteti fel elég világosan az állam nyereségrészesülését. Felvilágosítást kér a titkos szerződés tartalma tekintetében. A cikket nem fogadja el.

Polónyi Géza ezt a cikket tartja a legfontosabbnak. Azt óhajtja ugyanis bizonyítani, hogy 1899. óta a jövedelemrészesedést illetően a magyar államkincstár állandó károsodást szenved. Nem lehet tiszta felvilágosítást kapni, hogy mily arányban kapjuk a részesedést s hogy mely alapon történnek bizonyos levonások. E tekintetben részletes felvilágosítást kér. Előterjeszti saját számadatait, amelyek szerint az államnak a bankjövdelemben való részesedése meg sem közelíti kompenzációját annak, amit az állam a banknak juttat. Tervszerűen károsítják meg Magyarországot főleg a leszámítolási üzleti körülményrészesedésnél. Adatait a bank let körüli nyereségrészesedésnél. Adatait a bank kétféle számadási miveletét végez a magyar államkincstár rovására. Kéri a pénzügyminisztert, hogy hajlandó-e a részesedésre vonatkozó részletes adatokat a képviselőház tagjainak ellenőrzés céljából rendelkezésre bocsátani. A vámtulványok terén is a mi károsodásunkat látja. Kéri, hogy a vámtulványok mennyiben használhatók a magyar vámoknál s milyen a nyereségrészesedésünk. Szerinte a deviza-elszámolásoknál is károsodást szenvedünk. Felvilágosítást kér a záloglevélüzletek révén nyert nyereségrészesedésről is. Végezetül azt fejtegette, hogy az osztrák-magyar bank aranykészletét mesterségesen növeli. Felvilágosítást kér, hogy az aranykészlete miből gyarapodik.

Elnök kéri, hogy a tárgyhöz szóljon. Polónyi Géza azt feleli, hogy fejtegetéseiből épp oda akart kilyukadni, hogy nyereségrészesedésünkben károsodást szenvedünk. A cikket nem fogadja el.

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát beárta.

Lukács László beszéde.

Lukács László pénzügyminiszter: Ha Polónyi minden kifogására és aggodalmára válaszolni akar, ide kellene hoznia a közös bank egész arkimát. Ha valaki kételkedik a bank tisztességes üzletkezelésében, kötelessége lenne előbb magánúton a bank vezetésétől kérni fölvilágosítást s csak azután, ha ezt nem kapná meg, léphet a vádakkal a nyilvánosság elé. Polónyi úgy beszélt a két állam első pénzügyminiszteréről, mint valami zug zálogházzól, az a vádja, hogy a bank hamis mérleget készít, az országot szándékosan megkárosítani: igazán képtelen dolog. A bank nyilvánosan számadásra kötelezett vállalat, számadásait, iratait, könyveit a közgyűlés kiküldöttjei s a két kormány biztosai akár mikor megvizsgálhatják, pinczéit nemkülönben szemmel tartják s így csak sajnálatát fejezheti ki, hogy olyan uri emberek tisztességes magatartását itt a Házban kétségbevonják, akik erre semmi okot nem adtak. A bankjegyköztengemelésből való nyereségrészesedést, illetően ma még határozott adatokkal nem lehet szolgálni. De még ha ez áldozatot is jelentene az állam részéről, magasabb közgazdasági szempontokból nem lehet kárhóztatni. A bankstatutum tárgyalásánál a kormány az előző kormány megállapodásánál fogva sok tekintetben meg volt kötve és a szervezetre nézve lényeges újításokat nem proponálhattak. A szakaszban egyébként lényeges változás nem történt. Ha Polónyi kívánja, magánúton szívesen rendelkezésre bocsátja a kívánt adatokat. Ami a Boszniából származó jövedelem felosztását illeti, ez beszámítatik az összjövedelemben s úgy osztatik fel. Boszniát illetően került a bankstatutumon minden változtatást, attól lehetett tartani, hogy Bosznia olyan igényeket támaszt, amelyek a bankkal való egyezés dualisztikus megoldását megnehezítették volna. A devizaüzletet illetően nem igen érti Polónyi felfogását. Tagadhatatlan, hogy a devizaüzletek többsége Bécsben köttetik, de ez közgazdasági helyzetünkből folyik. Ezért kellett fentartani azt az állapotot, hogy a devizaüzlet fővezetése Bécsben maradjon. De létrejött olyan megállapodás, amely tekintettel van a magyar devizaüzletben lehető esetleges változásokra. A devizaüzletek Bécs és Budapest közt való megosztását ennek az üzletágnak természete akadályozza, amely az egységes vezetést és irányítást feltételezik. Amidőn a bank arra törekszik, hogy aranyát szaporítsa, a statutumok alapján eslelszik s ezen nincs mit kifogásolni. (Helyeslés a jobboldalon.) Ami Polónyi egyéb teóriáit illeti, annyira magánteóriák alapján áll, tehát nem is ké-

pes követni. Kéri tehát, a cikk változatlan elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza személyes kérdésben kijelenti, hogy bizonyítékok alapján járt el s megpróbálkozott bizalmas információszerzéssel is. Egyébként tudomásul veszi a miniszter ajánlatát. A devizaüzletet illetően a miniszter félreértette a szavait.

Következett a szavazás. A Ház többsége a 102. cikket elfogadta.

Következett a 105. cikk. Lovász Márton módosítást nyújt be, amely szerint a szabadalom ne 1917-ben, hanem 1915-ben járjon le.

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát beárta.

Gróf Wickenburg Márk előadó ellenzi a módosítás elfogadását.

A Ház a cikket változatlanul elfogadta. Elnök szünetet rendel.

Szünet után.

Az elnöklést Návay Lajos alelnök veszi át. A 111. cikk tárgyalása következik.

Gróf Batthyány Tivadar az egész szakasz elvetését ajánlja, mert ez is elodázása a készfizetések felvételének.

Polónyi Géza kijelenti, miután az ellenzék nem teljesíti kötelességét a bankjavaslat ellen, ő is eláll érveinek bő kifejtésétől. (Derűtség jobbról.) és csak röviden szólal fel. Ő is a készfizetések újabb elodázását látja a szakaszban.

Lukács György ismerteti a készfizetések kérdését, amelynek sem jogi, sem gazdasági akadályai nincsenek. Ehhez a banknak elegendő aranykészletre van szüksége. Konstatálja, hogy nincs ok tartani a készfizetések felvételétől. A fizetési mérleg ezért nem fog passzivitást szenvedni. A kormány mindent elkövetett, hogy a javaslatban a készfizetések felvételét hozza, de odaát Ausztriában készfizetésellenes hangulatra akadt.

Gróf Wickenburg Márk előadó kérte a cikk elfogadását.

A cikket elfogadták, valamint a két érme-egyezmény becsikkelyezését is.

Elnök a vitát félbeszakítja s javasolja, hogy a legközelebbi ülést csütörtökön tartassák.

A Ház ehhez hozzájárult. Következnek az interpellációk.

Hazai Samu válasza.

Hazai Samu honvédelmi miniszter válaszolt ezután Sümei Vilmosnak Hlatky Zoltán öngyilkossága kapcsán a katonai brutalitások tárgyában. A 4. hadtestparancsnokságtól megkapta az esetre vonatkozó vizsgálat adatait. Ezek szerint Hlatky Zoltán kereskedő, aki önékes növendék is volt, nyomban bevonulása után azt mondta, miután fél hangjának elvesztésétől, mindenképen ki akarja magát szabadítani. Ezért azt mondta, hogy vérbajos. Az orvosi vizsgálat azonban ezt nem konstata. Visszakerülvén a szízhóhoz, ötször gyengélkedőt jelentett. Január 5-én emiatt századkihallgatásra került s Miklóssy százados egynapi elzárásra ítélte. Később számvivőjelöltnek szemelték ki, ő azonban néhány nap múlva leugrott a lakatánya 4. emeletéről s meghalt. Az összes kihallgatottak azt vallották, hogy őt nem bántalmazták s így öngyilkosságának okát nem tudják. Az öngyilkos atyja szerint Hlatky Zoltán ideges természetű volt s már 16 éves korában is öngyilkosságot követett el. Fivére pedig azt vallotta, hogy a tettét életuntagságból követte el, amihez feljebbvalói zaklatásai is hozzájárulhattak. E zaklatások állítólag abban álltak hogy neki ablakot kellett tisztítani s hogy éjjelenként neki szobainspekciót kellett tartani s hogy végül az orvosok gyengélkedését nem akarták elfogadni. A vizsgálat azonban azt derítette ki, hogy az ablaktisztításra éppen gyengélkedése miatt fogta a káplár. Ez nem lealacsonyító, mert szóló is, amikor besorozták, szobát surolt és mégis honvédelmi miniszter lett. (Éljen-rés.) Az egyéb vádakát is alaptalannak bizonyította a vizsgálat. A fiatalembernek öngyilkosságra oka nem volt. A katonaság nem a kegyetlenség elvén alapul s a jogrend elvei tiszteletben tartatnak. Sümei Vilmos köszönettel tudomásul veszi a választ s örül, hogy a miniszternek alkalma nyújtott olyan demokratikus kijelentésre, amelyet az egész ország örömmel fogadhat.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Az ökörmézői telekkönyvek.

Lengyel Zoltán interpellált ezután az ökörmézői telekkönyvi visszaélések ügyében. Multkori interpellációjának kiegészítéseképpen újabb adatokat sorolt fel. Kifogásolta, hogy míg a hamisítótakat nem üldözik, addig az ártatlan telekkönyvvezetőt felfüggesztették. Kéri az igazságügyminisztert, hogy tétesse folyamatba a büntető eljárást a helyhatósági bizonylatok hamisítóival szemben.

Székely Ferenc igazságügyminiszter kijelenti, hogy már Huszár Károly két interpellációja után elrendelte a lehető vizsgálatot, de má-

akkor jekzte, hogy a feljelentés adatai tulzottak. Hétszáz ily esetről szól a feljelentés.

Szmrecsányi György: Hamisítják a bizonylatokat!

Pál Alfréd: Ezt bizonyítani kell!

Székely Ferencz igazságügyminiszter: Most úgy áll a dolog, hogy instruált vizsgálóbiztos még kiküldeni, hogy a vizsgálatot megejtse. Ennek jelentése alapján indíthatja csak meg az esetleges bünvádi eljárást. Előlegesen ezt válaszolja.

Lengyel Zoltán tudomásul veszi a miniszter választát.

Székely Ferencz igazságügyminiszter (újabb rövid nyilatkozata után a Ház is tudomásul vette a választ).

Ezzel az ülés negyedháromkor véget ért.

Héderváry a Dreadnoughtokért.

— Taft békeajánlata s az osztrákok. —

A delegációk teljes ülése.

Budapest, február 25.

Mindkét delegáció tartott ma plenáris ülést. A magyar közönséges bizottság folytatódólagosan tárgyalta, de még nem fejezte be a tengerészeti költségvetést. Az ellenzék részéről ma **Bakonyi Samu** szólalt fel, aki főként Tiszával polemizált. Igen érdekes indítványt tett **Chorin Ferencz**, aki azt kívánta, hogy 1916-on tulra nem kösse le magát a delegáció a hadügyi kiadások dolgában. **Gróf Khuen-Héderváry Károly** miniszterelnök azonban, aki úgy látszik rajongva lelkesedik a Dreadnoughtokért, nyomban lefújta ezt a helyes indítványt.

Az osztrák delegáció letárgyalta a külügyi előirányzatot s ennek során **Taftnak**, az Unió elnökének lefegyverzési ajánlatával kapcsolatban elfogadtak egy határozati javaslatot, amely szerint a világbeke érdekében a külügyminiszter tegyen meg minden lehetőt.

Tudósításaink itt következnek:

I.

A magyar delegáció.

Elnök, gróf Zichy Ágost, délután felöt órakor nyitja meg az ülést.

Napirenden van

a tengerészeti albizottság jelentésének folytatódólagos tárgyalása.

Bakonyi Samu Tisza István tegnapi beszédére kíván reflektálni. Nem azok iztek elvakult politikát, akik annakidején a létszámemelést megakadályozták, hanem azok, akik ezt a kérdést egyoldalulag, kizárólag katonai szempontból akarták megoldani. A mostani vita nem alkalmas arra, hogy során erről a kérdéstről vitázzanak, eljőn majd ennek is az ideje a véderőreformnál, vagy pedig a hadügyi költségvetésnél. Reflektál Lukács pénzügyminiszternek a fedezet kérdésében mondott beszédére is. A francia kamarában benyújtott költségelőirányzat tanúsága szerint a monarchia tengerészeti kiadásai rövid időn belül elérik azt az összeget, amit Franciaország irányoz elő tengeri haderejének fejlesztésére. Minden józan elme belátja, hogy erre az örületes versenyre semmi szükség sincsen. Az ország ereje semmiképpen sem fogja tudni ezen az uton tovább haladva a tengerészeti vezetőségnek valamilyen veszedelmes becsapástól fűtött étvágyát. Nincs igaz az előadónak abban, hogy a tengerészeti szakértők véleményét laikusok kétségbe nem vonhatják. Azt sem lehet mondani, hogy a mai Dreadnoughtok igen nagy időn belül a legmodernebb csatahajók típusai maradnak, hiszen már harmincezer tonnás hajószörnyetegekről álmodoznak. A monarchia tengerészetének semmi keresni valója a világtengereken, a tengerészeti vezetőség azonban egy olyan irányzatnak szolgál, mely a hadiflotta szerepét az Adriai-tengeren tulra is ki akarja terjeszteni. A vezetőség semmi esetre sem fog megállni a mostani követelésnél. A flotta-törvény betérjesztésének szükségességéről beszél ezután.

Az előadó azt hangoztatja, hogy az a fölfogás, mintha a flotta és a hadsereg fejlesztése Olaszország ellen irányulna, malomalatti fecsegés. Hát ha neki ez a fölfogása, világosítsa föl Tiszát is erről, aki beszédében ellenkező fölfogást árukt el. Az embernek eláll a sziveverése, ha arra gondol, hogy a nagyhatalmi állás és a Németbirodalom kedvéért ilyen óriási áldozatokat sajtólnak ki ebből a szerencsétlen országból s ezzel elpusztítják a fejlődés lehetőségét, elvonják anyagi erejét kulturális feladatok teljesítése elől. Ha nem tartunk

mértéket ebben az örületes versengésben, a nagyhatalmi állás magától fog összeroppani. Ez az ország már egészen koldus és a Tisza lelkiismereti aggodalmaira azzal felel, hogy ő akkor érezne lelkiismereti furdalást, hogyha ezt a költségvetést megszavazná.

Chorin Ferencz Batthyány Tivadarral szemben azt vitatja, hogy a delegációnak igenis joga van megszavazni a tengerészet fejlesztésére szánt hitelt. A delegáció alkotmányosan csak egy évre szavazhatja meg a költségeket, de amennyiben a dolog természete olyan, hogy több évre terjedő programot kell megállapítani, neki nincsenek az ellen aggodalmi, hogyha megszavazzák a program értelmében az első esztendőre eső részletet. Lukács a fedezet kérdésében tegnap nem adott kielégítő választ, a szeszadó többletet tulzó optimizmussal számította. Az országot mai helyzetében meghagyni nem lehet; itt minden csak fél fejlődésben van, az ipar, a kereskedelem óriási befektetéseket igényelnek. Igaz, hogy az állami bevételek emelkedése várható, de nem szabad a jövedelem-többletet kizárólag a hadsereg és haditengerészet számára fölhasználni. A miniszter azt mondotta, hogy fedezni tudja a haditengerészeti szükségleteket és a kulturális szükségletek fedezéséről óvatosan nem beszélt. Tehát nemcsak pénzügyi és közgazdasági és politikai okok kívánják a nagyarányu flotta-fejlesztésnek a korlátozását.

Foglalkozik ezután azokkal a kifogásokkal, amelyek az osztrák delegációban a magyar ipar részeseide ellen elhangzottak. Csodálkozik azon, hogy az osztrákok negyvenéves ipari előnyomulás után most ezt a kis engedményt is zokon veszik. Kéri a minisztert, hogy ne engedjen az eddigi megállapodásokból egy jótányit sem. Ausztriában eddig azzal elleneztek a Magyarország kvóta szerinti való részeseidését, hogy Magyarországon nincsen a megrendelések szállítására alkalmas hajógyár. Most már ilyen is lesz Fiumében. A triestri Stabilimento Tecnico a legnagyobb idegenkedéssel utasítja vissza azt, hogy magyar gyárak szállítását elfogadják. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a delegáció kijelenti, hogy a hadvezetőség által kért flottafejlesztéssel az országot biztosítottak látja s 1916-on tul új hajók építését szükségnek nem tartja.

Sághy Gyula: Az ország helyzetét mérlegelve és egyéb szempontokat is figyelembe véve kell eldönteni azt, hogy az országnak szüksége van-e erre a nagyarányu flottafejlesztésre? Nincsen rá szükség a Magyarország annál kevésbbé érezheti ennek a szükségét, mert a flotta egészében és teljesen osztrák intézmény. A védelem sulypontja nálunk a szárazföldi hadseregre esik. A külpolitikai helyzet sem igazolja a flottafejlesztés ilyen arányát, amelyet a hatalmak agresszivitásnak tekinthetnek. Tiszának válaszulva beszél a véderő reformjáról: ez a reform csak egyféleképen éri el a célját, hogyha a nemzeti aspirációkat is tekintetbe veszi s nem meríti ki utolsóban az ország teherbirását. Elismeri, hogy a külpolitikai konstellációban kis felhőköl néha nagy viharok keletkeznek, azonban rossz példa az, hogy ha valaki az annexióra hivatkozik, mert akkor az annexió tényéből sokan agresszív szándékok olvastak ki. Most azonban nincsen semmiféle ilyen agresszív szándékunk, a hadsereg — éppen az annexió mozgósítás tanubizonyosága szerint — hivatása magaslatán áll, hát milyen célra követelik tőlünk ezt a mostani nagy áldozatot? A költségvetést nem fogadja el.

Báró Solymossy Ödön: Ilyen nagy és fontos kérdést, mint a flottafejlesztés, alaposan meg kell gondolnia a delegációnak. Szükségesnek látja a flottafejlesztést, ez nem lehet ad infinitum, de a mostani helyzetben tagadhatatlan a fejlesztés szükségessége. Bizonyítja, hogy külkereskedelmünk érdeke és a partvédelem biztosítása egyaránt megköveteli a flottafejlesztést. Bizalommal van a tengerészeti főparancsnok és a magyar kormány iránt, nem teszi föl róluk, hogy szükségtelen tulkövetelésekkel állnának elő, azért a költségvetést elfogadja. Több kérdést intéz a tengerészeti főparancsnokhoz: a magyar tisztek alkalmazása, a hajók kijavítása, a hajók szénfelvevő képessége, a szénállomások tekintetében. Kéri, hogy Fiume is kapjon állomáshajót s hogy a nagy csatahajók közül valamelyik a magyar történelmi névre kereszteltesse.

Gróf Khuen-Héderváry szerint a vita tulment a határokon, amikor nemcsak a költségvetéssel foglalkozik. Ez azonban nem baj, mert ezzel általánosabb szempontokig emelkedtek föl a fölzóalók. Örömmel konstatálja, hogy a hármasszövetség értékét pártkülönbség nélkül elismerték a fölzóalók. Olaszországgal szemben is, magunkkal szemben is a leghelyesebb kiindulási pont az, hogyha ezt a szövetséget az érdekek közössége szempontjából tudjuk mérlegelni. Fölmerül az a kérdés, hogy miért van szükség erre a fokozott fegyverkezésre? Igaz, hogy az annexió események igen kedvező színben tüntetik föl a haderőnk, azonban a jövőre nézve is fontos, hogy a haderőnk a külföld részéről is tekintélyt élvezzen. Erre szük-

ség van, daczára annak, hogy Sághy Gyula még bárányfelhőcskét sem lát a külpolitikai égbolton, mert számolnunk kell azzal, hogy bármilyen véletlen akkor idézi föl a vjhart, amikor a legkevésbbé várjuk. Kérdezték a fölzóalók azt is, hogy miért kell egyszerre ilyen nagy áldozatokat hoznunk? Azért, mert ezek már tíz éves szükségletek, hogyha az illetékes tényezők fokozatos sorrendben megengedték volna az azokról való gondoskodást, nem hárultak volna így egyszerre a nyakunkba. A fedezet kérdésére tér ezután át ő is; a pénzügyminiszter csak a költségvetéssel kapcsolatban mutatta ki a fedezetet a szeszadó-többletből, mely nem természetes fejlődésből, hanem új adótételből származik. Öt évre visszaterjedő számításokból bizonyítja, hogy a haderő többszükséglete nem okozta a kulturális és kormányzati szükségleteinek megrövidítését. A hadvezetőség követelését máris redukálták addig a fokig, ameddig felelősségük tudatában szükségesnek tartották. Az egyik fölzóalóval szemben megengedhetetlennek tartaná, hogy Olaszországgal megállapodásra jussunk a flottaszaporítás korlátozása tekintetében, mert szükségünk lehet arra, hogy harmadik állammal szemben érvényesítsük a flotta erejét. A Chorin Ferencz határozati javaslatához nem járul hozzá, mert hogyha most nagyobb beruházással reorganizáljuk a flottát, ez amugy is kizárja azt, hogy rövid idő alatt újabb, nagyobb áldozatok legyenek szükségessé. Ezzel körülbelül reflektált mindazokra a momentumokra, amelyek a kormány állásfoglalását szükségessé tették.

Elnök az ülést félnyolczkor bezárja; legközelebbi ülés hétfőn délután négy órakor lesz.

II.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció ma délelött tíz órakor **Baernreither** elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen folytatták a külügyminisztérium költségvetésének tárgyalását. A tanácskozáson a közös kormány tagjain kívül részt vett báró **Bienerth** osztrák miniszterelnök is.

Wassilko a ruthének álláspontját és főképp Oroszországhoz való viszonyukat fejtegette. Elismeréssel van Aehrenthal ama sikere iránt, hogy Oroszországgal javult a monarchia viszonya, de mint az osztrák ruthének képviselője, gyulöli az orosz cárizmust. Pártja szívesen megszavazza a közös miniszterek előterjesztéseit, a katonai kiadásokat is, de jövőre nézve ezt a magatartást csak akkor biztosíthatják, ha a ruthének nemzeti kívánságait teljesítik és első sorban felállítják a ruthén egyetemet.

Ellenbogen Kramarzt támadja, aki tegnap becsmérőn nyilatkozott az orosz nép szabadságharczáról. Kramarza hártja a szomorú felelősséget az oly kísérletért, mely az orosz szabadságharczosokat Európa szemében meggyalázni törekszik.

Marckhl delegátus a csehek ellen fordul, akik a hármasszövetség ellen foglalnak állást. Kifejti, hogy az osztrák-magyar monarchiát már a geográfiai fekvése is a Németországgal és Olaszországgal való szövetségre utalja. Egy új szövetségi kombinációt más alapon most el sem tud képzelni, amely különben sem szabadithatná meg a monarchiát a katonai terhektől.

Sustersics a szlovén nép sérelmeit fejtegeti, majd támadja azokat, akik olaszabbak akarnak lenni az olasz kormányról és folyton a pápa tekintélyét féltik. Az olasz nép többsége, még a liberálisok is tisztelettel viseltetnek a pápa iránt, kitünt ez Nathan polgármester tapintatlan beszéde alkalmából. A római ünnepekről szólva azt mondja, hogy bárhogy forgatják a dolgot, a jubileum a katolikus kereszténység fejének megbánása. Majd ha ebben a kérdésben kompromisszumot hoznak létre, csak akkor lehet beszélni Olaszország egységéről. A szociáldemokraták el akarják törölni a vatikáni nagykövetséget és ezt éppenők kívánják, amikor a szentszék az egyetlen hatalom, amelynek nincsenek Dreadnoughtjai, nincsenek katonái, amely tulajdonképpen az egyetlen antimilitarista nagyhatalom.

Steiner a balkáni kereskedelmi összeköttetésekéről beszél és szükségesnek tartja a kereskedelmi igazgatói állások szervezését a nagykövetségeknél, mert a konzuli kar csak adminisztratív munkát végez. Felkéri a külügyminisztert, hogy az érdekelte körökkel megállapodva, központi árumintatetet létesítsen Bécsben és fiókokat Bulgária és Románia több városában.

Stranszky a lengyelek panaszait érthetetlennek találja. Poroszországban nem üldözik a lengyeleket, a porosz országgyűlésen nagy számban ülnek a lengyel képviselők, míg Galiciából egyetlen egy németet sem küldenek se a Reichsrathba, se a tartománygyűlésbe, pedig már száz éve laknak ott németek.

Petcleuz ezafolja az előtte szóló állításait és

azt mondja, hogy a poroszországi lengyelek megvolnának elégedve sorsukkal, ha úgy respektálnák nemzeti jogukat, mint Galicziában a ruténekét és németekét.

Elnök a tárgyalást itt megszakítja és folytatását délután három órára tüzi ki.

A délutáni ülésen **Grabmayr**, **Kramarz** és **Hauser** személyes jellegű felszólalása után **Pittoni** Bartolival polemizál. **Steiner** és **lovag Wassilko** személyes kérdésben beszélnek. **Márki Bacquehem** előadó reflektál a vitában elhangzottakra, amire áttérnek a részletes tárgyalásra.

A „diplomáciai kiadások“ tételénél **Stransky** indítványozza, hogy a vatikáni követség fizetését huzzák ki. **Márki Bacquehem** előadó ellenvetése után a tételt változatlanul megszavazták, valamint a többi tételt is.

Végül elfogadták a külügyi albizottság részéről ajánlott következő határozati javaslatot:

„A delegáció tudomásul veszi a külügyminiszter nyilatkozatát az E. A. Egyesült-Államok részéről a nemzetek fegyverkezésének nemzetközi megengedés útján való megszorítására kinevezendő öttagú bizottság dolgában és felhívja a közös kormányt, ragadjon meg minden megfelelő eszközt, amelylyel a nagy czélt szolgálhatná.“

Ezután **Grabmayr** előadó ismertette az 1908-as zárószámadást.

Strausky nem adja meg a felmentvényt az állandó tullepések miatt.

Bárá Glanz helyteleníti, hogy csak 18 hónap múltán tekinthetnek bele a zárószámadásokba.

Bárá Plener, a közös számszék elnöke kijelenti, hogy régebben foglalkozik már a gondolatokkal a két kormányval is érintkezésbe lépett, mint lehetne megrövidíteni a zárószámadási időt.

Seliger nagyon fontosnak találja **Glanz** kezdeményezését, miután a közös kormány, főként a hadügyminiszter nem respektálja a népképviselőt jogait.

Grabmayr előadó zárószava után a zárószámadást tudomásul veszik.

A legközelebbi ülés hétfőn délelőtt 11 órakor lesz.

Ebéd a delegáció tiszteletére.

Gróf **Zichy Ágost**, a magyar delegáció elnöke a delegációk tagjainak tiszteletére ma ebédet adott a Park-Klubban, amelyen mintegy 130-an vettek részt. Ott voltak a többek között **Baerenreither**, az osztrák delegáció elnöke, gróf **Aehrenthal** külügyminiszter, gróf **Khuen-Héderváry** miniszterelnök, **Schwarzenberg** herceg, gróf **Stadnicky**, gróf **Clam-Martinitz**, báró **Burián**, gróf **Montecucoli**, **Hazai Samu** honvédelmi miniszter, gróf **Merveldt**, **Láng Lajos**, báró **Bienerth** osztrák miniszterelnök, **Hieronymy Károly** kereskedelmi miniszter, báró **Gautsch**, gróf **Esterházy**, báró **Schönaich**, **Lukács László** pénzügyminiszter, báró **Dániel Ernő**, gróf **Sylva-Tarouca**, gróf **Tisza István**, **Lobkovitz** herceg, gróf **Abensperg-Traun**, gróf **Wickenburg**, báró **Chiari**, báró **Rudnyánszky**, gróf **Batthyány Tivadar**, **Lánczy Leó**, gróf **Zichy Antal** stb.

Budapest, február 25.

Horvát országgyűlés. Zágrábról táviratozzák, hogy a horvát országgyűlés mai ülésén a költségvetési és igazolási bizottság jelentésének elfogadása után **Ivics** radikális szerb a folytatólagos vita során kijelenti, hogy a királyi leirat teljesen födi pártjának pozitív programját. Szólv pártolja a horvát bán reális és pozitív politikáját és kéri a bizottság feliratának elfogadását. Beszéde közben a két közjogi ellenzéki párt ismételt zajos jelentekeket rogtönöz. Szünet után interpellációkat tárgyaltak. **Nikolic** Vladimir a katonai büntető perrendtartás dolgában azt kéri, vajjon a kormány gyakorol-e befolyást az ez ügyben a magyar és az osztrák kormány között folyó tárgyalásokra és hogy van-e tudomása azok állásáról. Váolja a horvátoknak követeléseit s azt mondja, hogy amit a magyar nemzet is. 1903-ban az akkori horvát miniszter a kilenczes bizottságban felállította a követelést, hogy ha a magyar ezredek megkapják a magyar vezényleti nyelvet, egy horvát ezredek megilleti a horvát vezényleti nyelv. Kérde, mily álláspontot foglal el a kormány ebben a kérdésben. **Chavrak** osztályfőnök kifejti, hogy a horvát kormány már 1905-ben és 1906-ban szigorúan körvonalazta álláspontját. A kormány mindenkor Horvátország törvényes jogai értelmében és érdekében fog eljárni. (Helyesli.) Háromnegyed 4 órakor az ülés véget ért. Legközelebbi ülés márczius 7-én, amikor folytatják a felirati vitát.

A hunyadmegyei állapotok. Ma délelőtt egy hunyadvármegyei küldöttség tiszteleggett a képviselőházban gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnöknél a hunyadmegyei közigazgatási vizsgálat

ügyében. A küldöttséghez csatlakoztak gróf **Batthyány Tivadar**, **Barcsay Andor**, **Eitner Zsigmond** és **Justh János** országgyűlési képviselők. A küldöttség nevében **Ajtay Aladár** volt országgyűlési képviselő beszélt. Elmondotta, hogy a vizsgálat semmiféle főbenjáró dolgot nem derített ki senkire, ami hanyagság itt-ott konstatalható volt, az minden vármegyében előfordulhat. A vármegye nem rosszabb a többinél, ezért nagyon érzékenyen érinti a megye közönségét, hogy a lapokban kipelengéreztek. A vizsgálat megbontotta a megye bérléjé és felkavarta a kedélyeket. Ők az egészet csak annak tulajdonítják, hogy a főispán és az alispán között antagonizmus van. Gróf **Héderváry** válaszában kijelentette, hogy az ő célja nem az, hogy az ottani világot elsőpörje, hanem hogy az eltévelyedteket jó utra terelje. A vizsgálatot feltétlenül folytatni kell, mert ha most megszakítanák, csak egyoldalú képet nyernének. Közmeignyugvára akarja befejezni a vizsgálatot, hogy ezáltal helyreállítsa a békés, egészséges viszonyokat. A küldöttség tagjait megnyugtatta, hogy csak a teljes igazságot keresi. **Barcsay Andor** kérte még a miniszterelnököt, hogy akadályozza meg, hogy a vizsgálat adatait a lapokban tendenciózusan közreadják. A miniszterelnök azt felelte, hogy e tekintetben utasítást fog adni és ismételtelen megnyugtatta a küldöttséget, hogy az ő célja az, hogy a megyébe visszatérjen a béke és a rend.

A francia kormány bukása.

— Briand lemondott. —

Budapest, február 25.

Tegnap váratlanul olyan lett a politikai helyzet Franciaországban, hogy ma a **Briand-kormány beadta lemondását.**

A tegnapi ülésen ugyanis a szocialista **Meunier** és a radikális **Malvy** interpellációt intéztek a kormányhoz amiatt, hogy a kormány állítólag nagyon lanyhán kezeli a kongregációs törvényt.

Ez az interpelláció nagy izgalmat okozott, ami főleg a szavazáskor nyilvánult meg, minthogy a miniszterelnök, miután az interpellációk által ellene intézett támadásokat egy nagyon üres beszédben visszautasította, a képviselőház folyosóján kijelentette, hogy csakis egy olyan bizalmi nyilatkozatot akceptál, melyet neki tiszta republikánus többség szavaz meg.

A radikális **Malvy** indítványát, hogy miután a Briand-kormány a klerikálisoknak kedvez, fejezze ki a ház roszalását, hetvenhét szótöbbséggel visszautasították ugyan, de **Drelons** bizalmi indítványát csak tizenhat szótöbbséggel szavazták meg. Ha ebből a tizenhat szavazatból levonjuk a tiz miniszteri és államtitkári szavazatot, akkor kitünik, hogy a Briand-kormány tényleges többsége csak hat szavazat.

Malvy azt követelte a kormánytól, hogy a kongregációkról szóló törvényt hajtsa végre szigoruan. **Briand** azzal védekezett, hogy bírói ítéletek tették számára lehetetlenné, hogy a kongregációkkal szemben erősebben járjon el. Senkinek sincs joga, mondta, azzal vádolni a kormányt, hogy a nehézségektől visszariadt, vagy hogy a kötelességét nem teljesítette.

A kamara tegnapi szavazásánál, amelyben a republikánus szocialisták közül tizennégyen szavazatot aránya pontosan a következő volt: A demokrata baloldaltól hatvanan szavaztak mellette, ketten ellene és négyen tartózkodtak a szavazástól, a radikális baloldaltól ötvenheten szavaztak mellette, harmincznyolcan ellene és egy képviselő tartózkodott a szavazástól; a radikális szocialisták közül negyvenötven szavaztak mellette, nyolczvenheten ellene és tizen tartózkodtak a szavazástól; a republikánus szocialisták közül tizennégyen szavaztak mellette, huszan ellene és egy képviselő tartózkodott a szavazástól. Összesen százhetvenhatan szavaztak a kormány mellett, százhetvenheten ellene és tizenhatan tartózkodtak a szavazástól. A republikánus többség ennél fogva mindössze huszonkilenc szavazat volt. A belügyminiszter éjjel egy órakor a következő nyilatkozatot tette:

— A szavazatok arányából megállapítható, hogy a kormány a republikánus csoportoktól bizalmat kapott és így a parlamenti helyzetnek megfelelően tovább is megmaradhatna állásában. Azon-

ban a miniszterelnök, tekintettel arra, hogy a többség különféle szavazásoknál meggyöngült, tekintettel továbbá arra, hogy a nehézségek napról-napra gyarapodnak és hogy ezek a nehézségek lehetetlenné teszik neki, hogy reformprogramját megvalósítsa, nem vállalhatja magára a jelenlegi helyzetért való teljes felelősséget.

A múlt éjjeli miniszteri tanácsban a miniszterek véleménye megoszlott. **Pichon** külügyminiszter és **Girard** igazságügyminiszter kijelentették, hogy a tegnapi kamarai szavazás után nem tartják lehetségesnek, hogy a kabinetben tovább is megmaradjanak. Más miniszterek ezzel szemben úgy vélekedtek, hogy az ország nem fogja megérteni, hogy **Briand**, a szepterációs politika szerzője, a kongregációs törvények alkalmazásáról hozzá intézett interpelláció után visszavonuljon, holott a kamara republikánus többsége mellette volt. **Briand** azonban, tekintettel arra a körülményre, hogy a többség lassanként lemorzsolódik és a kormány reformtervének megvalósítása elő háruló nehézségek növekednek, nem volt arra kapható, hogy viselje a helyzetért a felelősséget. Republikánus képviselők kijelentése szerint, akik tegnap este a miniszterelnököt felkeresték, hogy rokonérzésükről biztosítsák, **Briand** miniszterelnök megjegyezte, hogy érzi, amint bizonyos számú republikánus képviselő rendszeresen kontrakarirozza lépéseit, lehetetlenné akarja tenni terveinek megvalósítását, hogy végül megbuktassa őt. Ma aztán **Briand** csakugyan benyújtotta **Fallières** elnöknek az egész kabinet lemondását. **Fallières** arra kérte **Briand**ot, hogy kabinetjével maradjon meg hivatalában s a döntést elhalasztották **Brun** hadügyminiszter temetéséig, amely hétfőn lesz.

Az Elysée-palotában ma minisztertanács volt. A minisztertanács rövid ideig tartott. **Briand** miniszterelnök, akit **Pichon**, **Dupuy** és **Girard** miniszterek erőlyesen támogattak, kifejtette **Fallières** elnök előtt, hogy a többség szétmorzsolódása folytán lehetetlen hivatalban maradnia. A többség egy része nyilván a kabinet programjának csak egy részét fogadja el. **Fallières** elnök nyomatékosan ragaszkodott a kabinet megmaradásához, de a miniszterek többsége **Briand** felfogásához csatlakozott. Az a határozat jött létre, hogy az összkabinet lemondását, **Brun** tábornok temetése után fogják hivatalosan publikálni. E czélból a minisztertanács hétfőn délután ismét összeül. A Párisból érkező hírek szerint, úgy látszik, hogy **Pichon** külügyminiszter el van határozva, hogy megválk tárczájától bármiképen alakul is meg az új kormány. Mint utódját **Poincaré**t, **Monist** és **Vallét** emlegetik. Általános az a félfogás, hogy az új kormányban **Delcassé**nak is szerepet szántak.

KÜLFÖLD.

A japán-amerikai szerződés. Washingtonból jelentik: A szenátus elfogadta a Japánnal való szerződést. A szerződés szövegét közzétették. A szerződés tizenhárom szakaszt tartalmaz. Az első szakasz a szerződő államok polgárainak kölcsönösen bizonyos jogokat engedélyez. A szerződés eszméjét Japánország vetette fel, megígérvén egyúttal, hogy a kivándorlást, mint eddig, ellenőrizni fogja.

Elzász-Lotharingia alkotmánya. **Strassburg**-ból jelentik, hogy a „Post“ alapos értesülései szerint a berlini központ és a szövetséges kormányok között az alkotmányreform felett folyó tárgyalásai elő sok nehézség tornyosul. Annyi bizonyos, hogy a kormányok sem a teljes autonómiába, sem a császári hatalom korlátozásába nem mennek bele. Hajlandók ellenben a szövetségi tanácsba fölvenni képviselőket, akiknek vagy pozitív szavazati jogot adnának minden gazdasági kérdésben, vagy negatív minden oly kérdésben, amely nem vonatkozik a hadseregre, haditengerészetre és a külpolitikára. További engedményeket adnának még az első kamara tekintetében, de ennél többre már nem számíthat **Elzász-Lotharingia**.

A prizrendi metropolita lemondott. Konstantinápolyból jelentik: Az ökümeniai patriarkátusnak alárendelt prizrendi szerb metropolita lemondott. A metropolita azt a kijelentést tette, hogy a lemondásra kényszerítve van, mert a patriarkátus a szerb iskolák hatósági bezárása ellen tett lépéseit nem támogatta eléggé. A szinódus elhatározta a lemondás elfogadását és egyúttal sajnálatát fejezte ki a lemondás megokolatlan motivuma miatt. A metropolita utódja ismét szerb ember lesz.

A rágalmozó hadügyminiszter. Mai reggeli számunkban megírtuk, hogy *Bojkovics* szerb hadügyminiszter és a német nagykövet között konfliktus támadt, mely valószínűleg a hadügyminiszter távozásával fog befejezést nyerni. Erre vonatkozólag ma Belgrádból jelentik: A hegyi ütegekre kért póthitel tárgyalása folyamán *Bojkovics* zredes hadügyminiszter e hó 22-én a szkupstinában kijelentette, hogy a német követ e szállítás iránt magánúton érdeklődött. A német követ intervenciójára a hadügyminiszter tegnap a szkupstinában megállapította, hogy e kijelentéssel nem akarta a német követet gyanúsítani. Miután ezt a megállapítást a német követ nem találta kielégítőnek, a szerb kormánynál újabb lépéseket tett. A hadügyminiszter lemondását valószínűnek tartják.

Apponyi a világbékeért.

— Második előadása Newyorkban. —

Budapest, február 25.

Gróf Apponyi Albert a Civic Forum meghívására megtartotta Newyorkban második előadását. Ezuttal azokkal a nehézségekkel foglalkozott, amelyek az európai politikát a bonyodalmak és bizonytalanságok utvesztőjévé teszik. Előadását főbb vonásaiban a következőkben foglalja össze:

Itt van elsősorban a nagy nyugati kérdés: a Francia- és Németország közötti nehézség, mely még az 1870-iki francia-német háborúra vezethető vissza; itt van továbbá az immár évszázados keleti kérdés: mely Oroszországra, Ausztria-Magyarországra és Törökországra nézve nagyfontosságú, de messzire nyúló ágaival valamennyi európai állam érdekeit is érinti. Mindezek a kérdések annyira összefüggésben vannak egymással, hogy az egyiknek szőnyegre hozatala bizonyosan lángragasztja a többit is. Közös vonásuk mindezen kérdéseknek, hogy kivétel nélkül bizalmatlanságból és antagonizmusból erednek, hogy a háborúnak szakadatlan láncolata növesztette nagyra valamennyit, mert az ezen háborúk közé ékelt békekötések és szerződések nem tettek egyebet, minthogy a háborúk eredményeit, szankezionálták anélkül, hogy a kérdéseket a megoldáshoz közelebb hozták volna. Ezen siralmas történelem napnál világosabban bizonyítja annak az elméletnek a tarthatatlanságát, mely szerint a háború volna a legjobb eszköz a nemzetközi kérdések megoldására és a nyugtalanság megszüntetésére. Hát a tapasztalat alaposan meg-hazudtolja azt az embervérrel táplálkozó elméletet. Egy másik közös vonása az európai problémának abban rejlik, hogy mind egyformán nehezen hozható egy oly jogi formula alá, mely valamely törvénykezési eljárásnak alapul szolgálhatna. De biztosnak az eshetőségeknek egyike sem biztos. Még nem született meg az a békebíró, kinek elég erkölcsi tekintélye volna arra, hogy rákényszerítse a nagy nemzetekre a lemondást oly követelésekről, vagy, hogy engedjenek oly követeléseknek, melyeket ők jogtalanoknak és alaptalanoknak tartanak, csak azért, mert a békebírónak más a nézete a dolgról.

A keleti kérdés meg még inkább ellenkezik a jogi alapon leendő megoldással. Ennek a kérdésnek az európai oldala — az Európa fogalmát itt föl-rajzilag veszem — a következőkben foglalható össze: Oroszország kimenőt keres a nyílt tengerre, mivel északon fekvő kikötői az év jó részében jég-gel borítják és csak a Dardanellákon keresztül uthatna bármikor a szabad tengerre. Ez a kettős

kisértés adott okot már több összeütközésre és háborúra Oroszország és Törökország között, mely háborúk mindig belevontak más nemzeteket is és nem egyszer általános világháborúvá fajultak. Oroszországnak ellenőrzése a Dardanellák feléit pedig nem jelentene mást, mint az összes balkáni szláv népeknek felszívását és becolvasztását a nagy Oroszországba. Ez esetben pedig Ausztria-Magyarország, de még Románia is, mintegy vas-kapcsokba volnának szorítva és örökre le kellene mondaniok politikai és gazdasági fejlődésükről. Vajjon elfogadható-e ezt Ausztria-Magyarország? És egy összeütközésben, meiyen ilyen életérdek fo-rog kockán, lehetne-e kötelező igazságot mondani akár az egyik, akár a másik félnek? A két nagy európai probléma, a nyugati és a keleti egybefűzve a koloniális politikával teremtette meg az európai hatalmak két nagy kombinációját, a hármas szövetséget (triple alliance) és a hármas egyezséget (triple entente). Ezután átírt a gyarmatosításra. Szerinte ez éppen ellenlábas a kivándorlásnak. A kivándorlás által veszítünk polgártársakat, a gyarmatosítás által nyerünk földet. Mindkettő azonban jele annak, hogy valamely nemzetnek gazdasági éreje és ennek otthon lehetséges felhasználása között bizonyos aránytalanság áll fenn.

Nemcsak szükséges, de sürgősen szükséges, hogy nemzetközi megállapodás útján megállapítassanak azok az elvek, melyek szerint a gyarmatosítási probléma meg volna oldandó. Ezen elvek alkalmazását pedig rá kellene bízni vagy egy nemzetközi ítélőszékre, vagy pedig egy békebíró-ságra.

Most már itt az ideje, hogy levonjam a következtetéseit is annak, miket volt szerencsém önöknek immár órák hosszat előadni. Láttuk, hogy Európa állapota nagyon bizonytalan és senki sem állhat komolyan jót a holnapért. Mégis azonban valószínű, hogy a béke még néhány éven keresztül meg lesz óvható és így módunkban lesz lerakni az alapját egy állandó békeintézménynek. Ezen feladat azon nehézségekbe ütközik, melyeket mult előadásomban volt szerencsém ismertetni. Ezeket az akadályokat mind legyőznünk nagy munka lesz. Egyetlen hatalom van, amely ezt a munkát elvégezheti és ez a közvélemény hatalma. A legnagyobb baj azonban az, hogy a legtöbb európai államban nem találkozunk ezzel a szükséges erős közvéleménnyel a béke iránt. Ha e tekintetben a nemzeteket osztályoznom kellene, akkor kiderül, hogy Amerika után Angliában a legerősebb a béke érdekeiben észlelhető mozgalom. Azután — a sorban némi távozásra — következik Franciaország, míg Európa többi államaiban a békében való bizalom és a hit annak lehetőségében, hogy a békét állandó intézmények által biztosítsák, nem is szerepel komoly mozzanatként a politikában. Bármennyire megtisztelve érzem magam azért, hogy meghívtam ide amerikai hallgatóság előtt beszélni, mégis azt hiszem, még fontosabb és hatásosabb volna, ha amerikai polgárok jönnének át Európába, hogy felvilágosítsák a közvéleményt olyan dolgokról, amikben mi önöktől nagyon sokat tanulhatunk, bizonyára sokkal többet, mint amit mi önöknek mondhatnánk. Hogyha az önök vezetői erre vállalkoznának, ha ők, tökéletes tudatában az Európában fennálló nehézségeknek, mi velünk együtt tanácskoznának a megoldás módzatairól és ha személyes megjelésük, közvetlenségük és gyújtó ékesszólásuk által felvillanyoznák Európa közvéleményét és felrúgnák Európa vezető egyéniségeit abból a lethargiából és pesszimizmusból, mely legnagyobb tartja Európa legjobbait, akkor nagy fordulat állhatna be, ami ez idő szerint bizony meglehetősen szkeptikus közvéleményünkben. Azt hiszem, hogy az általam megpendített eszme érdemes arra, hogy megfontolás tárgyává téssek és ha ezt önök tettere váltják, akkor csak azt akarom reményleni, hogy az én hazám is bele lesz foglalva annak az apostoli utnak a programjába, amelyre most amerikai barátainkat szeretettel meghívom.

Éljen

a vakáció.

Első képviselő: Ideje, hogy egy kis vakációt kapjunk...

Második képviselő: Az már igaz... alig állok a lábamon a fáradtságtól.

Első képviselő: Az embereknek fogalmuk sincs, hogy mennyi dolga van egy országgyűlési képviselőnek.

Második képviselő: Hat hét óta nem aludtam alkotmányos dolgaim miatt. Az udvari bálon már nem birtam magammal... leragadtak a szemeim...

Első képviselő: Én a multkor a kaszónban jártam így... Egy választómat kalauzoltam...

Második képviselő: A kereskedelmi miniszter előszobájában tudtam szundítani egy kicsit.

Első képviselő: Ugy, mint én a pénzügyigazgatóságnál... Már a színek se látom... A pártelnököm felesége számára nadrág-szoknyát kellett rendelnem s szavamra, nem láttam, mi a kék, mi a fekete.

Második képviselő: Én süket vagyok... A pártköröm mulatságot rendez és gramfon-lemezeket kellett leküldenem... A Czigányserelmet kérték... becsületesemre, a „Vig özvegy“-et küldtem.

Első képviselő: Embertelen hajsza...

Második képviselő: Én már nem bírom... A takarékpénztáram igazgatójának a fiát ki kell neveztetnem a vasúthoz... alig tudtam két-három emberrel beszélni az érdekeben.

Első képviselő: Ha beszélnem kell valakivel, szavamra, dadogok... Egy viczinális engedélyt tiz részletben kértem a minisztertől.

Második képviselő: Pont így jártam én egy trafikkal... Nem forog a nyelvem a fáradtságtól.

Első képviselő: A parlamentről nem is beszéllek. Mindennap tizkor bent vagyok a leveleimért.

Második képviselő: És a fizetésért is be kell menni... Elküldhetnék az ember lakására.

Első képviselő: Most pedig be akarnak fogni a bizottságba.

Második képviselő: A zárszámadásiban van hely?

Első képviselő: Dehogy, a piknik-rendező-bizottságba... Csakhogy annyi a dolgom, hogy egyáltalában nem vállalhatok bizottsági tagságot.

Második képviselő: Nekem is szóltak, de én még meghalni sem érek rá.

Első képviselő: Ez a három napos vakáció valósággal megváltás a számomra.

Második képviselő: Haza utazol?

Első képviselő: Mi jut eszedbe? Hogy megint telerakjanak megbízásokkal? Itt fogok pihenni.

Második képviselő: Tehát a viszontlátásra...

Első képviselő: Holnap az orfeumban.

Ray.

EGYHÁZAK.

— (Az irgalmas-rend ügye.) Thuróczy Kornél, az irgalmas-rend tartományi főnöke Kremmer Ede rendi kormánytanácsossal hosszabb tartózkodásra Rómába utazott, ahova az irgalmas-rend magyar tartományának megerősítésére és fejlesztésére irányuló fontos tárgyalások szölitották. Az irgalmasok régóta vajudó ügyének elintézése elő egyházi és világi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Drámaíró képviselőjelölt a rendőrségen.

— Az elfogott agrárszocialista. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 25.

Szemere (Schwarz) Lajos neve nem ösmeretlen az olvasóközönség előtt. Bőséges alkalmat adott a lapoknak arra, hogy foglalkozzanak a személyével. A főváros területéről öt évre kitiltották, de nem tudott ellentállani a szezon teljében fűrdő Budapest gyönyöreinek és visszatért. Az Erzsébet-körúton találkozott vele a rendőr, aki emlékezett az arczára és tudva azt, hogy családja címén eljárás ily folyik ellene, igazolásra szólította fel és előállította a főkapitányságon, ahol őrizetbe helyezték.

Szemere Lajos huszonnyolc éves ügyvédjelölt, igen zavaros multu fiatalember. Jóravaló, dunántúli gazdálkodó családból származik. Szülei elvágytatták vele a középiskolát, majd Budapestre adták jogásznak. A világvárosi forgatagba került fiatalember megszédült a kínálkozó gyönyörüiségekről és elkapta a szereplési vágy. Valaki akart lenni mindenáron. Elsősorban az irodalom felé fordult és írt egy három felvonásos drámát „A probléma” címmel. Természetesen a bíráló-bizottság elutasította. Szemere ugyan bizalmas barátai előtt azt hangoztatta, hogy darabja rövidesen színre kerül, de a premíer ideje nem akart beköszönteni. Állítólag írt aztán egy „Modern asszonyok” című darabot, amit valami kisebb vidéki társulat elő is adott, mert sikerült a ripacsdirektort meggyőzésnie azzal, hogy azonos Szemere Györggyel, a jónévű fővárosi íróval.

Mikor belátta, hogy a magasabb nivóju irodalom nem akarja kebelébe fogadni, áttért a könnyebb műfajra: a kabaréra és rendszer látogatója lett a kültermi mulatóhelyeknek. Reggelig dözsölt és pezsgőzött az ugynevezett „művésznők” társaságában. Egy időben mecenása, majd házi írója lett a Kohn József kávé igazgatása alatt állott „Paradicsom kabaré”-nek. Az Üllői-úti mulatóhelyen több rossz kuplóját helyezte el, míg aztán összekapott egy hajnali művésznővel és kidobták a müintézetből. Legalább meg volt az az elégtétele, hogy kiröpítettése után egy héttel bezárták a gyanus lebujt is.

Szemere nem volt az az ember, akit egy ilyen kis malőr zavarba hozott volna. Egyszerűen irányt változtatott. Áttért a politikára. Ozilinderben és redingotban leutazott imponálni a Dunántulra s mint előkelő fővárosi politikus, Szakoson befészkelte magát olyannyira, hogy pártot tudott magának szerezni. Néhány zászló, toll és jelvény került hitelbe és egy szép napon Szemere képviselőjelölt lett Henrichffyvel szemben. De elbukott persze, akárcsak a kupléi a „Paradicsom”-hoz címzett kabaréban. Szemere letörölte homlokáról a honfui verejtékcseppeket s visszatért a fővárosba, itt érezte magát elemében. Tanulmányait elhanyagolta, pénze nem volt s egyéb ötlet híján megtette azt, hogy sétatot nélkül ment be a Balaton-kávéházba és egy idegen téli kabátot felejtett magán. Akkoriban el is baltolpásért indítottak ellene eljárást, el is ítélték, de ügyesen védekezett hogy szórakozottságból és feledékenységből vette fel a más kabátját. A felsőbbíróság aztán felmentette.

A költői lelkületű Szemere muzsát akart cserélni. A költészet istennője helyett a zenének akart áldozni. Tehetsége ugyan nem volt hozzá, de azt hitte, egy hegedű elegendő ahoz, hogy valaki jó muzsikus legyen. Elment egy céghez és részletfizetésre hegedűt vásárolt 300 koronáért. Meg se gyantázta, máris tudott a hegedűn, úgy hogy a cég sikkasztás és család címén tett ellene feljelentést. Akkoriban le is tartóztatták, de rokonai 1000 korona kaucziót tettek le érte. Alig szabadult ki Szemere, eltűnt a fővárosból, míg ma aztán elcsípték a nagytalentumu csalót, hogy számádsra vonják apró büneiért. Így többek között megismerkedett Rózsahegy Kálmánnal,

a Nemzeti Színház művészevel, aki szenvedélyes vadász. Szemere adta a szakértőt és eldicsekedett, micsoda előkelő dzsentri vadásztársaságban szokta üzeni ezt a nemes sportot. Rózsahegy ekkor megkérdezte tőle, nem tudna-e valakit, aki egy jó Drillinger-t megvásárolna tőle. Szemere készségesen ajánlkozott rá azzal, hogy vadásztársaságának valamelyik tagja bizonyára megveszi. Át is vette Rózsahegyitől a fegyvert, el is adta, de többet nem jelentkezett. A művész aztán feljelentette. Azonkívül több könyvtárban is lopott. Hol kabátot, hol könyveket. Mindezekért most felelősségre vonják.

TÁVIRATOK.

A portugál főpapok lázitanak.

Róma, február 25. Az „Osservatore Romano” a portugál episzkopátus együttes pásztorlevelének kivonatát közli. A pásztorlevél hangsúlyozza, hogy minden katolikusnak kötelessége az államhatalmat tisztelni, de azt mondja, hogy ha egy törvény méltatlan és az isteni parancs ellen vét, úgy nem kötelezheti az alattvalókat. Felsorolja ezután az ideiglenes kormány által előterjesztett törvényjavaslatokat és azokat hibáztatja, mert a vallás ellen vétnek. A pásztorlevél végül felszólítja a híveket, maradjanak meg egyetértésben lelkészükkel és felszólítja a lelkészeket, hogy engedelmeskedjenek püspökeiknek úgy, amint azok a Rómában székelő pápának engedelmeskednek.

Szibéria új vasutja.

Pétervár, február 25. A délszibériai vasutat a minisztertanács határozata szerint Dzal—Orenburg—Akmolinszk—Szemipatinszk irányában fogják építeni. Az építési költség 150 millió rubel. Elhatározták azonkívül, hogy az Altaj-vasutat Szemipatinszk—Barnaul—Bioszk és Nowonikolajevszk irányában fogják vezetni.

A Kuldsa-erőd.

Pétervár, február 25. A külügyminisztérium csak most tudta meg, hogy a kínai kormány a turkesztánbeli Kuldsa városát az utóbbi években elsőrangú erődde alakította át, amelyiknek 30.000 főnyi helyőrsége van, európai módon felszerelve. Így tehát Kuldsa tartomány annexiója nem is lenne olyan könnyű feladat.

Török szerkesztőből miniszter.

Konstantinápoly, február 25. Ismael Hakki Babasuada képviselőt, a „Tanin” szerkesztőjét, közoktatásügyi miniszterre nevezték ki.

Utezi harez Teheránban.

Teherán, február 25. A mult éjjel az egyik főutezában két fegyveres csoport között, akiket orosz alattvalóknak tartanak, összeütközés keletkezett. Az egyik csoportból két ember életét vesztette. Azt hiszik, hogy Sami ed Dauleh pénzügyminiszter meggyilkolásának megszűlését kisérelték meg.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Newyork.	febr. 25.	febr. 24.	febr. 23.
Buza helyben	94	93½	93½	
májusra	95¼	96	96½	
juliusra	94¾	94%	94¼	
Tengeri májusra	55¾	55¾	56	
Chicago.				
Buza májusra	88¾	89¾	89%	
Tengeri februárra	43¾	44¼	44%	

Chicago, február 25. Gyapot Newyorkban, helyben 14.10 (14.10). Gyapot februárra 13.87 (13.80). Gyapot áprilisra 13.88 (13.90). Gyapot New-Orleansban, helyben 14½ (14½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphian 7.40 (7.40). Petroleum Rafined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.50 (9.60). Zsir Rohe és Brothers 9.90 (9.90).

Chicago, február 25. Zsir májusra 9.15 (9.35). Zsir júliusra 9.12 (9.30). Szalonna short clear 9.81 (9.81). Sertéshus májusra 18.45 (18.75).

A gyűjtőfogház példás rabjai.

— Haverda, Vojtha és Jánossy rabruhában. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 25.

A napokban híre terjedt, hogy a szabadkai Haverda-gyilkossági pör szereplői közül ketten, vállukon az esküdtszék ítéletének terhével, a végsőt járják, a fogház levegője beteggé tette őket és a tuberkulózis beléjük vájta karmait.

A híradás elég ok volt arra, hogy érdeklődjünk a nevezetes és három helyen tárgyalt pör triásza után, amelyet az igazságszolgáltatás hol kiengedett a kezei közül, hol megcsipte őket, mint a macska az egeret. Tudósítónkat Vajna Károly királyi tanácsos, a gyűjtőfogház igazgatója lekötözött szíveséggel fogadta és alkalma volt meggyőződni a hír valótlanágáról és adatokat szerezni az egykor szép Haverda Mariska és két vetélkedő udvarlója mostani életmódjához.

Mind a hárman a gyűjtőfogház „példás rabjai” címet viselik. A tisztviselők cleinte azt hitték, hogy a jobb osztályba tartozó rabok nehezen fognak beleilleszkedni a fogház szigorú rendszabályaiba. Annál kellemesebb volt konstatálniok, hogy soha renitenskedés részükről nem fordult elő és még csak megrovásra, intésre sem adtak okot. Ugy, hogy mintaszerűen viselkednek.

Amikor behozták őket, annak idején, megmértés testsúlyukat. Nem fogytak, de nem is gyarapodtak. Orvosra szükségük sohasem volt. Reggel már hat óraker felkelnek és rendbe hozzák a czelláikat. Mindegyiknek megvan a maga czellája, természetesen egymástól jó távol, úgy hogy érintkezésről, találkozásról szó sem lehet. A czellák világosság és egészségesség szempontjából sok hotel-szobával versenyre kelhetnek. Rendesek, vaságygyal és szükséges felszereléssel.

Legnehezebb volt persze mindhármójuknak megszokni — azt, amiből sohasem vették ki részüket — a munkát. Pedig reggel hét óraker már munkához kell kezdeniök. Nyolcz óraker reggelit kapnak s ezután negyedóra hosszat sétáltatják őket. Természetesen mindegyiket külön-külön, a maga csoportjával. Majd feltizenkettőig dolgoznak. Ebéd után kis séta és ismét munka következik.

A rabok munkáit a patronage-egylet szerződésileg bárli. Haverda Mariska szintén belejött a tanítási kurzusba. Ez négy hónapig tart, amely idő alatt járandóságra igényt nem tarthat. Haverda azonban hat hét után már olyan ügyesnek bizonyult, hogy a haladékhöz sorozták. Ma már naponta 30 fillért keres, de ha többet fog megérdemelni munkájáért, akkor naponta nagyobb összeget fognak a javára könyvelni. Végeredményben aztán a sok fillérből koronák lesznek s ha majd fehéredő hajjal elhagyja a fogházat, nem lép ki pénz nélkül az életbe. Különben a rabok között havonta többször prémiumokat osztanak ki. Egy-egy prémium 50 fill. tesz ki. Haverda Mariska olyan szorgalmasan dolgozik a közös munkateremben, hogy legközelebb alighanem nyertese lesz a prémiumnak.

Haverda öltözéke: a rendes rabnőruha, fején kendőt visel. Sápadt, szintelen. Szemét sohasem emeli fei munkájáról s ha kérdezik, nem szívesen, röviden felel. Amióta bent van, ügyvédjén kívül nem látogatta meg senki sem. Még a kis fia sem. S úgy látszik, bár nem szól róla, ez emésztí őt. De ha látogató jönne is, beszélni vele nem szabad, míg jogerősen elítelve nincsen. Haverda Mariska, a rabnő, csak a cipőit tartotta meg. Rabruhájához steklis cipőt visel. Állandóan lehangolt, érzéketlen. Eleinte javitgatott, majd varráásra és himzésre fogták. A himzés sehogyse állott a kezében. Most aztán horgolási és átvarrási munkákat végez igen ügyesen. Mint említettük szóval, a barátkozást nem keresi senkivel sem. Egyedül Iványi (Khu) Margittal volt jóviszonyban. A gépirónó mint emlékezetes, a Guttenberg-palota előtt leltte a kedvesét, mert elhagyta. Most, hogy Iványi Margit elszabadult, teljes mértékben borult ró a rabok egyhangu magányossága.

Vojtha és Jánossy egymástól távoleső külön-külön czellába kapják munkájukat. Másolnak egész nap, de azért kapnak olvasni valót is és a vasárnapot olvasással tölthetik el. Vojtha igen jó színben van, de Jánossyt megviselte a zárt levegő. Mind a ketten nagyon jól viselik magukat és így semmi akadály nincs annak, hogy hozzájussanak a jó viseletű rabok szombati külön italához. Hol két deczi bort, hol egy kis üveg sört kaphatnak, bizonyos kommenzióju szalonával. Megdolgoznak a napi harmincz fillérért és megadással viselik sorukat.

Ha valamelyik rabnak külön kívánsága van, kérés lapot kell kérnie a fegyőrtől. Ráírja kívánságát és az osztályvezető utján eljuttatják az igazgatóhoz. Ő aztán a kérés elintézési módját rávezeti a kéréslap hátára. Jánossy és Vojtha mindössze egyszer vették igénybe a kéréslapot. Az egyik inget kért hazulról, a másik fogkefét. Egyetlenegyszer fordult elő, hogy — ámbár nem lehet rámondani — alaposabb ok nélkül állott elő kéréssel Vojtha. Nem minden megkérhető vonás nélküli az az érdekes epizód. Vojtha kérte a fegyőrt, hogy vezesse az igazgató elé, mert fontos közlendője van. Kívánságát rövidesen teljesítették és Vojtha megindultan állt Vajna igazgató elé:

— Mit kíván Vojtha? — kérdezte tőle az igazgató. Van valami különös kérése, vagy mondani valója?

Vojtha remegett az izgalomtól és könyvesepp jelent meg a szemében:

— Semmi, semmi igazgató ur... felelte rezsztelen hangon. — De én nem tudom, hogyan, miért... Elfogott a vágyakozás, látni egy embert, beszélni vele, ha csak egy szót is... Hiszen olyan régen nem beszéltem senkivel. Azért kíváncsi vagyok ide.

Az igazgató is ember. Bizonyos ellágyulással intette meg, hogy ilyesmit tennie nem szabad. Mert aztán, amikor valaha komoly ügyben kíváncsi lennének hozzá, nem adnak majd hitelt az óhajításának. Joga lett volna a szabályok értelmében Vojthát megbüntetnie, de tekintettel jó magaviseletére, ezuttal megelégedett a megintéssel. Vajna igazgató intett a fegyőrnek és Vojtha lecsüggesztett fejjel ballagott vissza a czellájába.

A három fogoly elszállításáról természetesen még szó sem lehet majd csak a Kura döntése után. A gyűjtőfogházban öt éven túl nem tartják őket. Aztán ha majd elkerülnek és leülnek a rájuk szabott büntetést, nem engedik őket veszendőbe menni. A patronáge-egyesület gondoskodik róluk, elhelyezi őket, kenyeret ad nekik abban a reményben, hogy akik a gyűjtőfogház példás rabjai voltak, azokat még meg lehet menteni az élet számára...

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, február 26. — Róm. kath.: A. Farsang v. — Prot.: A. Sándor. — Görög-orosz: február 28. — A nap két reggel 6 óra 50 perczkor, nyugszik délután 5 óra 37 perczkor. — A hold két reggel 6 óra 6 perczkor, nyugszik délután 2 óra 25 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület háziipari kiállítása a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 10—12-ig és 2—4-ig. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonardo da Vinci szobrával 9—12-ig. — Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 9—12-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — Technológiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: Székely Bertalan-emlékkiállítás a Múzeumban. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 9—1-ig 1 korona, azontul 40 fillér. — Kézdi-Kovács László kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Pór Bertalan gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Művészettan kiállítása (Váci-utca 9.) Nyitva 10—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Kövér Gyula kiállítása a Művészházban (Fasor 6.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Delhaes István-emlékkiállítás a Szépmű-

vészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, február 27. — Róm. kath.: Leóndér pk. — Prot.: Kapocs. — Görög-orosz: február 14. Máro. — Zsidó: Sab. 29. — A nap két reggel 5 óra 48 perczkor, nyugszik délután 5 óra 38 perczkor. — A hold két reggel 6 óra 26 perczkor, nyugszik délután 3 óra 39 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. A közoktatásügyi államtitkár fogad délelben 12-kor. A fővárosi magánépítési bizottságának ülése a központi városházán délután 5 órakor. Királyi kihallgatás a várpalotában délelőtt 10-kor.

Delinkvenszek méregpohara.

* * *

Kötetekre menő tanulmányokat, fulmináns cikkekkel, filippikákat irtak már a halálbüntetés ellen. Az emberiség gondolkodó részének majdnem majoritása állást foglalt már ellene. Emberbaráti testületek megszámlálhatlan kongresszusokban foglalkoztak a gondolattal és határozati javaslatokban merítették ki erejüket, amelyeknek alig volt foganatja. Jogászok és orvosok együttvéve és külön-külön argumentáltak, hogy a halálbüntetés kegyetlen és megérett az eltörlésre.

Minden argumentumnál súlyosabban ostromolja az igazságos gondolkozást magának a kivégzésnek látványa. Aki egyetlen egyszer nézett végig szívvel, emberséges gondolkozással egy kivégzést és annak minden idegrázó borzalmát, az örökre ellensége lesz az ilyen büntetésnek, mely valóban arculverése az igazságszolgáltatásnak és megcsufolása az emberiség géniuszának.

Mindössze az az eredménye van valamennyi argumentumnak, hogy egy-két álamban csakugyan eltörölték a kivégzéseket. De minden más helyen, különösen, ahol a hatalmasok még nagyon féltik a bőrüket, megmaradt.

S miután számolni kell azzal, hogy a hatalmasok göresösen ragaszkodnak tovább is ehhez körülbástyázni akarván magukat s a hóhért tartván legfőbb védelmüknek, üdvözölni kell minden lépést, mely arra irányul, hogy legalább a kivégzés borzalmait enyhíthesse.

Amerika évtizedekkel ezelőtt próbát tett valamivel. A kötélt általi halált a villamos kivégzéssel akarta helyettesíteni. Nem vált be mindjárt és nem vált be egészen. Kiderült egyrészt, hogy a legerősebb villamárám sem öli meg a delinkvenst teljes bizonyossággal s kiderült másrészt, hogy a delinkvens még borzalmasabban szenved a villamos székben, mint a bitón.

S nem is tudott a villamos kivégzés győzni annyira, hogy Amerika határain túl is inaugurálhatták volna. Maradt minden a rériben: kötélt, vérpad és golyó. Spanyolországban a garotte: valamennyi kivégzés közt a legiszonyabb és legkegyetlenebb; méltó a spanyol kegyetlenséghez.

Most azonban Amerika egy nevezetes lépést tett előre a humanizmus terén. A halálbüntetés eltörléséig még nem tudott eljutni, de az emberség és gondolkozásban igenis előbbre jutott. Nevada állam törvényt teremtett, melynek lényege az, hogy minden halálraítéltnak joga van választani a bitó és a méreg között. Az államhatalom maga is megundorodhatott a nyilvános kivégzés borzalmaitól. Méregpoharat adnak be minden halálraítéltnél czellájába. Gyorsan és biztosan ölé méreg van a pohárban: cziánkáli. Ha a delinkvensnek tetszik, beveheti. Néhány másodpercig tart akkor a haláltusája s meg van kímélve a bitó torturájától. Ha nem issza ki a méregpoharat, akkor a bitó a sorsa.

Mindenesetre az erkölcsök szelidülését jelenti ez a törvény s ha a humánus felfogásnak van terjeszkedő ereje, akkor terjedni fog ez a felfogás. Mert nem gondolható volna ki az emberiség kegyetlenebb torturát, mint azokat a czerimóniákat, amelyek a kivégzést megelőzik. A jól fölfegyverzett, legyőzhetetlen államhatalom nekiesik az egy, reszkető, már összetört és megsemmisült embernek és hosszú, kimondhatatlanul gyötrelmes szertartások után megfojtja, vagy fejét veszi.

Hány halálnak szánt ember sóvárog, hogy valamely öldöklő eszközt kapjon a kezéhez, amelylyel önkezeléssel vehetne véget életének. S most egy emberséges törvényhozó testület megkényörült a legszánandóbb büntetésre.

A régi görögök méregpohara megint előkerül tehát. Elégre sajátos dolog: hány ezer esztendő haladt előre az emberiség a kultúra terén, amíg visszatérhetünk oda, ahol egykor az emberiség tartott!

(t.)

— „Képes Szalon.“ Az Egyetértés Vasárnapi melléklete harmincz érdekes képpel jelent meg.

A szerb király Rómában járt a mult napokban.

Báró Rothschild Albert temetése Bécsben. Tülekedő amatőrfényképészek Miss Gould esküvőjén.

Buffalo-Bill repülőgépen az indiánok között.

A hét szereplői közül látjuk a következőket:

Dr. Bródy Lajos, szerkesztő,
Dr. Schüller Zsigmond, szerkesztő,
Szokolay Kornél, szerkesztő,
Dr. Peregriny János, muzeumi titkár,
Arany Gusztáv, ev. ref. lelkész,
Zechmeister Kálmán, győri gyáros,
Cseley Zoltán, p. ii. fótanácsos,
Dr. Barna Ignác, kuriai bíró és báró Harkányi Frigyes-t, akiket a héten királyi kitüntetés ért.

A hét halottjai között vannak a következő kitünőségek:

ilenczfalvi Sárkány Sámuel püspök,
Sehr József budavári felügyelő,
Rakovszky Géza, volt orsz. képviselő,
Tólos Gyula, vizivárosi plébános és plébániatitkár,
Szentgyörgyi Pál, nagyiparos.

A század legérdekesebb porének hőse különösen nagy érdeklődésre tarthat számot. Ennek keretében

Kwileczky József grófot,
Kwileczka grófnőt és a grófnő egyik unokáját láthatjuk.
Biltz István, a szerelemföltés áldozata,
Macznik Gyula, a jégtábla rejtelmes utasa és négy mentője:

Medgyesy Zoltán,
Nánássy Lajos,
Elekes János és Hegedüs Károly.
Négyül ott van ez a kép
Khimné, a magyar asszony Kinában és báró Rothschild Lajos, a bécsi bankház új főnöke.

A szövegi részben találhatók:
Ujjalussy Amadil: A sárga asszony,
Thomé József: Álmodás, András gazda, Kadétszerelem.

René: Márcziusnak,
Lipolda: Kalapok és egyebek,
Hangay Sándor: A hatodik emelet,
Orelly: Álomlátás című művei.

— **Hirek a királyi várból.** A király, aki kitünően érzi magát, ma délelben 1 óra után közel 1 óra hosszat tartó sétát tett a budai királyi várpalota kertjében. — **Mária Annunciata** főhercegnő ma délután fél háromkor gróf Nostin-Rieneck főudvarmester, Buguoy grófnő főudvarmesternő és Puteani bárónő udvarhölgy kíséretében visszautazott Bécsbe. **Károly Ferencz József** főherceg holnap reggel hét órakor utazik Bécsbe kamarai előjárójával, **Lobkowitz** herceggel. — A király hétfőn délután egy órakor külön kihallgatáson fogadja **Phia Shridhamasánát**, Sztárnak a bécsi udvarnál is akreditált berlini követét. A kihallgatás, amelyen a követ a királynak átnyújtja új megbízólevelét, a budai királyi várpalotában levő magán-lakosztályban fog végbemenni.

— **Kossuth Ferencz** állapota. Báró Müller Kálmán és **Angyán Béla** tanárok a volt kereskedelmi miniszter állapota fölött ismét konziliumot tartottak, amelyen megállapították, hogy a betegség lefolyása teljesen rendes, de a legteljesebb nyugalmat rendelték el a páciensnek.

— **Báró Bánffy Dezső betegsége.** Báró Bánffy Dezső nagybeteg fekszik a lakásán. Tegnap délelőtt behajtatott a Háza, ahová tíz óra tíz perczkor érkezett meg és ahogy ki akart szállni a kocsijából, olyan rosszul lett, hogy be sem mehett a képviselőházba, hanem visszaült a kocsijába és hazahajtatott a lakására. Délután az állapotában aggasztó fordulat állott be. A vércényelmeszesedésben szenvedő betegnél agyvérzési roham lépett fel, hűdés érte és ezért eret kellett rajta vágni. A beteget dr. Tihanyi Mór és Jendrassik Ernő egyetemi tanárok vették kezelés alá, akik tegnap délután konziliumot is tartottak és azóta dr. Tihanyi-val felváltva dr. Szöllösi van a beteg ágyánál. Az éjszakát a beteg nyugtalanul töltötte. Állapota súlyos és nagy aggodalomra ad okot, de kezelő orvosai remélik, hogy erős szervezete le fogja tudni küzdeni a nagy betegséget. A beteg állapotáról a mai nap folyamán is számosan kérdezősködtek úgy képviselőtársai, mint az előkelő társadalom tagjai közül. A képviselőház a mai délelőtt folyamán telefon útján többször érdeklődött a beteg államférfi hogylétééről. **Bánffy** betegsége hosszabb időre nyulik, amennyiben a vércényelmeszesedése már hónapok előtt lépett fel. Lapzártakor értesülünk, hogy a beteg állapota változatlan. Háziorvosa, dr. Szöllösi folyton mellette van és azt mondja, hogy a katasztrófától nem tart ugyan, de a beteg állapota nagyon súlyos. Báró Bánffy nem ismeri fel környezetét, családja tagjait sem és beszélőképeségét még nem nyerte vissza. Az este folyamán Jendrassik professzor újra fölkereste betegét, s kijelentete, hogy állapota nem súlyosabb, mint a nap folyamán volt.

— **A német trónörökös keleti útja.** Bombay-ből jelentik, hogy a német trónörökös ideérkezett és a kormányzósági épületben vett szállást. Délután a trónörökös az Arábia gözessel elutazik. A lapok szíves bucsuzikkákat közölnek.

— **Izabella főhercegnőasszony a Háziipari Szövetség kiállításán.** Izabella főhercegnőasszony leányával, Gabriella főhercegnővel, Wimpfen-Szöchenyén főudvarmesternője és gróf Batthyány Lajosné kíséretében ma délután meglátogatta az Országos Magyar Háziipari Szövetség Kigyó-tér 1. szám alatt levő csipkekiállítását. A főhercegnőasszony teljes elismeréssel adózott a kiállítás rendezéséért.

— **A miniszterelnök s neje Grácban.** Gróf Khuen-Héderváry Károlyné ma délután fél kettőkor unokahúgának esküvőjére Grácba utazott. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök titkárával, dr. Bárczy Istvánnal holnap délután fél kettőkor utazik Grácba s onnan kedd reggelre tér vissza.

— **Károly Ferencz főherceg a Nemzeti Múzeumban.** Károly Ferencz főherceg kamarái elüljárója, Lobkovitz Zdenko herceg kíséretében ma délelőtt meglátogatta a Nemzeti Múzeumot. A főherceg az ásvány-, őslénytárat, majd a régiség-tárat tekintette meg.

— **Zichy János miniszter elutazása.** Gróf Zichy János kultuszminiszter ma este néhány napi tartózkodásra elutazik a fővárosból. A miniszter márczius 3-án rendes kihallgatását megtartja.

— **A pénzügyminisztérium köréből.** A király a pénzügyminiszter előterjesztésére Nagy Ignác pénzügyi tanácsos, nagyváradi számvességi főnöknek a pénzügyi főtanácsosi címet és jelleget, Páldi Károly pénzügyi tanácsos, pénzügyminisztériumi számvességi csoportfőnöknek a pénzügyi főtanácsosi címet, Ilosvay József pénzügyi számtanácsos, szegedi számvességi főnöknek, valamint Bentsik Károly pénzügyminisztériumi számtanácsosoknak a pénzügyi tanácsosi címet és jelleget, Chrenko Árpád pénzügyi számtanácsos alsókubini, Láng Aurél pénzügyi számtanácsos, selmecbányai és Jorgovits Döme pénzügyi számtanácsos, zombori számvességi főnöknek a pénzügyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Kinevezések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a kereskedelmiügyi miniszter előterjesztésére Holló Mihály királyi tanácsost és Békassy Elemért, vasúti és hajózási felügyelőket, valamint ezzel egyidejűleg Vig Albert királyi tanácsos, címzetes iparoktatási főigazgatót és Gaul Károly királyi tanácsost, a magyar technológiai iparmúzeum igazgatóját a VI. fizetési osztályba kinevezte.

— **Czimadományozás.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Kassuba Domokos cisztercita-rendi áldozópap, egri perjel és katolikus főgimnáziumi igazgatónak a főigazgatói címet adományozta.

— **Főherczek a Mezőgazdasági Múzeumban.** Ma délután négy órakor József főherczeg és Károly főherczeg kihajtatott a Mezőgazdasági Múzeumba, hogy annak gyűjteményeit megtekintsék. A kir. fenségeket a tisztviselői kar élén a múzeum igazgatója fogadta. A főherczek főleg a vadászati és a halászati osztály iránt érdeklődtek s háromnegyed órai tartózkodás után távoztak el a múzeumból. Tegnap a múzeumba Lipót Szalvátor főherczeg feleségével, Blanko főherczegasszonnyal és leányukkal, Mária Immakulata főherczegnővel látogatott el s ők is különösen a vadászati osztályt tekintették meg behatóan. A fenséges család közel egy órát töltött el a múzeumban. Ugyancsak megtekintették a múzeumot a Budapesten időző diplomaták közül is többen; tegnap Sir Cartwright angol nagykövet és Martinez mexikói követ voltak künn.

— **Rémhírek Apponyi Albert felől.** Röviden jeleztük, hogy Apponyi Albert ellen Chicagóban tüntetést rendeztek és merényletet terveztek az ottani magyar szocialisták. E hírről a Berliner Lokalanzeiger a következőket írta:

„Gróf Apponyi Albert tegnap tartotta meg a chicagói szépművészeti akadémián előhirdetett előadását a világbékéről. Mielőtt a terembe lépett, a rendőrség megvizsgálta a felolvasó-emelvényt és alatta két bombát talált, amelyek csak egy félóra múlva robbantak volna fel. A rendőrség azonnal körülvette a termet és minden gyanus külsejű embert letartóztatott. Amikor gróf Apponyi távozott a gyűlésről, erős fedezetet adtak melléje. A bombákat később megvizsgálták és megállapították, hogy robbanás esetén rettenetes pusztítást okoztak volna. A hatóságok meg vannak győződve arról, hogy a merénylők a város tót lakosságának köréből valók.“

Ujabb amerikai híradás megczáfolja, hogy Apponyit megtámadták volna. Az egészről annyi az igaz, hogy a tüntetések híre napokkal előre terjesztgettek, de elmaradt a tüntetés. A rendőrség két agyaggal töltött bombát kobozott el.

Chicagóból táviratozzák Londonon keresztül, hogy nem véletlen műve volt, hogy a rendőrség megghusította a gróf Apponyi Albert ellen tervezett merényletet, éppen ezért sok titkosrendőr volt a szépművészeti akadémia disztermében és jóval a felolvasás kezdete előtt a detektívek átkutattak minden zugot. A két bomba gyújtószinórja égett. Rémítő lett volna a katasztrófa, ha a pokolgépek felrobbannak. — Ezzel szemben gróf Apponyi Albert neje ma táviratot kapott férjétől, amelyben a gróf megnyugtatta őt, hogy ezek a híresztelések tulzotak voltak. Budapestről indult ki a tüntetés terve, de a zavargás egészen jelentéktelen volt. Hogy a rendőrség Chicagóban az előadói terem szónoki emelvénye alatt két bombát talált volna, ezt a hírt gróf Apponyi egészen alaptalan mesének mondja.

— **A norvég zászló Finnországban.** Hel-singforsból jelentik: A városi rendőrség tegnap eltávolította a kiállítási épület fedeléről a norvég zászlót, ahol most a norvég műkiállítás van. A lakosság körében ez az eljárás nagy izgatottságot keltett. Csak most derült ki, hogy mi volt az oka ennek az intézkedésnek. Egy 1904. évi rendelet értelmében középületeken semmiféle idegen zászlónak nem szabad egy magasságban lennie az orosz lobogóval. Erre való tekintettel történt, hogy a norvég zászlót a kiállítási épület ormáról a bejárat fölé tüzték, míg az orosz lobogó a ház fedelén van. A városi rendőrség azt állítja, hogy az orosz hatóság parancsára cselekedett.

— **Plagizáló egyetemi tanár.** Bukarestből jelentik nekünk: Nagy feltűnést kelt dr. Cuza egyetemi tanár plágiuma. Zokor ügyvéd nyílt levélben leplezte le, hogy Cuza jassyi egyetemi tanár legutóbb megjelent „A lakosság“ című könyve német és francia szerzők műveinek elplagizálása. Ezt a munkáért Cuza a román tudományos akadémiától pályadíjat kapott s ennek alapján lett egyetemi tanár Jassyban.

— **Szurkálás a kávéházban.** Az éjszaka Huszár Dezső mézáros részegen beállított az akácfa-utcai Kinizsi-kávéházba. Itt összeveszett a főpinczérről, mire kidobták. A kávéház előtt több vendég megtámadta és három helyen megszurkálták. Huszár a Rökus-kórházba vitték. A megtámadott ember azt hiszi, hogy Szalay István pinczér szurta meg. Szalayt ki is hallgatta a rendőrség, de bizonyítékok hiányában elbocsátotta.

— **Spielhagen Frigyes meghalt.** A német irodalomnak érzékeny gyásza van. Spielhagen Frigyes, a legtermékenyebb és a legértékesebb német regényírók egyike, ma reggel meghalt. Tegnap töltötte be nyolcvankettedik életévét és már régebb idő óta súlyos betegen feküdt, úgy, hogy az agg költő környezete el volt a katasztrófára készülve. Spielhagen hírneve messze tulszárnyalta hazája határait. Régebbi regényeinek nagy magyar olvasóközönsége volt. A „Problematische Naturen“, „Üllő és kalapács“, „Amit a fecske dalol“, „Jog és szerelem“, „Aki kettőt szeret“ és még több is, le van nyelvünkre fordítva. Legtöbb művében valamely bölcsészeti vagy társadalmi problémát oldott meg vonzó mese keretében. A nőmozgalom még alig indult meg s Spielhagen máris megteremtette az első feminista alakját az „Angela“ című regényének hősében. Míg a „Problematische Naturen“ Gutmann Leója — az irodalomba átvitt Lassalle Ferdinánd. Ez a két regény is elegendő, hogy írójára neve késő időkig megtartsa népszerűségét. Spielhagen Frigyes élete elég változatos volt. Magdeburgban 1829. február 29-én született, mint egy porosz kormánytanácsos fia. De Pommerániában nőtt fel. Gyermekéveit és kora ifjúságát Stralsundban, a Keleti tenger partján töltötte. A gimnáziumot is ott végezte, s tanulmányait Berlinben, Bonnban és Greifswaldban folytatta a filológia, bölcsészet és az orvostudományok terén. Sokáig nem tudott határozott életpályát választani. Előkelő pommerániai családknál házitánítóskodott, majd nyilvános iskolákban is tanított. Később katonáskodott is, sőt rövid időre színésznek is fölesapott. Már huszonhét éves volt, amikor a valódi hivatását fölismerve, az irodalommal kezdett foglalkozni. Mint kritikus és fordító működött napilapoknál és eredeti dolgozataival is próbálkozott. Első, kisebb művei jóformán észre se vették, míg 1860-ban a „Problematische Naturen“ — életének legfőbb műve — megalapozta hírnevét és jövőjét. Spielhagen Frigyes Németországban már évtizedek óta nem csupán irodalmi körökben, hanem a társadalomban is nagyon tisztelt, elsőrendű helyet foglalt el. Berlini háza a szellemi arisztokrácia találkozási helye volt. Nejének halála óta, leánya — egy irodalmilag nagyműveltségű hölgy — látta el a háztartását. Állandóan kísérte édes atyját, s utolsó éveinek súlyos betegségeiben hű ápolója volt. Az utolsó éjen a haldokló másik leánya is megosztotta nővérével a virrasztás szomorú kötelességét. Harmadik leánya mult évi október 10-én halt meg. Ez volt az utolsó fájdalmas csapás, mely a szívét érte, s amely siettetete halálát.

— **Akasztófa helyett méregpohár.** Amerikában villanyösszekén és akasztófával is szalítják a másvilágra a halálraítélteket. Most az Egyesült-Államok egyik országában a méregpoharat is bevezetik a halálos ítélet eszközei közé. Nevada állam törvényt hozott, amely a halálraítéltnék tetszésére bizza, hogy akasztófán, vagy méreggel akar-e meghalni? A törvény értelmében a kivégzés előtt meg kell kínálni a delinkvenst egy méregpohárral, amelyben megfelelő adag cziánkáli van. Már a legközelebbi kivégzés az új törvény szerint fog végbemenni. Az elítéltet siralomházba viszik és az akasztásra kitűzött idő előtt tíz perczel bemegegy a törvényszéki orvos a halálraszánthoz, elébe tesz egy méregpoharat, megmagyarázza neki, hogy kell azt kiüríteni és milyen a méreg hatása, azután magára hagyja. Tíz percz múltán belép a czellába a hóhér. Ha az elítélt megitta a mérget, ő fogja le a haldokló szemét és jelentést tesz a bíróságnak:

— *Az elítélt megszünt élni! . . .*
Ha ellenben irtózik a méregtől, akkor akasztófára viszik.

— **Életunt asszony.** Ma reggel Pásztor Mária harmincznégyéves cseléd az Erzsébet-tér 4. számú lakásán marólugot ivott. A Rökus-kórházba vitték.

— **Kirabolt grófné.** Pétervárról jelentik nekünk: Carlow grófnének, a nemrég elhunyt mecklenburg-strelitzi herczeg morgonatikus nejének palotájából sok gyémántékszert és gyöngyöt loptak el. Mikor a grófné nem volt odahaza, egy fiatal nő járt a palotában s valószínűleg ő volt a tolvaj. Most ezt a leányt kutatja a rendőrség.

— **Tiszti ruha és polgári becsület.** A hír, mely Wilhelmshofenből érkezik, magában is igen karakterisztikus. Ide iktatjuk: Egy mulatóhelyen, amelyet különösen tengerész-tisztek szoktak látogatni, tegnap éjjel Berger és Opolszki tengerész-tisztek mulattak. Mind a ketten polgári ruhában voltak. Opolszki összeveszett mulatás közben egy kereskedelmi utazóval, aki a tisztet arcúlitotta. Opolszki rá akarta magát vetni támadójára, de a jelenlevő polgáremberek visszatartották. A két tiszt elhagyta a helyiséget. Opolszki lakására ment, egyenruhát öltött és visszament a mulatóhelyre, ahol a kereskedelmi utazótól névjegyét kérte. A kereskedelmi utazó nem teljesítette ezt a kívánságát, mire Opolszki visszament lakására, újra polgári ruhát vett föl és revolverrel ment vissza a mulatóhelyre, ahol többször rálőtt a kereskedelmi utazóra, akit azonban nem talált el. Az egyik golyó egy leányt sebesített meg. Ime: a lovagbecsület és a polgári becsület. Mindkettő ruhához kötődik. Polgári ruhában a lovagias tiszt annyira megfélemlíthetik a tisztet kötelező magaviseletről, hogy arczul üthetik nyilvánosan. Lovagias uton elégtételt akar kérni, ehhez már szüksége van tiszt uniformisra, a dekorum kedvéért. Tiszti ruhában nem kap elégtételt. Ekkor ugyanaz az ember visszamegy a lakására és polgári ruhába öltözik. Ilyen ruhában már sok mást is szabad, amit tiszt ruhában nem volt szabad. És revolverrel lövöldözik. Ezek után álljon elő valaki és mondja meg, hol lakozik lényegileg a tiszt becsület s miben különbözik a polgári becsülettől? A ruhában-e, vagy a lélekben? Vagy talán csak képzeletben?

— **A koresolyázás világbajnoksága.** Drontheimből jelentik: A koresolyázás világbajnokságért folyó versenyen ma az 500 méteres versenyben Struminkoff orosz első 46 négytizenhatod másodperc, Bohrer osztrák második 47 másodperc, Andersson svéd harmadik 48.2 másodperc. — Az 500 méteres versenyben szintén Struminkoff első 9 p. 10 kéttized mp., Lundgraesen norvég második 9 p. 12 kéttized mp. és Olsen norvég harmadik 9 p. 13 négytized mp.

— **Drága a jogász.** Krakóból táviratozták nekünk: Beavatott helyről jelentik, hogy dr. Glombinski vasuti miniszter a galicziai vasutak igazgatóihoz titkos rendeletet intézett, amelyben megtiltja, hogy végzett jogászokat alkalmazzanak vasuti szolgálatra, csak kivételesen, akkor is előzetes miniszteri engedelemmel vehetők fel végzett jogászok a vasutak szolgálatába. A miniszter azzal okolja meg rendeletét, hogy a jogászok tulságosan drága anyag s az ő alkalmaztatásuk nagyon megterheli a kincstárt.

— **Egy hajótörött Rothschild.** Londonból jelentik nekünk: báró Rothschild Ödön yachtja Havana partvidékén hajótörést szenvedett. A bárót és vendégeit sikerült megmenteni, a yacht ellenben összezúzódott s most roncsait ide-oda sodorják a hullámok.

— **A tüdővész debreczeni gyógyítószere.** Debreczeni jelentés szerint Sipos Árpád kémikus és dr. Széll Kálmán orvos hosszas kísérletezés után egy olyan szert talált fel, amely hatás tekintetében vetekedik az Ehrlich 606-tal. A tüdővész gyógyításának megoldásán közel másfél éve fáradoznak nevezettek, míg végre 85 különféle összetételű szer felretételével a 86-ikkal sikerült a nagy kérdést megoldani. A szabadalmazott szer készítésére májusban vegyészeti gyárat nyitnak meg és ugyanakkor kezd meg szanatóriumuk is működését Debreczenben, kizárólag reménytelen állapotban levő betegek kezelésére. A eddigi statisztika 84 százalékos gyógyulást mutatott fel. Sok olyan embernél, akiről már az orvosok lemondottak, 80 szem pilula gyógyulást eredményezett. A szer főleg vérfehérít, borkősavas meszet és klóros anyagokat tartalmaz, amelynek rost-anyaga a tüdőt behegteszti, oxigénje a vér frissítését eszközli, klórja pedig az oxigénnel vegyülve, a baktériumokat öli el.

— **Dijnokok a királynál.** Az Állami Dijnokok Országos Szövetsége holnap, vasárnap délután három órakor a polgári kir. törvényszék földszint 1. szám alatt levő termében rendkívüli választmányi ülést tart, amelyen megállapítják azt az időpontot, amikor a király elé vonulnak panaszukkal.

— **Dreadnoughtjaink.** Bécsből jelentik: Május 27-én lesz az első osztrák-magyar Dreadnought ünnepies vízrebocsátása és december elején ez a hajóóriás szolgálatba áll. Az első osztrák-magyar Dreadnought 20.500 tonnás, egy-egy turbinája 25—26 lóerővel dolgozik, 12 ágyuja 30 és fél centiméter kaliberű s van azonkívül 12 gyorsüzelő ágyuja, amelyek 15 centiméteresek. A kisebb kaliberű, mindössze 7 centiméteres ágyuk hármával toronyban találtak elhelyezése, az ugynevezett hármas páncéltornyokban, amelyeknek száma négy és olyan a szerkezetük, hogy egyidejűleg valamennyi torony különféleképpen irányítható, ami lehetővé teszi, hogy egyszerre köröskörül működésbe legyenek hozhatók az összes ágyuk. A hármas torony rendszerét először az olasz tengerészetnél vezették be, más haditengerészet az osztrák-magyar flottán kívül nem alkalmazta eddig. A második Dreadnought, amely emennek ikertestvére lesz, szintén az idén, valószínűleg novemberben fog vízremenni, 1913. tavaszán pedig a két hajóóriás már be lesz állítva a hajórajba.

— **A délvideki katonaszabadtás.** Titelről jelentik: A délvideki katonaszabadtók közül ma előállították Szubotin Szvetozár mozsori kovácsmestert, Batosz Rada csurogi, Ilics Szvetozár szablyai és Csebszaj Gája sajkásszentgyörgyi gazdálkodókat. Nikovits Emil szablyai járási rendőrfelügyelő Valter Vilmos határrendőrségi detektív-tiszttel és Orosz Viktor határrendőrségi detektívvel széleskörű nyomozást folytat Titelen, valamint a szablyai járásban. Eddig 24 letartóztatás történt és még vagy negyven várható. A katonaszabadtók üzleimre Nikovits rendőrfelügyelő jött rá besugáz utján. A 16. számú helyőrségi kórházban egy trachomás katona mesélte el a katonaszabadtást hozzátartozóinak, akik aztán a hallottakat Csurogon a koresmában továbbadták. A nyomozás során Csonkics Száva csurozi gazdálkodó bevallotta, hogy rajta és Ilics Szvetozáron Maticcs Jelka moholi szerb gazdálkodó asszony végzett operációt. E valamás alapján Maticcs Jelkát szerdán letartóztatták. Az áldott állapotban levő asszony az ijedség hatása alatt egészséges gyermeket szült. Szubotin Szvetozár 30 éves nős mozsori kovácsmester teljes részletességgel bevallotta, hogy az 1904-ik évben operált legelőször. — Egy szál svédgyufát fejes részével választóvízbe mártott és a folyadékot az illető fülébe csöpögtette, mindaddig, amíg a választóvíz a dobhártyát át nem marta. Az operáció sikeréről úgy gőzöködött meg, hogy amidőn a páciens orrát befogta, a megoperált fülön sipolásszerű hang hallatszott. Azóta sorozások idején rendszeresen foglalkozott a szépen jövedelmező katonaszabadtással, úgy, hogy tíz év alatt nagyobb összegeket szerzett. Batosz Rada csurogi földműves ügynöke volt Szubotinnak és 20 százalékot kapott ettől, amiért a vagyonosabb gazdák fiait Szubotinhoz szállította. Szubotinnon kívül Ilics Józsa szablyai lakos is foglalkozott ilyen operációkkal. Ez az Ilics szintén kiállott egy ilyen füloperációt, amelyet Vukelics bácsföldvári földműves végzett rajta. Vukelics időközben már meghalt. Tőle sajátította el Ilics az operáció módját és a hozzávaló választóvizet Maticcs Jelkától kapta. Üzelmével 3—4000 koronát keresett. A nyomozás alapján számos legény ellen hadsereg elleni büntetés miatt folytatnak vizsgálatot. A nyomozás azt is megállapította, hogy Szubotin kovács a választóvizet a szablyai gyógyszerárban szerezte. A környéken a nyomozás, amely eddig három községre szorítkozott, nagy feltűnést kelt, annál inkább, mert számos vagyonos gazda gyermeke ellen irányul. A nyomozás előreláthatólag hetekig eltart.

— **Szeged népessége.** Szegedről jelentik: Dr. Lázár György polgármester ma hirdette ki a városháza erkélyéről nagy tömeg előtt a népszámlálás eredményét, amely szerint a lakosság mai száma 122.289, ezeltől 10 évvel pedig 104.000 volt. A szaporodás tehát 18 százalék. Az ünnepélyes kihirdetés után a katonazene a himnuszot játszotta.

— **Halálos baleset.** Puskás Sándor vasuti munkás ma délután a nyugati pályaudvaron két vasuti kocsi ütközése közé került. A szenvedett sérülések következtében meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Robbanás a dinamitgyárban.** Hagenből (Wesztfália) jelentik: A rumenoldi dinamitgyárban ma délelőtt a salétromozó-műhely a levegőbe repült. A robbanás két munkást megölt, többen könnyen megsebesültek. Az üzem nincs megzavarva.

— **A fekete himlő.** Londonból jelentik, hogy tegnap tizennégy új fekete himlős esetet állapítottak meg. A betegedések száma most huszonöt.

— **Amikor a tábornok ellenzéki.** Bukarestből jelentik nekünk: Pavlow tábornokot a hadügyi kormány harmincz napi fogságra ítélte el. Pavlow a helyőrségi parancsnok Romanban, ahol legutóbb a választások alkalmából véres zavargások voltak. A vizsgálat kiderítette, hogy a közigazgatási hatóság előrelátta a fejleményeket és a helyőrség parancsnokától katonai karhatalom kirendelését kérte az ellenzéki pártok terrorizmusai miatt, Pavlow azonban megtagadta a katonai segítséget és nyíltan megmondta a praefektusnak, hogy ő is ellenzéki érzelmű s nem hajlandó pártfelei ellen karhatalommal fellépni.

— **A tüzérönkéntes halála.** Biró Imre tüzérönkéntest, aki tegnapelőtt öngyilkos lett, ma délután temették a katolikus egyház szertartásai szerint. A gyászszertartáson megjelentek az önkéntes-iskola összes hallgatói és az ezred tisztjei. Az önkéntes, aki diplomás mérnök volt, idegbaja miatt oltotta ki életét. A katonaságnál jeles minősítése volt, de betegsége miatt maga az ezredparancsnokság kérte, hogy könnyebb szolgálati nemhez helyezték át. Az utóbbi időben többször mutatkoztak rajta az elmezavar tünetei és ezért megfigyelés alatt állott. Az öngyilkosság napján panaszkodott barátainak, hogy nem bír tanulni, annyira fáj a feje és gondolkodási képességét teljesen elvesztette. Levelet hagyott hátra, amelynek több része is igen zavaros. Nyilvánvaló, hogy súlyos idegbetegsége miatt vált meg az élettől.

— **Rablógyilkosság vagy baleset?** Simkó Ferencz hat éven át volt a Máv. nyugati főműhelyének alkalmazottja. Derék, józan embernek ismerték. E hó 9-én délig dolgozott s aztán ebédelni ment. A társainak azt mondta, hogy ebéd után nem jön be, mert Óbudára kell mennie egy barátja temetésére. Otthon megebédelt, eltávozott és azóta nem jelentkezett. A felesége e hó 11-én Rákospalotáról bement Ujpestre és jelentést tett a rendőrségnél, mely az eltűnési hírt a főkapitánysághoz továbbította Léway kapitányhoz. A nyomozással megbízott detektívek eredménytelenül tértek vissza. Február 14-én Rákoskeresztur és Palota között egy ismeretlen férfi félig öltözött hullájára akadtak. A ruhája szétszórtva, zsebben kavicsok. A halottban Simkóné az urára ismert s úgy neki, mint Simkó barátainak az volt a meggyőződésük, hogy valaki kirabolta és megfojthatta. Pénz volt nála mindig, most pedig kavicsokkal volt tele a zsebe. A pestvidéki törvényszék Andreánszky Jenő doktort bízta meg a boncolással. A gyilkosság gyanúját megerősítette az is, hogy a beleiben másfél-deczi pálinkát találtak. Lehetséges, hogy valaki leitatta és úgy végzett vele. A megindított nyomozás eredményre nem vezetett, s mindössze annyit tudtak meg, hogy Simkó Rákoskereszturon járt és a csendőröstől megkérdezte merre kell menni a vasut felé. Azután már csak holtan találták meg a csendőrök.

— **Házasság.** Szikra Mihály Budapestről eljegyezte Treuhafst Gizust.

Juric Zagorka Mariát, a nálunk is ismert horvát írónt feleségül vette Vodvarka Szlavkó.

Berger Izidor, a Fleischl Samu-czég főtisztviselője Budapesten, eljegyezte Krzyminski Vallyt.

Dr. Márffy Agost miniszterelnökségi segédfogalmazó, Márffy Albin titkos tanácsos, nyugalmazott miniszterelnökségi államtitkár fia ma délben tartotta esküvőjét a királyi várkapornában Grosschmid Alice Mariával, dr. Grosschmid Benő udvari tanácsos, egyetemi tanár leányával.

Lukács Oszkár, a boglári takarékpénztár főkönyvelője eljegyezte Österreicher Terkát Boglárán.

Perényi Tivadar polgári iskolai tanár eljegyezte özv. Fried Lajosné leányát, Renczikét.

Peschko Ernő m. kir. posta- és táviratvizsgáló Kassán eljegyezte Tóth János munkácsi m. kir. államvasuti ellenőr leányát Mariskát Beregszászról.

Dénes Ármán eljegyezte Edinger Etuskát Budapesten.

— **Téves vád.** Temesvárról jelentik: A napokban letartóztatták Hausz Póter napszámost, akit azzal gyanúsítottak, hogy ő ölte meg a város határában holtan talált Szanda Zsófiát, aki neki meányszónya volt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a nőt szívizühüdes ölte meg. A nyakán talált sebeket pedig hollók okozták esőrökkel, melyek falánkan nekiesetek a holttestnek. Az ügyesség enné következtében Hausz szabadlábra helyezte.

— **Titokzatos rabló.** Tegnap délután a Váci-körút 31. sz. ház egyik elsőemeleti lakásában bealított egy huszonnyolcz-harmincz év körüli szőke-haju, szőke nyírott bajszu uriember és a kiadó szoba után érdeklődött. A lakásban *Szelencsik Mária* cseléd egyedül volt otthon, mikor ezt az idegen megtudta, befogta a leány száját s a karját hátrafelé szorította. A leány kiabálni kezdett, mire a fiatal ember megfenyegette:

— Ne kiabálj, mert véged lesz!

A leány nem ijedt meg, tovább kiabált segítségért, mire támadója megijedt és elszaladt. A cseléd azt hiszi, hogy az idegen rablási szándékkal támadta meg, de nincs kizárva, hogy a fiatal ember erkölestelen merényletet akart elkövetni a lány ellen. A rendőrség nyomozza.

— **Végzetes dinamitrobbantás.** Torda közelében, a Szind melletti kőfejtő telepen végzetes katasztrófa történt tegnap. A robbantáshoz szükséges dinamit felmelegítése végett bementek az egyik munkáslakásba *Herceze Andor* és *Csibi János* napzámosok. Közül vették a dinamitot a kemencéhez s az egyik patron felrobbant. A robbanás a ház tetejét messze elhajította, az ajtókat és ablakokat messze dobta, *Herceze* jobbkarját és fejét től elszakította, *Csibit* pedig a földhöz csapata és összeroncsolta lábát és hallóképességét elvesztette. Az egész ház mint kártyavár omlott össze. A vizsgálat megindult, mert az egész telepet az övrendszabályok mellőzésével helyezték üzembe.

— **A javíthatatlan Takács Zoltán.** Dr. Takács Zoltán ismét beszélt magáról. Tavaly sikerült kimosni magát a londoni bankóhamisítások vádjától és azóta hamis név alatt a zürichi tó mellett lévő *Zollikonban* tartózkodott. Takácsot tegnap — mint *Zürichből* jelentik — újra letartóztatták okirathamisítás miatt és lakásán házkutatást tartottak. A rendőrség egész *pénzhamisító-műhelyt* talált nála, amely különösen osztrák és magyar ötven koronás bankjegyek gyártására volt berendezve. A rendőrség nem tudta megállapítani, vajjon Takács a bankjegyek gyártását már megkezdte-e?

— **Pisztolypárbaj.** Börzei afférból kifolyólag súlyos feltételű pisztolypárbajt vívtak ma reggel a Hűvösvölgyben Kovács S. György hírlapíró és Róna Siegfried tőzsdebizományos. Kovács segédei Föld Aurél és Lúzar Miklós voltak. Rónai dr. Benke Imre és dr. Schön Nándor. Sebesülés nem történt.

— **Kiáradt a Vág.** Pöstyénből jelentik: A Vág folyó Szereden a folyton tartó esőzések és jégzajlás következtében annyira megdagadt, hogy Bethlen városrésznél elhagyta medrét és nagy területet elöntött. Három ház bedőlt, a többi házakból pedig a lakosokat kilakoltatták.

— **Gyermekgyilkos anya.** Sopronból jelentik: Névtelen följelentésre ma letartóztatta a kir. ügyészség *Török Józsefnét*, aki férjének Amerikában való tartózkodása alkalmával viszonyt folytatott egy falubeli legénynyel és az ebből származó gyermeket meggyilkolta. Az ügyészség elrendelte a kisgyermek holttestének fölbontóztatását, amelyen megállapították, hogy a halál külsőrszak következtében állott be.

— **A bandita fia.** A délvidéki híres fosztogató banda volt fejének, *Gecsei Sándornak* fia tegnap *Kovácsházán*, hova a gyermekmenhely kiadta, felakasztotta magát. A fiut valami tanúságtétel miatt a bírósághoz idézték s olvasgatván az idézést, amelyen az is állott, hogy *különbösi elővezetetés* terhe alatt. Ettől a fiu annyira megijedt, eszébe jutván, mint pusztította el magát atyja, amikor a csendőrök el akarták fogni, köteleit kerített és a padláson fölakasztotta magát.

— **Gyilkos villám.** Makóról jelentik: Általános részvét nyilatkozik meg Pető László öcsésnédi vasuti ör szerencsétlen családja iránt, amelyet borzalmas tragédia sújtott. A vasuti ör két, 4 és 6 éves fiacskája az őrház közelében játszadozott, amikor hirtelen zivatar támadt és hirtelen lecsapó villám agyonvágta a két gyermeket. A gyermekek anyja Budapesten van, ahová anyja temetésére utazott, maga Pető pedig beteg, élet-halál között fekszik.

— **Férjgyilkosság.** A boszniai Kochei községben tegnap éjjel feltéknységű dráma történt. Egy fiatal parasztasszony, négy gyermeknek az anyja, férjét az utóbbi időben gyakran üldözte feltéknységével. Tegnap éjjel az asszony fejszével felfegyverkezve férje ágyához ment és az alvó ember koponyáját fejszeapásokkal szétzúzta. A gazda meghalt. A gyilkos asszonyt letartóztatták.

— **Záró gyorsító-kurzusok.** Az Országos Magyar Gyorsító-Egyesület márczius 1-én és 15-én a folyó tanévben utolsó tanfolyamait nyitja meg a Liszt Ferenc-tér 10. szám alatti, *parlament* gyorsító-irók által vezetett *Gablersberger Szakiskolájában*. A márcziusi tanfolyamokon júniusig teljes kiképzés nyerhető a magyar vagy német gyorsírásban és a gépirásban s emellett részt vesznek a növendékek a magyar és német fogalmazási (levelezési) gyakorlatokon. Ugyanezeken három hónapos kettős könyvviteli tanfolyamot is nyit az egyesület, amely végzett növendékeinek közérvényű oklevelet ad és állásbajhelyezésükről is gondoskodik. Az egyesületi tanfolyamok legközelebbi ellenőrző vizsgálatát márczius végén tartja meg az elnökség a parlament helyiségében.

— **Családi dráma.** Fiuméből jelentik: Ma, a kora délutáni órákban a város legforgalmasabb utcájában *Csaléta Márk* hajóskapitány, aki legutóbb az Ungaro-Kroata Hegedüs Sándor nevű gőzösén volt alkalmazva, éles borotvával megtámadta az anyósa kíséretében szembejövő feleségét, akit arczán két helyen súlyosan megsebesített. Az elájult asszonyt a mentők a kórházba szállították. A nyomban előhívott orvosok véleménye szerint az asszony állapotja veszedelmes. A merénylő férj a nagy tolongásban elmenekült. Később önként jelentkezett a rendőrségen, ahol letartóztatták. Csaléta három év előtt nősült meg, azonban iszákossága következtében a vezekedés családja körében napirenden volt. Felesége meguntván az örökös czivódást, elhárította, hogy elváljék a tengerészkapitánytól.

— **Legújabb vénykönyv.** Dr. Oetker A. kiadásában megjelent a szakácsművészet legújabb vénykönyve telve a legkülönfélébb tartalmu és legraffináltabb izlésel összeállítva. Ovasóinknak lapunkra való hivatkozással ingyen és bérmentve megküldi vénykönyvét, ha egy levelezőlappal „Dr. Oetker Baden-Wien” hozzá fordulnak.

— **Párisi Nagy Áruház megnyitása.** Ma délután 11 órakor tartotta meg a VI-ik ker. előjáróság az újonnan épült Párisi Nagy Áruházban a tulajdonos: *Goldberger S. G.* kívánságára a tűzbiztonsági eljárás avégből, hogy az immár megnyitásra kész áruház megfelel-e a tűz- és közbiztonság követelményeinek. Megjelentek *Eszlary Sándor* előjáró, *Szilágyi Lajos* főmérnök, *Szcerborszky Szaniszló* tüztöltő-főparancsnok, *Imrey L.* rendőrkapitány, *Kistelekly Imre* rendőrfogalmazó, *Scheffer M.* segédmérnök. Harmadfél órán át tartó szemlén a bizottság meggyőződött arról, hogy az összes tüztöltő- és közbiztonsági berendezések; lépcsőházak, közlekedési helyek, vészkijáratok, vészjelzők, valamint az ezzel kapcsolatos szivattyu-berendezés és zápor-készülék minden tekintetben megfelelnek a legszigorúbb követelményeknek; elyannira, hogy a fenti berendezések nemcsak saját területén belül, hanem a szomszéd házaktól származható tüztől teljesen megvédi és szigeteli. A vizsgálat alatt a bizottság kipróbálta a tűzjelzést és ezt követő cselekedetét a személyzetnek és legnagyobb öröme megállapították azon tényt, hogy a váratlanul jövő jelzés dacára a személyzet kifogástalanul teljesítette ebbeli kötelességét és a technikai berendezések is kitűzően működtek. Igen meglepődött a bizottság, hogy a fényes naposítás dacára hirtelen zuhogó zápor vette körül az belső udvarát, mely egy csap nyitása következtében állott elő. A vizsgálat végeztével felvett jegyzőkönyvben egyhangulag jelentette a ki a bizottság azon örömdetes tényt, hogy a Párisi Nagy Áruház úgy tűz-, mint közbiztonsági szempontból teljesen megfelel az összes követelményeknek és a közhasználatnak legtömegesebb látogatása is a legnagyobb lelkiismerettel átadható, mely értékelésünk szerint — f. év márczius hónap 3-án délután 3 órakor fog megtörténni.

— **A vakok ipara.** Az önállóan dolgozó vak kefékötőiparosok ajánlják a nagyközönségnek közismert háztartási, iparosi és gazdasági kefé-, kosár-, seprő- és eszetkésztményeiket és kérik, hogy bármilyen esekely bevásárlással, illetve egy levelezőlapon történő megrendéssel létfenntartásukban támogassák őket. Az árut szívesen házhoz szállítják, valamint a vidéki megrendelőket minden költség nélkül gyorsan és lelkiismeretesen eszközlik: Címük: Vakok kefékötő műhelye, Budapest, VII., István-ut 35.

— **Ingyenes ápolónői kiképzés.** A Gondviselés ápolónöket képző intézet (Budapest, X., Szapáry-u. 20. sz.) pályázatot hirdet márcziusi kurzusára. Felvesznek husz-harminczöt éves, négy polgárit végzett urinöket. Az intézet ezéjja szaksterü ingyenes ápolónői kiképzés és az ápolónői pályának, mint kenyérkereseti forrásnak, oly szívonra való emelése, hogy a legelőkelőbb családok is minden előítélet nélkül szentelhesék gyermekeiket a nemes hivatásnak. Az intézet megfelelő fizetést, uri ellátást és nyugdíjat biztosít tagjainak. Bővebb felvilágosítást nyújt a Gondviselés Otthon főnöksége (Budapest, X., Szapáry-utca 20. sz.); személyesen jelentkezni ugyanott lehet márczius 1-e és 5-e között.

— **Sípisták a gyorsvonaton.** Fiuméből jelentik: A fieme-budapesti vonalon az utazó tolvajok és szipisták újból megkezdtek működécsüket. A napokban történt, hogy a fieme gyorsvonatra három, többször büntetett hamis kártyás utközben felszállott és kifosztott egy vidéki orvost, amennyiben 1200 koronát nyertek el tőle. A budapest—fieme vonalon a tavaszi nagy utasforgalomra való tekintettel intenzívebb ellenőrzés válik szükségessé.

— **Halálozás.** Schaffer Endre volt 48/49-es honvédfőorvos és felsőbíri jár. orvos, a Magyar Természetudományi Társulat rendes tagja, életének 90-ik évében elhunyt Felsőörsön.

Özv. *Szilágyi Istvánné*, vásárosnaményi *Eötös* Natália, jöteknységáért közszeretben álló matróna, 74 éves korában Máramarosszigeten meghalt. Holttestét a kövesligeti családi sírboltban helyezték el örök nyugalomra.

Lúzar Béla ügyvédjelölt, 25 éves korában, hosszas betegség után meghalt Gyergyószentmiklóson.

Özv. *Blechner Józsefné* hosszas betegség után Jász-Kisérén elhunyt. A holttestét Budapestre szállítják s a rákoskereszturi izr. temetőben helyezik örök nyugalomra. *Viscount Wolverhampton*, volt liberális miniszter ma meghalt Londonban.

Nagybudafalvi özv. *Vermes Nándorné* ma elhunyt Szabadkán.

Benkő Károly, a talentumos, fiatal rajzoló tegnap Budapesten, Damjanich-utcai lakásán elhunyt. Huszonkétéves volt a nagytehetségű ifju, akinek rajzait a német lapok közül a *Jugend* és *Meggenderfer* közölte. Holttestét ma este szállítják Pécsre a Benkő-család sírboltjába.

Senkő Vilmos kereskedő élete 34-ik évében Budapesten elhunyt.

Paschen Károly admirális tegnap Berlinben meghalt. *Paschen* 1835-ben Schwerinben született, látogatta a triezsti tengerészeti iskolát és belépett az osztrák tengerészetbe. 1856-ban nevezték ki tisztté, 1864-ben résztvett a helgolandi, 1866-ban a lissani csatában, 1874-ben német szolgálatba lépett.

x **Ha öszül a haja, használja a Stella-vizet.** Ára 2 K. Kapható egyedül **Zoltán B. gyógytárban**, Budapest, V., Szabadság-tér.

x **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31.** Színházi és variétés-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x **Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeginé utca 3. szám** alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Egger Emulsió** kipróbált és gyermekek által kedvelt csukamájolaj készítmény. Kellemes ízű és szagu fehér folyadék, mely kitűnő erősítő és tápláló szer, a leggyengébb gyermek is könnyen emésztí. Minden gyógyszertárban kapható. Ára 2 korona. 6 korona előzetes beküldése ellenében 3 üveget postán bérmentve küld: Nádor-gyógyszertár, Budapest, VI., Váci-körút 17.

x **Ne felejtse el!** Zongorát csak egyszer vesz életében. Jól fontolja meg tehát, mielőtt egy ilyen értékes, egész életre való műdarabot vásárol, hol szerezzé azt meg. Ha nem akar csalódni, ha szép, modern és jó zongorát, vagy pianinót akar készpénzért, vagy a legelőnyösebb feltételek mellett vásárolni, forduljon bizalommal Magyarország legnagyobb zongoratelephöz, a „Musica” részvénytársasághoz, VI., *Terc-körút 1. sz.*

x **Nadrágszoknya a Royal-Orfeumban.** A legújabb divathóbort, amelyről mostanában annyí szó esik, bevonul már a *Royal-Orfeum* színpadára, ahol *Solti Hermin* *joupe-coulotte*-ba öltözve énekel róla egy pompás új kuplét. A februári műsor hátralévő napjain egyéb új attrakciókat is szerződöttet az igazgatóság, ezek között főleg az *Arbra-trio* arat sok tapsot bámulato, merész equilibristikus mutatványával. Már csak kétszer lép fel *La Viole „Generalis”*, a világ legkitűnőbb komikus zsonglörje. Az *Isteni éj* operett *Kornai Bertával* a főszerepben továbbra is fővonzóereje lesz a műsornak. Vasárnap délután 3 és fél órakor lesz e hónapban az utolsó mérsékelt helyáru nagy családi délutáni előadás, amelyen az összes attrakciók fellépnek.

x **A Yes porcellánpouder** különösen alkalmas a fényképezetésnél, mert általa bizonyos előkelő matt színt nyer az arcz, úgy, hogy a fényképen a legelőnyösebben jut kifejezésre.

x **Blaha Lujzát**, a nemzet csalogányát sikerült gramofonfelvételek részére nagy áldozatok árán megnyerni. Ezek, valamint még nagyon sok új felvételek a Czigány-szerelemből stb. darabja 2.40 fillér jutányos árban kaphatók eskis *Reich Aladár* műhangszerkészítőnél, Budapest, VII., Akácfa-utca 36. sz.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR
fehlülmulthatatlan háziszer mindama gyomorbafojknál, melyekből a orosz emésztés és szétkrokodés szokott keletkezni. A gyógyszertárakban **MOLL** készítményo kérendő. Eredeti dobozokban
2 korona.

FŐ SZÉTKÜLDÉS:
MOLL A. gyógyserözés, os. és htr. udv. száll által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.
Videki megrendelősek naponta posta-utánvét mellött teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan **MOLL A.** aláírásával és vójjeggyével ellátott lésejlményeket kérni.

MOLL-FÉLE SÓSBORSZESZ
a legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben
2 koronáért kapható.
MOLL-készítmény kérendő.

x A Borolin sóborszesz háziszere felhívjuk szíves olvasóink figyelmét. Egyebekben utalunk a mai számunkban közzétett hirdetésre.

x A peronospora ellen. Mai számunkban Molnár M. és társai műszaki és mezőgazdasági cikkek nagy kereskedése (VI., Gyár-utca 21.) a hirdetés rovatban valódi *brixeni Kristály-Azurint* ajánl, mely az egyedüli megbízható szer a peronospora ellen. A cég számos gazdától kapott eziránt elismerő levelet, melyek közül kiemeljük a következőt:

„Szívesen értesítem, hogy én a brixeni Kristály-Azurint szőlőpermetezésre már 3 év óta használom s hogy ezzel a szerrel sokkal jobban vagyok megelégedve, mint az előbb használt saját készített bordói lével, vagy az Aschenbrandt-felével.

Kérek 800 csomag brixeni Kristály-Azurint Tállya vasuti állomásra utánvét mellett. Egyszermind melékelem a fuvardíj kedvezményre jogosító igazolványt. Tállya, 1910. márczius 8-án. Kiváló tisztelettel Görgey Gyula s. k., szőlőnagybirtokos.

x Fővárosi Orfeum. Vasárnap, február 26-án délután fél 4 órakor jótékonyági előadás lesz a VIII. ker. Általános Közjótékonyági Egyesület javára. Ez előadáson felemelt délutáni helyárrakkal látható lesz Merian kutyaszínháza és a többi remek februári attrakció. Tekintettel arra, hogy a hónapból még csak két nap van hátra, azok, akik még nem látták volna a kitűnő februári műsort, siessenek megnézni. A közönség köréből érkezett nagyszámu óhajnak megfelelően kedden, február 28-án d. u. fél 4 órakor délutáni előadást rendez az igazgatóság, melyen utójjára lesz alkalma a fővárosi gyermekvilágnak Merian kutyaszínházát mérsékelt helyárrakkal látni.

x Sárga János kolozsvári cs. és kir. udvari szállító ékszígyáros budapesti főüzlete és gyára teljes pompájában csak május 1-én nyílik meg, amennyiben a Belvárosi Bank bérpalotája Kigyó-tér 1. sz. alatt csak akkor lesz teljesen készen, addig is kéri mélyen tisztelt pártfogóit, hogy megrendeléseiket Kolozsvárra intézni sziveskedjenek.

Après Moi.

(Színmű 3 felvonásban; írta: Henry Bernstein. Bemutatták a Comédie Françaiseben február 21-én.)

Páris, február 22.

Pár hónappal ezelőtt az a hír terjedt el Párisban, hogy Henry Bernstein legújabb darabját a Comédie Française fogja bemutatni. Ez a hír az első pillanatban meglehetősen valószínűtlennek tetszett. Ugyanis, ismerve a Comédie Française, a francziák féltve őrzött nemzeti színházának, a „Maison de Molière“-nek szigorú tradícióit és ismerve Henry Bernstein írásmódját, azt a modort, amely a *Voleur*-t, a *Rafale*-t, a *Griffe*-t s valamennyi darabját a brutalitás, a durvaság, az állatias szenvedelmek mesterműveivé tette, igen kétségesnek látszott, hogy ez a *maniére* s a Comédie Française rigorózus tradícióit összeférhessenek s mindenki bizalmatlankodott abban, hogy a terjedő hírek valaha valóra váljanak.

A dolog pedig mégis valóra vált; Bernstein legújabb darabját, az „Après Moi“-t Molière házában tegnap bemutatták.

A téma nem közönséges és méltó ahhoz a Bernsteinhez, aki a durvaság mellett az eredetiség terén szerzett legnagyobb érdemeket.

Az első felvonásban egy egész sereg szereplőt vonultat fel a szerző szeméink előtt, de ebből a sokadalomból csak négy személyiség érdekes. A főhős — habár a hős nevet távolról sem érdemli meg, amint ez később kiténik — egy *Bourgade* nevű tekintélyes cukorvállalkozó, akit önkényeskedése miatt senki sem szeret, de akit vagyonáért és hatalmáért mindenki tisztel. *Irène*, *Bourgade* felesége, a második fonos személy. Ez az *Irène* olyan asszony, amilyen százával találkozunk mindenütt. Egyetlen érdeme a szépség s emellett sem kiválóságai, sem hibái nincsenek. Szereti férjét, vagy legalább is szeretne valaha s hü is hozzá, de nem becsületességéből, hanem pusztán megszokásból. A házaspár mellett él *Madame Aloy*, *Bourgade* céglátsánának özvegye, fiával, *James Aloy*-val, egy komoly fiatalemberrel, aki egyben *Bourgade*-nak gyámja is. A két kis család gazdagságuk s tekintélyük közepette pompás boldogságban él együtt s ez a boldogság oly harmonikus, oly nyárspolgári, hogy az első felvonás végén már türelmetlenül kezdünk s bizonyos kiábrándulással nézünk a szerző felé.

Azonban éppen itt, az első felvonás végén indul meg a tragikus komplikációk egész félelmetes rajja, valamennyien méltók Bernstein hírnevéhez. *Bourgade* meg akarja háziasítani gyámfiát,

James Aloy-t s egy minden tekintetben fényes partit proponál neki: a kiszemelt leány szép és négy millió hozománya van. A fiatal ember azonban, nem csekély csodálkozásunkra s látszólag minden ok nélkül, kereken visszautasítja ezt a gyámi ajánlatot. Megkapjuk azonban hamarosan a magyarázatát ennek a makacs és érthetetlen el-lenszegülésnek. James szerelmes *Irénobe* s az asszony az első felvonás végén hamarosan meg is adja magát a fiatalember szenvedélyes ostromának s a kert végén lévő pavillonba vonulva *James*-szel, hamarosan lerombolja mindazt az asszonyi becsületet, amelyet tizenhét évi letargikus hűséggel felépített. A második felvonásban megtudjuk nonsokára annak az okát is, miért akarta *Bourgade* minden áron megházasítani gyámfiát. Ez a *Bourgade* valójában gazember, aki nemcsak a saját pénzét pocékolta el, hanem a nyakára hágot gyámfia vagyonának is, annak a vagyonnak, amelynek gondozását reá bízták a fiatalember nagykorúságáig. Azért akarta nyelbeütni a fényes házasságot, hogy gyámfiát legalább a nyomortól mentse. Most azonban a vészes fellegek egyre fonyogóbban tornyosulnak feje felett s látva, hogy bünös manipulációi kikerülhetetlenül napfényre fognak kerülni, eltökéli, hogy öngyilkossá lesz és meg van győződve, hogy ez az öngyilkosság rehabilitálni fogja hírnevét.

„Valószínű, hogy „csunya urnak“ (vilain monsieur) fognak nevezni a sikkasztás miatt, de *Bourgade* felesége, aki a kerti pavillonból jön és jelenti ki meglehetősen furcsa észjárással. A pisztoly ott hever az asztalon jól megtöltve s várjuk már az eldörrenését, de ez a pisztoly nem fog eldörögni. E helyett megjelenik az ajtóban *Irène*, *Bourgade* felesége, aki a kerti pavillonból jön s meg van győződve, hogy férje már régen visszavonult szobájába. Az urát csak akkor veszi észre, mikor már a szoba közepére ért s mikor visszafordulni már késő. A helyzet amál kétségbeejtőbb, mert az asszony hajzata és ruhája olyan rendezetlen állapotban van, mint amilyenben a gálás krónikák állítása szerint a versaillesi királyi testőrök *Chateauroux* grófnőt látták egyszer XV. Lajos szobájából késő éjjel kisurranni: *Irène* asszony nem is próbál tagadni. Bevallja nyíltan, hogy megcsalta férjét, sőt, hogy a dráma még teljesebb legyen, *Bourgade* rájön, hogy felesége saját gyámfiával csalta meg. Önkénytelenül a revolverre tekintünk ismét: a katasztrófa most már elkerülhetetlennek látszik s ennyi csapás után tényleg nem is marad *Bourgade* számára más, mint szépen fölbőlni magát. Pedig hát az ellenkezője történik meg. Ez az újabb csapás annyira megtöri a szerencsétlen embert, hogy elveszti még azt a kevés erőt is, amely az öngyilkosság végrehajtásához szükséges. A rákövetkező végzetlen visszataszítón siralmassá válik. *Bourgade*, akit mint gazembert ismertünk eddig, egy tehetetlen, nyomorult gyávává süllyed. Egy szó szemrehányást sem tesz a bünös asszonynak, hanem mizeralbilisan könyörög neki, hogy, habár hitlenül, maradjon meg feleségének továbbra is. A csábító fiatalembert nem meri még csak panaszszal sem illetni, hanem siránkozva kérleli, hogy könyörüljön meg rajta és hagyja meg neki a feleségét.

A pisztolyból csendesen kiszedi a töltényeket és rezignáltan mondja: „Megmaradok továbbra is csunya urnak — ur azonban már nem vagyok.“

Havas Zoltán.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Anatol.

(Öt egyfelvonásos. Írta: Schnitzler Arthur. Bemutató a Magyar Színházban.)

Tíz és néhány év előtt indult el útjára Anatol, ez a nagy szerelmes gyerek és ma, amikor a színpadon viszontláttuk, csodálkozva láttuk mennyire nem ártott meg neki az idő. Egész irodalmak születtek és haltak meg azóta, csak Anatol maradt a régi, ajkán és szívében a régi mesével, még mindig új. Kicsit féltünk, kicsit remegtünk, amikor meghallottuk, hogy Anatol szerelmi körútján, most kijött abból a könyvvilágból, ahol megismerkedtünk vele, ahol vele szerettünk szerelemről szerelemre; kicsit aggódtunk, amikor meghallottuk, hogy a csendesen egymáshoz simuló betűk mögül, most a ríktóan sorakozó villanykörték elé lép. De megnyugodtunk, örültünk, a viszontlátásnak, Anatol fiatal maradt, nyugtalan, bolondos szíve a régi, mint a kivasalt pantalonja és akárki mit mond, ez már maga a siker.

Szóval: nem kellett újra felfedeznünk Anatol-t, aminthogy nem kell újra felfedeznünk Schnitzlert sem. Budapest közönsége többé-kevésbé jól ismeri már a bécsieknek ezt a melegsivű poétáját, akivel szemben igazán elkéstünk, ha most akarnók felfedezni az okos és filozófikus, a vérbeli kulturirót. Javára írjuk a Magyar Színháznak is, hogy ő sem indult felfedező utra. Bemutatta Schnitzlert, megadva az írónak, ami az író s a színpadnak, ami a színpad. Természetesen, ez az ökonómia nem ment teljesen simán, mert kétségtelen, hogy, amennyit a színpad nyert, annyt veszített az író. A könyvcsiklus lyrája, az az egységes mosolygósan melankolikus hang néhány regiszterrel feljebb hangolódott a rivalda előtt s a lyrai gömbölyűség a karikatura tört vonalaiba görbült. Hogy hiba-e ez, vagy sem; vitatkozni lehetne felette. A közönség azonban nem vitatkozott, készséggel fogadta el, amit a színház nyújtott s úgy lehet, ezuttal neki volt igaz.

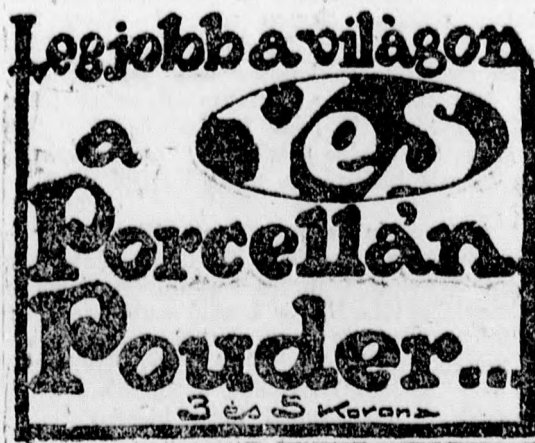
Anatol szerepét Góth játszotta kedvesen és szeretetreméltóan s az aláhúzások daczára is diszkrétén és stílussal. Barátját, Maxot Z. Molnár László alakította rokonszenves egyéniségnek minden jótulajdonságával, de nem mindig a szerep karaktere szerint. Valóságos kis szenzáció volt a *Forrai Róza* alakítása. Ez a race-színész csodálatos intuícióval formálta ki Annie alakját, akit annyi ötlettel, drasztikus bájjal cziczomázott fel, hogy sokkal többet maga az író sem álmodhatott rája. Pompás, kacagató figura volt a G. Kertész Ella Ilonája és nem rontott az illúziókon Anatol többi szerelme sem: Cora (*Tóth Irma*); Gabriella (*Báthory Gizella*) és Bianka (*Nagy Teréz*). *Márkus László* rendezéséről, mely négy szenzációszámba menő bensőséges kis interieur-rel és egy frappáns téli utczarészlettel is szolgált, a legnagyobb dicsérettel szólhatunk. Külön elismerés illeti *Biró Lajost* a fordítás bravuros munkájáért.

A Magyar Színház premiére-közönsége tüntető lelkesedéssel fogadta a kis darabokat. A „Bucsu-vacsora“ után perczekig tapsolta a szereplőket, különösen *Forrai Rózát* Góth-ot egész este ünnepelelték s az ovációkból bőven jutott a többi szereplőknek is.

—lle.

(*) Főhercegek a Nemzeti Színházban. József főherceg és *Károly Ferencz József* főherceg ma este végignézték a Nemzeti Színházban *Pekár Gyula* új darabjának, *Drághy Éva* esküjének előadását. Az előadásra érkező főhercegeket a színház igazgatósága nevében *Hevesi Sándor* rendező fogadta.

(*) Magyar művész külföldi sikerei. A művészeti esereviszonynál fogva nagyon méltányos, hogy míg Budapesten olasz, német, francia énekesnek aratnak sikert, a mi művésznőink a külföldi színpadokon és hangversenytermekben váltanak ki zajos tapsokat a miért közönség részéről. *Vágóné Lenárt Gitta* a kiváló magyar dalénekesnő a legelső sorban áll azok között, akik a magyar névnek idegen földön dicsőséget szereznek. Így történt ez legújában is, amikor Bécsben, valamint Német-



ország nagyobb városaiban: Berlinben, Drezdában, Lipcsében és Boroszlóban hangversenyezett. Mind e helyeken megértő, lelkes közönség ünnepelte, a napi sajtó pedig a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott tisztán esengő szép hangjáról, kitünő iskolájáról és művészi, finom énekmodoráról. A Bresl. Ztg. például konstatálja, hogy a magyar művésznőben a zenevilág égen egy istentől megáldott dalénekesnő tünt föl. A berlini „Reichsanzeiger“ a többek között így ír: „Viruló, szép mezzoszopran hangja ugyszólván sugározza a derűt és üdéséget. Előadását lelkierő hatja át.“ A berlini „Vossische Ztg.“: „A hangversenyző művésznő rokonszenves, terjedelmes hang birtokosa; különösen dicséretre méltó a helyes szövegkiejtése. Mindenek fölött pedig — egyéniség, aki a mindennapiság köréből magasan kiemelkedik.“ — „Leipziger Tageblatt“: „A főnővérkénti művésznő szellemmel és finom átérzéssel közvetíti a dalok tartalmát a figyelő hallgatóságának.“ — Bécsi „Fremdenblatt“: „Lénárt Gitta, a bájos, polyglott énekesnő, ez alkalommal is határozott sikert vívott ki. Intelligenciája, megnyerő lény, meleg mezeje és jelentékeny hangkultúrája most is határozottan kellemes benyomást keltett.“ — A kitünő művésznő e napokban érkezett Budapestre s néhány napi pihenés után, március 2-án fogja művészetét a magyar főváros közönségének bemutatni.

(*) **Küry Klára Pozsonyban.** Küry Klára felhasználta a Városligeti Színház drámai újdonsága, a „Bilincsek“ előadásait, hogy néhány estére Pozsonyba ránduljon s az ottani közönségnek három remek alakítását bemutassa. A kitünő művésznő a „Lili“, „Erdészleány“ és a „Muzsikulány“ című szerepében lépett föl, estről-estre fokozódó óriási sikerrel. A pozsonyi közönség mind a három előadásra zsufolásig megtöltötte a színház tágas nézőterét és minden felvonás után melegen ünnepelte az illusztris vendéget. Küry Klárát a temérdek kihíváson és virágadományon kívül még az a kitüntetés is érte, hogy a lelkes ifjúság a „Muzsikulány“ előadása után kifogta a lovakat, s a Sávoy-szállodáig folytonos éljenzés közt maga húzta a kocsiját. Küry Klára nagy sikerét semmi sa bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a jövő héten meg kell ismételní pozsonyi vendégjátékát, amikor szintén háromszor fog fellépni, még pedig a „Baba“ és a „Muzsikulány“ című szerepében, valamint a „Szegény Jonathánban“ban, mint Molly. Ezekre az előadásokra már most elkel a jegyek nagy része.

(*) **Uhde meghalt.** Münchenből jelenti egy távirat, hogy Friedrich Uhde, a németek nagyartatott festője meghalt. Németországban természetesen dicsőítő nekrológok fogják elírni a halott piktor, aki erre a nagyrabecsülésre első sorban pedig nem a piktorjával, hanem szociális jelentőségével szolgált rá. Munkái és Liebermann hatása alatt évekig sikertelenül festegő, az első nagy sikerét 1884-ben éri el az „Engedjétek a kisdedekeket hozzám jönni“ című nagy vallásos tárgyú vásznával. Ezután egymásután következnek a „A tanítványok Emmauszban“, „Krisztus Urunk légy vendégünk“, „Az utolsó vacsora“, „A hegyi prédikáció“, „Karácsyonyest“, „Meuekülés Egyiptomban“, „A napkeleti bölcsék“, „Krisztus prédikációja a tó mellett“ s a „Krisztus és Nikodémus“. A siker utja egyre feljebb és feljebb viszi őt és tíz év előtt a legnagyobb német piktorok között emlegették. Kérlelhetetlen realizmusa, mély, vallásos érzése és jellemző tehetsége széles körökben, sőt az államnál is elismerést szerez neki, ezt az elismerést azonban az utóbbi esztendőik alaposan megnyirbálták. Az utóbbi esztendőik tisztultabb és leegyszerűsödött művészi felfogása ugyanis megállapította, hogy sikerének titka abban az egyszerű tényben volt és van, hogy a régi bibliai festést egyszerűen a mai, mindennapi életbe helyezte át. — Ezt eleinte mindenki a piktorában tartotta forradalomnak, a mig rájöttek, hogy mindez a festészetben is csak irodalmi viszhangja az azt megelőző irodalmi mozgalmaknak. Első sorban tehát irodalom és csak nagysokára azután piktura. A legmodernebb irány követői természetesen most sem fogják elhallgatni ezeket a tényeket és akik a művészetet nem tekintik kegyeletes cerimóniák templomának, okvetlenül az utóbbiaknak fognak igazat adni. Uhde egyébként Wollenburgban (Szászország) 1848 május 22-én született, most tehát a hatvanharmadik évében volt. Halála Németországban nagy részvétet kelt és temetésére nagy pompával készülnek.

(*) **Uj gyűjteményes kiállítás.** Nikolas Tarkhoff Párisban élő festőművész gyűjteményes kiállítása március hó 2-án, csütörtökön nyílik meg a Könyves Kálmán nagymező-utcai szalonjában.

(*) **Színházak műsora.** Az Operaházban holnap, vasárnap „Carmen“ kerül színre, a czimszerepben Szamosi Elzával. Hétfőn este 6 órakor, oleső helyárrakkal ifjúsági előadásul a „Téli regé“-t ismétlik meg. Kedden „Hoffmann Meséi“-t adják. Szerdán „A hegyek alján“ van műsoron, melyben Szamosi, Szoyer, Környey, Szemere, Payer, Ambrusné, Váradi M., Venczell, Déri és Mihályi szerepelnek. Csütörtökre „Aidá“-t tüzték ki. Szombaton bemutató előadásul először a „Havasi gyopár“ című balletet adják, melynek szövegét Guerra Miklós, zenéjét Hűvös Iván írta. Az új darab főszerepeit Sebesi Teréz, Koós Margit, Mazzantiné, Smeraldi és Kodolányi játsszák, kivülök az egész táncszemélyzet és az énekkar nagyobb része működik közre az előadásban, melyet „A cremonai hegedűs“ című dalmüvel és „A csavargó és királyleány“ című vígopera egészítenek ki. Vasárnap másodsor kerül színre a „Havasi gyopár“, ezt megelőzi a „Jeanette menyegzője“ című „Massé“-f-le egyfelvonásos vígopera, mely ez alkalommal új betanulással Hajduné és Rózsa S. Lajos közreműködésével kerül színre.

A Nemzeti Színház jövő heti műsorát Pekár Gyula „Drághy Éva esküje“ című történelmi drámája dominálja. Az igazgatóság a darabot a legközelebbi napok négy estéjére tüzte ki és pedig holnap, vasárnapra, keddre, péntekre és a rákövetkező hét keddjére. A hét többi napjaira is a színház legvonzóbb műsordarabjait tüzte ki az igazgatóság. Így holnap, vasárnap délután a „Szentivánéji álom“ kerül színre Mendelssohn kísérelő zenével. Hétfőn a „Hamlet“, szerdán, március 1-én a „Flirt“. Csütörtökön tizenegyedik előadását éri meg a színház szenzációs sikerű újdonsága, Pierre Wolff „Bábjáték“ című vígjátéka. A jövő vasárnap délután a „Rosenkrantz és Gildenstern“, Klap kitünő vígjátéka van műsoron, este pedig harmincznyolcadik előadását éri meg Henry Bataille rendkívüli sikerű drámája „A balga szűz“. A jövő hét hétfőjén a „III. Richárd király“-t adják, Ivánival a czimszerepben.

A Vígsház jövő heti műsorát magyar darabok töltik be: négyeszer kerül színre „A próféta“, kétszer „A medikus“, „A testőr“-t, Molnár Ferenc: vígjátékát csütörtökön adják ötvenedszer. Jövő vasárnap délután is „A testőr“-t játsszák. Holnap délután pedig az „Osztrigás Miczi“-t.

A Magyar Színház heti műsorát Schnitzler „Anatol“-ja dominálja, műsorra van még tüzve a „Sárga lilium“ és a „Karenin Anna“, jövő vasárnap délután pedig az „Orvosok“. Szerdán és szombaton délután ifjúsági előadásul „A kis lord“-ot adják.

A Királysínházban minden este Fall új operettjét, „A babuská“-t adják, vasárnap délután a „Czigányszerem“ kerül színre.

Az Uránia-színházban a közönség nagy érdeklődése mellett nap-nap után zsufolt házak előtt kerül előadásra Ráth-Végh István darabja: „Éva“. A jövő egész hét műsorán „Éva“ szerepel.

A Városligeti Színházban holnap, vasárnap este adják ötvenedszer a „Muzsikulány“-t, a hét többi napjain „A halhatatlan lump“, a „Bilincsek“ és „A vöröshaju“ váltakoznak.

A Gyermekszínházban holnap, vasárnap délután 4 órakor Komor Gyula mesejátékát, a „Robinson Crusoe“-t adják.

(*) **Növendék előadás.** Rákosi Szidi színiiskolájának növendékei Szirmai Imre tanár rendezése mellett előadták Tóth Edének „A falu rossza“ népszínművét a Király Színházban, szabatos és szép előadásban. A szereplők közül kitűntek: Hollósi T. (Feledi Boriska) mélyen átértett, továbbá Hommoki Evi (Bátki Teresi) temperamentumos s eleven, Gyenge A. (Finom Rózi) szerepében szép ének s jól átértett játékaival. A férfiak közül kiváltak: Krásznai (Göndör Sándor), Miklós (Gonosz Pista), Deési (Feledi Lajos), Harmath (Feledi Gáspár), Arányi (Makkhetes korcsmáros) és Győző (Jóska béres) szerepeiben.

(*) **Főhercegi vendégek a Nemzeti Szalonban.** Klotild főhercegnő és Kóburg Fülöp herceg szombat délután újra megjelent a Nemzeti Szalonban, hogy megttkintsék Kézdí Kovács László gyűjteményes kiállítását és ez alkalommal velük jött Erzsébet főhercegnő is. A főhercegi vendégeket a Nemzeti Szalon részéről Déry Béla igazgató, Kézdí Kovács László és Rubovics Márk műtáros fogadták és kalauzolásuk mellett közel másfél órát töltöttek a tárlaton. Erzsébet főhercegnő, aki maga is jeles festőművésznő, Déry Béla igazgató kérésére megígérta, hogy a Nemzeti Szalon tavaszi kiállításán, mint kiállító részt fog venni.

(*) **A francia szépművészeti államtitkár — Hűvös László műtermében.** Párisból írják, hogy Dujardin Baumetz francia szépművészeti államtitkár meglátogatta Hűvös László szobrászművészt párisi műtermében és nagy elrabdatással nyilatkozott most készülő műveiről. Az államtitkár megígérte, hogy Hűvös Lászlónak a Salóban kiállítandó szobraiát figyelemmel fogja kísérelni.

Purjesz Zsigmond dr., a kolozsvári egyetem nagyhirű orvostanára, írja: „A természetes Ferencz József-kesevívzet mindenkor szivesen alkalmazom, mivel hashajtó hatása rendszerint minden kellemetlen melléktünet nélkül jön létre.“ Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A szétküldési Igazgatóság Budapestben.

(*) **Rippl-Rónai retrospektív kiállítása.** A szokásos időszaki kiállításoktól eltérően valóságos művészettörténeli jelentősége lesz annak a kiállításnak, melyet Rippl-Rónai József munkáiból rendez legközelebb a Művészház művészeti egyesület. A kiállítás ugyanis nemcsak legújabb munkáit fogja bemutatni Rippl-Rónainak, hanem retrospektíve csoportosítva felöleli a művész munkásságának színe-javát 1888-tól kezdve 1911-ig. A Művészház ezzel a nagyon érdekesnek ígérkező kiállítással avatja fel ünnepélyesen Kristóf-tér 2. sz. alatti hajlékát, melynek installációs munkái már annyira előrehaladtak, hogy Rippl-Rónai retrospektív kiállítása előreláthatólag március hó 5-én megnyitható lesz.

(*) **Székely Bertalan-émlékiállítás.** A Képzőművészeti Társulat kiállításainak a sorát megnyitó Székely Bertalan emlékiállítás még csak hat napig marad nyitva a városligeti Múcsarnokban és március 3-án zárul. Addig is minden nap délelőtt kilencz órától délután 4 óráig lehet megtekinteni egy korona belépődij mellett. Vasárnap délután a belépődij negyven fillér. A kiállítás az utolsó nagyszabású klasszikus hangverseny március 2-án, csütörtökön este lesz. A közép- és felsőiskolák növendékei tanárai vezetésével bármely nap délelőttjén teljesen díjmentesen nézhetik meg.

(*) **Uj zeneművek.** Polonyi Elemér két pompás műve jelent meg az Editio Harmonia 45. és 46. füzetében. Harmoniában és a zongorának, mint hangszernek kezelésében egészen modern és újszerű két mű. Az első czime Barcarole, kedves, mélabus hangulatu darab. Ezzel közepes készült-ségű zongoristák is megpróbálkozhatnak. A második, melynek czime La mer, már művészi technikát igényel. Legutóbb Dienzl Oszkár adta elő Földesy gordonkaművész hangversenyén és oly hatást ért el vele, hogy ismételnie kellett. Jó zongoristák keresve se találhatnak hálásabb és mutatóssabb előadási darabot a modern kompozíciók között. A füzetek ára 1 korona 50 fillér.

(*) **Hangversenyek.** A IX. filharmoniai hangverseny március 8-án lesz Kerner vezetés alatt. Vendége, Gabrilovics Oszip Chopin e-moll zongoraversenyét adja elő és a Beethoven-cziklus a VII-ik (f-dur) szimfóniával folytatódik.

Holnapután, kedden, február 28-án bucsuzik a Brüsszeli Vonósnégyes a Royal-teremben utolsó kamarastélyén. Ennek műsora: Verdi vonósnégyes e-moll, Saint Saens zongora-négyes e-dur op. 41, dr. Adler Mihályné közreműködésével és Beethoven Szerenadovonóstrió op. 8.

A hírneves bécsi Rosé-vonósnégyes jövő héten, hétfőn, március 6-án rendezi utolsó bérleti kamarastélyét a Royal-teremben, amelylöl bezáródik a Méry-czég ezidei kamaraberlete. Előadásra kerülnek: Brahms e-moll, Beethoven a-dur és Schubert d-moll vonósnégyesei.

Backhaus Vilmos, a modern zongoraművészek fejedelme, kedden, március 7-én a Royal-teremben tartandó egyetlen hangversenyén a következőket adják elő: Bach-fantázia e-moll, Beethoven Sonata fis-dur, Schubert Ábránd e-dur op. 15. Brahms Capriccio fis-moll, h-moll, Intermezzo as-dur. Chopin Ballada f-dur, Mazurka a-moll, Fantasie, Improptu, keringő eis-moll, Ballada g-moll. Liszt Eroica, feux follets, Liebes traum, Campanella.

Gerhardt Elena bucsuestélyét jövő héten, csütörtökön, március 9-én rendezi a Royalban a következő fényes számokkal: Schubert Freude der Kinderjahre, Wohin Der Wanderer an den Mond, An die Musik. Brahms 6 zigeunerlieden. Liszt Die drei Zigeuner, Über allen Gipfeln. Grieg Mit einer Wasserlilie, Hoffnung. Franz Die Haide ist braun. Jensen Am Ufer des Manzanares. Burgert Ich hab ein kleines Lied erdacht. Strausz Richard Heimliche Aufforderung.

Hubermann Bronslaw hegedűművész vasárnap, március 12-én tartja végleg második hangversenyét a Royal-teremben. Műsorának legszebb számai Goldmark hegedűversenye és Wieniawsky, Budapestben oly rég nem látott káprázatos Faust-ábrándja.

A Wiener Philharmoniker április 11-én és 12-én megtartandó zenekari hangversenye iránt mutatkozó óriási érdeklődés teljesen indokolt. A Wiener Philharmoniker ugyanis a bécsi Opera teljes zenekara, mely most először jön le hozzánk vendégszerelőni. Természetes, hogy a hangversenyek napjain, április 11. és 12-én a bécsi Operában az előadások szünetelni fognak. Tudvalevő, hogy a bécsi Opera zenekara a világ leghíresebb zenekara, úgy, hogy a közönségnek olyan művelzetben lesz része, amelyben még sohasem volt és valószínű, nem is lesz. Az első sorok már bérletben elkeltek, miért is ajánlatos a jegyeket mielőbb beszerezni a Harmonia R. T.-nál.

Zsolt Nándor hegedűművész március hó 1-én rendezi hangversenyét a Zeneakadémia nagytermében.

Közreműködnek: Székely Arnold, Antalffy Zsirus Dezső, Schifert Adolf, Szerény Gusztáv, Tarnay Alajos zenekadémiái tanárok és Pergmann Rudolf. Műsor: I. Zsolt zongora-ütős. II. Tschalkowsky hegedűverseny. III. a) Marx Beger Largo; b) Hubay: Vorbei Marche Funibre; c) Claude Debussy: Prelude; d) Rheinberger: Adagio-Fuga. IV. a) Zsolt: Berceuse; b) Zsolt Valse caprice. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Vágó Lénárd Gita, a kiváló dalénekeső iránt, ki külföldön is óriási sikert aratott, élénk érdeklődés mutatkozik a közönség körében. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Manén Joana spanyol hegedűművész március 6-iki hangversenye egyik szenzációja lesz az eseményus hangversenyvédelnek. A jeles mester, ki egyszerre meghódította közönségünket, felbeszakitja skandináviai körútját, hogy nálunk hegedülhessen. Közreműködnek: Emmy Heim, a kiváló dalénekeső és Sugár Viktor orgonaművész. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Marceau-Becky-Dohnányi március 7-iki trió-estélyükre érdekes műsort állítottak össze. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Sonogyi Mór zongoraművész március 16-án a Royal-teremben hangversenyt rendez. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Az Akadémiai Zenekar negyedik hangversenye Hubay Jenő vezetése mellett március hó 27-én lesz. Ezen kizárólag magyar szerzők művei kerülnek előadásra. Közkiadásra műsorra tüzték Bartók Béla első suitejét, amely bemutatója alkalmából nagy feltűnést keltett. Jegyek a Harmónia R. T.-nél kaphatók.

! Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartassák? Olvassa el a „Társalgás művészete“ rendkívül érdekes könyvet! Megtudhatja ebből, mint viselkednie, hogy férj, nő, alati valót, felebbvalót egyaránt meg hódítsa: korrekció utamatja lesz az élet minden helyzetében, balokon, banketteknel, esküvőkön, stb. stb. Tartalomjegyzékét ingyen küld DEÁK, Budapest, Rákóczi-ut 80.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

Szilágyi Géza verseskönyve.

(Szilágyi Géza: „Neked irtam...“ Megjelent Deutsch Zsigmond kiadásában Budapesten.)

Az örök férfibánat, a nagy kesergő szerelem új revelációja ez a könyv. Már a czime epedés és szerelem: „Neked irtam...“ Forgatjuk a könyvet százan és ezren, eltélünk a szépségeivel és valaki — halvány arcú, nyugodt nézésű, szőke haju asszony szilhouettejét képzelem most ide, aki királynő-hidegséggel néz el a fejünk fölött — és ez a valaki, ez az asszony „holt fehér kezében“ forgatva a könyvet, jól tudja, hogy mi többiek mind csak hivatlan vendégek vagyunk ennyi szépség piacán: minden, minden, ami ebben a könyvben van az övé, mind e dal csak neki nőtt, csak érte... Csupa szerelem ez a könyv és pedig a szerelemnek csakis az egyik fajtájáé: a vívódó, boldogtalan, meddön vágyakozó, lobogó vér sütésétől eltikkadt szerelemé. És még sem egyhuru lira — tévednek azok, akik mindvégig a könyvön csak egy hur zengését hallják. Hanem tíz hur, száz hur mind a maga hangján variálja ugyanazt a témát a „nem szeretsz és én szeretlek“ témáját és a huroktól átveszik a szólamot kürtök és tárogatók, néha egy egész orchestrum, melyben a cselló mély, fájdalmas bugását tulharsogja a hangját merészen főletpő tárogató. Dehogy egyhuru lira a Szilágyi Géza lírája: Szilágyi Géza azok közül a felelmesen bátor virtuózok közül való, akik minden hangszerecz értenek s ugyanazt a témát százszor egy variálják, hogy még százegyedik-szer sem unjuk, hanem újnak, szépnek találjuk.

Van egy verse, második a kötetben — csodálatosan gyöngéd szövésű, finom veretű poéma — amelyben panaszodik, hogy durvák már mind a kopott ósdi szók és új szót keres, szüzien új égi szót, a jó anya ölelésénél édesebb, új, meleg, gyöngéd szót, amelylyel „lelken csókolja“ őt. Ebben a versben panaszodik Szilágyi Géza, hogy hiába keresi, nem találja ezt az új szót: „csupa kopott, vén szót lelek, miket elrutit földi sok salak!“ Mi azonban, akik a verseket olvassuk, úgy érezzük, hogy Szilágyi Géza az igazi nagy költők kiváltságával meg tudja tisztítani a szavakat ettől a „földi salak“-tól. Minden igazi költő átértékeli a szavakat, azzal a helylyel, azzal a kapcsolattal, amibe beállítja, új szint, új jelentőséget ad nekik. Szilágyi Géza is ezt cselekszi — úgy tudjuk, elsőül cselekedte az utolsó tizenöt esztendő magyar irodalmában. Az ő új tropusai azonban nem meddő,

játékos szókombinációk, folytonosan érezzük a belső, szerves kapcsolatot, a forma és a tartalom között, a szavak formáin át izzik egy heves, izzó láva-módján előretörő heves szenvedély, mely vörös fényét a szemünkbe vetíti, érezzük, hogy azt, amit Szilágyi Géza mondani akart, így és csakis így, ezekkel a fejedelmi módon önkényes szókapcsolatokkal lehetett kifejezni s hogy ezek a szókapcsolatok mindent szuverén fölénnyel bányász-nak napvilágra, ami a Szilágyi Géza daczosan gyöngéd, álmodozóan buja és a fájdalomtól édesen gyötrődő lelkében zajlik. Hiszünk Szilágyi Gézának... Én hiszem azt, hogy az a nemesen gögös, királynői módon hideg, játékos kedvében is kegyetlen asszonyi portré, akit a versek mögött sejtünk, a Szilágyi Géza számára élő valóság és hogy Szilágyi Géza ezeket az égő férfias könyveket nemcsak megírta, hanem lázas, vergődő órákban el is írta. Csakis a véresre mart lelkeknek vannak ilyen velőkig ható feljajdulásai.

„Férfiás könyvek“ — irtuk csak az imént. És külön gyönyörűségnek és örömmek kell feljegyezni, hogy ezek a könyvek valóban férfiasak. A mély zengésű lírát avatatlanok — tollforgató és könyveket forgató avatatlanok egyaránt — könnyen tévesztik össze az összecukló asszonyos siránkozással, a tehetetlen sápitózással. A Szilágyi Géza lírája példát szolgálhat arra, hogy az érzés mélysége összefér a méltósággal, az erő a gyöngédséggel, a dacz a reménytelen lemondással. Az ő fájdalma férfias fájdalom, az ő keserűsége kemény, lázadó keserűség... „Vergődöm lelked kapuja előtt. Száz sebnél jobban mar bus szégyenem, hogy e kapu ki nem tárul nekem“ — panaszoja. Előbb gyöngéd dalokkal próbálta, amelyek alázatosan kopogtak az elzárt gögös lélek kapuján. Azután „Ostromra kergeték sirlalmakat, mikhez láztól dühödöt vérem tapadt s vadul döngötték lelked kapuját.“ Mind hiában, mert „te vagy a jeges vágytalanság, te vagy az ő szerelemhijasság, te vagy a nagy, szent könyörtelenség. Én csupa „igen“, te csupa „nem“. Még is lángolnia kell érte „jégszivére tüzzivemből forró gyászalt vérezve. Kin palástját elterítve lelkemen, bomlott papként neki mondom a vágymisét szüntelen.“ A végtelen kin azonban végtelen gyönyörűség forrása is egyszersmind, úgy viseli a szerelmet, „mint egy tüzes szent koronát“ és daczosan kiáltja oda: Neki, aki az „uri éles, szép köröm, vad sorsa „nagy paraszt, hóhér kezén: „Próbáld! tiltad el, hogy szenvedjek miattad!“

Ez a Szilágyi Géza lírája. Teljesen egyéni, kristályosan tisztult, sajátos hang a magyar irodalomban. Hála köszönet a költőnek azért a nagy, intenzív gyönyörűségért, amivel bennünket megajándékozott!

Benda Jenő.

* „Nász előtt.“ Alba Nevis, a legnépszerűbb magyar költőnk közé tartozik. Ezt nem mi mondjuk, hanem az a lelkes olvasóközönség, amely a verseskötetét olyan rövid idő alatt kapkodja el, hogy alig jelentek meg a könyvpiacon, máris új kiadásokról kell gondoskodni. Így történt ez a „Nász előtt“ eziművel is, melyről csak nemrégiben irtunk s amely most ismét előttünk fekszik — második kiadásban. Alba Nevis neve fölment minket az újabb ismertetés feladatától és a káprázatosan szingazdag, izzó szenvedélytől áthevített, gyönyörű költemények önmagukat dícsérik. A szerelmesek, mint egy tükörből kiolvashatják a „Nász előtt“ strófáiból a saját szívük érzéseit; akik pedig még nem ismerik a szerelmet, olvassák el az Alba Nevis verseit s szívüket csakhamar át fogja hatni ez a legédesebb emberi szenvedély. A „Nász előtt“ második kiadása is izléses szép kiállításban jelent meg. Ára 2 korona.

* „Uj Idők.“ Magas irodalmi színvonalu tartalommal jelent meg az Uj Idők 6. heti száma, amelybe Herczeg Ferencz „Hópelyhek“ czimen írt művészi megfigyelésekben gazdag novellisztikus meszaik-darabokat. Novellát írt még Kortcsák Jenő „Anna“ czimvel. A cikkek közül kiemeljük a „Régi följegyzések“ rovatának eleven stílussal megírt cikkét a régi contumél-ról, továbbá Balla Ignác cikkét d'Annunzió új regényéről, a „Talán igen, talán nem“-ről, amely regénynek a repülőversenyéről írt cikk pompás fejezetét fordításban közli is a lap. Gárdonyi Géza gyönyörű regényének folytatása, Szabolcska Mihály, Rédey Tivadar, Kuti Sándor verse, Vajda Ernő hangu-

latképe az Orgonahangok-ról stb. egészíti még ki a lap szövegrészét, míg az illusztrációk az elmúlt hét aktualitását ölelik fel. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal VI. Andrassy-ut 10.

* A „Vasárnapi Ujság“ február 26-iki száma pompás képek egész sorával ismerteti gróf Andrassy Gyula nagyszerű gyűjteményének műkincseit, amelyekről hallott már ugyszólván mindenki, de csak nagyon kevesen ismerik, nyilvánosan ismertette pedig még nem voltak. A többi képek közt vannak: Lengyel Menyhért új darabjának, A profétának egyes érdekes jelenetei, a Sárocsfürdő új épületének terve, a szolnoki Tiszahid építése, képek a franciaországi repülőversenyekről, a szerb király római utjáról, a galicziai zsidók bécsi körmenetéről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, H. Szederkényi Anna novellája, Gró István és Elek Alfréd versei, Marcelle Tinayre francziából fordított regénye. Egyéb közlemények: Sárkány Sámuel püspök arcképe és nekrológja, az elhunyt Tóth Ernő és Szontagh Pál arcképe, báró Rothschild arcképe és kép a temetéséről, Junius cikke a pestisről, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 6 korona, a „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám), Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* „Az Amatőr.“ A magyar művészi fényképezést immár nyolczadik éve tanítja és fejleszti nagy lelkesedéssel és kitartással a magyar fényképezés kitünően szerkesztett képes szakfolyóirata: Az Amatőr. A februári számban is nemcsak a fényképezés kezdői, haladottabbjai és a művészi fokon állók, de minden művelt ember, akit a fényképezés mai állása, színvonala és a naponta felvetődő újabb és újabb foto-találmányok érdekelnek, bőven találhatnak szöveg- és tanulságosakat. A mostani szám szövegtartalmából Rónai Dénes: A tájfényképezés, Szölgvény Sándor: Az életlenség esetei és megszüntetésük, Sz. Kiss Lajos, vegyész-mérnök: A gyengitők és alkalmazása, Papp Béla: A fotóriporter, Lukács Sándor: Fényképezés utazás közben cz. tanulságos cikkeket emeljük ki. A rendkívül gazdag rovatok a fényképezés titkaival, ügyes fogásaival, a mozgófényképezéssel, új találmányokkal stb. stb. foglalkoznak. Mutatványszámot küld Az Amatőr kiadóhivatala, Budapest, V., Alkotmány-utca 20.

* „Aurora.“ A Cserna Andor szerkesztőségén e czimen nemrég megindult új irodalmi és művészeti folyóirat második (februári) száma az elsőhöz hasonló gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. Rózsa Miklós gróf Tisza István híressé lett művészeti állásfoglalását bírálja, Csiky János a modern hangképzésről mond érdekes, új dolgokat. Miklós Jenő hangulatos novellája, Csáth Géza mélyen átértett, vidám budapesti elbeszélése, Balázs Béla, Láng Jenő és ifj. Bókay János versei képviselik a szépirodalmat. Bárdos Artur az új színpadról értekezik, Kósa Miklós Molnár Ferencz, Bródi Sándor és Heltai Jenő új kötetét méltatja, Bölöni György pedig Székely Bertalan helyét alapítja meg a modern magyar pikturában. A főlapot terjedelmes Szemle rovat egészíti ki, amelynek tartalma a következők: Lakatos László: Rákóczi, Andrassy és Acsády, Rella Pál: Tintoretto — 30 korona. Cserna Andor: Kővér Gyula. Erdélyi Jenő: A veszedelmes életkor. Ifj. Ruttkay György: A Rózsagavallér. Erdélyi Imre: Néhány szó a pornografiáról. Tersánszky Józsi Jenő: A hannoveri huszárok. Kósa Miklós: Az est. Bánóczi László: Az Arckép. Fodor Gyula: Spleen. Kálmán Miklós: Sven Lange: Simson und Delila eine Tragikomoedie. Zágon Géza Vilmos: Francia hengverseny. Kovács Sándor: Szendy Árpád vonósnygyeséről. (a—a) Rippl-Rónai József. Az Aurora előfizetési ára egy évre 7 korona, egyes szám ára 60 fillér. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal (V., Visegrádi-utca 3.).

* „Az Én Ujságom.“ Szébbnél-szebb történetek, mesék és versek tarkálnak Pósa Lajos pompás ifjusági lapjának e heti számában. Gárdonyi bácsi gyönyörű népmesét ír meg csengő rimekben a Futáról meg a nyulról. Gárdi Mózes két lakatoslegényről mond el szép történetet. Ballagó bácsi a megföhéredett szerencsenekről tud tréfás históriát és elbeszélést mulatságos rajzok tarkítják. Tányértalpu koma, a Maczkó-nemzettség híres neves ivadéka e héten is tollba mondja szorgalmas iródeákjának azokat a mulatságos kalandoikat, amelyek messze Amerikában estek meg a bundás nagygyurral. Zöldi Márton folytatja érdekes regényét, amelynek czime „Utazás napkeleti országokban“. Egri György, Nótás diák, Pósa bácsi, Garády Viktor irtak még verset, tanulságos cikkeket stb. Az Én Ujságomnak e heti számában. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Kiadóhivatal VI. Andrassy-ut 10.

* „Bizánc.” Magyar színdarabok között szinte páratlan siker mellett tesz tanúságot az, ha könyv-alkalomban megjelenve, néhány kiadást élnek. Herczeg Ferencz művészi tökéletességű színműve, a „Bizánc” amelyet csak legutóbb elevenített fel a Nemzeti Színház, e tekintetben a legnagyobb sikert érte el, mert most, amikor új kiadásban megjelent, immáron a tizenegyedik ezer példányszámot is túlhaladta. Herczeg Ferencz nagy értékét és ezáltal nagy népszerűségét igazolja ez a páratlan siker. A „Bizánc” új kiadása is a Singer és Wolfner cégnél jelent meg. Ára 2 korona 50 fillér.

Mulatságok.

✕ Fehér bál. Szépp estély volt ma a Royal nagytermében. Előkelő közönség töltötte meg zsufolásig a nagy termet és mikor félkilenc órakor az ajtókat be akarták zárni, hogy a hangversenyt megkezdjék, a még folyton érkezők egész serege megakadályozta azt, jóllehet bent a teremben nem volt már hely. Érthető, hogy ily nagy számban gyűltek ma este a Royalba; a fehér bált kabaré előzte meg, amelyen Sasváry Piroška, Bäder Dóra, Medgyaszay Vilma, Hadrik Anna, Sajó Géza és Kőváry Gyula működtek közre.

Pont 9 órakor kezdődött az előadás, mely kezdettől végig a legnagyobb mértékben lekötötte a nagyközönség figyelmét. Sasváry Piroška tánczával különösen kitűnt, a közönség szünni nem akaró zúgó tapsviharakkal hálálta meg a bravuros, graciózus táncot, mire a művésznő ráadásul köszönt meg a ritka óvációt; hasonló tapsviharakban volt része Bäder Dórának, a m. kir. Operaház tagjának, aki nem győzött a lámpák elé jönni és ismételni; Medgyaszay közvetlen, bájos előadása ragadta el ezután a közönséget, de a művésznőn ma nem lehetett kifogni, mert fáradhatatlan és kifogyhatatlan volt. Sokat tapsolt a közönség a többi derék szereplőknek is. Előadás után tánc volt a Bachó István vezette honvédzenekar muzsikája mellett.

✕ Monstre carneval a Ligetben. A Magyar Mutatványosok és Érdektársak Magyarországi Egyesülete ma este a városligetben a mutatványos téren impozáns jelmezes carnevalt rendezett; már este 8 órakor nagy rajokban indult meg a közönség a liget felé, ahol 9 óra tájban már alig lehetett mozdulni. A szépen kivilágított, lampionos vurstli, a mókás, különféle jelmezek nyüzsgő, tarka képe, a nagy sokaság gyönyörű látványt nyújtottak. Volt ott annyi, hogy a közönség azt se tudta, hova nézzen először. Volt jelmezes felvonulás, tombola, lovas felvonulás, kocsikorzó, czirkusz, kabaré, katonai és több czigányzene, sokféle tánc.

✕ A Vasuti és Hajózási Klub estélye. Szépen sikerült estélyt tartottak ma este a Vasuti és Hajózási Klubban; a nagy terem ezáltal is teljesen Lloyd-teremben. A tekintélyes műsor minden egyes tón derekasan megállotta helyét a közönség mulattatásában.

✕ A magyarországi szücsök és sapkások ma este rendezték nagyszabású művészestélyüket a Lloyd-teremben. A tekintélyes műsor minden egyes száma nagy óvációkkal részesült. Előadás után tánc következett, majd folyton emelkedő hangulatban a késő hajnali óráig együtt tartotta a bál közönséget.

✕ A Budapesti Polgári Dalkör ma este a Sashör földszinti helyiségében sikerült kedélyes farsangi táncestélyt tartott, melynek tiszta jövőcelmét a dalkör utazási alapja javára fordítja a rendezőcégek.

✕ A Szabóiparosok Köre és a Budapesti Egyszerűkésztők Köre ma este a Vigadóban nagy bált rendezett; a közönség a fényesen díszített terem teljesen megtöltötte és fél 10 órakor kezdődött a bál, melyhez a zenét egy katonazenekar szolgáltatta.

✕ Az Újpesti Zenekör az Újpesti Közművelődési Körben ma este sikerült tréfás hangversenyt rendezett, melyen Újpest intelligens közönsége nagy számban jelent meg.

FŐVÁROS.

✕ (Bárczy polgármester tanulmányútja. Megírtuk már, hogy dr. Bárczy István polgármester tegnap Párisba utazott. Mint értesülünk, a polgármester Párisban nyolcz napot szándékozik eltölteni. Utja nélküli ugyan a hivatalos jellegű, de azért fel fogja használni az alkalmat arra, hogy a párisi városi szervezettel és berendezkedésekkel közelebbről megismerkedjék. Csak nemrég járt ebben elől a bécsi község tanács küldöttsége, amelynek jelentéseiből kiderül, hogy párisi útjuk alkalmával minő érdekes és hasznos tapasztalatokat szereztek, amelyeket a jövőben eszközözendő betekintéseknél alkalmas formában bizonyára értékesíteni is fognak. Jelenleg különösen a közlekedésügy, főleg a földalatti vasutak kérdése, a személtételezés és értékesítés, valamint az autotaxi ügye aktuálisak.

✕ (Az osztrákok Budapesten. Az osztrák delegációnak Budapesten időző tagjai azt a kívánságukat fejezték ki, hogy tanulmányozni szeretnék a főváros több közműtényét, különösen a városi építkezéseket. Az osztrák vendégek holnap nézik meg a Nslakásokat s a kenyérgyárat. Wildner Ödön főjegyző s Kabdebó Gyula mérnök, a kislakások építésének vezetői fogják kalauzolni az osztrák delegáció tagjait.

✕ (Az új nagy kölesön. A két évvel ezelőtt megállapított kölesön-programm egy részével, körülbelül a harmadrészzel elkészült a főváros. Az előirányzott 270 millió koronából 83 millió koronát felhasználott. Ebből 40 millió korona függő kölesön, 48, illetőleg 48 millió az angol kölesön. Az előirt program jó részét megvalósították. A kis lakások bérházak, egy sereg új iskola, igen sok kisajátítás, a gázgyár megváltási összege a kölesönpénzből került ki. A főváros most folytatni akarja a nagy kölesön programjában foglalt terv kivételét és erre a célra keres új pénzt. Egész sereg ajánlata van a hitelnyújtásra s maga a pénzfelvitel lenne a legkisebb gond. Sokkal nagyobb baj a pénzserzésnél az új kölesön-programm megállapítása. Eredetileg a tanács azt tervezte, hogy a már megszabott program kereteit tartja be, ez azonban lehetetlennek bizonyult. Két esztendő nem nagy idő s mégis olyan torlódás állott be a szükségletek területén, hogy a 270 millióból még megmaradt 190 millió közelről sem elég a bejelentett igények ellátására. A tanács a lakás és iskolaépítés tovább folytatása mellett első sorban a közlekedési és közegészségügyi intézmények fejlesztésére törekszik, de igen erős áramlat mellett van, hogy a főváros reprezentációs épületei is szaporítottassanak. Az új kölesön-tervezet majdnem harmincfél száz millió koronát igényelne, anélkül, hogy az új beruházásokból a főváros kamatterhekre megfelelő ellenszolgáltatást kapna. Ezen a ponton állott meg a tanács az új kölesön-tervezet tárgyalásában. A nagynehezen helyreállított háztartási egyensúlyt nem akarják újból kockára tenni, már pedig a kölesönfelvitel a régi rendszer szerint teherrel járna, hasznát nem hajtja s a város aligha tudna kiszabadulni az újabb kalamitásokból. A kölesönfelvitelt új vállalatok megszerzésével igyekeznek könnyíteni. Újítást terveznek a közlekedés és a közvilágítás terén, hogy milyen módon, még erősen titkolják. De nagyon erősen hangoztatják, hogy amit lehet, a főváros megvált vagy megvásárol. Persze, mindez attól függ, kötélnék állnak-e az érdekelt vállalatok s a főváros a tulzolt igényeket ki tudja-e elégíteni, ha maga is hasznát akar húzni a vállalkozásból. Egyébként most minden pihen. A polgármester elutazott s amíg hazajön, csupán a pénzügyi osztály dolgozik, hogy a nagy terv vázlatát a legközelebbi időre, a polgármester hazatérése idejére elkészíthesse.

✕ (Népfürdő Kőbányán. A Kőbányai Kaszinó választmánya küldöttségileg arra kérte a polgármestert és ebben a tárgyban beadványt is nyújtott a tanácshoz, hogy Kőbányán népfürdőt és uszodát létesítsen a főváros, amelyet a legminimálisabb díjak mellett, sőt némely néprétegek ingyenesen vehetnének igénybe. Előterjesztésében arra hivatkozik a választmány, hogy Kőbányán, amelynek 30.000 lakosa van és ahol 4654 a tanulók száma és 6-7000 munkás és iparostanoncz van, egyetlen fürdő sincs. A főváros felső területén levő fürdőket ez a lakosság nem igen használhatja, mert igen messze vannak, ha pedig a szegényebb lakosság kapna is jegyeket az előjárásnál a fürdő használatára, a villamos költségeket, amelyek a jegy használatával össze vannak kötve, nem tudja megfizetni. A választmány úgy véli, hogy egy fővárosi telken 70-80 ezer korona költséggel fel lehetne építeni a fürdőt.

✕ (Az új löversenyter. A főváros és a Magyar Loveregylet között az új löversenyter létesítése dolgában megindult tárgyalások végre közel jutottak a befejezéshez. A nagy ellentéteket, amelyek az új terület nagysága, bérleti összege, használati ideje tekintetében fölmerültek, nagyjából elhárították. A tárgyaló felek álláspontja most már annyira közel jutott egymáshoz, hogy az egyezség rövidesen létrejön s a szerződés-tervezet egy-két héten belül a tanács elé kerül.

Nyiltter.

✕ (Az új löversenyter létesítése)

Boltbérnróf — sorskeze.

Egy az utóbbi napokban sokat bolygatott téma: a „házbéruzsora”, „kibérlés” időszerű jelzője adja kezembe a tollat, hogy — szinte hihetetlenül hangzik, de látszat szerint csaknem védelmébe keljek „kibérlési ügyben” egy mostanában sokat támadott és meghurcolt üzlettulajdonosnak. A Lux-Glasz eset, mely kelletnél jobban lett tán szellőztetve, még ma is foglalkoztatja az érdeklődő köröket, egy kis tárgyilagossá hozzászólás ép aktuális lehet. Ez a boltbérnrófi dolog, bár magában véve sem nem teljesen kifogástalan elvekből indult ki, ma már sajnos mindennapi, csaknem befogadott eszköze a létért való küzdelemnek, az üzleti ambícióknak, a tőkének, mely elsöpri a vergődő egzisztenciát, a kényszernek, mely akadályt nem ösmér, s mely eleve is megszentelteti a meg nem válogatható eszközt. Nem kutatom és nem is tartozik rám, hogy a fenti eset, ezen felsorolt motívumok melyikét vallja rugójának, semmi érdek nem vezérel, hogy a felek valamelyikét elvben támogassam, ha nem maga az esemény volna épen az, mely egy egyebekben feledésbe ment, husz éves fájdalmas emléket föl nem idézne bennem.

Soká hallgattam, alkalmat nem kerestem, most is csak alapos megfontolás után, de mindenféle ellenszenv és tendencia nélkül adom közre a történetet. Hisz ép ez a divatkereskedő társaság volt az, mely azon alapította meg szép eredményű pályafutását, hogy husz évvel ezelőtt engem, ki ép akkor kezdtem tollasodni, gyarapodni, ki ambíciózus, országzerte elismert, képzett könyvkereskedő és kiadó hírében álltam, ugyanabból a helyiségből háromszoros lakbér megajánlásával kimélet nélkül kilakoltatott üzlettel, s én, nem bírván ki a szédületes házbéruzsorát, a helyiségváltogatásnak, a kényszertranszaktionak csaknem teljesen áldozata lettem. Ez a száraz, ma már minden szemrehányástól távol álló tényállás, de a tiszta igazság.

Az a keserveben feljajduló ur tegye kezét a szívére, s mondja, hogy hazudok. Őt akkoriban, mint jómódu kezdőt, nem a rögöz kötétt kényszer, nem a kereset keserves küzdelme vitte rá, hogy feldúlja egy virágzó üzlet létezését, neki az én boltom tetszett meg, az én romjaimon kellett neki zászlót bontani. Való az is, hogy az ő üzletalapításuk ideje volt korszakalkotója a Muzeum-körúti boltberek örületes felszökötésének s a boltbérnróknak. Hát én csak azt hiszem, hogy ez nem egyéb, mint a sors keze, a nemesis, mely soha el nem marad; ennek így kellett bekövetkeznie. Ha a divatárus ur megüti homlokát, rájön, hogy ő nem is olyan ártatlan áldozat, s méltán veri a sors. Emlékezzék csak vissza, e sorok írójára, kit nagyon jól ismer a magyar könyvpiacz, tudja az a divatárus ur is nagyon jól még, kit tett ezelőtt husz évvel hajléktalanná ugyanabból a boltból, melyből ugyancsak őt üzi ki most a nemesis, a sors keze, — hogy ki az a Gerő Imre, egykori „Gerő és Kostyál” cég tagja.



A budai Szt.-Lukácsfürdő

„Nagy szállodájában” és „Thermal”-szállodájában szoba teljes ellátással naponként 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertető díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ.

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
természetes érvényes
SAVANYÚVIZ.

Dr. HARMATH GYULA

TÜDÖBETEGEK gyógyintézete bejáróknak

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 82. szám. Tüdő-mellbajok, Asztma, Tuberkulózis I. és II. stádiumában, vérkőpés, tüdőösszehurut) a legújabb gyógy módokkal kezeltetnek.

Szérum-kezelés! Kamara-inhalációk! Az 5 éve fennálló intézetben kezelt betegek 70 százaléka gyógyul. Bontolás 12-2 és 2-4-ig.

KULCSÁR SÁNDOR
Bronzárú- és csillárgyár
világító testek légszusz., acrotylon- és villamos világításra.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 9-11.
Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

Magyar Színház

Minden szerdán és szombaton d. u. 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a

KIS LORD
Cedrik:
Fényes Annuska

TÖRVÉNYSZÉK.

A Budapesti Ügyvédi Kamara évi jelentése

Budapest, február 25.

A Budapesti Ügyvédi Kamara 1910. évi működéséről ma jelent meg az évi jelentés.

A kamara örömmel vette tudomásul, hogy az új polgári perrendtartás be lett iktatva a magyar törvénytarba. Az ügyvédi kar az utolsó 10 év alatt a perrendtartási munkálatok előkészítése körül erős és sokszor éles harcot vívott anyagi és erkölcsi javainak védelme céljából, mert sok ügyvédelles intézkedés volt a perrendtartás törvénytervezetében. Sokan az ügyvédi karból anyagi szempontból féltek a polgári perjogi reform következményeitől, mely az ügyvédi kartól nagy áldozatokat kíván. Az ügyvédi kar elvárja a bíróságoktól, hogy az ügyvédi munka díjazásánál a mainál igazságosabban és méltányosabban fognak eljárni és hogy az életbeléptetési törvényben a törvényhozás intézményes biztosítékot fog e tekintetben az ügyvédi karnak nyújtani; a mai állapotok továbbra fenn nem tarthatók. Bíróságaink ötlestervezése és sokszor önkényesen járnak el az ügyvédi munka értékelésénél. Különösen sürgős tenni valamit az iránt, hogy megállítsuk a jogi pályára tödulók áradatát. A kamaránál 1875-ben 709 ügyvéd és 581 ügyvédjelölt volt, ma 35 év után 1891 ügyvéd és 1481 ügyvédjelölt van. Egyelőre kilátás sincs arra, hogy ifjaink más pályára lépjenek. A gimnáziumot végzetek igen nagy százaléka jogi s főleg ügyvédi pályára lép. Valamennyi ok közül, mely nálunk a fiatalokat a jogi pályákra tereli, legfontosabb az, hogy a jogi tanulmányokat, lezkelátogatás és tanulmányok nélkül lehet a mi főiskoláinkon befejezni. Ezt kell lehetetlenné tenni és nyomban csökkenteni fog az e pályára önlők száma és azok fognak első sorban kizártni, akik legkevésbé odavalók. Haladás a multtal szemben ma az is, hogy a közoktatásügyi kormány belátta, hogy jogi oktatásunk úgy amint ma van, nem maradhat tovább, de törvényhozási viszonyaink a jogi oktatás és vizsgarendszer teljes reformját ma meg nem engedik. A kamara nézete szerint a joggyakorlati idő csak a jogtudori

fok elérésétől kezdődhetik és 3 év helyett 5 évben állapítandó meg, még pedig akként, hogy 2 évi gyakorlat az ügyvédi oklevél elnyerése után folytatandó, mely idő alatt a jelölt ügyvédhelyettes lesz. Kívánatos, hogy az öt esztendői joggyakorlattól legalább egy év kötelezően bíróságnál, vagy kir. ügyészségnél töltsék el.

A törvénykezési állapotok igen sok kívánnivalót hagynak hátra. A bírósági helyiségek szűkek, a járásbíróságoknál az állapotok tarthatatlanok, 30—40 ember zsufoltan áll egymás mellett egy szűk lakoszobában. A bíró, az ügyvéd ideges, a közönség joggal türelmetlen. Vannak bírák, kiknek perviteli lassúsága közismert, nem csoda, ha aztán a törvényszék előtti tárgyalásra koncentráliódik össze a tényállás megállapítása és az egész peranyag. A Kamara örömmel üdvözli dr. Székely igazságügyminiszter azon elhatározását, hogy figyelmen kívül hagyva a városi politikát, tisztán igazságügyi szempontokra helyezkedve a központi járásbírósgot az V. kerületben az ugynevezett igazságügyi negyedben kívánja létesíteni.

A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél igen sok baj van. A polgári törvényszék, mint felebbezési bíróság, egynemely tanácsánál nem engedik az ügyvédet plaidirozni, arra hivatkozván, hogy a bíróság ugy is ismeri a jogszabályt. A hozott határozatok azonban sokszor épp az ellenkezőjét bizonyítják. Ha megfelelő orvoslás kellő időben nem lesz, az ügyvédek már bejelentették, hogy társadalmi uton bojkottba lépnek.

Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet teljes rendben működik, az igazságügyi miniszter az 1911. évi költségvetésbe egy összeget vett fel, ezzel akarván némileg viszonzni azon munkát, melyet a szegényvédelem terén az ügyvédi kar oly nagy mértékben fejt ki díjtalanul.

Dr. Székely Ferencz parlamenti nyilatkozataiból tudjuk, hogy a legsürgősebb feladatok közé sorozta az ügyvédi rendtartás megalkotását. A kar többsége már annyira elégedetlen a mai elavult rendtartással, hogy egy újabb szociális szervezet akar teremteni országos alapon az Országos Ügyvédi Szövetségben a kar érdekei megóvásáért.

Sajnos, hogy a polgári törvénykönyv előmunkálatai nem haladnak oly gyorsan, amint azt méltán elvárhatnók. Az utóbbi időben egy-egy apró hevenyészett novellától eltekintve, e téren semmi sem történt. Pedig szükséges a büntető perrend revíziója, a zugírászat, az ugynevezett incasso-irodák elnyomása, a községi jegyzők magánmunkálati jogosítványának megszüntetése, telekkönyvi ügyekben ügyvédi vagy közjegyzői hitelesítési kényszer behozatala, a hiteltörvények reformja, az ipartörvény új átdolgozása, a részletügyek és tisztességtelen verseny törvényhozási szabályozása. Ezen kodifikatorius munkálatoknak a szabadság és felvilágosodott haladás jegyében kell készülniök.

Elejét kell venni annak a szomorú állapotnak, hogy utóbbi időben az igazságszolgáltatás mindinkább közigazgatási hatáskörbe utaltatik. Kívánni kell a jogszolgáltatásban a személyes szabadság szigorú védelmét, különösen a rendőri nyomozás terén. Fokozza a visszásságokat, hogy az előzetes letartóztatások sokszor ok nélkül fogamatossá válnak a rendőrség által s hogy a rendőri sajtóiroda ezeket közli a hírlapokkal s hogy a gyanúsítottól ujjlenyomatokat és fényképet vesznek fel a rendőri album részére.

§ **Uj táblabíró.** A király Csizinszky Ágost főügyészi helyettesi címzetel és jelleggel felruházott nagyszemelű ügyészt a szegedi ítélőtáblához bíróvá kinevezte.

§ **Megtámadott mandátumok.** A zilahi kerületben az általános választások alkalmával tudvaleg Lengyel Zoltán Kossuth-párti és gróf Teleki Arvéd Justh-párti képviselőjelöltek állottak egymással szemben. A heves választási küzdelemből néhány szótöbbséggel Lengyel Zoltán került ki győztesként. A kisebbségben maradt párt petícióval támadta meg a választást és a Kuria ennek alapján el is rendelte a vizsgálatot. Dicsőffy Sándor debreczeni táblabíró folytatta a vizsgálatot a helyszínén, ahol a petícionálókat Bölöni Zoltán, a megválasztott képviselőjé pedig dr. Fekete Károly képviselte. A vizsgálóbíró mintegy háromszáz tanut hallgatott ki, akiknek nagy része kedvezően vallott Lengyel Zoltánra. Mindössze hét tanu vallotta a petícióban felhozott vádakat. A vizsgálat befejeztével a táblabíró az összes iratokat felterjesztette a Kuriához, amely a legközelebb határidőt fog kitűzni a folytatódó tárgyalásra. — **Holló Lajos** kunfélegyházi mandátumát is vizsgálat tárgyává tette a Kuria. A vizsgálatot dr. Istvánffy Lajos budapesti táblabíró végezte, aki körülbelül 250 tanut hallgatott ki, szakértői szemlélt tartott és a petícióban felemlített özvegy Holló Józsefné házáat is lefényképezte. A táblabíró az iratokat most terjesztette be a Kuriához, amely legközelebb terminust tűz ki a folytatódó tárgyalásra.

§ **Elítélt gyilkos.** Pécsről jelentik: A mult év szeptember 6-án Mészáros József kocsis hajmeresztő kegyetlenséggel megfojtotta gazdájának 16 éves leányát, Müller Terézt és annak nagyanyját, özv. Höhling Jánosnét, mert azok összeszedték valami mulasztás miatt. A kettős gyilkosság ügyében ma itélkezett az esküdtbíróság, büntösnek mondván k ia vádlottat. E verdikt alapján a törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte a gyilkost.

§ **Egy városi tanácsos rágalmozási pöre.** Dr. Tapavica újvidéki városi tanácsost brosurában, népgyűlésen és törvényhatósági közgyűlésen azzal vádolták, hogy a városi szemetet eltulajdonította. Tapavica ezért pört indított mindazok ellen, akik meggyanusították, ezek pedig viszonyvadászt emeltek. A tárgyalás ez ügyben már néhány héttel ezelőtt megkezdődött, de újabb tanukihallgatások miatt több ízben megszakították. A tárgyalások folyamán többször izgatott jelenetek folytak le. A tegnap tartott tárgyaláson Tapavica ügyvédje, Slezák Lajos országos képviselő és egyik vádlott, Macedonics, a bíróság előtt legazemberezték egymást. Az ítéletet ma kilenc órakor hirdették ki. A bíróság dr. Tapavica Györgyöt rágalmozás miatt 200—200 korona fő- és 20—20 korona mellékbüntetésre, valamint a fölmerült összes költségek megtérítésére ítélte. A Tapavica által vádoltakat fölmentették Evics Aca kivételével, akit 100 korona pénzbüntetésre ítéltek, az ítéletet azonban az új novella alapján felfüggesztették.

SPORT.

() **A vasárnapi mérkőzések.** BTC—FTC I. osztályu bajnokság BTC. a MAC. ellen, FTC. a Törekvés ellen mutatott biztató formát. Az erősebben fejlődni látszó FTC. csatársor révén a FTC.-ot véljük győztesnek. Délután 1 óra: II. csapatok, d. e. 10 óra ifjúsági csapatok mérkőznek. Millenáris pálya. **Törekvés—NSC.** I. oszt. bajn. Egyenlően rossz formájú ellenfelek, akik közül a NSC. hasonlóméretű pályája lévén, előnyben van. Délután 1 óra: FTC. Ib. csapata—KAOE. FTC. Ib. aligha ismétli meg mult heti szép győzelmét. Üllői-úti pálya. — **TTC.—UTE.** I. o. bajnokság. TTC.-ot várjuk győztesnek a két utolsó helyen lévő csapat közül. Délelőtt 10 óra: II. csapatok. Népsziget. **BAK.—33. FC.** I. o. bajnokság. Egyenlő ellenfelek, akik közül BAK. győzhet kis arányban. Délelőtt 10 óra: II. csapatok. Amerikai-úti pálya.

A II. osztályban: VAC.—FSC. (amerikai-úti pálya, d. u. 1 óra), BLIE.—URAK. (Népsziget, d. u. 1 óra), BEAC.—III. ker. TVE. (Lágymányos, d. u. 3 óra).

A III. osztályban: FIAK.—JAC. (Margitsziget, d. u. 3 óra), ETC.—Megyer (Erzsébetfalva, d. u. 3 óra), ESC.—Testvériség (mező-utcai pálya, d. u. 3 óra).

A IV. osztályban: BTK.—UTK.

() **A MAC nagy boxversenye.** Nagyszabásu sporteseménynek ígérkezik a Magyar Athletikai Club márczius hónap 5-diki boxversenye, amelyen első ízben fog mérkőzni egymással nagy versenyben mindenki, aki a boxolással Magyarországon komolyan foglalkozik. A verseny öt súlycsoportban fog lefolyni. A nehézsúlyban 2+2+2 perces, a középsúlyban 2+2+3 perces, a középsúlyban 3+3+3 perces, a nehézsúlyban pedig 3+3+4 perces meneteket lesznek, ha azonban a zsűri jónak látja, egy még egy két perces menetet rendelhet el. A verseny a régi képviselőház nagytermében lesz megtartva, hol a magasban lévő pódiumon a mérkőzőket bárholnan jól láthatni. A verseny előkészítése dr. Tatits Péter szakavatott kezeiben nyugszik, aki kicsinyben be fogja mutatni növédekével az amerikai boxolást, mely ott a kedélyeket hónapokig izgalomban tartotta.

() **Mezei verseny.** Holnap lesz az idei athletikai szezon megnyitó versenye: a MAC által rendezendő kezdő- és ifjúsági crosscountry a Margitszigeten. A terep pompás megválasztása mindig igen jó verszőerőt gyakorol, a közönségre s ezuttal a résztvevők nagy száma (több mint ötven) is hozzájárult, hogy a szép látványosság iránt minél többben érdeklődjenek. A verseny szempontból is érdekes lesz, mert itt mutatkozik be sok eddig csak a pályákon látott crosscountry bajnokjelölt. Az ifjúsági versenyre a MAC—MTK csapata, a kezdők versenyére pedig a MAC. MTK. KAOE, FTC és Munkás Testvezők csapata nevezett s a küzdelem igen hevesnek ígérkezik.

() **Turfhírek.** Az eddigi dispoziciók szerint a Lincoln-istálló a Rákosi-díjban **Pagonyt**, míg a Nagy alagiban **Paff**-ot szándékozik indítani. A két cracknek lovása **Zangen** Maryan lesz. — A Mautner-istálló ugy a Rákosi-díjra, mint a Nagyalagira felnyergeli **Ferroniére-t**. A kancza nyergébe mind a két konkurrenciában **Dillon** száll. — **Rouquin**-ról igen kedvező hírek vannak forgalomban s mint halljuk, a Mindig-món lesz a Planer-istálló kiválasztottja a **Przedswitben**.

KÖZGAZDASÁG.

A fővárosi pénzüzetek osztaléka.

Budapest, február 25.

Egy-két nagyobb fővárosi intézet kivételével már az összes pénzüzetek nyilvánosságra hozták a múlt üzletév mérlegét. E mérlegekből kitűnik az intézetek forgalmának fejlődése, mely fejlődés emeléséhez nagyban hozzájárult a bankok múlt évi erőteljes tőkeszaporítási tevékenysége. Több pénz, még pedig jelentősen nagyobb összeg állott a pénzüzetek rendelkezésére éppen a tőkefelemelési műveletek révén, s az új tőke a bankintézetek összes üzletágain éreztette jótékony hatását. Nemcsak a normális fejlődés képét mutatják a mérlegek tételei, hanem a gazdasági eseményekben gazdag és változatos esztendőnek a bélyegét viselik magukon. És ha ez az erőteljes fejlődés majdnem minden pénzüzetet összes üzletágain tapasztalható, önkéntelenül felvetődik a kérdés, kifejezésre jutott-e a nagyobb nyereség az osztaléknál?

A pénzüzetek vezetői ugyanis mindig tartózkodó osztalék-politikát folytatnak. A tartalékalapok, valamint a latens tartalékok tülön-túl vló dotálását tartják különösen szem előtt, emellett a részvényesek érdekeit is mindig kellő figyelemben részesítik. Eppen úgy jártak el most is a múlt üzletév nyereségének felosztásánál, úgy hogy a kellő tartalékolások után is *jelentékenyen magasabb* osztalék jutott a részvényeseknek. Alábbi összeállításunk szerint 3,800.000 koronát ér el az az összeg, amit magasabb osztalék címén fizettek ki a fővárosi pénzüzetek.

Tekintélyes összeg, mely arányban áll a tőkeszaporításkor folyóan keletkezett új tőkékkel. Vannak intézetek, melyek kétszer annyi osztalékot fizetnek, mint az előző esztendőben. Általában szembeötlő a két osztalék közötti különbség, mint az az alábbi táblázatból is kitetszik:

Az intézet czéga	Fizetett:	
	1909. évi	1910. évi
	o s z t a l é k	
	k o r o n a	
Belvárosi takarékpénztár r.t.	700.000	875.000
Budai polgári tkp. r.t.	6000	15.000
Budapest-Erzsébetvárosi bank	180.000	215.000
Budapest-Erzsébetvárosi tkp.	240.000	300.000
Budapesti Bank r.t.	240.000	650.000
Budapesti giró- és pénztárogylet r.t.	45.000	60.000
Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson r.t.	600.000	650.000
Budapest-Lipótvárosi tkp. r.t.	270.000	330.000
Budapest-Terézvárosi tkp. r.t.	60.000	72.000
Első magyar iparbank	293.348	366.348
Hazai bank r.t.	1,875.000	2,000.000
Kölcnyai takarékpénztár r.t.	70.000	160.000
Központi bank r.t.	8000	12.000
Közp. keresk. és iparbank r.t.	275.000	390.000
Magy. agrár- és jár.-bank r.t.	1,560.000	1,780.000
Magyar általános hitelbank	6,000.000	6,300.000
Magyar ált. takarékpénztár	1,120.000	1,410.000
Magyar bank és keresk. r.t.	1,800.000	2,375.000
Magyar keresk. hitelbank r.t.	210.000	300.000
Magyar leszámítoló és pénzváltóbank	2,800.000	3,000.000
Magyar takarékpénztárak központi jelz. bankja mint r.t.	880.000	1,200.000
Magyar telepítő és parcellázó bank	225.000	250.000
Nemzeti pénzváltó r.t.	25.000	190.000
Pesti hazai első tkp.	5,648.750	5,831.250
Pesti magy. keresk. bank	6,720.000	7,140.000

Természetesen e táblázatban még nem foglal helyet egy-két nagyobb intézetünk, amelyek osztalékáról nincs biztos adatunk, azonban már csak kevés változást okozhat az összeállításban a még nem publikált intézetek üzleteredménye. Ezekkel együtt bizonyára megüti a 4 millió koronát is a két üzletév osztalék különbsége.

Az osztaléknak ilyen nagy mértékben való

emelkedése nem volt árjavító hatással a tőzsdei forgalomban. Egy-egy alaptőkeemeléskor — néha már csak a hirtől is — emelkedtek az árfolyamok, s a nagyobb nyereség reményében *eszkomptáltak a jövőt*. Ez az egyszerű magyarázata annak, hogy a tőzsde most nem honorálja az osztalékemelkedést, jóllehet elég magas nívón állanak a papírok, s a belértéknek megfelelően 4.3—4.9 százalékos kamatozásnak felelnek meg tőzsdei árfolyamuk.

A mozgalmas gazdasági esztendő rányomta tehát bélyegét az osztalékra is s rekord-esztendőt produkált a pénzüzetek dividendájánál.

Megszűnt a nagyvágók sztrájkja.

Budapest, február 25.

A budapesti sertésnagyvágók sztrájkja — mint már megirtuk — megszűnt. Amilyen lehetetlen motivumokra épült a sztrájk, oly egyszerű és természetes okok törték azt meg. Első sorban a budapesti vágóhidak vezetősége emelt vétőt a nagyvágók elhatározása ellen azzal, hogy kijelentette, hogy a vágófülkéket és egyéb helyiségeket más henteseknek adja bérbe, olyanoknak, akik hajlandók a naponta felhajtott sertések leszurására és feldolgozására. Másrészt maguk a kisebb hentesek is nagyobb tevékenységet fejtettek ki a nagyvágók passzívításával szemben, úgy, hogy egyelőre győzték a kereslet kielégítését. De nagy segítségére volt a fogyasztóközönségnek és főként a nagykereskedőknek a szerb áru is, amely immár állandó kínálatot támogatja a keresletet, sőt nemcsak egyes kiváltóságos czégek exportálnak hozzánk a hűtőházba, hanem magán a sertésvágóhídon is feldolgozásra kerül a szerb nyers anyag.

Bajos volna a hentesek elhatározásának helyes okát és magyarázatát megtalálni. Igaz, hogy tevékenységüknek eredménye ma nem olyan, mint volt évekkkel ezelőtt, de elvégre vannak sokkal kevesebbet jövedelmező iparágak is, anélkül, hogy ezek tagjai sztrájkra határozták volna el magukat. Minden iparosnak meg van a maga testülete, mely hivatását akkor tölti be helyesen és célirányosan, ha a kebelébe tartozó iparosoknak jó tanácsot, utmutatást ad és a tapasztalatok statisztikáján indulva keres orvoslást azon bajok ellen, melyek az illető iparágban mutatkoznak. Most a hentesek és nagyvágók a sztrájk és a régi rend felállítására közö a kontingentált vágás rendszerét ékelték, mely szerint határozottan megállapítják, hogy *minden nagyvágó mennyit szurhat naponta vagy hetenkint*. Ez természetesen csak akadémikus distinkció, mely arra jó csupán, hogy az egyes érdekeltek által kijátszassék.

A magas sertésárak az agrárpolitika diadalát jelentik. Mint az élelmiszeri cikkeknel az egész vonalon, úgy ezeknél a cikkeknel is az agrár-uralom okos számításával üzi politikáját. A sertésárak emelkedésénél és a magas árak tartásánál nagy segítségére van a sertéseladóknak a sertésbizományos, aki nagy rutinnal és ügyes taktikával tartja sakkban állandóan a henteseket: mindig csak annyit kínál, hogy felesleg ne legyen és ha netán mutatkoznék több áru, mint amennyire a piacnak szüksége van, akkor a jelszó: *Fel Bécsbe!* Ilyenkor azután Bécsre tömjük az olesó áruval s az ausztriai piacokon a magyar kereskedők kötött kézzel nézni kénytelenek, hogy *Bécs, mely az állítólagosan oly drága nyersanyagot tőlünk importálja, a szirt és szalonnát olesóbban tudja adni, mint Budapest*. Ez az, ami az árakat nyomja, ez a természetes ok, amelyet csak egy jobb merkantil-politika tud egészségesebb mederbe terelni.

Egyébként sztrájk nélkül is el fogják érni a hentesek a magasabb árakat, mint már említettük különösen szalonnában. Mert, míg az olesó amerikai jegyzések következtében, az amerikai zsir már a cseh piacokon is alatta van a budapesti paritásnak, addig szalonnában, a kis készletekkel szemben mindinkább mutatkozó nagyobb kereslet dominálja a helyzetet, mely előbb-utóbb, legnagyobb valószínűség szerint a mezőgazdasági munkálatokkal meginduló nagy fogyasztás alkalmával, a kulmináló magasság felé fog törekedni és a jelenleginél jóval magasabb árakban eklatáns kifejezésre fog jutni.

M. A.

A vegyészeti gyárak kartelje. A magyar vegyészeti gyárosok között hetek óta folynak a tárgyalások az irányban, hogy valamely alkalmas formában egy kartel-megállapodást létesítsenek. A gyárosok legnagyobb része ugyanis rendkívül súlyosan érzi a legutóbbi évek kedvezőtlen konjunktúráit és az egymással való versengés minden hátrányát. Különösen a Klotild első magyar vegyészeti gyár részvénytársaság szenvedett sokat a kedvezőtlen üzletmenet következtében, úgy, hogy a társaság jövedelmezősége nem volt minden tekintetben kielégítő, bárha az utolsó öt évben 6, illetve 8 százalékos osztalékot is fizetett. De erős hajlandóság nyilvánult meg az összes többi nagyobb gyárak között is, még azok között is, akiknek kedvező üzletmenetük volt arra, hogy hatalmas kartelt alkossanak. A tárgyalások már valamivel előbbre haladtak, úgy, hogy mint értesülünk, március 15-én a kartel-megállapodások életbe is léphetnek, még pedig nemcsak az egységes eladási feltételek tekintetében, hanem a felemelt árak tekintetében is. Ez a kartel természetesen nagyot fog lendíteni a Klotild vegyipar részvénytársaság ügyén, de érezni fogják annak jótékony hatását a többi vegyipari telepek is, azok is, amelyek eddig is jó üzletmenettel diadalkedtek. Ez az oka annak, hogy a tőzsdén nagyobb az érdeklődés a vegyi értékek iránt és azok emelkedő irányzatot is mutatnak.

A Magyar Bank új fiókja. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság tudvalevően üzletfelei igényeinek könnyebb kielégítése végett a székesfőváros területén eddig működő bankfiókjain kívül legközelebb újabb fiókot nyit. Az új fiók tevékenységét a Belvárosra kiterjedő működésével a hónap 27-én, hétfőn kezdi meg Bécsi-utca 9. szám alatt Strasszer Ernő főtitkár vezetésével. Az új bankfiók tevékenysége kiterjed valamennyi bankszerű műveletre.

Az új agrárbank törvényjavaslata elkészült. Az új agrárbank alapítása — melyről már ismételtent tettünk említést — kezd a megvalósuláshoz közeledni. Értesülésünk szerint ugyanis a pénzügyminisztériumban már elkészültek az új agrárbankról szóló törvényjavaslattal s azt a farsangi szünet után következő ülésen be is terjesztik.

A Budapesti I. Ker. Takarékpénztár m. sz. e héten tartotta évi közgyűlését, dr. Pető János elnöklétével. Mezey Mihály vezérigazgató terjesztette be az évi jelentést, mely szerint a künlevőségek összege 385.888 korona, az évi tiszta nyereség 6352 korona, ebből az osztalék 5 százalék. A közgyűlés dr. Porteleky László indítványára az igazgatóságnak, különösen Mezey Mihály vezérigazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A francia piac a magyar értékek ellen. Nem első ízben emlékezünk meg arról az indokolatlan ellenszenvről, amelyet a francia sajtó egy jelentékeny csoportja politikai okokból tanusit a magyar értékek iránt. Így ismeretes az a nagy akció, amelyet a magyar értékek és érdekek ellen kifejtettek akkor, mikor Lukács László a magyar kölcsönt el akarta helyezni Párisban. Már akkor teljesen indokolatlanul a Déli Vasut ügyével takaróztak a francziák s ismételtlen is rámutattunk arra, hogy ez teljesen helytelen ürügykeresés, mert hiszen a magyar közgazdasági életnek és a magyar kormányának a legminimálisabb beleszólása sem lehet a Déli Vasut finanziaális ügyeibe. A párisiak azonban nem engedik magukat komoly érvek által meggyőztetni. Kölesónösen ragaszkodnak a Déli Vasut ürügyéhez és úgy látszik, ezt alkalmazták minden magyarelles mozgalommal szemben. Így legutóbb a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság ügyében is a Déli Vasuttal hozakodtak elő. Arról volt ugyanis szó, hogy a Magyar Bank fel fogja emelni alaptőkéjét és részvényeinek a párisi tőzsdén való jegyzését is ki fogja vinni. Már elő is voltak készítve a dojkok,

Tejfehér gyöngéd ezek, virágtiszta arc-szín érhető el csak a

NEIGE DE FLEURS

uj rendszerű kéz- és arc-crémekkel.

1/2 tubus 40 Hll. 1 tubus 80 Hll. 1 szelencze K 1.60.

Mindenütt kapható!

Főraktár: Bécs, XIV., Gilmgasse 25.

amikor a francia csoport ismét előállt azzal — és ezt magáévá tette a francia pénzügyminiszter is — hogy nem engedi meg a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság részvényeinek a párisi tőzsdén való jegyzését azért, mert az osztrák-magyar kormány (?) ellenséges magatartást tanúsít a Déli Vasut ügyében a francia követelésekkel szemben. A Déli Vasut francia érdekeltége ugyanis azt követelte az osztrák kormánytól, hogy vállaljon garanciát a Déli Vasut prioritásainak megfelelő kamatozásáért. És miután az osztrák kormány nem volt hajlandó erre, most a franciák mindent eszközt megragadnak arra, hogy retorzióval éljenek; nem gondolják meg azt, hogy voltaképpen akkor, amikor az osztrák kormánynak akarnak kellemetlenkedni, voltaképpen örömet szereznek az osztrák pénzügyi köröknek, mert hiszen Bécsben csak örülnek akkor, amikor valamelyik magyar pénzmozgalom külföldön nem sikerül. Ugyancsak a Déli Vasut receptjével akarják megakadályozni Párisban a Jelzálog-Hitelbank legutóbbi kötvényeinek a jegyzését is. A Jelzálogbank sulyt ezekre a jegyzésekre nem helyez, mert hiszen a kötvényeit fix áron adta át a francia csoportnak, úgy, hogy a párisi jegyzés inkább a franciák érdekében lenne, mint a magyarok érdekében. Ugyazintén nem érdekli a párisi intézőkörök elutasító magatartása a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságot sem, mert hiszen a Magyar Bank azért alaptőkéjét fel fogja emelni, azzal a különbséggel, hogy Párisban nem kerülnek ezek jegyzés alá. Emlékeztet, hogy a 80-as évek végén, amikor az Urikány-Zsilvölgyi törzsrészvényeit vette át egy francia szindikátus, amelyben magyar részről Szemere Attila, Horváth Gyula és Berl J. voltak tagjai, szintén nem történt meg a részvények hivatalos jegyzése, hanem csak a szindikátus magánkézből vezette a papirokat be a francia piacra és miként ismeretes, az Urikány-Zsilvölgyi részvényei igen szép elhelyezést kaptak a francia piacon s a magyar társaság egyáltalában nem érezte meg a francia pénzintézetek akadékoskodását. Épp úgy nem fogja érezni most sem, mert úgy a Jelzálogbank papirok, miként a Magyar Kereskedelmi R.-T. részvényei azért biztosan eljutnak a francia tőkések kezébe annyival is inkább, mert hiszen maguk a francia tőkepekénzek kívánják és biztosítják már előre a tőkeemelés keresztülvitelét. Ugy áll a dolog, hogy a francia pénzügyminiszter voltaképpen csak ismét a francia tőkéseknek okoz kellemetlenséget csak azért, hogy borsot törjön elődjének, Rouviernek orra alá, aki tudvalevőleg a miniszteri székét egyik vezető párisi bank kormányzó székével cserélte fel, amely bank pedig éppen élén áll annak a francia csoportnak, amely a magyar értékek iránt jóakaratu érdeklődést mutat. Mindenesetre ideje lenne annak, hogy ezeknek a cél-talan, de bosszantó akadékoskodásoknak véget vessen és biztosítsa a magyar értékek akadálytalan jegyzését a párisi tőzsdén. Elvégre igaz az, hogy a legutóbbi nagy kölesön kibocsátásakor az osztrák és német pénzpiac tüntetett irántunk való barátságával, azonban csak hasznunkra lehetne, hogyha a francia pénzpiacot végre barátságos indulatra hangolhatnánk magunk iránt.

A Magyar ipar és az új hadihajók. Egyelőre ugyan csak papíron, de a magyar ipar mégis a kvóta arányában fog részesedni az új tengerészeti beruházásokban. A tengeri haderő szükségleteinek ellátására megszavazott összegből, mint már tegnap röviden megírtuk, a magyar iparnak 113 millió 670.000 korona jut. Az osztrák delegáció elé terjesztett jegyzőkönyv ismerteti azt a tárgyalást, amelyen Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter elnökölt s a miniszterium részéről Hollán Sándor miniszteri tanácsos és Edvi-Ilés Aladár osztálytanácsos vett részt s amely tárgyaláson a kereskedelemügyi miniszter szóvá tette, hogy Magyarország a 312.4 millió kitévő összes megren-

delésekből nem részesedik teljesen a kvótaszertí arányban, mire a konferencia elhatározta, hogy a hiányzó 3.313.600 koronát vasfelszerelési gyártmányokkal egészíti ki. A magyar ipar a következő összegekkel részesedik a haditengerészet szükségleteire megszavazott költségekből:

	Korona
1. Hajóépítés	61,780.000
2. Munió	30,060.000
3. Villamos ipari gyártmány	6,560.000
4. Torpedó	4,000.000
5. Különböző felszerelés	5,000.000
6. Egészben beépítendő aczélöntvény	3,000.000
7. A szükséges vasanyag a magyar kvótára eső része	3,270.000

Összesen 113,670.000

Az építendő egyes tárgyaknál a magyar ipar részesedése a következő:

	Korona
A IV. csatahajónál	9,890.000
Az V. "	9,890.000
A VI. "	11,850.000
A VII. "	32,340.000
A Magyarországon építendő két cirkálónál	17,500.000
Az Ausztriában építendő cirkálónál	1,150.000
A Magyarországon építendő hát torpedóuzonnál	15,780.000
Az Ausztriában építendő 12 torpedónaszádnál	2,000.000
A Magyarországon építendő 6 tengeralatti naszádnál	10,000.000
Az Ausztriában építendő hajók teljes vasszerkezetéhez szükséges és Magyarországon veendő vas	3,270.000

Összesen 113,670.000

Igy papíron ezek az összegek elég szépen festenek. Vajjon mennyire zsgorodnak a — zár- számadásokig?

A Kereskedelmi Bank vasutjai. Az elmúlt évben igen gyakran esett szó a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vicinálisairól, különösen akkor, mikor az agrárbankkal való egyesülés kérdése volt napirenden. Bizonyos oldalról akkor erősen kolportálták azt a tendenciózus hírt, hogy a Kereskedelmi Bank vicinálisai válsággal küzdenek. Fényesen ráczáfolt erre a bank igazgatóságának idei jelentése, melyből kitünik, hogy a bank vicinálisai az egész vonalon kedvező üzletmenetnek örvendenek. Így mindenekelőtt kedvező fejlődést mutat föl a Kereskedelmi Bank érdekkörébe tartozó Vasuti bank. A társaság tárczájában levő vasuti czimletek jövedelmezősége újból gyarapodott. A társaság ügykörébe tartozó vasutak forgalma a múlt évben, különösen az idei kitünő termés és az élénkebb üzleti forgalom folytán, örvendetes módon emelkedett s a társaság tiszta nyeresége, mely 1909-ben bőséges tartalékolások mellett 9 százalékos osztalék kifizetését tette lehetővé, ezidén is növekedni fog. Nagy tevékenységet fejtett ki a Kereskedelmi Bank a Magyar Helyiérdekű Vasutak R.-T. üzleteinek fejlesztése körül is. Financiozta a torda—abruddánya—topánfalvai, valamint a vukovár—sid—raczai helyiérdekű vasutak kiépítését. E vasutak elsőbbségi részvényeit úgy, mint eddig hasonló esetekben tenni szokta, alkalmas időpontban szándékozik a bank a nevezett társaságnak átengedni. A társaság a Wiener Bank-Verein-től megszerzett, saját tárczájának kiegészítésül, 8.284.000 koronára rugó különféle vasuti elsőbbségi részvényeket is. Ez utóbbi művelet fedezésével kapcsolatban is nagy sikere volt a banknak, mert e társaság kibocsátványából 7.500.000 korona 4 százalékos kötvényt helyezett el Németországban a Nationalbank für Deutschland és a Veit L. Homburger karlsruhei bankcég közreműködésével megalakított konzorcium útján. Ez eladás folytán a társaság kötvényforgalma az alapszabályszerű maximumot érvén el, ama czéliből,

hogy az intézet további fejlődése lehetővé tétessék, a társaság alaptőkéjének felemelése vált szükségessé. Ennek megfelelően a részvénytőke 12 millióról 16 millió koronára emeltetett fel, az új részvényekre egyelőre 25 százaléknak befizetése mellett. E művelet a lefolyt év végével teljességgel lebonyolított s a Kereskedelmi Bank a reá eső új részvényeket úgy, mint a régebbi kibocsátást, tárczájába helyezte el.

Argentínai hus Ausztriában. Triesztből jelentik: Az Austro-Americana hajóstársaság Argentína nevű gőzöse tegnap Buenos-Airesből 87 utassal ideérkezett. A hajó 13 és fél tonna marha- és juhhúst is hozott magával.

A Hazai Általános Biztosító mérlege. A Hazai Általános Biztosító R.-T. igazgatósága hétfőn, február 27-én tartja mérleg-megállapító ülését. A mérleg a múlt évvel szemben jelentékeny emelkedést mutat az összes üzletágakban. Mindazonáltal — bár az intézet nagyobb nyereséget mutat ki — az idei osztalék is a múlt évi 10 százalék lesz.

A mezőgazdasági főiskola kérdése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület legutóbb foglalkozott a felsőfoku mezőgazdasági szakoktatás és a mezőgazdasági főiskola kérdésével. A mezőgazdasági körököt évek óta élénken foglalkoztató kérdés előadója Károly Rezső gazdasági akadémiai igazgató volt. A szakosztály egyhangúlag elhatározta, hogy küldöttségileg fogja felkérni a földművelésügyi minisztert az ügy pártolására.

Miért emeli a „Pannonia“ viszontbiztosító alaptőkéjét? Ismeretes, hogy a „Pannonia“ Magyar Viszontbiztosító Intézet elhatározta, hogy jelenlegi 1.270.000 korona alaptőkéjét 700.000 koronával felemeli 1.970.000 koronára. Ez alaptőke-emelés mögött — amint értesülünk — egy új üzletág bevezetése rejlik. Az alaptőkeemelés sikeres lebonyolítása után be fogja vezetni az intézet az élet viszontbiztosítást, amivel tudvalevőleg még nem foglalkoznak a többi biztosító társaságok. Ennek az új üzletágnak a bevezetése miatt van friss tőkére szükség. Itt említjük meg azt is, hogy a biztosító intézet az 1909. évi 150 koronás osztalékkal szemben az 1910. évi üzleti év után 200 koronás osztalékot fog fizetni.

Az Országos Betegséggyógyító ülése. Az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár február 24-én és folytatólag 25-én tartotta meg e havi igazgatósági ülését, melyen dr. Szemenyei Kornél aligazgató terjesztette elő az igazgató havi jelentését az ügyforgalomról és az elnökség működéséről. E jelentés tudomásul vétele után tárgyalattak az elnökségi előterjesztések e ezek között a fegyelmi bizottság megalakulásáról, az irodai szerek szükségletének fedezése tárgyában megtartott versenytárgyalás eredményéről, az üzembesorozási munkálatok megvizsgálásáról, a munkanélküliség elleni párisi kongresszusról, egy pénztári igazgató özvegyének nyugdíjellátásáról, a pénzügyminiszterhez menesztett küldöttség eljárásáról, segélyek engedélyezéséről stb. szülő előterjesztésekhez az igazgatóság hozzájárult. Dr. Hegedűs Lórántnak az elnökségi tagságról elfoglaltságára való hivatkozással benyújtott lemondását az igazgatóság nem fogadta el, hanem tagsági helyő-

Ekszervásárlók figyelmébe!

Zirner Testvérek utóda

Liszt Hugó

Budapest, Váci-utca 5

Legnagyobb választék

mindennemű arany, ékszer és ezüst arukban.

Occasió valódi gyöngy mellgombok, gyöngy-függők és valódi gyöngy-szíjakban.

Atdolgozások pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek

Minden tárgyon a legelőnyösebb szabott ár feltüntetve.

SZÉN Koks, Briket, Antracit  **RADNAY KÁROLY**

szükségletét

pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATÁR.

IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem.

Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.

Telefon 164, 75—26, 26—27. Sürgőncim: ANTRACIT

nek megtartására kérte föl. A baleseti kártalanítók megállapítása során igen élénk eszmecsere fejlődött az eljárás rendszere tárgyában, végül abban állapodott meg az igazgatóság, hogy állandó bizottságot küld ki, amely az igazgatóság elé kerülő kártalanítási ügyeket előkészíteni lesz hivatva. A folyó ügyek elintézése után elhatározta az igazgatóság, hogy több előkészület alatt álló fontos ügy letárgyalása céljából márczius hó első felében rendkívüli ülést fog tartani.

Az Osztrák-Magyar Bank új fiókjai. Ismeretes, hogy az Osztrák-Magyar Bank 10 új fiókot fog Magyarországon nyitni. Három fiók felállításáról már döntöttek is és pedig Zsolna, Munkács és Lugos fognak részesülni a jegybank új fiókjában. Szó van továbbá arról is, hogy Sátorajauhely és Békéscsaba szintén kapnak bankfiókot. A többi öt fióki elhelyezéséről még nincs megállapodás.

A bécsi vadászati kiállítási bizottság záróülése. A bécsi nemzetközi vadászati kiállítás országos bizottsága Esterházy Miklós herceg elnöke alatt ma tartotta záró ülését. Eszerint a bécsi vadászati kiállításon négyszázan vettek részt, élén a király, József főhercege és a főúri világ számos tagja. A kiállítás gazdagságát mi sem bizonyítja jobban, minthogy összesen 4362 trofea volt a magyar pavillonban közszemlére téve, negyedrész a nemzetközi anyag. A trofea-versenyben Magyarország 76 kiállítóval vett részt. Ebből szarvaságakkal 3 világrekord-díjat, 23 első, 10 második és 10 harmadik díjat nyert. Ugyancsak az őz- és zergeágakkal versenyzők közül sok nyerte elsőrendű díjat. Az összes itt elért díjazások száma 97. Megemlítjük, hogy az első világrekord-díjat a király által a gödöllői vadászterületen elejtett leghatalmasabb vadkanagyar nyerte el. A vadászati kiállítás-iskerét bizonyítja az is, hogy Magyarország részére 9 állami elismerő oklevél, ugyanannyi nagy ezüst érem, összesen pedig 55 díj osztott ki, vagyis végeredményében a magyar kiállítók 152 díjat vittek el; ami a kiállítók számához viszonyítva, a díjak felét teszi ki. Eppen ilyen sikeres a kiállítás pénzügyi része is, az engedélyezett költségösszeg nemcsak hogy elegendő volt, hanem még jelentékeny megtakarítást is értek el.

Tökevisszafizető malomvállalat. Egyik vidéki malomvállalat, a Nagyikindai Gőzmalom Részvénytársulat tökevisszafizetést határozott el. A vállalat éveken keresztül igen kedvező üzleteredményt mutatott fel s legutóbb is 12 százalékos osztalékot fizetett. A jelenleg 1.350.000 korona alaptőkéjű vállalat részvényenként a 400 koronás névértékű részvények után 133 korona 33 fillért fizet vissza. Egyben pedig 1125 darab 400 korona névértékű részvényt bocsát ki, melyek egyrészt a régi részvényesek kapják, másik részét pedig az igazgatóság fogja elhelyezni.

IX. országos gazdakongresszus Budapesten. A magyar gazdaközönség utolsó országos kongresszusát Pécselt 1907. év szeptember 3. és 4. napjain tartották meg. Ezóta sok megoldandó kérdés vetődött felszínre. Eppen ezért ez év május 6., 7. és 8. napjain újból kongresszust fog rendezni az OMGE a vidéki gazdasági egyesületek, szövetkezetek és gazdakörök tagjainak bevonásával oly célból, hogy megvitathassák mindazokat a törvényhozási, kormányzati és társadalmi intézkedéseket, amelyek egyrészt a mezőgazdasági termelés kiterjesztése és fokozása, másrészt pedig a mezőgazdasági termények kedvezőbb értékesítése szempontjából szükségesek. A kongresszus a székelyvárosi Vigadó termeiben fogja üléseit tartani.

Kik spekulálnak a gabonatőzsdén. A budapesti gabonatőzsde határidőpiacon a lefolyt hét egyes napjain ismét izgalmas mozzanatok színhelye volt. A buza ára egy napon 40—50 fillérrel felment, másik nap az ugyanannyival leszállt és végül ma 40 fillérrel olcsóbban zárult, mint ma egy hete. Az ilyen napi árhullámzás februárban nagyon is tulhadjá a rendes üzletmenet keretét és csak a piac kiszámíthatatlanságáról tesz tanúságot. Igaz, hogy a budapesti határidőpiac forgalma annyira növekedett, hogy rendkívüli nagy arányai már önmagában hordják a nagyobb árhullámzások csiráját is, de éppen az a körülmény, hogy e nagyra nőtt forgalomnak jó részét nem a tőzsdére való elemek alkotják, teszi kiszámíthatatlanná a mindennapi üzlet irányát. Mindenki, aki tőzsdéintézményt a gazdasági életben helyesen értékelni tudja, tisztában van azzal, hogy határidős piaccal nélkül nagyobb gabona-forgalmat lebonyolítani egyáltalán lehetetlen volna és így mindenkinek csak örülni kellene azon, hogy a budapesti tőzsde gabona-határidőpiacának forgalma nap-nap után emelkedik. Az ezen üzletággal foglalkozó ügynökök száma 3 év előtt még csak 32 volt. Ma többen vannak 80-nál és mindegyik óriási forgalmat bonyolít le. Nem tulunk, ha azt mondjuk, hogy a budapesti határidőpiacon a forgalom háromszor akkora, mint a chicagói és a newyorki tőzsdéken összességében. Csakhogy az a baj, hogy az ügynöki gárda legifjabb része nem nagyon változtatja az ügyfeleinek kvalitását. Régi ügynökeink tradíciójától, amely szerint hivatatlan elemekkel tőzsdéügyleteket egyáltalán nem kötöttek, teljesen eltekintve, boldog-boldogtalannal kötnek üzletet, csak meglegyen az a néhány száz korona, ami a pillanatnyi differenciák fedezésére szükséges. És itt érdemesnek tartjuk felemlíteni, hogy a tőzsdépalota előcsarnokában többek között majdnem naponta látunk egy 3 tagból álló társaságot, amely néhány kötés buzával közösen operál. *E három közös spekuláns közül az egyik egy nyugdíjazott csendőrmester, a másik egy kőművesiparos és a harmadik egy budapesti — viceházmester.* Az ilyen elemek ki- és beugrálása szüli aztán a gyakori árváltozásokat is, amelyeknek különben az indokát a hivatásos spekuláns alig tudja megérteni. Az ilyen ok nélküli árhullámzások pedig csak ártnak a legális üzletnek, amelynek épségbeni megtartására pedig első sorban a tőzsde vezetőségének, másodsorban a határidőügynökök egyletének is vigyázni kellene.

Francia pénz a Balkánon. Mint értesülünk, két tekintélyes francia pénzintézet a Balkánon Konstantinápolyban új pénzintézetet alapít. Az alaptőke nagyságáról még nem döntöttek az alapító intézetek.

A Lámpaárugyár és a hadseregszállítások. Lapunk más helyén emlékezünk meg arról, hogy a hadseregszállítások kérdésében a kormánynak sikerült megállapodnia a közös hadügyminisztériummal olyan irányban, hogy a magyar ipar ezuttal a kvóta arányában fog részesedni a haditengerészeti szállításokban, illetve az épülő új Dreadnoughtok költségeiben. Ezekből a rendelkezésből jelentékeny mennyiség fog jutni a Magyar Fém- és Lámpaárugyárnak is, amely így igen kedvező évekre készülhet el. Miután pedig a rendes folyó üzletéve is kellőképpen foglalkoztatva van, érthető az a nagy öröklődés, amely a Magyar Fém- és Lámpaárugyár Részvénytársaság iránt a tőzsdén és általában viselkedik. Aminek egyébként az is oka, hogy a Lámpaárugyár, tekintettel arra az állandó jellegű foglalkoztatásra, amit a nagy közszállítások részére biztosítanak, már ez évben nagyobb osztalékot fog fizetni, amely előre biztosítja van a következő évekre is.

Tanfolyam a galvanizálásból. A magy. kir. Technológiai Iparmúzeum igazgatósága 1911. évi márczius hó 6-ától márczius hó 18-ig tanfolyamot rendez a galvanizálásból és a galvanoplasztikából, valamint az ezek körébe tartozó műveletekről és eljárásokról. Összesen tehát két tanfolyam fog tartatni és pedig galvanizálási tanfolyam kezdők részére: 1911. márczius 6—11-ig. Ezen tanfolyamon résztvehetnek: galvanizálók, bádógosok, lakatosok, géplakatosok, műszerészek stb. hasonszakmájú iparosok. — Galvanoplasztikai tanfolyam haladók részére: 1911. márczius 13—18-ig. Ezen tanfolyam-

kon résztvehetnek: a) akik a kezdők részére rendezett valamelyik tanfolyamot látogatták. b) A galvanotechnikának bizonyos speciális ágával foglalkozó iparosok, mint: galvanoplasztikusok, nyomdászok, zinkográfusok, zománczozók stb. Ezen tanfolyamok hat-hat napon délelőtt három órai előadással és délután négy órai gyakorlattal tartatnak. Beiratkozási lehet naponként d. u. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig az intézet igazgatóságánál (VIII., József-körút 6). Vidékiek a tanfolyamon való részvételüket írásban is bejelenthetik. A bejelentésben feltüntetendő: a. név, a foglalkozás, lakóhely és az, hogy melyik tanfolyamon kíván résztvenni. Tandíj nincsen, beiratkozásért két korona fizetendő. A tanfolyamot szorgalmasan látogatók a tanfolyam befejezte után látogatási bizonyítványt nyernek.

A porosz parcellázó bank. Legutóbb sok szó esett a berlini Landbankról az új agrárbank alapításával kapcsolatban. Azok ugyanis, akik a magánparcellázás fentartását kívánják továbbra is, a Landbank működésére mutatnak rá, mely teljesen függetlenül az államtól végzi birtokfelosztó, parcellázó tevékenységét. S még az állam is elismeri, hogy a Landbank a parcellázást sokkal jobban végzi, mintha az állam fenhatósága alatt állna. Jelenleg 15 millió márka alaptőkéjét 20 millió márkára emeli. Mult üzletéve után 6 és fél százalékos osztalékot fizet az előbbi 6 százalékos osztalékkal szemben.

Gyapju. A legutóbbi hetekben kielégítő kereslet mutatkozott a katonapostógyárosok részéről. Miután az eladók a viszonyoknak megfelelően engedékenyebbek voltak, nagyobb forgalom létesült, amennyiben körülbelül 2000 zsák került eladásra. Az elért árak az októberi áralappal szemben 5—10 százaléknyi esiklenést mutatnak.

Földgáz-vállalat. Miután éveken át hagytuk veszendőbe menni kincses Erdély ujonnan felismert nagy kincsét, a földgázt, most legalább annyira eljutottunk, hogy beszéljünk arról, hogy miként lehetne azt leginkább kiaknázni? Legújában gróf Korniss Károly igyekszik angol tőkésekkel egy részvénytársaságot alapítani, hogy a nagy-sármási földgázt elvezesse Dés és Szamosújvár felé, illetve újabb forrásokat tárjon fel s azokat ipari célokra értékesítse. A sok tervezés után már ideje lenne valami konkrét munkának is.

Konverzionális sorsjegyek huzása. A Magyar Jelzáloghitelbank 3 százalékos, illetve konverzionális nyereménykötvényeinek ma történt huzása alkalmával a következő kötvények huzattak ki: 75.000 koronát nyert 1790 sorozat 73 szám; 3000 koronát nyert 3006 sorozat 86 szám; 1500 koronát nyertek 1984 sorozat 39 szám, 2555 sorozat 98 sz., 2820 sorozat 78 szám; 400 koronát nyertek 319 sorozat 59 szám, 1308 sorozat 3 szám, 3274 sorozat 8 szám, 3122 sorozat 52 szám, 7 sorozat 58 szám, 143 sorozat 2 sz., 2031 sorozat 11 sz., 2780 sorozat 90 szám, 929 sorozat 34 szám, 1480 sorozat 15 sz., A 3 százalékos nyereménykötvények 20 koronás díj huzásán és törlesztési huzásán a következő sorozatok huzattak ki: 1—100 számú sorozat 2449, 1607, 814, 194, 1157, 548, 335, 1322, 1766, 2697, 779, 1329, 851, 3244, 2413, 1282, 2207, 1480.

Új szaklap. „Central Univers” czímen megint egy új szaklap indult meg. A lap feladatául tűzte ki hazai faáru-iparunk s ezzel egyszersmind kivitelünk fejlesztését.

Egybehívott közgyűlések.

Február 26. Magyar Villamosság r. t. (r. k.) d. e. 11. ó.

Márczius 4. Központi Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése.

A Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetsége közgyűlése.

Márczius 14. Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja r. t. (r. k.)

Márczius 18. Magyar Általános Hitelbank (tőkeemelés.)

KASZNÁR NÁNDOR

a Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Beosbon átvett

„Grand Hotel National”-t
Wien, II., Taborstrasse 18.

Ujonnan átépítette, megnagyobbította és mintaszerűen ujonnan berendezte, 300 szoba, lift, villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok fűrdővel ellátva, gyönyörű télkert, zené- és olvasóterem, kitűnő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árak mellett áll a n. a. közönség rendelkezésére. Telefon Interurban. Villanyos összeköttetés az összes pályaudvarokkal.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöfft-féle

„ARANYCSEPPEK”

változás és minden gyomorban ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdugulást és kólikát, továbbá vértisztítóra is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, lemjágrást, hanyásingert, aranyerét és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a guta-ütéstől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen.

1 üveg ára . . . 1 frt. 20 kr.
1 drb. sebtapasz 1 frt. 50 kr.

Széküld minden világrészben

Franz Dommanovics
Wien, 17. Bez. Halischgasse 19. II/30.
Magyar levelezés.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 25.

A készáru-piaczon kifejezetten lanyha volt ma az irányzat. — Csekély kínálattal szemben a mal-mok nagyon tartózkodók voltak és jóformán semmit sem akartak vásárolni. Mivel másrészt az eladók sem erőltették a dolgot, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán alig 3000 q buza kelt el a tegnapiaknál 5 fillérrel olcsóbb árakon. A legdrágább eladási ár 12 korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.60 korona 75.5 kilós bácskai búzáért. Egyéb gabonaneműk közül a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a tengeri változatlan, a zab csökkenő. Forgalmomba került: 200 q rozs 7.82 és fél koronás áron és 400 q zab 8.40 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet az igen kedvező időjárásra mindjárt a megnyitáskor lanyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán nagyarányú realizálásokra igen sürgős kínálat támadt, mire aztán még jobban lanyhult az irányzat és még tovább csökkentek az árfolyamok. Zárlat előtt csekélységgel javult a helyzet és pár fillérrel az árfolyamok is emelkedtek. Az áprilisi buza ma 5 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 11.53 koronán indult, előbb 11.56-ig javult, aztán 11.46-ig hanyatlott, majd pedig 11.51-ig javult és zárlatkor 11.49 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza kilencz fillérrel, a májusi buza kilencz fillérrel, az októberi buza 13 fillérrel, az áprilisi rozs 7 fillérrel csökkent, a májusi tengeri változatlan maradt, az áprilisi zab pedig 2 fillérrel javult.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilos	ára 100 kg.	kilos	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.30—23.65
"	76	22.80—23.15	80	23.40—23.75
"	77	22.05—23.45	81	—
"	78	23.25—23.55	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.15—23.45
"	76	22.65—22.95	80	23.20—23.5
"	77	22.90—23.25	81	—
"	78	23.5—23.35	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.20—23.45
"	76	2.75—22.95	80	23.25—23.65
"	77	22.90—23.35	81	—
"	78	23.10—23.45	82	—
Bánsági	75	—	79	23.15—23.60
"	76	22.65—22.95	80	—
"	77	22.85—23.20	81	—
"	78	23.10—23.35	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	22.75—23.10	80	—
"	77	23.—23.5	81	—
"	78	23.25—23.55	82	—
Rozs I-rendű uj				15.95—16.05
középmínőségű uj				16.50—17.—
Árpa takarmány I-rendű				15.90—16.40
II-rendű				17.50—18.—
Zab I-rendű				17.90—17.20
II-rendű				—
Tengeri belföldi ó				—
uj				11.45—11.85

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 24.— K. 100 q 79 k 23.85 K, 150 q 78 k 23.60 K, 100 q 78 k 23.60 K, 200 q 77.5 k 23.70 K, 100 q 77.5 k 23.70 K, 100 q 77.5 k 23.50 K, 250 q 77 k 23.50 K, 400 q 77 k 23.40 K, 100 q 76.5 k 23.70 K, 100 q 75.5 k 23.40 K, 100 q 75.5 k 23.40 K.

Pestvidéki: 100 q 78 k 23.70 K.
Felsőmagyarországi: 350 q 79 k 23.60 K, 200 q 77.5 k 23.40 K.

Bácskai: 100 q 75.5 k 23.20 K.
Rozs: 150 q 15.65 K kpf, pp.
Zab: 400 q 16.80 K kpf.

Az érak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendő.

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza áprilisra	11.53—57—46—51—49—
Buza májusra	11.27—18—24—22—
Buza októberre	10.83—84—70—
Rozs áprilisra	8.09—10—06—
Tengeri májusra	5.63—66—63—66—65
Tengeri júliusra	5.83—81—84—
Zab áprilisra	8.41—50—48—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.49—11.50
Buza májusra	11.22—11.23
Buza októberre	10.70—10.71
Rozs április	8.6—8.07
Tengeri májusra 1911-re	5.65—5.66
Zab áprilisra	8.48—8.49

Budapesti gabonaforgalom.

1911. február 24-től 1911. február 25-ig.

Érkezett Elszállított

	méter	mázsa
Buza	13115	—
Rozs	718	—
Árpa	2610	—
Zab	1983	—
Tengeri	404	—
Liszt	205	8801
Korpa	—	289

Értéktőzsde.

A tegnap kolportált hír a király gyöngékedéséről valótlannak bizonyult, de a newyorki tőzsde tegnapi panikos üzletmenete nem kerülte el a spekulánsok figyelmét, akik ma is kezdetben eladó kedvükben voltak, később azonban fődőzéshez és visszavásárláshoz láttak, mert a kínálat megszűnt. A nemzetközi piacon az osztrák-magyar államvasut részvény, a helyi piacon a rimamurányi részvény javult valamivel. A többi tartott áron cserélt gazdát. A készáru-piacra igen kevés kötés volt, az árnívó alig változott. A zárlat egyenlőtlen volt, mert Bécsben a berlini tőzsde mai magatartásától tettek függővé további eljárásukat. A déli tőzsde lefolyása, bár Berlinből tartott jelenés érkezett, gyöngye volt. A nemzetközi piac értékeinek ára lemorzsolódott. A helyi piacon csak árendeménnyel lehetett eladni. A készáru-piac üzletelen volt. A járadékpiac változatlan. A valuta és ércváltó grönge. A zárlat esendes volt.

Az előzőszen köttetett: Osztrák hitel 672.50—673.50, Magyar hitel 866.75—867.50, Jelzálogbank 500—499, Leszámitolóbank 600—601, Rimamurányi vasmű 681—682.50, Közüti villamosvasut 773.25—772, Városi villamosvasut 390.50—392, Magyar bank 738—737.50, Konvertált jelzálogorszájegy 145, Hazai takarékszájegy 120.50, Szanatórium-szájegy 13.75, Pesti Magyar Ke-

reskedelmi Bank 3985, Osztálysorszájegy 1750—1760, Magyar villamosági részvény 474.10.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitelrészvény 673—673.50, Magyar hitel 866—867.75, Osztrák-magyar államvasut 647—648, Jelzálogbank 499—499.50, Leszámitolóbank 601, Rimamurányi vasmű 681—682, Közüti villamosvasut 772—773, Városi villamosvasut 392—395, Hazai bank 306—307, Magyar bank 736—738.50.

Az utóközde: üzletelen volt. Kötés csak elvétve fordult elő. Köttetett: Osztrák hitel. 673, Magyar hitelrészvény 866.50, Közüti villamos 773, Magyar bank 736.75.

Gallér és kézelők

tisztítását legkifogástalanabban eszközöl

BRADOVKA GYULA

gőzmosó-, vegytisztító- és ruhafestő gyára KASSÁN.

Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, február 25. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén is lanyha volt az irányzat, de mivel a kínálat tartózkodóan viselkedett, a konzum pedig csak jelentékeny árengedményekkel volt hajlandó vásárolni, a forgalom szűk határok között mozgott. Buza 15—20 fillért veszített a múlt szombati árhoz képest, rozs irányzata nem volt annyira lanyha, mint búzáé, de árai szintén 10 fillérrel hanyatlottak, árpában normális konzumkereslet mellett tartott az irányzat, zab ellenben gyenge és mivel a konzum e czikk iránt nem érdeklődött, ára 15—20 fillérrel esett, Tengeri 5 fillérrel lett olcsóbb e héten.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.30—12.75, bánáti 12.10, 12.45, székesfehérvári 12—12.40, mosoni és győri 11.60—11.95, felsőmagyarországi és déliavasuti 11.60—11.95, alsóausztriai és marchfeldi 11.30—11.55.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.45—8.65, csepeli 8.40—8.60, pestmegeyi 8.60—8.80, déliavasuti 8.40—8.65, külföldi magyarországi 8.40—8.60, ausztriai 8.20—8.55.

Árpa: Morvaországi 10.15—10.60, marchfeldi 8.70—9.50, bécsvidéki 8.80—9.60, felsőmagyarországi 9—10, csepeli 8.75—9.50, győri 8.50—9.50, déliavasuti 8.70—9.25, északmagyarországi 8.80—9.80, malta 8.40—8.75, takarmány 7.55—7.95.

Magyar tengeri 6.30—6.60, Cinquantin 7.95—8.50, Magyar zab: 8.95—9.45, válogatott 9.35—9.75, romániai 8.75—9.25.

Lisztben a forgalom nagyon gyenge, de remélhetőleg a hajózás megkezdésével javulni fognak a viszonyok. Rozslisztben az üzlet normális, takarmányliszt és korpa irányzata: szilárd.

ÉKSZEREK

EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK

Egyházi szerek, angol, francia, chinaczi dísz tárgyak, gyálron beszereshetők. Legújabb angol rendszerű fűtési módok mellett. SÁRGA JÁNOS es. és kir. udv. száll. ékszergyáros KOLOZSVÁR. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Heti műsor:

Február hó	Német Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigaszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városi Színház	Uránia	Hangversenyek
27 Hétfő	Hamlet	Téli rego	—	A próféta	Anatol	A Babuska	Bilincsek	Eva	Bécsi filharmonikusok Vigadó (M)
28 Kedd	Drághy Éva esküje	Hoffmann meséi	—	A medikus	Sárga liliom	A Babuska	A halhatatlan lump	Eva	Brüsszeli négyes Royal (M)
1 Szerda	Flirt	A hegyek alján	Drághy Éva esküje	A próféta	A kis lord Anatol	A Babuska	Bilincsek	Eva	Zsolt Nándor Zenepalota (H)
2 Csütörtök	Bábjáték	Aida	—	A testőr	Karenin Anna	A Babuska	A vöröshajn	Eva	Vágó-Lénárt Gitta Royal (H)
3 Péntek	Drághy Éva esküje	Herczeg kisasszony	Rosenkrantz és Gúldenstern	A próféta	Anatol	A Babuska	Bilincsek	Eva	—
4 Szombat	Bábjáték	A csavargó és a királyleány Havasi gyopár Cremonai hegedűs	—	A medikus	A kis lord Sárga liliom	A Babuska	A halhatatlan lump	Az Országos Színmuvészeti Akadémia előadása.	—
5 Vasárnap	Rosenkrantz és Gúldenstern	Joanette házassága Havasi gyopár	—	A testőr	Orvosok	Czigányzorelem	A vöröshaju	—	Landi Kamilla Zenepalota (H)
	A balga szüz	—	—	A próféta	Anatol	A Babuska	A halhatatlan lump	—	—

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 25. Egybehangzóan a newyorki javult helyzetével, amely már tegnap a tőzsdézárlatkor kifejezésre jutott és a mai erős newyorki háusra az előtőzsde barátságos irányzattal nyílt meg, a tegnapi árveszteségeket szenvedő értékek jelentékenyen javultak. Így Skoda 10, alpesi 6 koronával, bankértékek közül Laenderbank 4 koronával vett részt a javulásban. Egyébként a piac nyugodt volt. Korlátok közt csak szerény kitételek fordultak elő. Galicziai Kárpát-petroleumértékek emelkedtek. A déli tőzsde megnyitásokor az irányzat nyugodt, az árfolyamok tartózkodtak, csak Skoda-részvények gyengültek némileg. A forgalom későbbi során a hangulat nyugodt és barátságos. Berlin szilárd irányzatot jelentett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 675.50, Magyar hitel 867, Laenderbank 536.50, Bankverein 562.50, Union 633, Anglo 330.50, Államvasut 745.50, Délivasut 111.50, Alpesi 791, Rimaraurányi 682.50, Skoda 525, Galicziai Kárpát-petroleum 836 kor.

1 óra 30 p.: Osztr. hit. 673, Magy. hit. 866, Anglo 331.50, Bankverein 561.50, Osztr. földhit. 1335, Laenderbank 536.25, Union 636, Államvasut 746.75, Délivasut 112.50, Dunagőzhajózási 1130, Alpesi 792.50, Rimaraurányi 682, Orosz járadék 103.85, Török sorsjegy 256, Skoda 522, Poldi kohó 637, Dohányrészvény 356.

Bécs febr. 25. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos aranyjárdék 111.63, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 155.80, Magyar hitelbank részvény 866.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rima, murányi 682.—, Magyar cukoripar 2 45.—, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék —, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyere-m-kölc. sorsjegy 221.55, Kassa-Oderbergi Vasutárs. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, febr. 25. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papírjárdék 92.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.70, 1860-as sorsjegy 163.—, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 331.25, Bécsi Bankverein 560.80, Osztrák-magyar bank 1936.—, Déli vasut 112.60, Dunagőzhajózási r.t. 1130, Dohány részv. 355.—, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.30, Osztr. Lloyd 589.50 4.2 sz. ezüst jár. 93.—, 95.—, Osztr. koronajárdék —, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 671.52, Union-Band 631, 2 Osztrák Landerbank 53.75, Osztrák magyar államvasut 746.25, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 753.50, 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.11, Lipótkohó 763.—, Török sorsjegy 256.—

A peronospora ellen

idejében permetezzünk valódi

Brixeni Kristály-Azurinnal

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védő-
szer mint a kékkő-mészkeverék.

KAPHATÓ MINDENÜTT. Kérjen ingyen prospektust.

Magyarországi főraktár:

Molnár M. és Társai

műszaki és mezőgazdasági szilárdanyagok nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/e.

Részkep, permetezőgép, borsajtó,
zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. leg-
olcsóbb beszerzési forrása.

Telefon: 129-54.

Telefon: 129-54.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 25. (Értéktőzsde.) Kapcsolatban a Newyorkban és Londonban beállott javulással, a tegnapi záróforgalomban itt is megnyilvánult javulás folytatódott, de az elért javulások alig mentek túl az 1 százalékon. Erősebben emelkedtek Kanada-részvények, amelyekben a kedvező heti kimutatásra és arra a föltevére, hogy ezt a vasutat az államközi kereskedelmi bizottság döntése érintetlenül fogja hagyni, jelentékeny fedezések és véleményváltások voltak. Keresettek voltak továbbá Pennsylvánia, Diskonto Kommandit, pétervári kereskedelmi bank és Edison részvények. A bányapiacra a Phönix részvények fozóvalásával előrehaladt stádiumban a rudvaskonvenzió megújításának kedvezőbb megítélésére élénkobb üzlet fejlődött ki. Később a kedvező birodalmi bankkimutatás ösztönzést nyújtott, ami különösen a 3 százalékos birodalmi kölcsönnek és 1008. évi oroszoknak vált javára. Varsó-búcsi rész-

vények visszavásárlásokra 3 százalékos nyertek és államvasuti részvények is szilárdabbak voltak. Hivatalos zárlat után az irányra kedvező behatással volt az amerikai értékek alacsonyabb londoni jegyzése. A készáruipiacz ipari értékei élénk és szilárd üzlet tárgyai voltak. Napi pénz 2 százalékos, ultimó-pénz 3%—3 és fél százalékos, pénz néhány napra ultimó: tul 2 és fél—4 százalékos, magánkamatláb 3 százalékos.

Berlin, febr. 25. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.70, osztrák hitelrészvény 212.10 Déli vasut 19.70, orosz bankjegyek 216.70, 4 százalékos új orosz kölcsön 94.70, Discontó Commandit 218.20, Dinamittruszt 187.60, Harpeni 180.30 Unifikált török járadék 94.60, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.90, Magyar kpronajárdék 91.90, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 851.75, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 271.80, Gelsenkircheni 202.70, Laurakohó 174.—.

Frankfurt, febr. 25. Zárlat. 4.2 sz. osz. papírjárdék —, 4 sz. osz. osztr. ar. jár. 98.60, Magy. ar. jár. 99.95, Osztr. hitelint. részv. 211.75, Osztrák-magyar államvasut 157.50, Északnyugati vasut —, Bustieh radi vasut —, Londoni váltóár 204.41, Bécsi Bankverein 142.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.90, 4.2 százalékos ezüstjárdék 9.20, Osztrák koronajárdék 93.—, Magyar koronajárdék 92.15, Osztrák-magyar bank 191.5, Déli vasut részvény 2.—, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 857.50, Párisi váltóár 809.75, Union bankrészv. 159.90.

Hamburg, febr. 25. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 96.80, 1860. sorsjegy 176.—, Déli vasut 19.60 4 százalékos aranyjárdék 98.20, Osztrák hitelrészvény 12.40, Osztrák-magyar államvasut 158.—, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.80.

London, febr. 25. Angol consol 80.70.

Páris, febr. 25. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 96.90, Osztr. aranyjárdék 101.20, Magyar arany járadék 96.90, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről —, 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 183.—, 5 százalékos marokkói járadék 529.— 4 százalékos 1890. román kölcs. 98.50, 4 százalékos amori. románjár. 1905. 94.05, 5 százalékos orosz járadék 10.70, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.10, 4 százalékos spanyol jár. 96.15, 4 százalékos unifikált török jár. 94.40, Török sorsjegy 219.25, Török dohányrészvény 383.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztrák Landerbank 586.—, Magyar jelzálogbank 540.—, Banque de Paris 18, 3 Banque Ottomane 706.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 742.—, Rio Tinto 17.17, Sucerie d'Egypte 91.—, Tula 482.—, Urükányi közsén 185.—, Chartered 43.50, De Beers 471.—, East Rand 118.50, Jagersfontein 211.—, Trans. Land Comp. 59.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.56, Váltó Bécsre (rövid) 105.5, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó rövid 1/8, Váltó Svájcra (rövid) 218.—, Csekk Londonra 252.95, Magánkamatláb 2.25.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjégzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	52.50	57.50
Márczius—májusra	53.—	58.—
Márczius—augusztusra	54.—	59.—
Irányzat: Igen szilárd.		
Bécsi nyersszeszjégzés	47.—	47.25
Prágai „	48.—	—
Lembergi „	44.—	44.25
Trieszti exportszesz (finom)	20.—	20.50

Kőbányai sertéspiacz.

Február 25. Árjegyzés. Hízott sertésárak. I. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 klgon felül) 167—168 fillérig, fialat közép (páronként 251—320 klg.) 168—171 fillérig, II. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 175—177 fillérig. Sertéslétszám: 1911. február 23-án volt készlet 16032 darab, 1911. február 24-én elszállított 112 drb, 1911. február 25. napjára marad készlet 15920 drb. A hízott sertés üzletirányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatóságától.) Február 25. Előző napi eladatlan maradvány 123 drb sertés. Pótfelhajtás 78 drb sertés. Mai felhajtás 310 drb sertés, összesen 511 drb sertés. Eladatott 455 drb sertés. Mai maradvány 56 drb sertés.

Árjegyzés. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 160—170 fillér. Fialat közép 220—230 klg.-ig életsúlylevonással 158—186 fillér. Fialat könnyű 120—120 klg.-ig életsúlylevonással 176—188 fillér. Husértés könnyű 140—300 klg.-ig életsúlyban 132 fillér. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

vezető: ERDŐS ARMAND.



Háromszor lett olcsóbb a sósborszesz az

ILLIOL

sósborszesz PASZTILLÁK

Által

Darabja 12 fillér.

Bizonyítvány.

A f. hó 18-án átadott „ILLIOL” sósborszesz pasztilla a mentholos sósborszeszek rendes alkatrészeiből áll és semmiféle más — esetleg az egészségre ártalmas alkatrészeket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca. másfél-két deciliter jóminőségű sósborszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k.
hítes kéményozóki vezényel.

Az ILLIOL sósborszesz pasztillák

feleslegessé tették a drága és törékeny üvegekkel

Az ILLIOL sósborszesz pasztillák

jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sósborszesz és ezáltal hatásuk utolérhetőnél gyorsabb és biztosabb lett.

Az ILLIOL sósborszesz pasztillák

ára darabonként 12 fillér
hozzáadandó 1 deci tiszta szpiritusz 20 .
fél deci víz —Eredmény: 1 1/2 deci kitűnő sósborszesz
összköltség 32 fillér,

ellenben ugyanezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 fillére. üvegnek tartalma csak 1/2 deci), tehát 3-szor annyi a 44 fillér, összesen 1 K 32 fill., tehát a megta arítás 1 pasztillánál már 1 korona.

Kapható mindenütt.

Nagyban eladás: Török József gyógyszerháza, Thallmayer és Seitz, Kochmeister Frigyes, Stessel Nándor, Molnár és Moser, Karesmaroff Adolf

Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvegezhető.

ILLIOL vegyészeti laboratórium

Budapest, IX., Páva-utca 7.

Telefon 52-09.

Neroli szörvesztő

egyetlen szer, mely a szöröket örökre kiirtja. A legerősebb szöröket is fájdalom nélkül azonnal kipusztítja. Szörök helyett hófehérre, bársonyimává varázsolja. Több kozmetikai kiállításon aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve, Artaimatlanóságért jótállók. Molnar Julia, Kossuth Lajos-utca 13., II. 5. Szállítás titoktartással 5 és 10 koronáért,

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 25. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Pieri Konstantin fiúmei dohánnyaruraktári és schivatali kezelőt a debreczeni dohánnyaruraktárhoz gondnokká, Jónás Ferenc pénzügyi fővizgatót pedig a beregszászi dohánnyaruraktárhoz segédítettte;

a nyiregyházi törvényszék elnöke dr. Wildt György tanfelügyelő nyiregyházi lakost a nyiregyházi törvényszék területére állandó oláh tolmácsá nevezte ki,

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Józsa Károly titeli állami polgári fiúiskolai igazgató-tanítót igazgatói minőségében megerősítette.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Erdélyi Ervin bazini járásbírói irnokot az ócsai járásbíró-sághoz;

a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Kocza Géza soproni állami főreáliskolai r. tornatanítót az aradi állami főreáliskolához helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Blatt Móricz veszprémi lakos Balassára, kiskoru Engelhard Armin miskolci lakos Elekre, Bettelheim Károly sólt-vadkerti lakos Galambosra, Grünfeld János és kiskoru Grünfeld Gyula kecskeméti lakosok Garzóra, Fleischmann Béla budapesti lakos Fejesre, Hausbrunner Emánuel budapesti lakos Halászra, Grünbaum Bódog budapesti lakos Gyulaira, kiskoru Friedmann Géza homonnai lakos Törökre, Geiger Izidor miskolci lakos Hege-désre, Gottlieb Zsigmond kaposvári lakos, valamint Károly és Margit nevű kiskoru gyermekei Garára, Ehrlich Mózes szolnoki lakos, valamint Pál nevű kiskoru gyermeke Kádára, Schlesinger József temesvári lakos Bartára, Csemperlik József budapesti lakos Csérrre, Róth Simon kiskörösi lakos saját, valamint Izabella nevű kiskoru gyermeke Vörösrre, Schwarczokpfi Sámuel alsólabasi lakos saját, valamint László nevű kiskoru gyermeke Szécsire, Neuspieler Armin budapesti lakos Nagyra, Folz Pál budapesti lakos Forgóra, Holeczberger Sándor debreczeni lakos Herézére, Budinszky István miskolci lakos, valamint Ferenc és István nevű kiskoru gyermekei Kallaira, kiskoru Goldstein Károly nagyváradlakos Garára, kiskoru Grün Dezső és Armin kaposvári, illetve pásztói lakosok Gyenesre, Ehrenfeld Lipót budapesti lakos Surányira, Hunnevald Móricz szentgáloskéri lakos Havasira, kiskoru Berger Ti-vadar Róbert budapesti lakos Szentiványira, kiskoru

Braun Gyula budapesti lakos Borosra, kiskoru Gemeine Lajos pusztavogyerádi lakos Gerőre, Brachfeld Gyula budapesti lakos Biróra, Gottlieb Albert budapesti lakos Gombosra, kiskoru Bulkó János nagybirczi lakos Biharira, kiskoru Ésik Károly és Gizella zsuzri lakosok Borosra, Herrenstein Sándor esáktornyai lakos Har-matra, Gottlieb Jozefa, valamint kiskoru Gottlieb Mar-git és Endre simonmajori lakosok Györgyre, kiskoru Goldmann Hugó budapesti lakos családi nevének Gár-dosra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A kolozsvári posta- és távirtdaigaz-gatóságához a Domokos községben (Szolnok-Doboka vm.) betöltendő postai ügynöki állásra március hó 24-éig; a pozsonyi főügyészséghez az aranyosmaróti ügyész ségnél betöltendő alügyési állásra két hét alatt; a pestvidéki törvényszék elnökehez irnoki állásra négy hét alatt; a szolnoki törvényszék elnökehez a karcozai járásbírósnágnál betöltendő végrehajtói állásra két hét alatt; Torontál vármegye alispánjához Nagybecskereken 3 hivatalozgái állásra négy hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

EGYETÉRTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

VIZÁLLÁS.

febr. 24. febr. 25.

febr. 24. febr. 25.

Table with columns for location (Inn, Ouna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Temesvár, Ung) and water level measurements in meters for various locations like Scharding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Gyúdik, Pancsova, Orsova, Morvafalu, Zsolna, Trencsén, Szedes, Szt.-Gothárd, Sárvár, Győr, Várasd, Zákány, Barcs, Eszék, M.-Szerdah, Zaráb, Sziszek, Mitrovicza, Deés, Szatmár, Kraszna N.-Majtény, Latorca-Munkács, Latorca Homonna, Ung, Perecsény, fissa, M.-Sziget, Tekeháza, V.-Namény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Becse, Títel, Ondova, Tapoly, Bodrog, Sajó, Borettó, Kőrös, Gy.-Fehérvár, Maros, Arad, Temes, Bóga, Kecskerek.

ÖN MAGÁNAK

ellensége, ha üzleti költségeit csökkenteni nem

igyekszik.

Kérjen mintákat sokszorosító viaszpapiros és festék

dobozárulnkból Roncoo vagy bármely más rendszerű sokszorosító gép számára.

Áraink és minőségeink minden versenyen felül állnak.

ZILAHY és SZABÓ

Írógép és írodabere-
deszési szaküzlete

Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9. szám.

Réztisztító pasztánk felülmulhatatlan! Sokszorosító- és írógépszalag-fel-
tées kezeket pillanat alatt tisztít.

Telefon 139-90.

Telefon 139-90.

Budapesti értéktőzsde. 1911. február hó 25-én.

Large table with multiple columns: Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Államadósság és más kölcsönök, Bankok részvényei, Különléte vállalatok részvényei, Bányák és téglagyárak részvényei, Gőzmalmok részvényei, Sorsjegyek, Pénznekem és váltók árfolyama, Vasművek és gépgyárak részvényei, Biztosító társaságok részvényei, Könyvnyomdák részvényei.

KÜLÖNFÉLÉK.

Piano.

Bolyongva, bandukolva nappal, éjjel,
Bánatmezőkön járok szerzetesjével,
Nyomom elvegyül fonnyadt falévellel,
O, pedig be szívesen megpihennék,
Egy szebb vidékre hej, hogy visszamennék...

Hull, hull az alkony, csend omlik a tájra,
Ballagva baktatok e bus magányba.
Nagy messze zokog eltévedt madárka...
Leperdél! egy-egy hervadt rózsza szirma,
Ugy elfakadnék néha-néha sírva...

Elekes Dezsd.

(A csillagjósok és VII. Edvárd halála.) VII. Edvárd király halála ismét alkalmat adott egy esomó angol asztrológusnak, hogy lapjaikban, az „Occult Review”-ben, „Zadkiels Almanac”-ban és az „Astrological Magazine”-ben eldicsekedjenek, milyen pontosan beválnak a jóslásaik. „Kedvezőtlen körülmények zavarják meg a király horoszkopját” — írta 1909 év nyarán az „Astrological Magazine” — „a Mars és Saturnus egy nagyon kritikus pontban fognak találkozni oly távolságra a Neptól, ami a király súlyos betegségére enged következtetni. Ha a csillagjós ennél többet nem mondott volna, ugy csakugyan meg kellene bámulni jóstehetségét, de volt a jóslatnak folytatása is: „A betegségnek azonban nem lesz komoly következménye”. Ez az utolsó mondat teljesen lerontja a jóslat értékét. A „Zadkiels Almanac” most azt írja, hogy ő még a király orvosait is figyelmeztette az uralkodót fenyegető veszélyre, de az orvosok nem törődtek vele.

Semmi körülmények között ne engedjék meg a királynak, hogy a tavasszal idegen országba utazzék — írta a csillagjósok közt nagy tekintélynek örvendő „Almanac” szerkesztője. Az intellem nem is volt hiábavaló, mert a király tényleg a biarrítzi uton hullt meg és ehez járult, hogy oly időben tért vissza, amely a csillagok állása szerint rendkívül kritikus volt rá nézve. Ha visszautazását három hónappal elhalasztotta volna, ugy még most is életben lenne. Az asztrológusok figyelmeztetését annál is inkább tekintetbe kellett volna venni, mert évekként ezelőtt megjövendölte már valaki és az benne is élt a köztudatban, hogy az

angol nemzetet 1910-ben súlyos csapás fogja érni. Hogy a kételkedőket minél jobban meggyőzzék arról, hogy a csillagjósok nem üres hóbort, az említett lapok egész sereg nagyon figyelemreméltó dolgot beszélnek el. Így például Walthamstowban élt egy Ralph nevű ember, aki ugyanabban az órában született, ugyanabban az órában nősült és pontosan ugyanabban az órában halt meg, mint Edvárd király. Még sokkal érdekesebb egy Hemmings nevű rövidáru kereskedő esete, aki György királlyal született egy napon. Azon a napon, amelyen a király trónra lépett, Hemmingsnek meghalt az apja és így ő örökölte az üzletet, szóval ő is trónra jutott. A királlyal egy napon nősült meg és ugyanez tizenöt gyermeke volt. Egy ilyen minta-alattvaló igazán nem tehetett egyebet, minthogy királyával egy napon költözött a más-világra.

(A házasságtörés büntetése.) A Louisiana államban elterülő tóban van a híres St. Malo nevű sziget. Az Egyesült-Államhoz tartozik, de valójában átengedték az ott lakó indián törzseknek. Az öslakók fejét „mester”-nek titulálják és a kormányzás gondját a „vének tanácsa” osztja meg vele. Nemrégiben a szigetre vetődött egy kalandoszerű, Maria La Vigne nevű szép amerikai leány és beleszeretett a „mester”-be, aki egy harmincz esztendő csinos mulatt, a „mester” viszonzta a szerelmet, hazavezette kunyhójába a szépséges amerikai leányt és királynővé proklamálta. Unalmában a szép Mária gunyolni kezdte a véneket. Így ellenségeivé tette azokat, akik azután rövidesen rájöttek arra, hogy megosolja férjét egyik szeretővel a másik után. A bölcs vének ugy rendezték a dolgot, hogy egy szép napon a féltékeny férj tetten érte szerelomérvagyó feleségét. A „mester” ekkor a gunyolódásokon felbőszült „vének tanácsa” hatalmába adta feleségét. Az öregek azzal kezdték az igazságszolgáltatást, hogy a szeretőt a királynő jelenlétében egy nyakára kötött kövel belökték a vízbe. Ezután Mária méztelenre vetkőztették és egy mocsár melletti fához kötötték. Millió, meg millió bogár szállt a mocsárból a meztelen testü asszonyra, ugy hogy rövidesen méhkaszhöz hasonlított a királynő. Mária kétségbeesetten védekezett a csipések ellen és borzalmas jajongása messzire elhangzott. Rövidesen elájult és nemsokára meghalt. A moszkitók azonban tovább csúpták a hullát is és nemsokára csontig leszedték róla minden húst. Ekkor megjelentek a birák, feloldották a köteleket és a hullát a vízbe lökték. Néhány nap múlva amerikai vámőrök találták meg. Most, mint a Newyork Herald jelenti, az

amerikai kormány elhatározta, hogy katonákat küld St. Malo szigetére és elfogatja a „mester”-t a vének tanácsával együtt.

(A zavarba jött főszerkesztő.) Mi lehet kínosabb egy főszerkesztőre, mint üres hasáb a lapjában, amelyre az utolsó pillanatban semminemű töltelékkel nem rendelkezik? Pedig ez volt az esete Rodemeyer urnak a Connecticut Daily News főszerkesztőjének. Miután végül arra a megdöntöhetetlen meggyőződésre jutott, hogy őt már semmi a hínárból ki nem huzza, hősies tetterre határozta magát: kabátot huzott és sétálni indult. Néhány perczel távozása után, három egymásután következő durranás és néhány borzalomkiáltás hallatszik az éjszaka csöndjében. A rendőrség egy-kettőre megjelenik és Rodemeyer urat jegyzőkönyvével a kezében találja, amint már szerkeszti szennázó ujdonságát, melynek önmaga volt a hőse: „A megtámadott hírlapíró, alcím: A gyilkosok menekülnek”. Természetesen a tetteseket soha se találták meg, az állítólagos „áldozat”, azonban kitűnő tárgyat talált két hasábra való kéziratnak. Amiből ismét levonható a következtetés egy amerikai szerkesztő élelmességére.

(Az utolsó ágyulövés.) Az 1870/71. évi német-francia háboruban az utolsó lövés 1871. február 13-án este háromnegyed 9 órakor Belfort ostrománál történt. A Páriszt ostromló csapatok 1871. január 27-én délelőtt tették az utolsó lövést, ez azonban nem volt egyszersmind a háborút befejező utolsó lövés, mint eddig sokan hitték, mert hiszen Belfortnál február 8-án még nagy harc folyt és ezt a várat csak 1871. február 13-án adták fel a francziák. Treskow altábornagy február 8-án rohamban bevette a Belfort előtti nagy sáncokat, a „Hautes perches”-t és a „Basses perches”-t és azután nyomban Belfort ostromához akart fogni, amely célból 48 ágyut állított fel a várfalak szemből. Február 10-én azonban már megkezdődtek a béketárgyalások, amelyek február 13-án értek véget. A tárgyalások alatt szünetelt a harc és egyetlen lövés se történt. Csak 13-án este háromnegyed 9 órakor — más szemtanuk állítása szerint fél 6 órakor — dördült el még egy utolsó ágyulövés a várból, amely még megölt egy német katonát. Azután végérvényesen befejezték a tárgyalásokat és az elesetteket eltemették a merouxi temetőben. A vár őrsége azonban csak február 16-án vonult ki a várból, február 18-án pedig bevonultak a németek.

GÁRDAHUSZÁROK

— REGÉNY. —

Írta: E. SCYRBON.

115

Mindketten erősen figyeltek s egy darabig számlálgatták az ágyudörgést. Elmélázásukból a trombita hangja riasztotta fel mindkettőjüket.

A kastély alatt, az ut kanyarulatánál vágatva fordult be egy csapat lovasvadász. Vezetőjük kardját előre szegezve mutatta az irányt.

Mary nem bírta ki tovább ezt a torturát. Beszélgette a szobalányt.

— Vannak még katonák a kastélyban? — kérdezte szilárd elhatározással.

— Igen, asszonyom! Szekerészek és egy csapat kürraszir.

— Azonnal tudja meg, hogy Saint Amand kapitány itt van-e még?

A szobalány eltávozott, Mary pedig nyugtalanul járt fel s alá szobájában.

A lány nemsokára visszatért s tudatta, hogy a kapitány alszik.

— Hajnalban érkezett haza, azt mondja a legénye, s igen el lehet fáradva. Ugy mondja a legény, hogy megkezdődött a háboru a János-dombnál.

Mary ismét visszaesett letargikus me-rengésébe. Kibámult az ablakon, s szinte bozankodva nézte, hogy mily nyugodtan jár-kül le s fel a kapu előtt egy ór.

Közben egyre sürűbben hangzottak az ágyudörgések. Néha-néha elhallgattak rövid időre s aztán még nagyobb erővel kezdték el az idegborzongató zenét. Most már csak nagy ritkán szüggelődött el a kastély előtt egy-egy kis lovascsapat, de annál sürűbben érkeztek vágatató lovasok, kik a kastély előtt megállottak egy pillanatra s aztán sietve folytatták útjukat a falu felé.

Már célfelé járt az idő, de a kora reggel óta folyton hangzó ágyuszó csak nem akart elhallgatni. Ugy látszik, az ellenség is erősen tartotta magát.

— Vajjon átmenjek-e hozzá, vagy magamhoz kéresem, — szólott Mary tétován, féligmeddig önmagához beszélve.

— Ne, ne menj át, — szólott Elise szinte parancsoló hangon. — Ezzel tartozunk méltóságunknak. Aztán meg nem is hiszem, hogy ne jönne át, há hivnök. Izenj át Juliettevel s meglátod, hogy nem fog ellentmondani.

Mary habozott.

— De ha nem jönne át, akkor...

— Nem, annyira udvariatlan nem lehet. Aztán kissé elgondolkodott s vontatott hanglejtéssel folytatta:

— Ha pedig nem jön, akkor ugy is mind-egy.

Mary idegesen kapta fel fejét s ijedt szemekkel kísérté barátjának minden moz-dulatát.

— Gondolod? — kérdezte alig hallhatóan.

— Istenem, csak nem mennél utánna, ha...

— De igen! De igen! Én, én utánna megyek, könyörögni fogok neki, ha kell térden állva — kiáltotta Mary ideges kitérővel.

— Ugyan, ugyan, — csitította Elise kifogyhatatlan türelemmel. — Erre nem fog rákérülni a sor.

— Te nem ismered. Büszke, nagyon büszke. Képes összetörni mindkettőnk boldogságát büszkeségeért.

— No, majd meglátjuk, egyelőre azonban nem szükséges felizgatnod magadat. Ne, ne félj. Küldd át Juliettet.

Mary gépiesen engedelmeskedett. Beszöngötte a szobalányt s átküldte, hogy keresse fel a kapitányt. Hosszu, kínos perczek teltek el visszaérkezéig. Mindketten érezték

e perczek súlyát. Juliette nemsokára visszatért s tudatta, hogy a kapitány azonnal átjön.

A perczek lassan multak. Valahányszor lépések zaja hallatszott a folyosó felől Mary mindannyiszor idegesen ugrott fel helyéről, Elise pedig távozni készült. Aztán, mikor elesenedett minden, mindketten felsőhajtottak, mintha nehéz kő esett volna le a szívükről.

Mary kétségbeesése egyre nőtt.

— Hátha nem jön? — gondolta ezerszer is.

Az ajtón egyszerre halk kopogtatás hallatszott. Mindketten felneszeltek, Elise sietve vonult vissza a szomszédos szobába, Mary pedig riadt tekintettel fordult az ajtó felé.

— Tessék, — nyögte ki végre remegő hangon.

Az ajtó esendesen feltárult, s Viktor lépett be rajta teljes díszben.

Maryn erős elfogódottság vett erőt. Szeretett volna valamit mondani, de szavai elakadtak valahányszor a kürraszir hideg márványarczára csett tekintete.

— Foglaljon helyet, Viktor, — szólalt meg végre alig hallható hangon. Én... én igen sokat szeretnék önnel beszélni.

— Parancsoljon, asszonyom, — szólott a kürraszir kifogyatalan hideg udvarias-sággal.

— Nem, ne mondja így, parancsoljon és...

Viktor érezte, hogy mit akar most mondani. A szoba padlójára ezegezett tekintet, a halvány pír az arcon, elárulták, hogy az „asszonyom” igen erősen volt hangsúlyozva. Viktor azonban mindezt nem akarta most észrevenni. Mereven bámult maga elé, mint-ha környezete egyáltalában nem érdekelte volna.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1911. február 26-án.

NEMZETI SZINHÁZ

Délután mérsékelt helyárak.

A szentivánéji álom.

Színmű 5 felv. Irtá: Shakespeare. Zenejét szerzette: Mendelssohn. Fordította: Arany János.

Személyek:

Theseus	Somlai
Egeus	Mihályi
Lysander	Nádai
Demetrius	Rajnai
Philostat	Börös
Vaczkor	Pethes
Gyalu	Horváth
Zuboly	Rózsahegyi
Dudás	Dezső
Orrondi	Hajdu
Osztvér	Kovács
Hippolyta	Aczél I.
Hermia	D. Ligeti J.
Helona	Paulay
Oberon	Mészáros A.
Titania	Lenkey H.
Fuck	Varadi A.

Kezdeté 1/3 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Drághy Éva esküje.

Dráma 3 felvonásban. Irtá: Pekár Gyula.

Személyek:

Homonnai Drugh	Szacsav
Belek Zsuzsa	Jászai M.
Homonnai Bálint	Bakó
Drághy Éva	P. Márkus E.
Serény Miklós	Beregi
Oz. Drághyó	S. Fáy Sz.

Kezdeté 1/3 8 órakor.

VIGSZINHÁZ

Délután mérsékelt helyárak.

Osztrigás Mici

Irtá: Feydeau. Fordította: Béldi Izor. Bohozat 3 felvonásban.

Személyek:

Polypon	Balassa
Gabriella	Kiss I.
Br. Polypon	Vendrey
Corinnon	Tapolczai
Osztrigás Mici	Varsányi.
Marolier	Bárdi
Varlin ügynök	Dayka
Chanteau abbé	Tihanyi
De Valmonté	Rónaszékiné
De Valmonté fia	Tanay

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A proféta.

Színmű 4 felvonásban. Irtá: Lengyel Mounyért.

Személyek:

Poreival Boyer	Hagedüs
Frederic Pearstone	Fényesi
Sybill Pearstone	Varsányi I.
Gamil Andrews	Ifj. D. tróli
Lady Agatha	Haraszthy H.
Miss Ruby Holder	Molnár A.
William Greenwood	Tapolczay
Sir Gordon	Vendrey
James Blake	Sarkadi
Ja-ba-ba	Hegedüs
Roro-la	Szerény
Tajon	Bárdi
Mai-u	Gyözö
Kapitány	Balassa
Robert	Kassay

Kezdeté 1/3 8 órakor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak, Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák. Foghuzások (altatásban is). Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése. Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Videkek félnap alatt megkapják műfogukat.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma vasárnap, február 26-án délután fél 4 órakor

jótekonyczélú előadás

a VIII. ker. általános Közjótékonyági Egyesület pénztára javára, felemelt délutáni helyárakkal.

Este 8 órakor nagy előadás.

.. Mindkét **MERIAN** kutyaszín-előadásban **MERIAN** haza, Tenka és a többi attrakció.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám. Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órakor. Egészen új műsor! Két szenzációs premior!

MOZOG AZ URAM.

Bobozat, irta Gabányi László.

Sláger! Világszenzáció!

Mammon der Geldgott.

Fantasztikus operette, irta: J. Latiner Zenejét szerzette: Friesl. Amerikában több mint ezer előadást ért. A lengyel bibliai operett társulat vendégjátéka. Sok új attrakció, és nagyszerű szólószámok. A pazarlónyi omeletli táncot műsorba új. Negyven szép nő fellépte. Reggeli: cigányzene. Kezdeté éjféltor. Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás, mérsékelt helyárakkal. Kezdeté délután 1/4 órakor. — Jegyek kaphatók az orfeum pénztáránál és a Hun-Ária fűrdőben.

Ma, vasárnap 1911. február 26-án a

FŐVÁROSI VIGADÓBAN

az idei farsang legnagyobb

elite álarcos-bálja

a pesti izr. nőegylet javára.

Előre váltott belépőjegyek ára 4 korona. Kaphatók az ismert elárutóhelyeken; ezse a pénztárnál 5 korona.

Kezdeté 9 órakor. Kezdeté 9 órakor.

Kedden, márczius 14-én és szombator, márczius 18-án. — Royalterem.

Yvette Guilbert

2 francia Chanson estélye. Jegyek 12-10-6 4- kor. kizárólag Méry Béliánál, Andrassy-ut 12.

Kedden, február hó 28-án. Royalterem.

Brüsszeli

vonósnegyes 2-ik és utolsó kamaraestélye (hérl. 4.) dr. Adler Mihályné zongoraművész: közreműködésével.

Jegyek: 10-6-4-2 koronáért kizárólag Méry Béliánál, Andrassy-ut 12.

Haggenmacher Szt.-Gellért-sör

.. csapolása ..

- | | |
|---|--|
| Egyed György I. Krisztina-tér, Zöldfa. vendéglő | Wagner Vilmos VI., Andrassy-ut 44. |
| Markovics Domonkos I., Döbrentey-tér 5. | Kottinger János VI., Teréz-körút 17. |
| Kubancsek Venczel II., Budai Vigadó | Waltz György Kéményseprő-vendéglő VI., Aréna-ut 106. |
| Borovszky Lajos II., Pálffy-tér | Szűcs Benő VI., Király-utca 100. |
| Dörer József III., Zsigmond-utca Lukács-fürdő mellett | Özv. Jahn Edéné VII., Király- és Valéró-utca sarok |
| Hlatky Sándor III., Óbuda, Fő-tér | Schneider Lipót VII., Király-utca 7. |
| Gottler László IV., Veres Pálné-utca 4. | Szűcs József VII., Damjanich-utca 28. |
| Raposa István (Nemesák Mihályné) IV., Egyetem-tér | Wachata Győző VIII., József-körút 40. |
| Bertha Gyula V., Lipót-körút 21. | Gebauer Ferencz VIII., József-utca 46. |
| Schück M. V., Lipót-körút 11. | Mertl István IX., Üllői-ut 111. |
| Nemesák Mihály V., Szabadság-tér 6. | Pászán Károly IX., Mester-utca 54. |

MINDENKI aki irodákban, hivatalokban, üzletekben s gyárakban a tisztaságot, kényelmet és egészséges életet szem előtt tartja ..

AZ „A. B. C.”-NÉL higién. tisztított kölesöntőközöknök, portörölköknök, padlóruháknak bevezetését, nagyon olcsó kölesöntő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-
KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kölcsonzó Vállalat, **Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-36.** Külön osztály vendéglők részére.

Gyöngye embereknek
sovány vézna gyermekeknek
sápadt nélkülözhetetlen a **KRIEGNER-főle**

TOKAJI CHINA-VASBOR

mely az összes vaskészítmények között első helyen áll és az orvos urak is világszerte rendelik évtizedek óta. Valódi s puttonos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű és hatása biztos. Egy üveg ára 6 K, kis üveg 3 K 20 fill.

KRIEGNER gyógyszeriparban Budapest, Kalvin-tér (Baross-utca 2.)
Postai szétküldés naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

HARMONIA részv.-társaság

Budapest, IV., Váci-utca 20. szám.

A székesfővárosi Vigadó összes termelében április hó 11. és 12-én a

WIENER Philharmoniker

135 tagból álló zenekarának hangversenye

Weingartner Félix vezetésével.
Helyárak: 4-20 K-ig.

Figyelmeztetés! A Harmonia R.T. hangverseny-rendezőse a t. közönség b. figyelmébe ajánlja, hogy február hó 28-ig csakis két estélyre együttesen ad ki jegyeket és fogad el előjegyzéseket. Az egyes jegyek árusítása márcz. 1-én kezdődik.

Teheráni perzsa-szőnyeg behozatal

Telepek: Teherán Hiabani Lalezár. Dus választék az összes keleti szőnyegekben. Művészies szőnyeg-javítás, porolás, mosás és meg-
övás saját gyártelepünkön. ..

Üzlet és iroda: **Bpest, IV., Eskü-ut 5. (Klotild-palota)**
Telefon 15-60.

Guttermuth János

fogműterme, Baross-tér 18. szám.

Műfog.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házából 8 évi pontos lakbérfizetés dacára minden ok és megkérdőresem nélkül! 650 K-val kistegeztattam. Műtermemet már Baross-tér 18. sz. alá helyeztem át. Keleti pályaudvar közelében. Telefon 156-63.

TYURIN!!

használatá után nincs többé baromfivész.

1 nap alatt megszűntet mindenféle vészt.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szer használják, ott baromfivész nincs, s hosszú időre vézmentesíti a baromfiakat.

1 nap alatt megszűnteti a vészt. Minden üveghez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárhozál:

Dr. ODOR BÉLA gyógyszerésznél:
NAGYENYEDEN.
Sürgőnyczim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszétküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

Szén és kocsz nagyban és kicsinyben **Salamon Jakab és Társaság** czégnél
Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.
Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. február 26-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Carmen.

Dalmi 4 felvon. Zenejét szer-
zette: Bizet. Szövegét Marimés
Prosper beszélté után írta Meil-
hac és Halévy L. Fordította:
Abrányi Ernő.

Személyek:
Don José: Környev
Escamillo: Rozsa L.
Dancatre: Ney B.
Remendado: Pechler-
Zuniga: Kornai
Meralis: Mihályi
Lillas Pastia: Zolnai
Carmen: Szemesi
Micaela: Hajdúne
Frasquita: Fayer M.
Mercedes: Bertis M.

Kezdete 7 órakor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.

Ma két előadás.

Délután 3/4 órakor mérsékelt
helyárakkal (nagy családi
előadás) az összes elsőrangú
attrakciók fellépésével. Este 8
órákor rendez helyárakkal
legelsőrangú színházi- és
variété-előadás.

Kornai Berta vendég szerepe-
lése az Isteni éj című Dostal
operettben. Partnerrel: Szalontai
Feriike, Palásthy, Bar-
sony, Sarkadi, General
Edward La Vine a világ
legkiválóbb komikus zsonglőre.

Bross Carr kreol táncospár
A primadonna, bohózat.
Játsszák: Kornai Berta, Viola
Giza, Tihanyi, Barsony,
Sarkadi, Gabany, Bros
Miss Arbra zenei excentrikusok
Simon et Paris, Zelnesen,
Valse brune (Ejféli keringő).
Heltai Jenő szentírózott dala.
Solti Hermina új slágere:
A nadrágszoknya! A Palkó.
Új szökök, új tréfák és 12
attrakció.

Minden vasár- és ünnepnap
délután 3/4 órákor mérsékelt
helyára délutáni előadás az
összes attrakciók fellépésével.

KIRALY SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárakkal.

Czigányszerelm

Operette 3 felvonásban. Szöve-
gét írta: Bodánszky Robert
és Willner A. M. Zenejét írta:
Lehár Ferencz.

Kezdete 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Fedák Sári vendégfellépésével

A babuska.

Vaudeville 3 felvonásban. Írta:
Flers és Caillvet. Fordította:
G. b. r. Andor. Zenejét szerzette:
Pál Léo

Személyek:
Prümigine: Hürmath I.
Ivetté: Várady
Dolajurelle: Rátkai
Tiboriusz: Király
Buriion: Németh I.
Rozalilla: Fedák S.
Talmu szingazgató: Lalahar
Pévács: Palasz
Pochka: Fayer M.

Kezdete 1/2 8 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A vasút.

Kezdete 1/2 4 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Eva.

Írta: Ráth-Égh István.

Kezdete 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Vépszínház-utca 1-3.

Telefon 68-39.

PERDITÁK

Szociológiai mozgófény-
kép három felvonásban.
A leánykereskedelm el-
len alakult nemzetközli
liga megbízásából írta
Ju'cs Renard
Azonkívül a teljesén új
félhető műsor.

Munkás ember Szegény ember

a telet könnyen türi

Miért? Miért?

1. Mert minden szegény em-
ber házában van egy olcsó
űveg valódi

DIANA SÓB- BORSZESZ

ami pótolja az egészséget.

2. Mert aki Diana sósbor-
szeszszel bedörzsölteti ma-
gát, az másnap frissen és
egészségesen folytathatja
munkáját.

3. Mert a Diana sósborszesz
czukorra cseppentve a leg-
kellemesebb ital és enyhíti
a belső fájdalmakat.

4. Mert a Diana sósborszesz
a legjobb étvágygerjesztő
háizszer.

5. Mert aki egész nap talpon
van, dolgozik, mozog, gör-
nyed vagy bármilyen más
nehéz munkát végez: annak
feltétlenül jól esik egy kis
bedörzsölés a valódi Diana
sósborszeszszel.

6. Mert a Diana sósborszesz
erősíti, edzi, frissíti az
emberi szervezetet, a cson-
tokat, ereket és inakat.

7. Mert a Diana sósborszesz
enyhíti az összes fájdal-
makat már a masszázás
alatt.

Eppen ezért minden szegény
és munkásember vásárol
DIANA SÓSBORSZESZT
44 fillérért
eredeti üvegekben.

Erényi Béla
gyógyszerész,
Bpest, VII., Károly-körút 5

BOROLIN
SÓSBORSZESZ
HÁIZSZER

250 ÜVEGENKENT. 2 KÖR. ÜVEGENKENT.

FEJFAJÁS, TÜNETI LOB, IDEGSÁBA, REUMA, KIVÁLO FERTŐLE-
NÍTŐ HÁIZSZER.

FOGFAJÁS, GÜMÖKOROS IDEG ES IZOM FÁJDALMAK, CSÚZ, ISCHIASZ, MŐSZEY, KAPHATO MINDENHÖT

BRISTOL-szálló.
Naponta **HANGVERSENY**
Délután a Társalgóban. Este az Étteremben.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete
BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.
Elvállal ablak és erkélydíszítéseket.
Kertek, parkok tervezését, alakítását,
fentartását. Alkalmi és állandó díszí-
téseket. Téli kertek berendezését, min-
den e szakba vágó munkát. " " " "
Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegy-
ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

**Elsorendu
Zongorák
Kovács Gyula**
zongoratermeiben,
Bpest, V., Gresham-palota.
Ferencz József-tér 7.
Világhírű Perzina zongorák
egyedüli képviselője.

Ki meri elmondani
magáról, hogy zongora vételnél nyugodt lélekkel
meg merne bizni szakértelmében. — Nemesak
laikusok, de fejlett zenei tudásu emberek is
gyakran súlyos anyagi csatlódások árán jöttek rá
arra, hogy zongora vásárlásnál legnagyobb bizto-
síték az eladó czég intaktsága, becsületessége
és ami szintén fő, műérzéke. A

MUSICA R.-T.
nem száraz elárúsítója vevőinek, de egyben
jóindulatu barátja, tanácsadója, itésze. Ha tehát
nem akar csalódni, ha nem akarja drága pénzét
kockáztatni, ha készpénzért vagy igen előnyös
feltételek mellett jó, szép, modern és művészi
kivitelű zongorát, vagy pianinót akar vásárolni,
forduljon teljes bizalommal Magyarország leg-
nagyobb zongoratermepéhez, a

MUSICA részvénytársasághoz
befizetett részvénytőke 600.000 kor.
Igazgató: Sternberg Dezső.
A legkiválóbb zongoragyárak: Ehrbar, Grotrian
Steinweg's Nachf. stb. vezérképviselője.
Budapest, VI., Teréz-körút I. sz.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2

Vasárnap, február hó 26-án

két előadás.

Délután 3/4 órákor mérsékelt helyárakkal:

nagy családi előadás.

az összes elsőrangú attrakciók fellépésével. Este 8 órákor

rendez helyárakkal: a februári műsor bucsuja.

General Edward La Vine

a világ legjobb komikus zsonglőre. Európá-
ban még nem látott Isteni éj nagy operett
mutatványival. — A nadrágszok-
nya. Új sláger. — Bros and Miss Arbra. Csodálatos
zene excentrikusok. — Valse brune Heltai Jenő szeni-
rózott dala. — Brothers Carr a népszerű kreol fiúk.

Solti, Szalontai, Tábori, Barsony, Palásthy, Viola
Sarkadi, Tihanyi, Csanai, Orbán, László, Seress,
Lugosi, stb. — Új szökök, új tréfák és 12 attrakció.
Minden vasár- és ünnepnap délután 3/4 órákor mérsékelt
helyára nagy gyermek előadás, az összes attrakciók
fellépésével.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

9 órákor! 9 órákor!

ENYÉM TIED ÖVÉ!

Bohózat, írta Günger Adolf, fordította és átdolgozta Steinhardt.

11 órákor! 11 órákor!

FEGYVERGYAKORLAT.

Bohózat. Írta Günger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt.

Steinhardt, Hunyadi, Szüke Szakáll új kuptékkal.

Ejfelől reggel 5 óráig cabaret belépődij nélkül.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt hely-
ára előadás. Kezdete fél 4 órákor.

Jegyek: d. e. 10-15 d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap
a Hirsch Jakab-féle nagyüzsdében Andrássy-ut 19. és a
Hungária tőrőben.

BUTOR

Költözködés miatt az egész raktárt készpénzért és
részletre kiárusítjuk. **Műbutor Kereskedelmi**
Részvénytársaság, Budapest, IV., Arany-
kéz-utca 5. szám. Telefon: 71-52.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1911. február 26-án.

MAGYAR SZINHÁZ.

Fényes Annus felleptével

A kis lord.

Eletkép 3 felvonásban. Irta: Burnett Hodgson. Fordította: Hóó Sándor.

Személyek:

Dorincourgróf	Sebestyén G.
Errol Cedrik	Fényes A.
Hawisham	Réthy
Higgins	Kürthi
Hobbs	Boross
Dick	Huszár
Tomás	Geó
Mr. Errol	Báthori
Minna	Csatai J.
Mary	Geó I.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárrakkal.

Anatol.

Öt egyfelvonásos. Irta: Schnitzler Artur. Fordította: Biró Lajos.

Személyek:

Anatol	G. In
Hona	Göthns
Max	Z. Molnár
Gora	Tóth I.
Gabi-lla	Báthori G.
Bianca	Nagy T.
Annie	T. Forrai R.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Fővárosi Városi Színház

Déliújár mérsékelt helyárrakkal.

A halhatatlan lump.

Irta: Dürman Felix Zenéjét szerző: Eysler Edmund. Fordította: Hervay Frigyes.

Személyek:

Treytay Lujza	Küry K.
Ritter János	Sziklai K.
Anna	Hudacsák
Jankai Róza	Lányi E.
Rumpelmayer	Kabók
Flórian	Szalay
Mimi	Hády L.
Bumgartner	Lubinszky
Reisleitner	Bihary
Reisleitnerné	Veszprémi

Kezdeté 1/2 4 órakor.

Este rendez helyárrakkal.

Muzikusleány.

Operett 3 felvonásban. Irta: Jánó György és Buchbinder B.

Személyek:

Eszterházy herceg	Fekete
A kis herceg	Koleman B.
Haydn József	Kabók Gy.
Rézi, tehensleány	Küry Kiara
Elena Montebelli	Pálffy M.
Tanító	Sz. Ráday J.
Péter	Szalay
Hözű zsidó	Keller

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Royal Cabaret

A Royal Orientum épületében. (VII., Erzsébet-körút 31.) Budapest legelőkelőbb éjtelutáni szórakozó helye.

40 női szépség lép föl ének- és tánc számokkal. Az előadás kezdete éjjel 12 órakor. Többek között fellépnek: Farfalla, Zelinosz quintett, Miss Darlington, Lirid Peters, Susi Lucia, Miss Zen Doo, Major Mariska, Toto Rufat Bey, Mlle Ferrasiris, Molly Perlyt, Carola Wolter, Lilly Harrison, Mand Delaunay, Brothens Carr, Maritta Itolowa, Margaret duo, Teléki Evi, Arta Veron, Ligeti Mariska, Antal Irén, Varsói Adél, Mimi Corintha, Perányi Nusi, Annie Neumann, Lulu Kaskal. — Belépődíj 1 korona. — Egy óra után szabad bemenet. — Keringő verseny. — Parszangi táncok. — Reggel 6 óráig orgányzene. — Külö Vincze és zenekara.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

9 1/2 órakor! Ma Ujdonság!

A „Doktor feleség“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 órakor! Ujdonság!

„Die höhste Frechkeit“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Trebitsch Sándor. Rott Sándorral mint Lisette szobaleány. Jegyek elővetelben a napnál pénztárnál d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. — Konti különlegességi tőzse, Andrássy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdében, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az 1-ső emeleti Casino de Pa isban a világ legelső ének- és táncszámok fellépte.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmatlan tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, me encze- és kádifürdők, melyek kiváló gyógyhatással használtak az összes reumatikus és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénas- és villamosvíz fürdők. Ivo- és belélegzési kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.



NEM BÉRLI
a résztételtetés lépé alatt,
hanem azonnal Öné a
zongora
de csak ha 10 forintos
havi részletfizetésére

Reményi Mihály
a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg
Budapesten, VI., Király-utca 58. sz.
Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjtalan.

VILÁGRA SZÓLÓ TALÁLMANY!
Diogenes végre megtalálta az embert
kinél eredeti festmények tárlati művészekből feltűnő olcsó áron vásárolhatók. Győződik meg személyesen a Magyar Műkereskedelmi Vállalat szalonjában
Budapest, VI., Nagymező-utca 4.
Belépődíj nincs! :: Belépődíj nincs!



HUBERT J.E. sz. kir. udv. szállító POZSONY

Szőnyegujdonság!
300/200 cm. nagyságu nyírott Jaquard-szőnyeg elpusztíthatatlan minőségben
6 frt 20 kr.-ért kapható
Szőnyeg-udvar
Király-u. 32. (az udvarban.)
Videki rendelések pontosan eszközöltek.

PETROLNERUDA
A LEGJOBB HAJAPOLÓSZER
Neruda Nándor
C.S. KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ
BUDAPEST, IV. KOVÁCS LAJOS U. 7.

Benes Károlyné
VI. ker., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermélvel kapcsolatos csinosított szobaszabászati- és varrodatanintézetében
a beiratások a XII. ker. tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12 ig. d. u. 2 óratól 6-ig eszközölhetők.

Rézágy 32 frt
Aczélcsontnyelvénybetét vaskerettel 5.50
Összesen vaságy matracczal 8.75



Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillezve 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít
NÉMETH fémbutorgyára,
V., Koháry-u. 19A

Valódi Brünni Szövetek
1911. évi tavaszi és nyári idény.
Egy vég 3.10 mtr hosszú teljes ur öltönynek elegendő (k a b á b), n a d r á g, mellény) ára csak
1 vég 7 korona
1 vég 10 korona
1 vég 12 korona
1 vég 15 korona
1 vég 17 korona
1 vég 18 korona
1 vég 20 korona
1 vég, fekete szalon öltönynek K 20.— felöltőszövetek, turistaloden selyemkammarnak stb. stb. szállít gyári árban a szolidnak elismert
posztógyári raktár
Siegel-Imhof, Brunn.
Minták ingyen és bérmentve.
A magánvevők előnye szöveteket közvetlen Siegel-Imhof cégnél a gyártás helyén vásárolni, felette nagyok. — Kolosszális áruforgalom következtében mindenkor legnagyobb választék egész friss szövetekben. Legolcsóbb szabott árak. A legkisebb megrendelés is teljesen mintá szerinti és legelőkelőbbben lesz eszközölve.

Ne vegyen
Közvetítésre beszerzőgépet, mert közpénzért grammofont már 25 koronáért, Eufont már 35 K-ért kaphat
Ha nem akar
ötzörös áratát
fizetni
Kérje legújabb grammofont és Eufon aranyzékemet. Szonációs hanglencze, ujdonságok darabja kor. 2,40 (Jegyzék ing. en). Összes hangszerek javítása.
Reich Aladár műhangszerkészítő
Budapest, Akácfa-utca 36 D.



Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.
Elnök: Herczeg Windischgraetz Lajos.
Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes! Eredetisége s fölülmulthatatlansága tette azzá!!

5 kg. postakosár:

3 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—
1 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu	—
1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár	K 12.—
3 palack 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—
1 " vagy	K 7.10
3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—
1 " vagy	K 7.40
3 palack 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—
1 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	K 15.10

Ládában:

20 palack 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni	K 36.—
12 palack 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palack 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kövér aszu	K 55.20

Hordóban:

60 liter 1908. évi finom tokaji asztali bor	K 60.—
60 " 1907. " " pécenyé bor	K 72.—
60 " 1904. " zamatos szamorodni bor	K 90.—
60 " 1901. " kiváló szamorodni bor	K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládaért semmit se számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásra bérmentve küldünk minden részletet. Készletek arányzékkel szívesen szolgálunk.

ARCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES!
ORIZOL
" vagy Rizsvaj törv. védve. "
Az éretlen rizs TEJNEMÜ nedvéből készített csodás és gyors hatású arcz-szépítő.
Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.
Főraktár Magyarország részére:
Bpest: Török gyógytár Király-u.
Kolozsvar: Dr. Biró gyógytára.



Az ujonnan épült

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

VI., Andrásy-ut 39. szám alatt

m e g n y i l i k

folyó évi márczius hé

3-án délután 3 órakor.

A GANZ és TÁRSA

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN
t. cz. részvényesei az 1911. márczius 16-án délutáni 5 órakor
Budapesten, X., Kőbányai-ut 31. szám alatt a gyár helyiségében tartandó

negyvenkettedik rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

NAPIRENDI:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1910. üzletéről, 1910. évi mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség elosztása iránti határozat-hozatal és a felmentvény megadása.
2. Az igazgatóság javaslata készpénzben befizetendő és a részvényeseknek elővételi jogosultsággal átengedendő 1200 darab K. 800 n. é. névre szóló részvény kibocsátása iránt.
3. Az igazgatóság javaslata a Danubius hajó- és gépgyár részvénytársasággal való egyesülés iránt.
4. Az igazgatóság javaslata 3600 darab K. 800 n. é. névre szóló részvény kibocsátása iránt a Danubius hajó- és gépgyár r.-t. részvényeivel való kicserélése céljából.
5. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok némely pontjainak megváltoztatása iránt.
6. Választás az igazgatóságba.
7. Választás a felügyelőbizottságba és a megválasztottak tiszteletdíjainak megállapítása.
8. Az egyesülés keresztülvitelével az igazgatóságnak való megbízása.
9. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 14., 15. és 36. paragrafusai értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesek bíznak szavazati joggal, kiknek részvényei a társaság könyvében legalább három hónappal a közgyűlés előtt nyukre irattak át és akik részvényeiket legalább három nappal a közgyűlés előtt a társasági pénztárnál letéteményezték.
Egybírt részvények helyett budapesti nyilvános hitelintézetek letét-jegeit is lehet letenni, ha ezekből kivágják, hogy a letéteményezett részvények a társaság részvénykönyvébe a letéteményező névre vannak beírva.
A közgyűlésen minden alapszabályszerűen letéteményezett egy-egy részvény egy-egy szavazatra ad jogot, ha azok száma nem több tiznél. De ezen számon felül csak minden öt-öt részvény után esik egy-egy szavazat. A szavazás jogát meghatalmazott által is lehet gyakorolni, meghatalmazott azonban a törvényes képviselőket kivéve, csak szavazatképes részvényes lehet.
Az évi mérleg, a felügyelőbizottság jelentésével együtt, folyó évi márczius 6-tól kezdve a gyári igazgatóság irodájában X. Kőbányai-ut 31. a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.
Az igazgatóság.

Finom uri fehérneműk
legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat cégégnél
VI., Budapest, Andrássy-ut 50. sz.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusia) Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesti felel érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomáig és onnan közlekednek, ugyiszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb.
A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyiroda, Budapest (V., Vignád-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodája.



TELEFON 177-41. porosz köszentéglá a legjobb, a legolcsóbb, a legtisztább, ennélfogva a legkedveltebb

FÜTŐANYAG!

Nem piszkít
Nem porzik
100 darabonként
Sulyhiány kizárva

PONGRACZ és PONGRACZ
Budapest, VII., Erzsébet-körut 50.

Egy órai fűtés 3 fillér!

Szenzációs olcsó árak!

Flaneltakaró kitűnő minőség 140x190 cm. minden színben 2 K 50 fill.

Rézkarnis 170 cm. hosszú, masszív kivitel, teljesen felszerelve 4 K

2 ágú, 1 asztalterítő, tartós minőség, zöld vagy bordó alapon 10 K

Cloth paplan, könnyű vattával, jó béleléssel 7 K

Tüllbucsfemmel félsztor, 150x260 cm. fodorral gazdag hímzéssel 7 K

Legtartsóbb futószőnyeg, minden színben 90 cm szélességben 1 K 50 fill.

Legnagyobb választék!!!
Legszolidabb kiszolgálás!
Vidékre postautánvétellel!
Meg nem felelőért a pénzt visszaküldjük.

Szőnyegvásár

Révay-u. 2. sz.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Kigyó-védjegy.

Turista-fluid.

Egész üveg ára K 2.-
Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valódián kapható a gyógy-szertárakban. - Főraktár:

Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u. 26.

BUTOR

üzletünk
felozlatása

folytán minden elfogadható áron kiárnsítjuk egy a raktáron, valamint a még munkában levő asztalos- és kárpitobutorokat, búforszövegeteket, különféle függönyöket és anyagokat és az üzlet-hez tartozó tárgyakat.

Patyi Testvérek

BUDAPEST,
VIII., Rákóczy-ut 7. sz.

Pannónia-csallóda mellett.

Sas szálloda

Budapest, IV., Sarkantus-utca 12. Szobák mindenkori jutányosan kaphatók.

FŐNÖKÖK

ezrei eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tanulóbarát, összeszabdíltentűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás ország-szerte. Arjegyzék ingyen és bérmentve. UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker. Erzsébet-körut 28. sz. Telefon 122-80.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellékkeresetre reflektálnak, közzölik címüket.

forduljon minden érdek-lődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtázta anyagra.

NAGYENYED-re Gyümölcsfacsemeték

Alsófehér m. sötányiak, diszoszerjék, tülevelek, kertés növények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok (elsőrendű árú)

Európai és amerikai sima és gyökerekes vesszők. (Oktató díszarjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Tarsai

faiskolák és szőlőoltványtelepek

Arjegyzéket kérők és megrendelők sziveskedjenek „A KERT”-re hivatkozni

BÉRCZI VITRAGE

(minta 28.253 sz. a. védve)

60/85 cm nagyságban fodorral borítottúre Point-Lace szalag munkával darabja

1 korona 50 fillér

sárgarézruddal és gyűrűkkel együtt

Bérczi D. Sándor

BUDAPEST,

Főüzlet: VI., Dessozffy-utca 5. Telefon: 109-06.

Fiókiüzlet: VIII., Üllői-ut 4. sz. Telefon: 141-53.

Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetőség, Szeged.
404/1911. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETME NY.

(kövezési anyagok szállítására.)

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége ezennel nyilvános pályázatot hirdet a vonalain 1911. évben szükséges kövezési anyagok szállításának biztosítására.

Jövő 1911 évben a következő mennyiségek szükségesek: 57800 drb fejkő egyszerű, 14400 drb fejkő 1 1/2-es, 23300 q soros idomított ciklops kő, 2900 köbméter kötörmelék (zuzalék).

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségénél megszerzhetők s a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerzhetők.

Az általános feltételek ára 50 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esetén bérmentesítésre még 20 fillér beküldendő, a nevezett hivatalhoz.

Az ívenként 1 koronás magyar okmánybellelyeggel ellátott ajánlatok ezen külözimmel „Ajánlat a 401-1911. számú pályázati hirdetményben kiirt anyagokra” 1911 évi márczius hó 22-ik napjának déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége I. osztályának főnökéhez benyújtandók vagy postán beküldendők.

Bánatpénzül az ajánlott anyag értékének 6%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1911 márczius 21-ik napjának déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján beküldendő.

Az ajánlati felhívástól eltérő szabálytalanul kiállított ajánlattevő által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, sértett, vagy pecséttel le nem zárt borítékba helyezett, elkésve, vagy táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre névze bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1911. február hóban.

Az üzletvezetőség.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióának bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénel, oszúnál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárlaskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti áveget fogadjunk el, mely a „Horgony” vedjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. - Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerertára az „Arany orszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

GUMMI-HALHÓLYAG ÖVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönleges tucatszaja 12. — korona. 3 tucatzal 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosiilag rendezve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk. **BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.**

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR** VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

„A köztudatba ment át“, :: hogy csakis **KALLAI LAJOS** motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motorcséplőkészleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár! **Fontos figyelmeztetés!** Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai nevű cégekkel.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORAUZLETE. Alapított 1847.

Brauswetter János Szegeden. Ca és kir. Kísérőlapos szab. chronometer- és műórák, fűtőkész. a remontoir. Ingóráknak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

DIESEL-motorral a tényleges lóerő **óránként csak 1 fillérbe** kerül.

Felülágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a **Fegyver- és Gépgyár R.-t. BUDAPESTEN.**

BŐRBUTORIPAR **KENDI ANTAL, Budapest, IV., Semmelweis-u. 7.**

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség formai kivitel és árak tekintetében **különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédülő székek, foteuilok, férfszobák és irodahelyiségek butorzása!**

Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

Drót-kerítés legolcsóbb vásárlása **STADLER MIHÁLY** Budapest, VI.E., Váci-körút 43. szám. 1872. évben alapított 1872. évben alapított

Sodronyszövet-, fonat-, szitaáru- és kerítésgyár rendszere alapján, mely a vevőt megkíméli a milliméterek megválogatásától. Ehhez sok tapasztalat kell, melynek híján legtöbbször csalódás érheti. Alábbi árak mellett a vevő a felerősítés **összes kellékeit is** külön felszámítás nélkül megkapja. Drótfonathoz keret, vagyis szegélydrótot mindig adok, mert **keret (oszitóhuzal) nélkül bármely fajta drótkerítés tökéletlen, kibomlik, gyűrődik, hamar elpusztul. A drótfonatot mindig ezélnak megfelelő lyukbősséggel és horganyozott, (cinkezett) drótból szállítom, tehát befesteni nem kell. Készlet lévén, a szállítás azonnal történhet, más megállapodás híján: utánvétellel. Csomagolás, feladás díjmentes.**

Szállítás napján szerelési tájékoztatót, árjegyzéket és részletes számlát küldök, alábbi áram rendkívül olcsósága tehát ellenőrizhető. A „Stadler-rendszer“ 3 erősségi osztályt különböztet meg, aszerint, hogy a létesítendő kerítés:

I. csakély rongálásnak kitett,
II. nagyobb ellentállóképességgel bíró,
III. teljes ellentállásra képes legyen.

A kerítéshez szükséges összes dróttanyag ára folyóméterenként:

	I. csakély	II. nagy	III. teljes
erősségi osztály mellett			
a) 1 méter magas drótfonat, felső és alsó keret-drót, föléje való egy sor sűrű tuskés dróttal. Alkalmas: lakóház, kert, udvar, szőlő, gyümölcsös- és egyéb kerítésnek	38 fillér	78 fillér	145 fillér
b) 1 1/2 méter magas drótfonat, keret-dróttal, egy sor sűrű tuskés dróttal. Alkalmas: ház, iskola, fenyőfom, temető, kert, faiskola, baromfiudvar, vadaskert-kerítésnek	65 fillér	160 fillér	220 fillér
c) Két méter magas drótfonat, két keret- és egy merevítő-dróttal, egy sor tuskés dróttal. Alkalmas: csirke, fácán-tenyésztéshez, vadaskert, teniszpálya- és más kerítésnek	80 fillér	190 fillér	315 fillér

Ára a horganyozott, 6 cm. sűrű tuskés-sodronynak, ha külön rendel meg, **kettős szögek, kei együtt méterenként 6 fillér, 100 méter 5.50 korona, 1000 méter 44 korona**

Árjegyzék díjmentes. Kivánságra az I., II., vagy III. osztályú anyagokat előre is részletezem.

Hirdetések felvételnek a kladóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

Szenzációs találmány.

Shabadalmazva: 3956. sz. a. Törv. védve. 141. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak **kólika** betegségének megszüntetésére. Ezen **Anticol** szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetésére, mert **minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.**

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál: „ANTICOL“-laboratórium Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiseri. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elismervény.**

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur. által lovak kólikás megbetegedései ellen feltalált és összedíltott gyógyszert úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő gyogyeredményrel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.
(P. H.) **Litke, Oberst s. k.**

Kereskedők és iparosok

számlaköveteléseit előnyös feltételek mellett leszámítja a

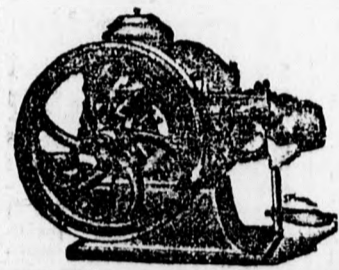
Budapesti Hiteintézet R.-T.
Budapest, V., Váci-körút 12. szám.

Szabó Emil és Tarsa

Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz.

(Bejárati Gyár-utca 21.)

Telefon 76-4* — Sürgőnyozim: Szabók, Budapest
Szállítunk **BOLINDER** nyersolajmotorokat, **DOBRY** féle benzinneműmotorokat és csöplőgépeket, **szívógázmotorokat** és malomberendezéseket.



Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Viszontelárusítók kerestetnek.

„OLLA”
GUMMI
különlegesség
A tudomány mai állása szerint helyettesített legjobb létező Gummi óvszer

„OLLA”
különlegesség
több mint 2000 orvos által megbízhatónak van ajánlva. Két évi jótállás.

Ára tucatzatonként 2, 6, 8 korona. Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszer-tárában, jobb drogériáiban és az elsősorban szaküzleteiben. Követelje azonban, hogy a szállító önnek csakis „OLLA”-t adjon. Az elárusító helyek kimutatását arjegyzéket ingyen küld az

„OLLA” gummigyár.
Wien II. 817. Praterstrasse 57.

Kedvelt minőség 1204 sz. tucatzaja 6 kor. 1204 sz. 8 kor. tucatzaja Raktár Budapest: Török József Király-körút 12., Thallmayer és Solti Zrínyi-ut. 3., Balta Sándor Erzsébet-körút 56., Utasi Ferenc Rákóczi-ut. 27., Balta Sándor Erzsébet-körút 56., Utasi Ferenc Andrassy-ut. 35., Gara Géza és Tarsa József-körút 80., Szecsi Lajos Andrassy-ut. 76., Kartschmaroff A. R. Kóczi-ut. 80., Rogatsy Kálmán Rákóczi-ut. 10., Göllner Kornél Szondi-ut. Pokorny Géza Teréz-körút 10., Klein Árpád Károly-körút 15., Szabó Jenő Baross-tér 17., Komjáthy és Tarsa József-körút 13., Reiner J. és Tarsa Corvin-tér 6., Pajor Testvérek Váci-körút 19., H. Neumann József-körút 33., Markus Pál Rákóczi-ut. 57. szám.

NEUSTEIN FÜLÖP

CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDÁCSAI

(NEUSTEIN-féle ERŐSÉBET-labdacsok)

E pillulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek mind a áralmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredményt hozhatók, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb a melléte oly áralmasan, mint e pillulák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tucatzaja, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beklidése mellett egy tucatzaja bérmentve küldetik.

Óvás! Utazatoktól különösen óvakodjunk! Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó labdacst. Valódi csak ha minden doboz törvénytelen bejegyzett védjeggyel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keres. törvényszéki védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva

NEUSTEIN FÜLÖP Szent Lipót-hoz címzett gyógyszer-tára, Bécs, I., Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszer-tára, Király-utca 12. és Andrassy-ut. 23.

ILYEN SORSRA JUTNAK.

NEM MÜLLER FELE MENTHOLÁS SOS-BORSZESZT HASZNÁLNAK.

Teqyen vele egy kísérletet!

KAPHATÓ MINDEN ÜZLETBEN

MIS ÜVEG 44mm
MILYER 710
MAY 720

GYÁRTJA
MÜLLER VILMOS
Gyógyszerész BÉCS-TOPOLYA

A vézna gyermek hizik
A vézna gyermek izmosodik
A vézna gyermek csontosodik
A vézna gyermek erősödi.



ha az aggódo anya e védjeggyel ellátott norvég csukamajolajból készült, **hathatós osont- és izomkepző sókkal vegyített**

valódi „EGGER”-Emulsiót ::

ad a betegség folytán legyengült gyermekének. Ezt a csukamajolajat a fejlődés hiányai folytán csenevész gyermek ép ugy, mint a vörzsgény, elerőtlenedett felnőtt örömet vesz, mert sem ize, sem szaga nem emlékezteti a nyers olajra.

Kapható minden gyógyszer-tárban.
Egy eredeti üveg ára 2 korona.
Három üveget bérmentve küld 6 kor. előzetes beklidése ellenében

Nádorgyógyszertár, Bpest, VI., Váci-körút 17.

Legrégibb hazai gyár kizárólag TRANSMISSIÓK

gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transzmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-acézből. Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szilke-rekék igen könnyű modellek szerint. Csapágyak gyűrűkenesű és minden más rendszerben. Fogaskerékek egy és kétrésű kivitelben. Kötékerek kender- és sodronykötélek számára.

Kitűnő és pontos kivitel!
Rendkívül olcsó árak!!
Prospektusok díjmentesen!

Hutter és Schrantz

Részvénytársaság.

Az osztrák-magyar monarchia legrégibb szakmabelli cége. — Alapított 1824-ben. Ajánlja első minőségű,

többszörösen csavart, kész állapotban tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! — Nem tévesztendő össze a négyzetletes () lyuku, végig sodrott és végig hálózott szálakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!
!! 26 fillértől feljebb !!

és nagyobb vételnél még magas engedély! Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm. tüskéavolság) horganyozott tüskésdrót méterje 5 fillér. Egyszerű szettelési feltételek! — Kerítésrácok kovacsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen csinos kivitelben és minden a szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben legolcsóbb árak mellett. — Legmagasabb kitűntetések. — Ezekre menő elismerőlevelek! — Arjegyzékek és minták bérmentve és díjlanul.

Magyarországi telep:
Budapest, Váci-körút 61/27.

Levélczim: Hutter és Schrantz r.-t.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK

HAZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEDELNŐYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ES MŰVE IS

üzletében szereshetők az

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEORENDFÉLESEKRE KÜLÖNÖS DONDOT FORDITOK.
ARJEGYZÉK 2000 FILLERREL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Országos Iparbank Részvénytársaság BUDAPEST, V., Ferencz József-tér 6.

Sürgőnyozim: „INDUSTRIA”. a Zivnostenská banka, Prága alapítása (részvénitőke 60 millió, tartalékok 16 millió.) Telefonszám: 131-65, 131-66, (Gresham-palota.)

Elfogad: takarékbetéteket 4 1/2% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszaka összes ágaival foglalkozik.

Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapíro-ra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitelelevelek kibocsátása.

Váltóüzlet:
V., Ferencz József-tér 6.
(Gresham palota.)

A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközölése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyószámlaforgalom, Váltók leszámítolása.

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűtípusból 4 fillérrel, kompakt betűtípusból 6 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűtípusból 4 fillérrel, kompakt betűtípusból 6 fillérrel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

Házasságokat
diszkrétan közvetít Faragó Jenő, Rákóczi-ut 80. (Vagyonszerzők és elutasítottak számára)

Édes kis menyasszonyom!
Micsi nem volt eljegyzve? Elvesztette már minden reményét? Visszatértek eredeti tervünkre és elutasítottam, amint időm engedi, oda... Vagy talán történt Maga körül valami? Írjon meg mindent Pozsonyba. Reszomról kimagyarázhatok mindent, ha félreértett volna édes szép szerelmem. Csokolom kis kezecskéit.

?! Akar
ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a "Társalgás Művészete" "Ellenállhatatlanság titka" "Szélemzőkrék" rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy forrít, pót, alattvalót, felebbvalót egyaránt meghódítson. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! — Tartalomjegyzéket ingyen küld Deák Budapest, Rákóczi-ut 80.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Belső-u. 4/h.

Eutorvásárlók
figyelmébe! Szállítunk mindennemű butorberendezést helyben és vidékre. Készpenzért vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel. Bezeréy-utca 10. Modern lakberendezési vállalat. — Nagy díszes butoralbum 1 korona. 10345

Soha nem létezett.
Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk teljes lakberendezéseket, valamint egyes butoralkat helyben és vidékre 3 évi részletfizetésre. Nagy díszes butoralbum 1.—korona. Kihívó lakberendezés, Budapest, Bezeréy-utca 10. 10345

Papírhéju diót,
mézédes teli szőlőt postakosaránként 3.60, nemes birsalmát, teli csemegealmát 2.60, mázsánsként 88.—, ecetes ugoroktat, paprikát 2.60, házilag főzött mézédese szilvalekvárnak kilóját 1.30, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackkonyak 5 kg-os üvegét 20.—koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Fajborokat
lefejtve kölcsönhorogban hektoliterenként 44 koronáért, papírhéju diót postakosaránként 3.50. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Marónit, narancsot,
eztromot, datolyát, papírhéju diót, füget, orosz levet, vegyesen postakosaránként 2.60 koronáért szállítja Gyümölcskivittel Csongrádról.

Rekedtség
biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle czukorka. 60 fillérért mindent kapható.

Fiatal, élelvidám
orosz hölgy 120.000 kor. vagyonnal, 28 éves szabad gondolkodású izraelita hölgy 50.000 korona készpénzhezománnyal (később még többet kap.) — fiatal özvegy (kis fogadott leánykával) 50.000 kor. vagyonnal — 19 éves árva leány 400.000 korona vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy gyorsan férjhez menni óhajt. Schlesinger L. Berlin 18.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyors írási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású gépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeiket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

INGYEN TANULHAT
november 1-től két hónapra 40 kereskedelmi asszisztánsokat, gépirás, gyorsírást, helyesírást, szepírást, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Veres afonya
befőtt, szépségségi, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

MAGANTANULOKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít

Magyar Tanügyi Intézet
Rottenbiller-utca 5/a. sz. 29324

Nevelőnőket
német, francia, angoloktatás zene nyelvismertetéssel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismertetéssel sürgősen keresek. Szegheőné S. Lujza intézete Budapest, VI., Dossowfy-utca 22. 29324

Éremmel,
oklevéllel kitüntetett, romolhatatlan, hidegen folyó Itt-vias: dobozokban 30 fillér, 1, 2 korona, Varga Sándornál, Turkeve. — Viaszont eladóknak 30%.

Legjobb likörök
és rum készíthetők kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üvegét 6 koronáért küldök bérmentve. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba.

Jó cselédeket,
ugymint szakácsnőket, szobalányokat, urasági inast stb. stb. közvetít egy helybéli, mint vidéki urasági házakba Váradi Márton. Szabó-féle elhelyező intézete, Budapest, Belváros, Múzeum-körút 35. szám, az udvarban. 10325

25 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után romek szabásban, finom kivitelben dívtos férföltönyök vagy felöltök finom szövetelekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postzominták bérmentve, hejyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

Baját gyárta. Anyu fürdőkádak 14 kor. tól feljebb; üthető kádak 60 kor. tól feljebb. Elválalok mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselenyi-u. 51/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR
készenlért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. Óriási választék politureos butorokban Nagy Imrénél Bpest, VI., Váci-körút 9. Feljárt Szerecsen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

LILIPUT Gramofon
A világ legkisebb beszélgépe. A szekrény nagysága 14x14 cm., a tölcsér átmérője 25 cm. A gép legfinomabbaluminium pléhből készült és igen finom kivitelű. Hangja oly erős, mint bármely nagy gépé és érette 2 évi jótállást vállalunk. Bármily nagy lemez is lejátszik. Csakis a pénz előleges beküldése vagy utánvétellel szállítjuk.

Szent László Intézet
Budapest 27 Veres Pálné-utca 16. sz.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatótt szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kívül országos szakiskolája irógépczégektől s más hirdetéstünköt uánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárookra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber czéphez, Baross-tér 15. sz. Fióküzlet: Klauzál-tér 2. Telefon 149-00. 29387

Csak 5 K-ért
küldök 4 1/2 kilót tevő, 54 darab finom enybe toilett-szappant, mely a sajtolásnál némileg elformálódott, rózsaszínű, gyöngyvirág, mosohús, pacsuli illattal. Igen ritka alkalmi vétel elárulásoknak, szállodáknak, fürdőknak és háztartások számára. Szétválasztás készpénz ellenében vagy utánvétellel (gy 50 fill. több.) Szétküldi **A. BÜCHLER** Wien II 329 Praterstrasse 57.

Villany-bor
Igen finom kivitelben. A villanyelem úgy van a butorban elhelyezve, hogy az kivételül nem látható. Egyetlen nyomásra való kitényvetit. Havi 2 koronás részletre kapható. Kérje villanyárjegyzékünket.

Szent László Intézet
Budapest, 27 Veres Pálné-u. 16.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 télemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol börgarnitúrák és teljes en berendezett minasztobák, keleti szőnyegek, csillarak. — Telefon 82-13. 28589

Zalogcéduákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST,** Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 37553

Rayonképviselők
ügynökök és reprezentábilis viszontelakusitók kiknek nagy ösmertésük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegleti újdonság értékesítés-bez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzióképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000-1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

A t. cz. gazdaközönség
az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta lenálló gazdasági és iparszemelyeket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsook, molnarak, szeszfozók, kertesztek, kezesség és felelősséggel, tonóknek díjmentesen elhelyeztetnek. — Krakauer Armin, VI., G-utca 39. sz. Telefon 94-76.

Zalogcéduákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platinát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranyláncok olcsón kaphatók. **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54-74.

Alkalmi vásár
az összes hangszeresből. Melyek leszállított áron. **MARNITZ FRIGYES** Budapest, VIII., 4. József-körút 37-39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külön.

Soványtság
Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állast. Verszegenyseg, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak nekülözhetetlen tápszer. Kitüntette: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utastással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156-80.

Tisztviselői kölcsönt
közletisztviselőknak és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzalogkölcönsöt 60 évre. Vaitokölcsönt kereskedők, iparosok és magánisztviselőknak gyorsan és előnyösen folyósított. **Rigócz és Hartmann bank-iroda,** Bóza-utca 29. sz. Telefon 94-66. 29100

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-utca 46.

A gyermekáldást
2 vagy 3 számra meghafározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utastást, a melyet sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 80 fillér magyar levélbelyeg ellenében Frau A. Kampa, Berlin S. W. 247, Lindenstrasse 51. 29324

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók **Wiener A. utodánál** BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégsekretyek, fotenül és gyermekkádk kaphatók **Wiesel Adolf** Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca 46. **Magyar harzi kanari-tenyészde Debrecenben.**

Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni, kanári tenyészedem keressék az fel s tiszteljen meg engem rendelémnyelvel. Minden mit egy madár eladni képes, legyen az lágy mely hang, avagy esengő ének. Ami csak mártában kiválóan jó, tenyészedemben mindez föl található. A rendelt madarat előbb magam meggyőződésem és ha hibás hangú vagy rosszul énekel, nem lételek nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakas legkedvesebb dísz a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adnak a kalföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szabvány vezetős alatt álló Agoston magyar harzi kanari-tenyészedé telep Debrecen Mergő-utca 9. sz., gyönyörűen fuvalló, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 2, 3, 10 és 12 forintért. Tenyészedésre alkalmas remek szép nőstények darabát 2 forintért. A szállítás a legmagyobb hídigben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és apostali utastás ingyen. Számos elismerés és közönséges bírtokában. A legnagyobb tenyészedételek és szakáldési intézet.

KÖZIGAZGATÁS

Kinevezés — választás.

Budapest, február 25.

Feltegetéseink rendjén elértünk cikk-sorozatunkban oda, hogy foglalkozunk amaz utolsó két évvel, amely a jegyzők kinevezése ellen még felhozhatni szokott, hogy t. i. a kinevezett tisztviselők bármikor áthelyezhetők, a jegyzői állással kapcsolatos teendők ellátása pedig megkívánja, hogy a jegyző hosszabb időt töltse egy községben, mert csak így ismerheti fel amaz érdekeket és szükségeket, amelyek kielégítésére törekednie kell, s hogy a kinevezett jegyző mint állami tisztviselő nem érezhet úgy együtt a gondozására bízott községgel, mint az a jegyző, aki a községi képviselőtestület által választottat meg, tehát már állásának elfoglalása előtt közötté és a község között bizonyos érzelmi kapcsolatok voltak.

Mi magunk is tisztában vagyunk azzal, hogy a jegyző hivatásának igazi teljesítése nagyfokú helyi ismereteket követel, de cikk-sorozatunk bevezetésében hangsúlyoztuk is, hogy részünkről teljes erővel küzdünk minden oly szándék ellen, amely a községi közigazgatás reformját egyszerűen akként akarná megoldani, hogy a jegyzők kineveztesenek. Nem nekünk intézményes garanciákra van szükségünk, hogy a kinevezési rendszernek behozatalát a mai választási rendszer helyett helyeselni tudjuk.

És éppen azért, mert tudjuk, hogy a jegyzői hivatás nem tűri meg a jegyzőnek minduntalan, esetleg politikai vagy személyi okokból való áthelyeztetését, követeljük, hogy a jegyzők kinevezés esetén csak három esetben legyenek állomáshelyökről elhelyezhetők.

E három eset:
az illető jegyző saját kérelme, szolgálati érdek, végül fegyelmi ítélet.

Azt hisszük, hogyha a jegyzők e három eset egyikében lesznek csak áthelyezhetők, nem foghat fenn annak a lehetősége, hogy az áthelyezés akár a községnek, akár a jegyzőnek jogosulatlanul hátrányokat okozzon.

Az a jegyző, aki saját kérelmére helyeztetik át, természetesen károsodva nincs, mert hiszen ha saját érdekei nem kívánják, nem kérné ő maga az áthelyezést; a fegyelmi ítélet alapján való áthelyezést magasabb közérdek teszi kívánatosá és ez áthelyezés semmiesetre sem történik a község hátrányára. Arról, hogy az áthelyezéssel, mint fegyelmi büntetéssel, közérdeken kívül álló okokból könnyelműen a fegyelmi fórumok ne élhessenek vissza, magunknak a fegyelmi törvényeknek kell teljes biztosítékot nyújtani és pedig akként, hogy az áthelyezést, mint fegyelmi büntetést elsőfokon csak a független fegyelmi bíróság mondhatja ki, amelynek tagjai között jegyzők is lennének.

A szolgálati érdekből való áthelyezést szintén biztosítani kell a legfőbb hatóság részére, nehogy azonban e jog gyakorlása elfajuljon és igazságtalanul a jegyzők ellen terrorisztikus eszközként felhasználható legyen, kimondandónak megfelelő összeg költségekéi átalány címen áthelyezést csak a belügyminiszter mondhatja ki és pedig az illető jegyző meghallgatása mellett s az áthelyezési rendelet végrehajtása esetén az illető jegyző rendes szabadságidejébe be nem tudható hat heti szabadságidejét jogosult igénybe venni és részére három havi fizetésének megfelelő összeg, költségekéi átalány címen kifizetendő.

Azt hisszük, hogy az áthelyezés lehetősége ily biztosítékok mellett valóban nem fog bekövetkezni csak akkor, amidőn ezt a jegyző, vagy a község igazi érdekei kívánják.

A jegyzői kar mindenkor hazafias érzelmű volt, s ama sok erőt, amely benne rejlik, nem szabad megengedni, hogy a hatalom esetleg ősi alkotmányunk eltiprására használja fel, az ily irányú szándék ellen teljes biztosítékot nyújt

a jó és igazságos fegyelmi törvény. Mi meg vagyunk arról győződve, hogy a jegyzők a nemzeti nagy célok iránti küzdelemben sokkal hasznosabban használhatók fel, ha a kinevezési rendszer mellett kellő kautélákat nyújtó fegyelmi törvények védelme alatt állanak, mintha választatnak, de a fegyelmi törvények teljesen kiszolgáltatják őket a hatalom számadással nem tartozó önkényének.

A jegyző és a kihágási biráskodás.

Budapest, február 25.

Az előretörő reformtervek fel-felvetik a közigazgatási feladatoknak a községekben leendő minél nagyobb fokú decentralizálása iránti óhajtatást.

Azt hisszük, magyaráznunk sem kell, hogy a közigazgatás decentralizációja általános érdek. A közigazgatás annyi féle változatban s ugyszólván naponkint belenyúl az emberek életviszonyaiba, hogy hatalmas érdeket képez, hogy a közigazgatási feladatok minél gyorsabban és az érdekelt fél által minél kevesebb költséggel és időmúlással megközelíthető hatóságok által intéztesenek el.

Hazánk abban, az igazán páratlanul álló szerencsés helyzetben van, hogy a községekben rendelkezésre áll a jegyző személyében egy olyan megbízható, hivatása magaslatán álló, elméletileg és gyakorlatilag egyaránt kiváló képzettségű tisztviselő, amelyre bátran decentralizálhatók a közigazgatási feladatai, anélkül, hogy azok intézésének helyessége iránt a legkisebb aggályok is támadhatók lennének.

Természetes, hogy a közigazgatási feladatainak a községekben való decentralizálása szükségképpen kell, hogy maga után vonja a jegyzői irodák személyzetének szaporítását, mert a jegyzők a ma rendelkezésükre álló személyzettel nem képesek jelenlegi feladataikat sem kellőképpen betölteni, de szükségessé tenné még a mai hatáskörből az állami előkezeletivel járó teendők egy részének kikapcsolását is.

Az így felszabadult, kellő munkaerővel rendelkező jegyzői kar azután képes megküzdeni a decentralizálás által reá hárítandó újabb feladattömegeg.

Kérdés tárgyát képezi most már, hogy mily új hatáskörrel lennének a mai jegyzői feladatok szaporítandók.

Szerintük a járási főszolgabírók és a vármegyei árvászekek bizonyos, taxative meghatározandó teendőit kellene a jegyző hatáskörébe átutalni.

Élőken jelentkeznek kívánságok, amelyek a járási főszolgabíró hatásköréből a kihágási ügyeket kívánják jegyzői hatáskörébe utalni; e kívánságot azzal indokolják az illetők, hogy míg egyfelől a felek sokszor magánál a kihágási büntetésnél súlyosabban terhelhetnek a járási székhelyre való utazás költségeivel és a felmerült tanudijak fizetésével, addig másfelől a jegyzői kar tekintélyét — saját községeik előtt — nagy mértékben emelné, ha a jegyző a kihágási ügyekben bírói jogkört gyakorolna, végül nem a legkisebb súlyú érv az sem, hogy a kihágási ügyek sokkal gyorsabb elintéztét nyernének, mint ma, már pedig a kihágási cselekmények apasztására a legjobb eszköz az azonnali megtorlása.

Mindenen érveket figyelembe véve, mi sem zárkózunk el azon óhajtatás elől, hogy a jegyzők bizonyos kihágási ügyekben bírói jogkörrel ruháztassanak fel, de nem óhajtuk, hogy e téren a reform szertelenségbe menjen át. Mi a községi jegyző hivatását másban látjuk, amint ezt már többször kifejtettük, mint hogy káplárpálczával álljon népe felett és tekintélyének alapja a tőle és hatalmától való félelem legyen.

A jegyzőre ruházandónak tartjuk azon kihágási ügyek elbírálását, amelyek kihágásként megyei szabályrendelettel állapítottak meg — mert

• kihágások csakugyan ugyszólván nap-nap után előfordulnak.

A kihágási ügyek egész komplexuma helyett mi szívesebben látnók a jegyzői hatáskörben a cselédtörvény és munkástörvény végrehajtásával kapcsolatos igazgatási és bírói funkciók teljesítését, mert az itt felmerült vitás kérdések valóban azonnali elintéztét igényelnek és szociális természetűekéi fogva egész simán beleilleszthetők a jegyző feladatkörébe.

A jegyzői hatáskörbe tartjuk utalandónak az ipartörvény azon rendelkezéseinek végrehajtását, amelyek az iparigazolvány kiadásával kapcsolatosak.

De legszívesebben egészíteniük ki a jegyzők hatáskörét a gyámügyi igazgatás terén.

A vármegyei székhelyek igen távol esnek a megyebeli községek legnagyobb részétől, ügymenetük nehézkes és lassú s az előadói személyzet mérőben ismeretlen lévén az illető gyámolt ügyeivel, személyes érdekeivel, úgy hogy ma is csak a jegyző véleménye alapján teszi meg javaslatát az árvaszéki ülésen.

Taxative volnának felsorolandók azon teendők, illetve hatáskör, amelyben a jegyző I. fokú gyámhatósági jogkört gyakorolna, valamint azok is, amelyekben intézkedésének végrehajthatósága, tehát hatálya a gyámhatóság jóváhagyásától tétlenké függővé.

Ha a jegyző hatáskörébe utaltatnék a gyámügyi igazgatás egy bizonyos része, kétséget sem szenved, hogy azok gyorsabban intéztetnének el és azon közvetlenségénél fogva, amelyben a jegyző az érdekelt felekkel van, bizonyos az is, hogy intézkedései a gyámoltak és gondnokoltak érdekeinek meg is felelnének.

Nagyon óhajtanók, ha ahhoz a kérdéshez, hogy az igazgatási feladatok decentralizálása miként lenne keresztülvihető, e rovat olvasói mind nagyobb számban hozzászólnának.

Elvi jelentőségű döntvények és rendeletek.

Katonaszolgálatról való mentesség korlátozása. Az öröklött mezei gazdaság birtokosa a póttartalékba való áthelyezés kedvezményére csak abban az esetben tarthat igényt, ha birtokát maga műveli vagyis nem adhatja azt haszonbérbe vagy felébe való gazdálkodásra. (A m. kir. honvédelmi miniszter 1907. évi 17.277 sz. határozata.)

Külföldön lakók behívása. A tényleges szolgálatra, katonai kiképzetésre és fegyvergyakorlatra behívott s külföldön tartózkodó hadkötelesek behívójegyei vagy a kijelölt közvetítő személy, vagy ilyen hiányában posta útján kézbesítendő. (A m. kir. honvédelmi miniszter 1910. évi 90.000 sz.)

Mentesítő igazolvány kiállítás. A magy. kir. igazságügyminiszter által 1906. évi 20.000 sz. a. kelt rendelettel kiadott Házassági Utasítás 17. szakasz 4. pontjában és a védőtörvényi utasítás I. rész 57. szakasz 6. pontjának második bekezdése alatt említett 18. és fél mintájú „Szolgálatkötelezettség alól való mentesítő igazolvány“ a járási tisztviselő által csak akkor állítandó ki, ha a házasság fegyverképtelenség oszta lyoztatott. (A m. kir. igazságügyminiszter 1909. évi 9976. sz. határozata.)

A fahéj nem borhamisító szer. Aki a bor dohos ízének megjavítása végett borát fahéjjal kezeli, a borhamisítási törvénybe ütköző kihágást nem követi el. (A m. kir. belügyminiszter 1910. évi 4652. sz. hat.)

Önálló kereskedők illetékes bírósága. Önálló kereskedők között támadt ügy elbírálása, habár kereskedelemügyi utazói teendők teljesítése iránt kötöttek is szerződést, nem az iparhatóság, hanem a rendes bíróság hatáskörébe tartozik. (A hatásköri bíróság 1910. évi 35. sz. hat.)

A kétlaki vállalatok adója. Ha valamely nyilvános számadásra köttelzett vállalatnak a monarchia egyik államában csak igazgatósága van, üzlete pedig a monarchia másik államára terjed ki: az igazgatóság székhelyén a rendszerinti adónak csak 20 százaléka, az üzlet székhelyén pedig csak 80 százaléka vehető ki. (A m. kir. pénzügyminiszternek 1910. évi 105.574. sz. a. hat.)

Községi közigazgatás.

A közigazgatás csődje felé. Biharfelegyházán bohózatba illő eset történt a községi bírói állás betöltése alkalmából. Ugyanis a képviselőtestületi gyűlés a távollévő Kelemen Imrét közfelkiáltással választotta meg, de ez hetekig nem vett tudomást

a megfizetéséről. Mikor végre szükség lett volna rá, értemet, de Kelemen duplapuskával fogadta a küldöttséget. Másnap néhány elszánt ember mégis bemenekedett hozzá, ezeket azonban kihajigálta. A csufujárt képviselői tagok erre panaszt tettek ellene, mire főszolgabírói rendelet érkezett, hogy tessék elfoglalni a hivatalt. Kelemen nem engedelmességet, mire 200 korona pénzbírságra ítélték. Kelemen felebbezett, de micsoda közigazgatás várható egy olyan embertől, akit ilyen eszközökkel kell hivatalban tartani? Kivánsiák vagyunk, mikor jön rá a kormány, hogy a kényszer-szolgálat kora, egy kissé talán mégis csak anakronizmus a fejlődés mai korában?

Megüresedett jegyzői állások. Pálmonostora, segédj. á. 1000 K fiz., márcz. 15. d. u. 5-ig. Főszolgab. Kiskunfélegyháza.

Tiszaujfalu, segédj. á. 1000 K fiz., 100 5 lapp., márcz. 1. d. u. 5-ig. Főszolgab. Kiskunfélegyháza.

Románstamora, körj. á. (3 községgel) 1600 K fiz., 120 K uti- és napidij át. Fuvarát. 480 K, 48 köbm. tűzifa. Négyosztás lakás 780 négyzetgöl kerttel. Magánmunkálatok. Febr. 28-ig. Főszolgab. Csákváry.

Derecske, pénztári könyvelő és egédj. á. 1300 K fiz., 300 K lappénz febr. 27. d. u. 5-ig. Főszolgab. Derecske.

Oroszmező, segédj. á., 1000 K fiz., márcz. 1-ig. Főszolgab. Nagylónca.

Kiskunmajsa, iktató kiadói á. 1080 K fiz., márcz. 1-ig. Főszolgab. Kiskunfélegyháza.

Vásárhely, segédj. á. 1000 K fiz., 90 K lapp., márcz. 3-ig. Főszolgab. Dunaszerdahely.

Csikszenttamás, körj. á. 1600 K fiz., 100 K lappénz, 90 K napidij át. magánmunkálatok díj. Márcz. 2-ig. Főszolgab. Csikszenttamás.

Turja, irnoki á. 800 K fiz., 120 K lapp. Febr. 28-ig. Főszolgab. O-Becső.

Szentjános, segédj. á. 800 K fiz., 240 K lapp., 2 81 köb. tűzifa. 200 K állami kiegész. Márcz. 10-ig. Főszolgab. Bánlák.

Endrefalva, alj. á. (4 község) 1000 K fiz., 200 K lapp. Márcz. 3-ig. Főszolgab. Szécsény.

Tótkeresztúr, segédj. á. 1000 K fiz. Márcz. 10-ig. Főszolgab. Muraszombat.

Pestujhely, adóügyi irnoki á. 100 K havi fiz. Márcz. 1-ig. Községi jegyző Pestujhely.

Okécske, irnok végrehajtói á. 800 K fiz. Márcz. 7. délután 5-ig. Főszolgab. Kiskunfélegyháza.

Megüresedett községi orvosi állások. Vledény, körorv. á. 1600 K fiz., 200 K ötéveses korpótlék, 450 K lapp., 600 K utiát., 1 K rend., 1 K 20 fill. lát. díj, 30 fillér fuvar és 25 fillér távdíj kilométerenkint. Román nyelv szükséges. Február 28-ig. Főszolgab. Sárkány (Fogarasz m.)

Bajsa, községi orv. á. (2 pusztai nagybirtokkal) 1600 K fiz., 600 K lapp., uti át. Különb. díjak. Kézi gyógyszerár. Márcz. 15-ig. Főszolgab. Topolya.

Berlistye, körorv. á. (13 községgel) 1600 K fiz., 600 K uti át., 400 K lapp. és díjak. Febr. 28-ig. Főszolgab. Jám.

Köröstarcsa, II-od orv. á. 1400 K fiz., 4 szeri korpótlék, 400 K helyi pótlék, 400 K lappénz, látog. díjak, természetes fuvar. Márcz. 15-ig. Főszolgab. Békés.

Orgovány, közs. orv. á. 1600 K fiz., szabad lakás, lát. díjak. Márcz. 12. Főszolgab. K. Szent. Miklós.

JOGÉLET

Ajándékozás és köteles rész.

Budapest, február 25.

Nagyon divatban van földműves népünkönél, hogy a megöregedett szülő valamelyik gyermekének átadja a vagyonát annak fejében, hogy a gyermek tartsa el őt holtig, és esetleg tölszöze a birtokon levő tartozásokat. Ha fiugyermek is van, akkor a legidősebb kapja így a vagyont; ha csak leányok vannak, akkor a legkedvesebbik leány lesz a megajándékozott. Néha a szülő maga is érzi azt, hogy azt a gyermekét, akire a vagyonát átruházta, nagy vagyoni előnyben részesítette s ilyenkor elrendeli az átruházási okiratban, hogy a vagyonban részesített gyermek a szülő halála után tartozik a többi gyermeknek fejéknél bizonyos összeget fizetni. Rendszerint azonban ez a pénzbeli szolgáltatás nincs arányban az átvett vagyon értékével.

Amikor a szülő meghal, akkor kezdődik a per. A többi testvér, akire semmi, vagy nagyon kevés maradt, megsértve látja köteles részét; viszont az előnyben részesített testvér arra hivatkozik, hogy ő gondoskodott a szülőnek holtig való tartásáról. S mivel elég gyakran megesik, hogy a szülő a vagyonát-ruházás után még hosszabb ideig életben van s mivel fejlődő gazdasági életünk és a pénz értékének csökkenése az ingatlan vagyonnak értékét egy évtized alatt jelentékenyen fel-emeli, nagyon sokszor még ez a körülmény is hozzájárul, hogy a veszekedő testvérek békés uton megegyezzen nem tudnak. Tudniillik, a vagyonba jutott gyermek az átruházás idejében való értéket veszi számításba és ez a törvényes s helyes álláspont, a köteles részt követelő testvérek pedig a mai értéket veszik számításba.

S keletkezik a sok per, amelynek vége az, hogy romlásba dől a kedvezményezett gyermek, mert nyakába szakad az összes költség s nem tud zöldségre vergődni a köteles részt követelő testvér, mire a per véget ér, addig a várható örökséget jóval felülhaladó adósságokba keveredik.

A bírósági gyakorlat elszomorítóan bizonyítja, hogy még ebben az alapvető kérdésben sem tudnak jó magyarjaink békés megoldást találni; hanem perre mennek s költségeskednek. Csak egy példát említek. A budapesti kir. ítélőtáblán hetenkint három-négy olyan pert intéznek el, melyben köteles részt követelnek a gyermekek megajándékozott testvéruktől s mindezekben a perekben a kereseti követelés túlzott mérvű; rendszerint 100-400 korona körül jut egy-egy testvérré köteles részül és a pervesztes megajándékozott fizet 600-1000 korona költséget még a tetejébe.

Az alábbiakban meg akarjuk ismertetni azokat a főszabályokat, amelyek szerint a köteles részt az ajándékozott fizetni tartozik. Legyen példa és okulás ez nemcsak a jussukat keresőknek, de a vagyonukat átruházni akaró szülőknek is s mindazoknak, kikhez népünk ott a községben jó tanácsért fordul.

Az első szabály az, hogy a szülő vagyonát életében szabadon elidegenítheti ugyan, akár ellenértékért, akár ingyen; de ha az utóbbi teszi, akkor a megajándékozottra azt a felelősséget hárítja, hogy ha az ajándékozó szülő halála esetén nem hagy hátra legalább annyi értékű vagyont, mint amily értékű volt az elajándékozott vagyon az ajándékozás idejében, akkor az ajándékozott tartozik az ajándékozott vagyonból a gyermekek köteles részét kiegészíteni, vagy ha semmi vagyon sem maradt a halálozáskor, a köteles részt teljesen kifizetni. Példa világosan fog bizonyítani. Ha az apa 1890-ben 2000 korona értékű házat leányának ajándékozta és 1910-ben elhalálo-

zásakor 2000 korona vagyont hagy hátra; akkor a másik három gyermek leánytestvéruket még nem perelhetik; mert a 2000 korona hagyatékából négyen, fejenként kapnak 500 koronát, s ha az ajándékozott és hagyatéki vagyonból keresik a köteles részüket, akkor a 4000 korona vagyonból sem kaphat a három testvér többet köteles rész fejében, mint egyenként 500 koronát.

S pedig azért nem, mert a köteles rész fele annak, amit különben a gyermek szülője vagyonából törvényes örökösödés esetében örökölné. Vagyis a szülő vagyonának felől végrendekezhetik, anélkül, hogy a gyermekek a köteles rész megsértése miatt panasz-kedhatnának. Épp így a szülő vagyonának felől elajándékozhatja anélkül, hogy ezzel a megajándékozottra kiténné annak, hogy ezt a köteles rész kiegészítése miatt megtámadhas-sák. Csakhogy arra nagyon vigyázni kell, hogy amíg végrendeleti elajándékozás esetében az örökhagyó halála napján volt érték az irányadó; addig ajándékozás esetében az ajándékozott vagyont abban az értékben kell számítani, amelylyel az az ajándékozás idejében bírt. Akár nagyobb lett ennek az ajándékozott vagyonnak az értéke az örökhagyó halála napjáig, akár kisebb, az egyformán csak a megajándékozottnak haszna vagy kára. Az értelme pedig ennek az, hogy elajándékozott vagyonnak csak azt lehet tekinteni, amit akkor az ajándékozáskor kapott, mert csak azt az értéket vonta el a szülő a maga vagyoni jogköréből.

Az ajándékozott vagyon azonban csak a vagyon, mely visszteher nélkül jutott az ajándékozott vagyonába. Ha tehát a szülő által átruházott birtokon levő terheken a birtokot átvéő gyermek szintén magára vállalja, akkor természetesen ezeknek a terheknek az értékével apad az átvett vagyon ingyenes értéke. A szülő az ilyen vagyon átruházáskor rendszerint kiköti a maga javára az életfogytiglani tartást. Ezen az alapon azután a köteles rész iránti perben nagy dérral-durral védekezik az ajándékozott, hogy ő ennyi és annyi éven át ily vagy oly értékre rugó tartásban részesítette szülőjét s így ennek a tartásnak az értéke, mint visszteher szintén levonandó az ajándékozott vagyon értékéből. Ez a dolog azonban nem egészen így áll. A legfőbb bíróságnak, a kir. Curianak állandó és következetes gyakorlata az, hogy ha az átruházott vagyon jövedelméből az átruházó szülőnek és esetleg még élő házastárs tartása kikerül, akkor, mivel a tartást az ingyen kapott vagyon jövedelme fedezi és így a vagyont átvéő a magából semmit sem ad a tartásra, — akkor a tartás pénzbeli egyen-értéke visszteherül fel nem számítható.

Azt is megszokták csinálni szülő és gyermek, hogy az ajándékozást adásvévesi szerződésbe burkolják. Vételárul beleteszik az ingatlan megközelítő értékét, a szülő nyugtatja annak felvételét, s most már a birtokot átvéő gyermek azt hiszi, hogy könnyen fog védekezni testvéreinek köteles rész iránti követelésével szemben. Csakhogy nagy csalódás éri, mert állandó bírói gyakorlat szerint a gyermek és szülő közt létesült vagyoni jogi szerződéseknek nincs a visszteherül kikötött érték lefizetése tekintetében bizonyító erejük, hanem, aki ily szerződésből eredőleg arra hivatkozik, hogy ő a szerződésben foglalt ellen-értéket valóban megfizette, ezt másként tartozik bizonyítani és nem az okirattal. Ilyenformán azután mégis csak fizetni kell a köteles részt és még tetejébe nyakába zudul a per-költség.

Fontos annak a tudása is, hogy a köteles rész után, az, aki a köteles részt kifizetni köteles, tartozik az örökhagyó halálától fogva törvényes öt százalékos kamatot fizetni, de csak úgy, ha őt a köteles rész perlésében ké-

Gyomorfájdalmakat enyhít!



Rögtöni hatás mutatkozik gyomorgöres, gyomorhurut köhika, esőmör, étvágytalanság, böfögés, felfúvódás, rosszullét, kimerültség, hányinger, kellemetlen szájiz, oldalszurás, láz és migrén stb. hasonló bajnál, ha

„Novicum“ székelyhavasi gyomorke-szerű honiszert használja. Kapnato a készítőnél!

KÁRPÁTI JÓZSEF
Arkos-Sepsiszentgyörgy 5. szám.

Egy nagy üveg ára 2 kor. Egy közép üveg 1 kor. 20 fill. és egy kis üveg 60 fill. Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget 6 kor. utánvét mellett a készítő vagy a Magyarországi főraktár:

Balla Sándor „Hunnia“ gyógyszer-tára
Budapest, VII. Erzsébet-körút 56. szám.

sédőlem nem terheli. Ha a perléssel évekig késik, akkor már csak a perlés napjától fogva illető öt köteles része után jár kamat.

Az is megszívlelendő dolog, hogy a kir. Curia állandó és következetes gyakorlata szerint a perköltség mindig azt a felet terheli, aki a köteles rész fizetésében marasztalattatik, ha a megítélt köteles rész jóval kisebb annál, mint amit felperes keresetében követelt. Ha ellenben a megperelt fél nyomban leteszi bírósághoz azt az összeget, ami meggyőződése szerint a köteles részre jogosultat illeti, vagy még inkább, ha ennek az összegnek kilfizetésével meg is kínálja s a bíróság ennél az összegnél nagyobbat nem ítél meg, akkor a költség a többet követelőre fog hárnulni.

Dr. Gaár Vilmos.

Vasut felelőssége a kocsis sikos felhágójáért. Egy utas 1910. január havában a tiszafüredi állomáson hajnali órákban felszállt az ott veszteglő vonatra s egyik kezében podgyászát fogva, másik kezével a fogódzó vasat megragadva a kocsis lépésőjére felhágott, de mert ez sikos volt, lába elcsuszott, ő maga ijedtében a fogódzót eleresztette, aminek folytán leesett és testi sérülést szenvedett. A vasut azzal védekezett, hogy ő a feljártot homokkal meghintette, de a kőd miatt nyomban új jég-réteg fagyott a feljáróra és így a különben is figyelmessé tett utasnak két kézzel kellett volna a kocsira felkapaszkodni. Az alsó bíróságok el is utasították a megsérült utas kártérítési keresetét, de a kir. Curia megítélte, mert az egy kézzel való fogódzás nem olyan hiba, amely a vasut kártérítési kötelezettségét megszüntetné.

A Nilus hanyatlása.

— Pierre Loti leírása. —

A francziák poétalelkü világcsavargója, a szemlélő Pierre Loti ellátogatott a gulák és szífkészek hazájába is. Most, amikor Egyiptom „divatban van”, érdekesnek tartjuk a kitünő író a Nilus völgyében gyűjtött és ragyogó tollal leírt benyomásait a következőkben bemutatni.

Évezredek előtt, a mi geológiai Korszakunk kezdetén, amikor a szárazföld az utolsó világviharban körülbelül azt az alakot kapta, melyet még ma is látunk és amikor a folyók elkezdtek bizonytalan vonalaikat megválasztani, történt, hogy az esőzések víztömege Afrika ama lankáján összegyülemltek, mely az Atlanti és az Indiai Óceán között fekszik és amelyet mi „sivatag”-nak nevezünk. Fáradságos türelemmel kezdte meg a folyamát a leveles munkáját, ami abban a rettenetes zónában majdnem a lehetetlenségek közé tartozott. Először legömbölyítette azokat a gránittömböket, amelyek itt-ott, a nubiai fensíkon végigvezető útjában találkozott. Azután lassankint, egészen lassankint, rétegenként lerakta az iszapot. Ez eleven ütőérré képződött és hosszú zöld szalagként kigyózott e végtelen, holt terület közepén végig.

Mennyi ideje lehet annak, hogy a nagy folyam munkája elkezdődött? E gondolat megrémít. Mi mindössze az utolsó ötezer évet ismerhetjük és ezen idő alatt az iszap folytonos lerakódása alig szélesíthette meg egy csikját a lakott Egyiptomnak, mely a legrégebb történelmi korokban körülbelül olyan lehetett, mint ma. Hány ezer év kellett ahhoz, hogy azok a gránit tömbök a nubiai síkon végig guruljanak és oszidolódjanak? Már a Fáraók idejében is meg volt ugyan az a golyó alakjuk és a felületük hieroglifyszerű felirásai alig észrevehetőleg tompultak el, holott negyven vagy ötven évszázadon át, a nyaranként megismétlődő áradásokat kellett elszívniük...

A Nilus völgye rendkívüli föld. bámulatos és egyedül a maga nemében, eső nélkül is termékeny; egyetlen szürke felhő se küldte le a nedvességét, a folyam egymaga öntözte meg; sohse voltak sötét napjai, azt a nyirkosságot, amitől mi szenvedünk, nem ismerték; változatlan tiszta égbolt borult a körülötte elterülő hatalmas sivatagok fölé, amelyekről soha a legcsekélyebb pára se szállt föl, hogy a látóhatárt ködbe burkolja.

Az örök fényzőn és a könnyű élet kétség nélkül hozzájárult ahhoz, hogy az emberi gondolkodás itt érlelődjék meg. Ugyanaz a Nilus, minelőttána megteremtette Egyiptom talaját, atyja lett annak az emberfajnak is, amely valamennyire előbb fejlődött ki. A folyam nemzette azt a népet, melynek legkisebb nyomaira még ma is bámulva és csodálattal tekintünk; azt a népet, mely a legősibb kulturátlanság közepette keletkezett, amely fenségesen átértette a végtelenséget és az istenit s olyan biztosan és grandiózusan rajzolta meg az építészeti vázlatait, hogy azok későbbben reánk is mintaképpen hathatnak. Éppen úgy, mint ahogy ugyanazok az egyiptomiak a művészet és minden tudomány alapjait is megvetették.

Később is, amikor az emberiség e szép vírága már elhervadt, a Nilus még mindig végigfolyt a sivatagon és úgy látszott, mintha kétezer esztendőn át az a hivatása lenne, hogy partjain a mozdulatlanság és az elzárkózottság egy nemét megővje, mely a hatalmas emlékezetek hódolatához hasonlított.

A sivatag homokja egyre jobban borította be a templomok romjait és az összezuzott arcu óriás szoborképeket és semmi se változott a mindig kék ég alatt; úgy, mint a legrégebb időkben, a hagyományos módon, művelték a földet a partokon, ugyanazon vitorlaállítású bárkák usztak a folyamon le és föl, ugyanazt a munkát, ugyanazok a dalok kísérték. A fellásh-k öntudatlanul őrizték a csodás multat s álmódóza kívánságok és majdnem szenvedések nélkül éltek. A mélységes béke, verőfényes és nyugodalmas napjai voltak ezek.

Most azonban az idegenek lettek urakká és fölébresztették az öreg Nilust, hogy aztán legigázzák. A betolakodóknak csak husz évre volt szükségük, hogy a völgyet, melyet addig mint megszentelt helyet őriztek, élékteleenítsék; föltartottatták a zuhatagokat, hogy az értékes vizet gátakkal föltartóztassák és a síkságra levezessék, ahol mocsarakat alkotott, melyek kiparázása az eget már kezdi elhomályosítani. A régi módszer már nem elégséges, hogy a mostani szántóföldeket megtermékenyítse: gőzgépek, melyek gyorsabban sajtolják föl a vizet, állnak a meredek partokon, az ujjannan épült műhelyek mellett és nemsokára nem lesz folyó sem, amelyet a vascsövek és a fekete füstfelhők annyira profanáltak volna, mint a Nilus.

Szegény, csodákatretjő Nilus! Sokszor állunk még a végéhez közeli varázsának benyomása alatt; még néhány pontjai érintetlenül maradtak; még vannak derűs napok és gyönyörű esték, amikor feledjük a füstfelhőket és a rut utjításokat. De nemsokára az ó-kortól fogva szokásos utazás Kairótól Nubiáig, nem lesz többé érdemes. Többnyire télen történik ez az utazás, hogy a naphoz közeledjünk, mely a déli hemiszférába vonul vissza. Ebben az évszakban a Nilus elapad és a völgy kiszárad.

Amint azt a kozmopolita várost, a mai Kairót, elhagyjuk; amint a vashidak, a kérkedő szállodák eltűntek szemünk elől, egyszerre béke száll a lelkünkbe, ahogy a széles, sebesen folyó vizen, a parti pálmák zöld függőyei között eltávolodunk. A Dahabiye könnyedén siklik velünk tova és e régi bárkán urnak érezzük magunkat s az is maradunk, amíg egyszerre gépek dübörgése, sipolása nem üti meg a fülünket s amint a tiszta levegőt fekete füstgomolyok nem mételyeznek meg; modern steamer tolakodik a mult bárkái közé; szenes csónakok erősen dolgozva közelednek vagy háromemeletes turistahajók csapkodják a hullámokat.

Szegény, szegény Nilus! A te meleg tükrödön egykor a legfenségesebb földi pompa terjeszkedett. Isteneket és istennöket vivő bárkák usztak itt Amon aranyos hajója mögött. Az idők kezdetén te csak emberi alakba öltözött kifogástalan tisztaságot és művészetet ismertél...

Milyen hanyatlás! Husz századig tartó álom után, most az utazótársaságok vándorkaszárnyait kénytelen a hátán czipelni, ezukorgyarakat ellátni és iszapjával a gyapotszövetek készítését előmozdítani.



Hegedűs Dezső

csemege-áruháza

BUDAPEST,

Andrássy-ut 55. sz.

Elvállal egész ebédek, vacsorák, zsurok készítését saját ezüst tálain, finoman diszítve a legolcsóbb árak mellett.

Ebédek és vacsorák ezüstön tálalva személyenként 3 frittól 25 frittig.

Egyes előételek ezüstön tálalva, házhoz szállítva.

6 személyes fogas vagy tok diszítve tartár- vagy rémoulad-mártással 3 fritt 50 kr.

6 személyre lazac vagy kecsge, mártással 4 fritt 50 kr.

8-10 személyre, különféle formában, hal mártással, fagyaszta aspikba 3 fritt 50 kr.

8-12 személyre francia rák, salátamártással 4 fritt.

1 tál rostbeaff, borjusult, stájer-poulard, francia zöldséggel 4 fritt.

1 tál libamáj, krém-trüffelvel (Mouse de foies gras) 4 fritt 50 kr.

Nagy választék friss nyers halakban és humarokban.

Naponta friss fogas, 1 kgr. 120 frittől 180 krig, tok 1 kgr. 140-190 krig.

Kecsge olesó napi ár.

Humer vagy langust 1 kgr. 350-450 kr., osztondei sol (Seezunge) 1 darab 60-90 kr., friss osztondei osztriga olesó napi ár.

Megkezdődött a narancsvásár! Tessék az árakra figyelni!

10 darab I. rendű cataniai óriás vérnarancs 48 kr., 100 darab 4 fritt 20 kr.

10 darab kisebb cataniai vérnarancs 36 kr., 100 darab 3 fritt.

10 darab messinai édes narancs 32 kr., 100 darab 2 fritt 80 kr.

10 darab I. rendű nagy mandarin 45 kr., 100 darab 4 fritt.

10 darab kisebb I. rendű mandarin 38 kr., 100 darab 3 fritt 20 kr. frankó csomagolás, naponta szétküldés az ország minden részébe.

Jeur-dolgokban nagy választék.

Olesó árak.

Francia és magyar pezsgők, borokból, likőrök, 20% árengedmény.

Telefon 176-16.



Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Budapest. Alapított 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalék 59.029.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek állandó 1910. december hó 51-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalmában lévő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és $4\frac{1}{2}$ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és $4\frac{1}{2}$ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden tekintetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házassági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árpapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenként 100 K névértékű nyereménykötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI., Teréz-körút 22. szám. Alapítke 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz., VI., Váci-körút 15. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékpénztárakhoz. Előleg ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V., József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénz vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak úgy az érték, mint a gabonátőzsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentesen beváltása. Olcsó, magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztálysorsjegyek eredeti áron. Sorolási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házassági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyenes.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főeljárás helye: VI. kerület, Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenczy-tere 4., Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz. „Palace pezsgőgyár” elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyár van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likőr, rum, cognac és gyümölcs-pálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegyláncján külön pinceszék vannak és a legmegbízhatóbb számorodni és asszu borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzüzeteket lebonolyit és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Belvárosi Takarékpénztár r.t. IV., Kigyó-tér 1. Alapítke 12.500.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitol váltókat. Jelzálogkölcönöket nyújt földbirtokokra. Előleg ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legméltányosabb feltételek mellett eszközöl. Tőkebefektetésül ajánlja $2\frac{1}{4}$ és $4\frac{1}{4}$ -os adómentes zálogleveleket.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r.t. VII., Károly-körút 13. Befizetett alapítke 5.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Koronaherczeg-utca 3. szám. Alapítke 2.000.000 korona. Elfogad takarékbetéteket $4\frac{1}{2}$ % mellett. Köztisztviselői kölcsönöket folyósít 10-30 évi törlesztésre minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkötés mellett.

Budapesti Kölcsönös Segélyező Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékbetétek gyümölcsösztetését elvállalja heti befizetések mellett. Kölcsönöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módzatok mellett.

Budapesti Iparbank részv.társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Kölcsönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitol folyószámlaköveteléseket s elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett.

Gaedicke bankház részv.társ. A magy. kir. szab. adalmazott osztálysorsjáték főeljárásítója. Játéktérvek ingyen és bérmentve.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r.t. VI., Váci-körút 22. Alapítke: 1.000.000 korona. Fióktel: Miskolcz. Fuzionált a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár r.t.-gal.

Magyar Fakerekedők Hitelintézete r.t. V., Széchenyi-utca 1. Alapítke 3.000.000 korona. Alapítási és részesedései: Egyesült Fatermelők r.t., Kisjenői Fatermelő r.t., Központi Faértékesítő r.t., Magyar Fakereskedelmi r.t. Elvállal minden, a fatermelés és fakereskedelem ágál a tartozó pénzügyi műveletet, felbecsülést, erdőértékesítést, vételt és eladást igen előnyös feltételek mellett.

Hazai Bank Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 3. Alapítke: 32.000.000 korona, tartalék 9.500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrassy-ut 48., Rákóczi-ut 26., fiók: VII., Rákóczi-ut 26.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r.t. VI., Andrassy-ut 47. sz. Alapítke: 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitol váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hitelezésben; előleg ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományszerű vételére és eladására.

„Hermes” magyar általános váltóüzlet r.t. IV., Koronaherczeg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorottya-utca 8., V., Nádor-utca 25. Alapítke 3 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékpénztárakhoz és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztálysorsjáték. Safe deposits.

Általános bank részv.társaság, VII., Erzsébet-körút 39. Alapítke 3 millió korona.

Az Aigemeene Bank voor Zaleijk Onderpand németalföldi (hágai) pénzüzetet kölcsönöket folyósít hasznélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérjen. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. alatt az Általános Óvadékbank helyiségében kapható.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió, tartalék 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sürgönyezim: „Industriale.” Elfogad takarékbetéteket $4\frac{1}{2}$ % netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágával foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéknél megbízások kuláns eszközölése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyószámlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüzlet: V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Szállítványozási és Iparbank r.t. VI., Váci-körút 37. Alapítke 400.000 korona. Telefon: 21-29.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság). Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék 366.829.741 kor. 68 fill. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módotat szerint, valamint fiúellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréssel lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég-és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalék 7.000.000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalék: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg héttmillió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

„Duna” Biztosító Társaság, VI., Andrassy-ut 30. Alapítke: 2 millió korona.

Magyar Élet- és Járulékbiztosító Intézet m. sz. VI., Teréz-körút 52. Az életbiztosítás összes nemait kultiválja jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző nemű magánhivatalnokok részére, kiházasítási biztosítást leányok részére.

Ipari vállalatok.

Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádogos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz. és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízeldek, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely-összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Gyorstalpaló ipar r.t. V., Andrassy-ut 4. Elvállal mindennemű czipőjavítást gyorsan és olcsón. Telefon: 28-33.

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipar r.t. 7., Fürdő-utca 8. sz. Alapítke 4.000.000 korona. Gyárak: Zsolnán és Budapesten. Telefon: 39-57.

Északmagyarországi Egyesített Köszémbánya és Iparvállalat Részvénytársulat, V., Arany János-utca 29. sz. Alapítke 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az országzerte kedvelt csibaji darabos szőnyeget, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszőnyeget, valamint a kitűnő bagyjas-aljai tömör- és gyárszőnyeget.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, V., Dorottya-utca 6. és márczius 1-től VII., Erzsébet-körút 42. szám.

Ujlaki Téglá- és Mészégető r.t. V., Akadémia-utca 9. Alapítke: 6 millió korona. Mészégető: Buda-Ujlak. Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péter-hegyi dűlő, Békásmegyér, Habarcsgyár: Budapest, V., Vízafogó 1455.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut-Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám. Vas- és acélművek: Resiczan és Aninán. Hídepítő- és gépgyárak: Resiczan. Gazdasági gépgyár: Román-Bogsonon. Petroleumfinomító, malomok, cementgyár, erdészeti és gazdasági: Craviczan. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszémbánya Részvénytársaság, Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon: 38-83. Sürgönyezim: Urikány Budapest. Bányák: Lupény (Hunyadmegye). Termék: Darabos szőnyeget, kocszaszövet szőnyeget, gőzcséplőgép- és gőzeke-fűtésre, díjcszövet, aknaszőnyeget, pormentes aknaszőnyeget kazánfűtési czélokra, aprószövet körkemence fűtésre, kovácszszőnyeget kovácsolási czélokra. Lupényi kocszműveiben gyárt: Darabos pirszövet kohászati czélokra, kocska pirszövet, dió pirszövet szobafűtési, cement- és cukorgyártási czélokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfoku műtrágyát. Vezérbizományos: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, VI., Nádor-utca 12. sz.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság, V., Nádor-utca 4. sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Jrczy-ut 34.), Arad, Mezötelegd, Felső-Derna, Tataroz, Versecz. Alapítke 5 millió korona. Alapított 1878-ban.

Kendi Antal bőr-butor telepe, IV., Semmelweis-utca 7. sz. Bőrbutorokban elsőrangú szaküzlet, mely minőség, kivitel, izlés és árak tekintetében különös előnyt nyújt.

Beccsini Czemmentgyári Unio r.t. V., Alkotmány-utca 10. sz. Alapítke 7.600.000 korona. Czemmentgyár: Beccsin; malomkögyár: Ujvidék; köszémbánya: Ujbánya.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmied utóda Elek és Társa r.-t. IV., Károly-körút 10. Egyetemes áruház. Elárulit könyveket, képeket, fényképező csikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési csikkeket előnyös részletfizetésre.

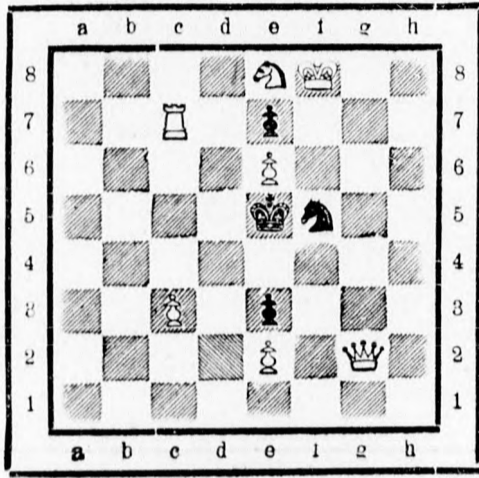
Idegenforgalmi és utazási vállalat r.-t. IV., Viagdó-tér 1. sz. Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszében, Temesvár, Zágráb. Alap-tőke 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejcsarnok-Szövetkezet. VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletrész-tőke 365.600 ko-rona (457 darab 800 koronás üzletrész. Telefon: 58-56.

SAKK.

102. számú feladvány.

Elatt Ferencz, Budapest.



Matt a második lépésre.

390. számú játszma.

Játszották Hamburgban, 1911. február 9.

A match V. játszmája.

Magyar megnyitás.

Világos:	Sötét:
Leonhardt	Niemzowits
1. e2-e4	e7-e5
2. Hg1-f3	Hb8-c6
3. Ff1-c4	Ff8-e7
4. d2-d4

A Páris-Pest közti levelezési játszmában e helyen 4. 0-0 történt, a tett lépés azonban erősebb.

4. d7-d6

A tankönyvek szerint nagyobb hátrány nélküli játszható a centrum feladásával járó 4. e5xd4 5. Hf3xd4, He6xd4 6. Vd1xd4, Fe7xf6 is.

5. d4xe5

Világos vezéréserére törekszik, ami nagyon egyszerűsíti a játékot. Szokásosabb 5. c2-c3.

5.	d6xe5
6. Vd1xd4	Fe7xd8
7. Hb1-c3	Hg8-fe
8. Fe1-c3	Fe8-g4
9. 0-0-0	Fg4xf3

Jobb volt a cserét elkerülni, mert ezután világos előnyösebb játékhöz jut.

10. g2xf3 Hf6-h5

Hátráltatja f3-f4-et.

11. Bh1-g1 h7-h6

12. He3-d5!

Világos minden áron az f-gyaloggal akar előrenyomulni s hogy tervét keresztülvihesse, győnyörű kombinációt eszelt ki.

12.	He6-b8
13. f3-f4!	c7-e6
14. f4xe5!	e6xd5
15. Fe1-b5!

A meglepő áldozati kombinációnak a kulcsa; most sötét vagy visszaadja a figurát, vagy teljesen rossz állásba megy bele, mely esetben világosnak igen erősek lesznek a közpályaljai.

15. Ke8-f8

16. e4xd5 Fd8-b6

17. c2-c4! Fb6xe3

18. f2xe3 a7-a6

19. Fb5-a4 Kf8-e7!

20. Bd1-f1 Bh8-c8

21. Ke1-b1! Be8xe4

22. Fa4-b3! b7-b5

A bástya nem léphet jól el 23. d5-d6! stb. miatt.

23. Fb3xe4 b5xe4

24. Bf1-f5! g7-g5

25. Bg1-f1 f7-f6

Sötét állása vigasztalan, dacára a tisztelőnyek, a fejletlen állás miatt nincs kielégítő védelme.

26. e5xf6+	Ke7-f7
27. e3-e4	Hh5-f4
28. Bf1xf4
Leonhardt valóban mesterileg játszik.
28.	g5xf4
29. e4-e5	Hb8-d7
30. e5-e6+	Kf7-g6
31. f6-f7!!	Kg6xf5
32. e6-e7	Hd7-f6
33. f7-f8V	Ba8-e8
34. d5-d6	f4-f3
35. Vf8xh6	f3-f2
36. Vh6-h3+	Hf6-g4
37. d6-d7	Be8xe7
38. d7-d8V	Be4-e1+
39. Kb1-c2	Be1-e2+
40. Ke2-d1	feladja

Mindvégig igen érdekes lefolyású és kombi-nációkban bővelkedő játszma, melynek szellemes vezetéseért Leonhardt elismerést érdemel.

Sakk-hírek.

A Budapesti Sakk-Kör háziversenye e hó 19. óta folyik a tagok nagy érdeklődése mellett. A verseny, melyben 17 játékos vesz részt, a pénteki harmadik fordulóig a következő állást érte el: Schweiger, Tyroler, Vas 2 (1), Breyer, Gerdetz 2. Merényi, Sterk, Strasser 1 (2), Grencsárszky 1 (1), Glasner 1, Balogh 1/2 (2), dr. Fluss 1/2 (1), Biró, Halász, Jovánovits, Pinke, Steiner 0 (2).

Newyork. A február 3-án véget ért amerikai nemzeti mesterverseny győztese — mint ez már legutóbbi híradásunkból is kitűnt — **Marshall**, az amerikai champion lett. Marshall után, aki egyetlen játszmát sem veszített, a második helyre **Capablanca** került. A verseny végeredményét itt adjuk: Az első díjat (200 dollár) nyerte Marshall 10, a második díjat (125 dollár) nyerte Capablanca 9 1/2 egységgel. A harmadik és negyedik díj (75+50 dollár) **Chajes** és **Jaffe** osztózkodtak, miután egyformán 9 egységet értek el. Az ötödik díjat (25 dollár) **Johner** nyerte 6 1/2 egységgel. Utána következnek **Walcott** 6, **Black**, **Smith** 5, **Hodges**, **Tennentwurz** 4 1/2, **Kreymborg**, **Baird** 3, **Morris** 2 1/2 egységgel.

A sau-remoi sakkverseny kedden nyert befejezést a következő eredménnyel: **Fahrni** 7 1/2, **Lowtzky** 7, **Forgács** 6 1/2, **Kostics** és **Przepiórka** 6, **Réti** 5 1/2, **Gunsberg**, **Rosseli del Turco**, **Scheve** 5, **Biase** 1, **Pinkerton** 1/2 egységgel.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország nagyobb részén volt kisebb-nagyobb csapadék, melynek átlaga 5 mm-re tehető. A hőmérséklet többnyire lényegtelenül változott, délkeleten kissé emelkedett, míg egybűt némileg csökkent és maximuma 14 C. fok volt Bavanistón, a minimum pedig -3 C. fok Tatrafüreden, Tapolczán meg Bófalun.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony, jobbára szeles idő várható, helyenkint csapadékkal és lényegtelen hőváltozással. (Sürgönyprognózis: Változékony, szeles, elvélve csapadék, hűvös.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér-séklet	
					max.	min.	max.	min.
A-Szalina	57.3	3.5	E	2	4	5	1	
Ungvár	55.9	1.6	SE	1	2	1	6	1
Kásmárk	56.1	1.0	S	1	0	1	7	1
Losonc	57.2	3.2	WNW	3	0	1	6	12
Ógyalla	57.9	3.2	W	1	4	0	9	2
Budapest	57.9	5.4	NW	1	0	0	9	2
Héray	60.0	0.2	N	0	0	0	7	0
Keszthely	62.3	1.8	S	0	3	13	12	2
Pács	60.5	2.7	SN	1	0	13	12	2
Zágráb	61.4	1.9	SE	2	2	2	12	1
Fiume	59.7	5.7	SSW	1	0	18	10	5
Szeged	59.4	1.6	S	1	1	9	2	1
Temesvár	59.9	3.8	NW	4	0	6	11	3
Nagyvárad	56.3	2.5	NW	4	4	1	7	3
Kolozsvár	59.2	4.4	NW	4	4	1	11	3
Nagyszében	57.8	1.6	NW	0	4	0	8	5
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—	—
Eger	—	—	—	—	—	—	—	—
Arvaváralja	—	—	—	—	—	—	—	—
Salm-csbánya	—	—	—	—	—	—	—	—
Komárom	—	—	—	—	—	—	—	—
Magyar-Óvár	—	—	—	—	—	—	—	—
Ópón	—	—	—	—	—	—	—	—
Eszék	—	—	—	—	—	—	—	—
Cirkvenica	—	—	—	—	—	—	—	—
Debrecen	—	—	—	—	—	—	—	—
Kecskemét	—	—	—	—	—	—	—	—
Oroszáza	—	—	—	—	—	—	—	—
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—
Sombolya	—	—	—	—	—	—	—	—
Versecz	—	—	—	—	—	—	—	—
Orsova	—	—	—	—	—	—	—	—

Szerkesztői üzenetek.

— Magánlevelek írására nem vállalkozunk. —
— Kéziratokat vissza nem küldünk. —

B. B. A kalendárium szerint még csak a *Télutó* havában vagyunk, de már — legalább, amikor e sorokat írjuk, — májusi erővel süt a nap, tavaszian balsamos a lég, érezzük, hogy az élet szép és meghozta a posta az első verset „Erzsikéhez” . . . az övét. Leveléből is ki-érezzük, hogy tavasz van. Az ön ifjúságának tavasza árasztja felénk az ébredő természet bübáját. Milyen szép tavasz az ifjúság! És nagyon természetes, hogy az ifjúság tavasza tele van vágygyal. Az öné, hogy „Erzsike” nyomtatásban olvashassa a versét, anélkül, hogy a mama megsejditse. Már egy év óta szerelmes az ibolya-kékszemű, magas, karcsu, csodaszép Erzsikébe és még mindig nem tudta meglágyítani a mama szívét? Lássá, mi engedékenyebb vagyunk és itt közöljük a verset:

Erzsikéhez.

Egyedül csak Te vagy
Reményem, mindenem,
Ajkad egy mosolya,
Ménysország énnekem,

Tudod, hogy szeretlek,
Tudod, hogy imádlak,
Édes kis Erzsikém,
Meghalok utánad.

B. E.

Maritta. Estélyi buffet-bez két krémrecepttel szolgátunk: *Gesztenyekrém ananászsal.* Körülbelül 50 darab szép olasz gesztenyét meghámozzunk, leforrázunk és a belső héját is lehuzzuk, aztán fél liter vaníliás tejben megfőzve, finom szitán áttörjük 18 deka porcukorral és ananászszörppel elkeverjük. 12 lap feloldott fehér zselatint, fél liter tejszínből vert habot és néhány apró kockákra vágott ananászdarabot is beleveggyünk. Formába rakjuk, egy-egy réteg krém közé maraschinóba mártott piskótákat rakva, aztán jég közé állítjuk. Lehet sárgabarackszörpöt is melléje adni. — *Kábinet pudding.* Fél liter forró tejszínbe fél rud vaniliát teszünk és a tűzhelytől félre téve, pár óráig állni hagyjuk. Akkor kivesszük a vaniliát s a tejszint 18-20 deka cukorral tűzre teszünk. Egy külön edényben s tojássárgáját habzásig kavaranak s egy decziliter tejszinnel összekeverítve, vékonyan a forrásban levő tejszín közé öntjük, miközben folyton kavargatjuk. Ha forró kezd, gyorsan egy hidegvízbe állított edénybe öntjük s néhány percig még ott is kavargatjuk. Azután szitán átszűrjük. Ekkorra szétfőzünk 1-2 deca vízben 3 deka gelatint vagy 2 deka vízhőlyagot és forrón — szitán keresztül — folytonos gyors kavarással, mandulaolajjal vékonyan bekenjük s jégbe állítjuk. A tömeg egyharmadrészt beleöntük. Ha megkeményedett, vékony szeletekre vágott cukorban főtt gyümölcsöt rakunk rá és a tetejébe öntjük a megmaradt kétharmadrészt a felét. Ha ez is megkeményedett, ismét befőt gyümölcsöt rakunk rá és tetejébe öntjük a még meglevő krémet. 3-4 óra hosszáig jég közt tartjuk. Asztalraadás előtt pár pillanatra melegvízbe tartjuk a formát és tartalmát lapos üvegtárlal borítjuk. Azután a most már puddingot cukorban főtt gyümölcsrel földiszítjuk. A virágot: somból, piros görögdiányéből, kejszínbarackból stb., a leveleket: zöld babból, zöld mandulából vágjuk ki.

Szent Skarabaeus. Irója: *Else Jerusalem,* Magyar születésű német írónő.

Sz. Teréz. Ime egy amerikai *bowle* recept: 1-2 tele evőkanál jó teakeverék 2 liter vízzel leforráztatik, néhány percig erősen elzárjuk és átszűrjük. Gyors lehűlés után 1 csésze vízben feloldott cukrot, 6 citrom levét, 1 rud vaniliát, 1 liter arakot, 4 üveg fehér burgundi, vagy 1 üveg fehér californiai portweint elvegyítve a teával, majdnem fagyásig hagyjuk lehűlni, tálalás idejéig.

Kékmadár. A sok nehéz kérdést lapzártta előtt kap-tuk. A jövő szerkesztői üzenetekben felelünk.

N. B. Tessék a Ludovika Akadémia igazgatóságá-hoz (Budapest, Üllői-ut) fordulni.

J. Istvánné, Köhalm. Átvették.

Pusztolengyel. A Frimm-féle hülyék intézete, mely utjabban állami kezelés alatt áll. Bővebb felvilágosítást az igazgatóság (Budapest, VII., Erzsébet királyné-ut 17.) készséggel ad.

R. J., Batran. Csakugyan van egy olyan tentairtó-szer. Minden papirkereskedésben kapható.

500 drb

képeslevelezőlapot készítünk bármely beküldöt, arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért. **Magyar fénynyomdai r.-t.** Képes levelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára. **Budapest, VIII/2. Ór-utca 9. sz.**

MOLNÁROK ÉRDEKE.

— Malomipari és műszaki melléklet. —

A Magyarországi Molnárok Országos Szövetségének hivatalos közlönye.

A reexpedicionális kedvezmények és bevételi jegyek.

Budapest, február 25.

A magyar malomiparnak nincs égetőbb és fontosabb kérdése, mint azoknak a hátrányoknak sürgős kiküszöbölése, melyek az őrlési forgalom eltörlése óta fokozódva szorítják vissza az egykor uralkodó magyar lisztet a világpiacon. A vámkülföldre immár finom lisztet alig szállítunk. Nem régen még egy millió métermázsa magyar liszt forgott Ausztrián kívül a nyugati államokban, mikor aztán az oktan agrár támadás miatt a kormány eltöröltette az őrlési forgalom intézményét, már 1906-ban csak 635,640, 1907-ben 530,916, 1908-ban 315,670, 1909-ben pedig csak 130,800 métermázsa finom magyar liszt került külföldre, ez is csak nagy árdózatok árán volt elérhető, csak hogy a régi összeköttetések utolsó számai el ne szakadjanak. Hogy megérthessük, mennyire rohamos volt ez a hanyatlás, álljanak itt a következő adatok. Kivittünk Ausztriába és a vámkülföldre:

Évben	métermázsa	ért. mill. K-ban
1900	6.862,292	156.46
1901	7.080,997	166.992
1902	7.092,580	176.757
1903	7.714,575	182.818
1904	7.193,653	199.458
1905	7.110,568	182.817
1906	7.819,802	183.641
1907	7.883,748	228.339
1908	6.648,909	218.155
1909	6.447,267	252.7

Mint látható a tíz év előtti állapotokhoz viszonyítva mennyiség dolgában hanyatlás állott be, ha az elért áremelkedés némi rekompenzációval kecsgetet is, az év egy harmadrésében munka nélkül szünetelő nagy lisztgyárak bezárt kapui hangosan vádolják azokat, kik tévesen értelmezett osztályérdekekből tönkretették ezt a világhírű iparunkat. Hogy a hanyatlás ténye még szembezőkőbb legyen, nézzük, miként oszlott meg rendeltetési hely szerint a mi lisztexportunk? A fenti mennyiségekből ugyanis ment

	1906.	1907.	1908.	1909.
	1000. mm.-ban (búzaliszt)			
Ausztriába (és Trieszthe)	6.285.1	6.460.7	5.571.8	5.572.5
Bosznia-Hercegovinába	494.0	379.3	322.0	272.6
Németországba	99.8	84.9	65.3	27.3
Svájcba	0.9	0.7	—	—
Belgium- és Hollandiába	54.6	47.2	15.5	5.7
Olaszországba	13.0	10.5	7.4	5.5
Nagybritanniába	293.0	222.1	111.3	48.6
Francoziaországba	67.5	55.0	28.9	9.9
Braziliába	82.0	89.2	70.1	25.6

A hanyatlás tehát szakadatlan és valóban rohamos s az 1909-ik évben is kivétel nélkül valamennyi vámkülföldi viszonylatban állott be. Ilyképen vesztettük el nagybritanniai, brazíliai, német, és francoziaországi stb. nevezetes fogyasztópiazzainknak legnagyobb részét. Múltán el lehet tehát várni államkormányunktól, hogy — ha már Ausztriával kötött utolsó „kiegyezés“ folytán az „őrlési forgalom“ helyreállítása bizonyos időre nem lehetséges — ezt némileg pótló vagy helyettesítő intézkedéssel a vámkülföldre menő lisztvitelt újra felélesztesse s újabb fejlődését lehetővé tegye s e célból a bevételi utalványok vagy bevételi jegyek (Einfuhrscheine) intézményét sürgősen ho-

nosítsa meg, mely ma már az agráriusok tetszését és jóváhagyását is bírja. Szükséges volna továbbá a reexpedició kedvezményének a budapesti malmok részére való megadása. Az érdekelt körök reménylik, hogy ezeket az évek óta sürgetett intézkedéseket, az őrlési forgalom elvesztéséért eddig még nem kárpótolt malomiparunk felfuttatása és fejlődése érdekében, a jelenlegi kormány meg fogja tenni oly időben, még mielőtt késő és hajdan virágzó lisztexportunk teljesen elvész.

A legutóbbi kiegyezés egyéb téren is súlyosan megtámadta malomiparunkat. Így a határszéli átmeneti forgalom megszüntetése veszélyezteti és máris nagy mértékben gyengítette lisztvitelünket Dél-Tirolba, Vorarlbergbe és Észak-Tirol felé pedig 1909-ben ugyszólván teljesen lehetetlenné tette. Ausztria most újabb akadályokat készül emelni Ausztriába való lisztvitelünk elé általában, még pedig részint a vasuti fuvardíj tetemes drágítása, részint a magyar lisztvitel irányára létesítendő fuvardisparitások útján, mely intézkedések a magyar lisztvitelre a szerződéses magyar és osztrák vámterületen valóságos közbenső vám gyanánt fognának nehezítőleg és akadályozólag hatni, aminek szintén az a célja, hogy a magyar lisztet az osztrák fogyasztópiazzokról kiszorítsa. Mind e dolgok ismeretese a kormány előtt. Az érdekelt közgazdasági körök megjelölték már az orvoslás módját is. Sajnos, a kormány ezekre üres szövegeken kívül semmit sem csinált eddig.

De nemcsak lisztvitelünket sújtja az őrlési forgalom megszüntetése. Tönkretette árpagyöngyvitelünket is, mely a vámkülföldre már alig bír jelentőséggel, a szerb árpára éveken keresztül fennállott vámkedvezményenk 1906-ban történt eltörlése óta pedig Csehországban is megrendült gyáraink pozíciója. Míg ugyanis még a 25 krajczáros vámtétel mellett lehetett árpát Szerbiából behozni, a Duna mellett kedvezően fekvő budapesti gyárak szükségletük nagy részét szerb árpával fedezhették, annál is inkább, mivel Magyarországon nagyobbára az értékesebb sörárpát termelik és a kisebb mértékben termelt téli árpát tulajdonban eltakaromazzák. Szerb árpát, mióta vámját 2.80 K-ra felemelték, egyáltalában nem lehet többé a szerződéses magyar és osztrák vámterületre behozni. Ezzel szemben az Ausztriában levő osztrák árpagyöngy-gyár az olcsó elbai uton az egész éven át importálhatott orosz árpát, az ebből előállított árpagyöngyöt pedig módjában volt oly áron forgalomba hozni, hogy majdnem az összes csehországi piacokat elhódította a magyar gyáráktól.

Tekintve, hogy Magyarországon alig termelnek több téli árpát, mint amennyi a takarmányozáshoz szükséges, a mezőgazdaságnak pedig elsőrendű érdeke a jobb minőségű és egyuttal értékesebb gabona termelése, az érdekelt körök nézete szerint a hazai árpagyöngy-ipart a mezőgazdaság károsodása nélkül támogatni lehetne, akár vámbevételi jegyek meghonosítása, akár pedig más megfelelő intézkedések által. Utalnak e tekintetben Németországra, ahol sörárpára és takarmányárpára névű ezidőszert is differenciális vámtételek állanak fenn. A feldolgozandó árpa behozatalának megkönnyítése esetén a gyáraknak nagyobb mennyiségben állana rendelkezésükre a nyersáru, sőt a gyártás fokozásának a mezőgazdák is élveznék a hasznát, amennyiben megfelelő arányban több árpakorpa kerülne forgalomba. Ez az utóbbi előny nem kiesínyelhető, ha figyelembe vesszük, hogy a szakkörök becsülése szerint az árpa feldolgozásánál mintegy 40—50 százaléka csak takarmányképpen értékesíthető hulladék.

Mindazok az intézmények, amelyeknek rendeltetése a malomipar helyzetének a javítása, alkalmasak volnának az árpagyöngy-ipar fejlesztésére is. Nevezetesen a reexpedició kedvezménye, amely

lehetővé tenné, hogy az árpa feladó állomásától a gyár székhelyére hozott nyersáru és onnan a fogyasztópiazzra vitt készgyártmány után a fuvardíjat úgy számítsák, mintha szállítmány megszaki-tás nélkül tette volna meg az utat a termelő állomástól a fogyasztási állomásig. Tekintve az érvényben levő vasuti díjzabások rendszerét, mely szerint a távolság emelkedésével aránylag csökken a fuvardíj, a reexpedició lehetősége az árpagyöngy-iparnál kiváló előnyt jelent.

A reexpedició által a magyarországi, mondjuk budapesti liszt- és árpagyöngygyárak csak abba a helyzetbe jutnának, amelyben már is van az osztrák kereskedő vagy gyáros, aki valamely magyar állomáson megveszi az árpát, vagy búzát, azt Budapesten a közraktárakba beraktározza, hogy onnan esetleg hónapok múlva szállíttassa tovább arra az állomásra, ahol jobban értékesítheti az áruját, anélkül, hogy vasuti fuvardíj fejében többet fizetne, mintha az árpát Budapesten való betárolás nélkül, tehát közvetlenül szállíttatta volna a termelési állomásról az osztrák rendeltetési állomásra. Ha a kereskedőnek, vagy a külföldi gyárosnak megadható a reexpedició kedvezménye, mennyivel inkább érdemesek erre a belföldi gyárak, amelyek a nyersáru iparilag feldolgozzák, tehát munkabért is hagy-nak az országban. Maga a reexpedició egyébként a malomiparban sem új dolog, miután a Déli Vasut mentén fekvő osztrák malmok már évek óta élvezetében vannak ennek a kedvezménynek.

Az árpagyöngy előállításánál mellékterményképen nyert árpalisztnak Magyarországon tudvalevőleg nincsen kelendősege. Míg ann idején, a mikor a Fiumén át irányuló tengere, uli forgalomban buza- és rozslisztre névű érvényben volt díjzabási kedvezmények árpalisztre is igénybe vehetők voltak, az utóbbiból is számottevő mennyiségek kerültek kivitelre a vámkülföldre, most már azóta, hogy az árpalisztól megvonták ezeket a kedvezményeket, gyáraink az árpaliszttermelésük értékesítésénél kizárólag az osztrák piacokra vannak utalva. Ausztriában azonban az árpalisztet leginkább takarmányozásra használják, minek következtében ezért a terményért csak aránylag olcsó árak érhetőek el. Az árpaliszt nehéz értékesítése időközönként zavart okoz a gyáraknál; a korábbi években a vámkülföldi viszonylatokban fennállott tarifális kedvezmények újból való életbeléptetése esetén tehát nemcsak a magyar finom buza- és árpaliszt volna könnyebben elhelyezhető, hanem esetleg az árpamalmok üzeme is fokozható lenne, ami a nagyobb korpatermelés révén a mezőgazdaságnak is előnyére válnék.

A reexpedicionális kedvezmények, valamint a bevételi jegyek ügye többé már nem halogatható. Ha kormányunk gyorsan nem cselekszik, malomiparunk tönkremegy. De mozogniok kell az érdekelteknek is; agitálni a sajtóban, a politika újságokban egyaránt. Mi a kérdést felszínen tartjuk és szívesen helyet adunk minden erre vonatkozó komoly véleménynek is.

A liszt-tégla. Van már agyagtégla, homoktégla, vastégla, cementtégla, kőszenttégla — miért ne lehetne hát liszt-tégla is, gondolta magában egy berlini lap zseniális „ujdonásza“. Leült és írt, ílyeténképpen: „A lisztkereskedelemben legközelebb egy szenzációs újítás fogja lázba hozni az üzleti köröket és a gazdaszonyokat egyaránt. A lisztet ugyanis nagy hidraulikus présekkel téglákká préselik, amiáltal az olyan üvegekemény felületet kap, hogy abba semmiféle rovar, főleg vagy más piszok bele nem fűródhatik, sőt teljesen mentesítve lesz a liszt a hideg, a meleg, a nedvesség és a szárazság behatásától, ugy, hogy akár egy évezredig is eltartható megromlás veszélye nélkül. Természetesen az így elkészített lisztet használat előtt ismét meg kell őrölni. E célból

Kemény Manó malomipari gépkereskedő és
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.
 műszaki üzlete

a zseniális feltaláló egy olyanféle kézi masinát szerkesztett, aminővel most végzik háziasszonyaink a kávédarálást. Természetes az is, hogy ilyen lisztteglában kicsi helyre óriási mennyiségű lisztet lehet préselni, úgy, hogy pl. egy csokoládé nagyságú tábla elég egy családnak egy napra. Az új találmánynak különösen a hadsereg szempontjából van nagy jelentősége, mert hiszen minden baka akár a borjújában elhordhatja az egész hadjáratra elég lisztkészletét. — A terringettét! Nem is olyan rossz gondolat ez egy „ujdondásztól“, aki milliomos akar lenni. Hanem kissé korán világgá röpitette eszméjét. Várható volt — április elsejéig.

Svájcz malomipara 1910-ben. Svájcz malomipara 1910-ben súlyosan érezte a német malmok gyilkos versenyét. Ez a verseny lehetetlenné tette a svájci malmok teljes üzemképességének kihasználását és ennek következtében a gyártási költségek emelkedését eredményezte. A kartell-malmok üzemképességüknek csak 65 százalékát termelték s e tekintetben elmaradtak a kartellen kívül álló malmok mögött, melyek teljes üzemet tarthattak majdnem egész évben. Hogy általában az 1910. évi svájci liszttermelés meghaladta az 1909. évit, az annak tudható be, hogy egyrészt jó buzatermés volt Svájcban, másrészt pedig a lisztfogyasztás is tetemesen emelkedett. A lisztárak is kielégítőek voltak, úgy, hogy a malmok jó üzletre tekintethetnek vissza 1910-ben.

Hol van a világ legnagyobb lisztipiacza? Ismeretes, hogy a világ legnagyobb malomvárosának dícsőségéért eddig Budapest és Minneapolis versengtek. Sok minden oknál fogva ebből a versengésből Budapest került ki győztesnek. Egy angol szaklap azonban sehogyse tudott belenyugodni Minneapolis vereségébe s most kisütötte, hogy Budapest nemcsak hogy nem első, nemcsak hogy nem második, sőt még csak harmadik sem, hanem előgyenszemre csak negyedik a világ lisztipiaczai között, mert Liverpool 805, London pedig 768 zsák liszttel többet öröl óránként, mint Budapest. Ezt ugyan nem hisszük el az angliának, de valami nagyon nem csodálkozunk azon sem, ha igaz lenne, hiszen úgy üldözi a magyar malomipart a kormány és az agrár tábor, hogy igazán nem lenne csoda, ha ez az egyetlen világiparunk elvezetné vezető szerepét.

A nemzetközi lisztipiacz helyzete. A nemzetközi lisztipiaczok helyzete nem a legrosszabb. Az amerikai piacokon a kanada-amerikai reciprocitási szerződés életbeléptetése óta csökkentek a lisztárak s az amerikai malmok egyelőre tartózkodó magatartást tanúsítanak. Angliában a megszilárdulás csak nem akar bekövetkezni, míg Franciaországban teljes csend uralkodik a lisztipiaczon, mely tekintetben Németország is követi a francia példát. Ausztriában a piac lassanként enged lehangoltságából és a fogyasztás emelkedése némi árjavulásra is vezetett. Az osztrák malmok egyébként — mint külön is megemlékeztünk róla — erősen szervezkednek a magyar lisztívet ellen.

Liechtenstein herceg az osztrák malomiparért. Liechtenstein herceg azzal a tervvel foglalkozik, hogy Maehrisch-Aussee mellett lévő kastélyát átneveldi egy alapítandó malomakadémia céljaira. A kastély olyan tágas, hogy nemcsak a tantermek, hanem a tanárok é hallgatók lakást és kényelmes elhelyezést találhatnak benne, úgy hogy mindössze csak a kísérleti malmot kellene modern gépekkel felszerelni.

Ujabb osztrák támadás a magyar liszt ellen. Megszoktuk már, hogy Ausztriában okkal és ok nélkül folyton azon dolgozzanak a kereskedelmi és ipari érdekképviseletek, hogy miképpen árthassanak legtöbbet a magyar ipari érdekeknek. Így legutóbb a bécsi kereskedelmi és iparkamara indított akeziót az irányban, hogy miképpen lehetne még jobban megnehezíteni a magyar lisztívet Ausztriába? Az újabb támadást a Dunagőzhajózási Társulat tarifáival akarják ellenünk intézni, még pedig ravaszul oly módon, hogy azt kívánják, hogy mivel általános elv, hogy a nyerstermék tarifájának jóval olcsóbbnak kell lennie, mint a kész gyártmányénak, az osztrák kereskedelmi miniszter hasonló oda, hogy a gabonatarifák leszállíttassanak, a lisztívet pedig fölemeltesse. A ravaszkodás ezújlá t. i. az, hogy ha már — így okoskodnak az osztrákok — nem tud Ausztria elég gabonát és lisztet termelni és ha már egyszer rászorulnak a gyűlölt Magyarországra, inkább hozzanak be onnét nyers búzát s az őrlési haszon és munkabér maradjon az osztrákoké. Mert, ha magyar lisztet visznek be, akkor legföljebb csak a közvetítői haszon lesz az övék. Ezért szeretnék, ha az osztrák érdeket szolgáló Dunagőzhajózási Társaság oly olcsó gabonatarifákat szabna meg, hogy a magyar, szerb és román buza könnyen eljuthasson az által Bécsbe. Nem fog ártani, ha a magyar malmok és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara figyelemmel kísérik osztrák kollégáik csendes, de veszélyes munkáját.

Uj gőzmalom. Abádszalókon Abádszalóki Gőzfűrés és Gőzmalom R.-T. czímmel és 250,000 korona alaptőkével új gőzmalom alapítottak. Az új vállalat fő részvényese Weisz Fülöp.

A molnár-szakiskola ügye. Évek óta sürgetik már az érdekelt üzleti körök a molnár szakiskola föllállítását, sőt a nagy malmok hajlandók lennének bizonyos áldozatokat is hozni e célra. Sajnos, nálunk ez a mozgalom eddig édes-kevés eredménnyel járt. Most a rohamosan fejlődő osztrák malomipar körében is mozgalom indult meg egy ilyen szakiskola érdekében. Az alsó-ausztriai molnárok szövetsége beadványt intézett ez ügyben az osztrák kereskedelemügyi miniszterhez, melyben egy olyan malomipari szakiskola föllállítását kéri, aminő Berlinben van, az ottani kísérleti állomással kapcsolatban. Ideje lenne, ha a Fővárosi Malomgyesület és a Molnárok Szövetsége hasonló akeziót indítanának.

2140 m²-es Stirling-féle vízesőves kazán. Az új Delray-centrale Amerikában két 14,000 kilowattos Curtis-turbodinamot és hat Stirling-kazánt kap, melyek közül kettő-kettő egy turbinát fog táplálni, egy-egy pedig kiegészítőként az egyes gépcsoportok részére készülhetnek áll. A nagy turbinák közül egy segédgéppel együtt, továbbá két kazán már több hónap óta üzemben van. Az egyik kazán ferderostélyu tüzeléssel, Roney-féle adagolással, a másik Taylor-rendszerű alátoló tüzeléssel működik. A kazánok 14 atm. túlnyomásu, 100—125 fok C. túlhevítésű gőzt szolgáltatnak. Teljesítési kísérlet eredményei ismeretlenek még, de súlyos terhelési próbákról, melyeket az egyik kazánnal üzemküzben végeztek, van tudomásunk. Ezen kazánnak ugyanis a 9000 kilowattal terhelt főturbina részére, azonkívül a 300 kilowattos segédgépek részére kellett a gőzt szolgáltatni. Kilowattóránként 6.35 kg. fajlagos gőzfogyasztás mellett a kazánból óránként 59,000 kg. gőzt vettek el. Az elgőzölés tehát egy m² fűtőfelületre 27.5 kg. volt, egy kilowatt részére pedig 0.23 m² fűtőfelület volt szükséges. Az egyik kazán kétvégződésű, három felső és két alsó kazánnal, melyek hossza 8460 mm. Átmérőjük pedig 1220 és 1320 mm. Az alsó kazánok iszap, a felsők pedig gőzgyűjtők. A tápvizet a felső oldalsó kazánokba vezetik, azután a 100 mm. belső

átmérőjű csöveken át, az alsó kazánokba áramlik, majd a középső felső kazánba, melyben a vizárást jóval magasabban tartják, mint az oldali kazánokban. Az oldali kazánokban erős megterhelés esetén alig van víz. A gőz ezekből Hopkins-Ferranti-féle elzáró szelepeken át, melyeknek átmérője 125-ről 65 mm.-re van csökkentve, egy-egy Babcock-Wilcox-féle túlhevítőbe ömlik. A külső és belső csőnyalábok között elhelyezett túlhevítőkből a gőz egy háromágú csónkán és egy 125—255 mm. átmérőjű elzáró szelepen át, melyek elektromotor mozgat, a gőzvezetékbe jut. A folytvás kazánlemez vastagsága 28.6 mm., huzási szilárdsága 4220 kg. pro cm². A kazáncsövek hosszúsága átlag 6 m., együttvéve pedig 7250 m. hosszúságot adnak, vagyis a négy nyalában 46—47 sor cső van.

A műkövek készítése. Különösen a vidéki vízimalmok tatarozásánál igen nagy szerepet játszik az újabb időben a műkö. Nem lesz tehát érdektelen, ha néhány műkökészítési móddal megismertetjük olvasóinkat. Általában a műkövek különböző ásványanyagok keverékének összekötő anyaggal való döngölése által készülnek. A döngölés fánitákban vagy a földbe mélyített üregekben történik, mely utóbbiak oldalfalait agyaggal simítottak. A leggyakrabban használt műkövek közül a következőket említjük föl:

17	térfogatrész homok
3	oltott mészszelet.
Világos habarcsot készítenek belőle kellő mennyiségű vízzel és 2—3 napi nyugtatás után mintákba döngölik.	
11—20	térfogatrész homok
2—4	oltott mész
1	lassan kötő cement
vagy	
2	durva kvarczhomok
5	finom kvarczhomok
3	lassan kötő cement

Mindkét esetben tömör habarcsot készítenek a jól összekevert alkatrészekből és azt sajtoljuk mintákba. Használt összetétel még:

Homok és tört kő	66 kg.
Nátriumszilikát	23 „
Kréta vagy mészkőpor	10 „
Égetet téglá	1 „
100 kg.	

A keveréket poralakban vízzel szilárd habarcsot gyúrnak és mintákba sajtolás után lassan megszáradtatják, esetleg zárt térben 50 fok C.-nál hevítték által. Van még sok más összetételű mesterséges kő, de ezek gépi berendezést igényelnek, míg a felsoroltak minden különleges előkészület nélkül házilag gyárthatók.

Papír-zacskók

malmok és lisztkereskedők részére cézgyomással vagy anélkül kaphatók: Szantó Lajos papírzacskógyárában. Budapest, V., Úgynök-u. 19.

Kikölcsonzása

kazán próba szivattyunknak, gőzhenger fűtőgépeknek, emelők és csigaszarnoknak, szerelési szerszámoknak jutányos áron, Kemény Mánó műszaki cégénél Budapest, V. ker. Rudolf rakpart 7.

Szabadalmazott
Kreplin-féle folyton működő víznyomású **OLAJSAJTÓ**
60% több munkát végez, mint hasonló nagyságú más gyártmányu. A sajtók nem repednek el, pisztonya nem maródik, szivattyu nem akad meg; legnagyobb **játással** szállítom. Más gyártmányu olajsajtókért cserélek, elrepedt sajtóhengerért újat készítek, teljes olajgyári berendezéseket olcsón szállítok. Artézi kútforrásokat és motorjavításokat vállallok. **KREPLIN gépműhely, Tokaj (Zemplénmegye).**

LUTHER-MUNZEL rendszerű Szívógáz motor
barnaszén- és tufar, valamint antracit-, koksztüzelésű és fűtőolajos.
A tenyeges löerő óránként körülbelül 1 fi lérbe kerül 40-től 100 HP-ig azonnal szállítható!
A jelenkor leggazdaságosabb üzeme.
Egyszerű kezelés és teljesen biztos üzem.
16 löerőtől minden nagyságban gyártja és részletes költségvetéssel díjtalanul szolgál a
SCHLICK -féle vasöntöde és gépgyár
r-t. Bpest, VI., Váci-ut 45.



AKRUSTIN
szagtalan - nem gyúlékony
VEDŐMÁZOLAT GŐZKAZÁNOK BELFELÜLETEIRE.
Mélykádályozza a kazánok megkeményedését, letervével teszi a kazán leggyengébb és leghosszabb használatát, tehát jelentősen megrövidíti a sajtó munkabérében. A kazánhasználati üzemszüneteket megrövidíti, a sajtógyártást redukálja, a melegség gazdaságosabb felhasználása, folyton, megvédi a kazánlemez- és radszódás és a tisztításnál bekövetkező sérülések ellen.
AKRUSTIN
LUTZ EDE ÉS TÁRSÁI BUDAPEST
VI. KER. V. UCA 4.



Reault a világ legelső automobil-márkája.

HELLAS GARAGE
TELEFON 91-57 BUDAPEST V., TELEFON 3-65 BÁLvány U.-12

Javitóműhely és garage. Michelin és Continental **PNEU**

200 ezer darab különféle dísz- tárgyát partiba féláron kiárúsít



Takács Porcellán-ház
Budapest, Baross-tér 4. sz.

Óriási raktár, állandóan 50 wagon választék üveg-, porcellán-, vas-, és kerámia-berendezésből. Kelendő nászajándék konyha berendezésből. Ingyen látá, ingyen csomagolás, nagyon szőlő kiszolgálás. Teljes vendéglői és kávéházi berendezések, 30% engedély.

- Díszes függőlámpák** 3 fttól 25 frtig.
- 6 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak 6 frt. 50 kr.
 - 6 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve 2 frt. 60 kr.
 - 6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve 6 frt. 25 kr.
 - 6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép 8 frt. 25 kr.
 - 12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenképp 2 tal 20 frt.
 - Remek szép angol mosdó-készlet díszesen festve 4 frt. 50 kr.
 - 12 db legprimább kék zománcozott tálaló, 1/2 literrel 5 literig 3 frt. 50 kr.

Felülmúl mindent egészségi szempontból, tiszta alumínium evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávékanál 6 frt. összesen 24 db csak

Alumínium konyha felszerelések a legolcsóbb árban.

Porcellán-Ház
BAROSS-TÉR 4. SZ.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz,

Ágytoll-góztisztítás. VII. Károly-körút 7. (A háztól való el- és visszazállítás még aznap díjtalanul eszközöltetik) (Telefon 71-26.)

Gummi-óvszerek
legfinomabb francia gyártmány 12 db.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K
STERYL legfinomabb Paara gummi-hélység 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmúl, kizárólag cégemnél kapható.
CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.
HALHÓLYAG valódi francia, Duchamps gyártm., 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.
Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.
IRRIGATOR zománcozott vagy üvegen teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.
Suspensor (heretartó) drábjá -50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.
Has- és Sérvkötők ó Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készíttetnek.

„GLORIA-ÖV“ (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.
Neumayer Lipót
Kész- és gummiárúk és betegápolási cikkek raktára V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:
VI. Váci-körút 1. (ANKERKÖZ), VII. Rákóczi-ut 8. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 30 évvel át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. eszedorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít nyírcsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bújakort (syphilitis), borbajokat, elgyengült férferőt, idősebbeknél is, onfertőzést és annak utóhatáit, ideg- és hágerőszakot, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.
Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személyesen meg nem jelenhettek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszereket utasítással kívánatra küldetnek.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier



kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szalabonfutóval, 3 és 5 átvitelűvel, minden ártelmelés nélküli szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummik, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kocsizokat és eszékét óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is barnová
LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérmentve küldök.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
Pap lan Pap lan Pap lan

Kárpitosárú-, réz- és vasbuntorgyáros, fabutor, nád- és kertibutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporócok, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szövet- és csipő-függönyök, ágyterítők, butorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig

Szálloda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár
GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.
Árjegyzék bárkinak kívánatra ingyen és bérmentve küldetk

Réz- és vaságyak minden kivitelben.
Betegtolókoscsik.
Sodronyos kocsik minden méretben 20.- kor.
Összeoszukható vaságy kivethető 3 matracal 22.- kor.
Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.
Gyermekkoscsik nagy választékban.
Roletták, Jalousinok és nádroletták minden méretben készíttetnek.

Elsőrangú készítmények!

Hegedűk és Gordoakák
Czimbalmok
Önműködő hangszerek
Grammofonok
Gitárok
Cziterák
Fuvolák
Klarinétok
Harmonikák
Tónak stb.

Dus választékban kaphatók a minőségért elvált teljes szavatosság mellett
kényelmes havi lefizetésre.
Szíveskedjék legújabb nagy 16-cpes hangszerárjegyzéküket kérni (esetleg lemezjegyzéket is)

Aufrecht és Goldschmied utóda Elek és Társa r.-t. Bpest, IV., Károly-körút 10.